

DE PROFEET JONA

ELF PREKEN

door

DS. A. HOOGERLAND

**Predikant van de Gereformeerde
Gemeente Borssele**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

1. Jona de door God gezonden profeet, Jona 1: 1-3
En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, de zoon van Amitthai, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé, en predik tegen haar; want hunlieder boosheid is opgeklimmen voor Mijn aangezicht. Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande naar Tharsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in hetzelfde, om met henlieden te gaan naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN.

2. Jona door de Heere achterhaald. Jona 1: 4-7
Maar de Heere wierp een grote wind op de zee; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken. Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijnen god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee, om het van dezelve te verlichten; maar Jona was neergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een diepe slaap bevangen. En de opperschipper naderde tot hem, en zeide: Wat is u gij hardslapende? Sta op, roep tot uwen God; misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan. Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.

3. Jona en de bevreesde zeelieden. Jona 1: 8-12
Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu om wiens wil ons dit kwaad overkomt? Wat is uw werk? en vanwaar komt gij? Welk is uw land? en van welk volk zijt gij? En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreër; en ik vreze de Heere, de God des hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft. Toen vreesden die mannen met grote vreze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? Want de mannen wisten, dat hij van des Heeren aangezicht vlood; want hij had het hun te kennen gegeven. Voorts zeiden zij tot hem: wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet, dat deze grote storm ulieden om mijnentwil overkomt.

4. Het offer tot stilling van Gods toorn. Jona 1: 13-17
Maar de mannen roeiden om het schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet; want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Toen riepen zij tot de Heere, en zeiden: Och Heere! laat ons toch niet vergaan om dezès mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, Heere! hebt gedaan, gelijk het U heeft behaagd. En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid. Dies vreesden de mannen met grote vreze; en zij slachtten de Heere slachtoffers, en beloofden geloften. De Heere nu beschikte een grote vis, om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van de vis, drie dagen en drie nachten.

5. Jona's roepen uit de diepte der zee. Jona 2: 1-4
En Jona bad tot de Heere, zijnen God, uit het ingewand van de vis, en hij zeide: "Ik riep uit mijne benauwdheid tot de Heere, en Hij antwoordde mij; uit de buik des grafs schreide ik, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; al Uwe baren en Uwe golven gingen over mij henen. En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uwe ogen; nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen.

6. Jona na de druk in de ruimte. Jona 1: 5-10
De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden. Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt mijn leven uit het verderf

opgevoerd, o Heere, mijn God! Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere; en mijn gebed kwam tot U, in de tempel Uwer heiligheid. Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid. Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des Heeren. De Heere nu sprak tot de vis; en hij spuwde Jona uit op het droge.

7. Jona gezonden naar Ninevé. Jona 3: 1-4

En het Woord des Heeren geschiedde ten andere male tot Jona zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek. Toen maakte zich Jona op, en ging naar Ninevé, naar het Woord des Heeren. Ninevé, nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen. En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd.

8. De vrucht van Jona's prediking. Jona 3: 5, 6

En de lieden van Ninevé geloofden aan God, en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af, tot hun kleinste toe. Want dit woord geraakte de koning van Ninevé, en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich, en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as.

9. Jona's ontevredenheid over Gods leiding. Jona 4: 1-5

Dit verdroot Jona met groot verdriet, en zijn toorn ontstak. En hij bad tot de Heere, en zeide: Och Heere! was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tharsis; want ik wist, dat Gij een barmhartig en genadig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad. Nu dan, Heere! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven. En de Heere zeide: Is uw toorn billijk ontstoken? Jona nu ging ter stad uit en zette zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden.

10. Gods drieërlei beschikking omtrent Jona. Jona 4: 6-9

En God de Heere beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over de wonderboom met grote blijdschap. Maar God beschikte een worm des anderen daags in het opgaan van de dageraad; die stak de wonderboom, dat hij verdorde. En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stille oostenwind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven, en hij zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven. Toen zeide God tot Jona: Is uw toorn billijk ontstoken over de wonderboom? En hij zeide: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe.

11. Jona door de Heere onderwezen. Jona 4: 10- 11

En de HEERE zeide: Gij verschoont de wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt; die in één nacht werd, en in één nacht verging; En Ik zou die grote stad Ninevé niet verschonen, waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand en hun linkerhand; en daartoe veel vee?

L. S.

De Bijbellezingen over de profeet Jona zijn gehouden in de winter van 1970-1971. Het was niet het voornemen deze in druk te doen verschijnen. Op aandrang van verschillenden zijn ze nu echter toch uitgegeven. We zijn ons bewust van de geringheid van deze arbeid. Vele voortreffelijke werken verschijnen en zijn verschenen. Het was ook niet uit zucht om iets nieuws te brengen, maar de Heere mocht de eenvoudige Bijbellezingen willen zegenen, tot zaligheid van zondaren en tot onderwijs voor Zijn volk. De soevereine genade Gods schitterde uit in het leven van Jona. De lankmoedigheid des Heeren is groot ondanks de hemeltergende zonden.

Hij mocht naar Zijn welbehagen Zichzelf willen verheerlijken in de toebren-
ging van Zijn uitverkorenen. Hij werpe terneder alles wat zich tegen Hem verheft. Hij zegene
deze geringe arbeid om Zijns zelfs wil

Werkendam, september 1971

Ten geleide bij de tweede druk.

L.S.

Nu de tweede druk van de Bijbellezingen over de profeet Jona verschijnt, past het ons
de Heere ootmoedig te erkennen dat Hij deze geringe arbeid wil zegenen. Dat ook de
tweede druk zijn weg vinde onder het volk.

Onze hartelijke wens is, dat de Heere het stelle tot zaligheid van verloren zondaren en
tot onderwijs van Zijn volk.

Hij doe ons de ernst der tijden zien met vernedering voor Zijn aangezicht.

Ninevé kwam in zak en as voor het aangezicht des Heeren op de prediking van Jona.
Nederland mocht nog heden bekennen dat de Heere God is.

De tweede druk is onveranderd gebleven. De Heere zegene ook deze uitgave om Zijns
zelfs wil.

Uw heilzoekende

A. Hoogerland.

Werkendam, maart 1972

L.S.

Nu de derde druk van de Bijbellezing over de profeet Jona verschijnt, is dat tot onze
verwondering en blijdschap.

Onze bede is dan ook dat de Heere het bekrone met Zijn zegen. Hij bedient Zich vaak
van geringe middelen tot toebren-
ging van zondaren uit de duisternis tot Zijn
wonderbaar licht.

De Heere verootmoedige ons voor Zijn aangezicht en doe ons wederkeren tot de
Heere.

Hij onderwijze Zijn Sion en vertrooste uit Zijn eeuwig verbond.

Krabbendijke, oktober 1976

Met heilbede,

A. Hoogerland.

JONA DE DOOR GOD GEZONDEN PROFEET

Zingen: Psalm 119: 53

Lezen: Jona 1

Zingen: Psalm 139: 4 en 5

Zingen: Psalm 73: 1

Zingen: Psalm 86: 6

Geliefden!

De Heere zegt in Zijn Woord: "Alle Schrift is van God ingegeven." Dat betekent, dat de heilige Bijbelschrijvers, door Gods Geest gedreven zijnde, in dat schrijven niet hebben kunnen dwalen, want zij zijn geleid door de Geest des Heeren. Nu weten wij dat in deze tijden, waarin zoveel Bijbelkritiek is aan alle zijden, aan Gods Woord wordt getornd.

Onze statenvertalers hebben éénmaal deze woorden zo vertaald: "Alle Schrift is van God ingegeven." Maar de nieuwe vertalers hebben het anders gezegd, die hebben gezegd: "Alle van God ingegeven Schrift."

U voelt wel duidelijk

Gemeente, welk een groot verschil hierin verscholen ligt. Wanneer ik leer, dat alle Schrift van God is ingegeven, dan aanvaard ik dat de Heilige Schrift van Genesis tot Openbaringen, Gods Woord is, en dat het is een Woord met Goddelijk gezag en met Goddelijke autoriteit, omdat het door de Heere zelf is ingegeven. Maar wanneer ik diezelfde tekst ga verklaren met: "Alle van God ingegeven Schrift," dan zouden er zeer veel dingen in de Heilige Schrift kunnen zijn, die niet van God ingegeven zijn, waar dus de Bijbelschrijvers maar bij verzonnen hebben, om een mooi verhaal te krijgen van de Heilige Schrift. Daarom is het zo noodzakelijk, dat de meest wonderlijke geschiedenissen, waar de geleerdheid zich aan stoot, verklaard worden in het midden der

Gemeente.

Hoevelen zijn er niet in deze tijden waarin wij leven, die zich aan het Woord des Heeren stoten, omdat met het verstand verschillende dingen niet begrepen worden, die God in Zijn Woord gezegd heeft. Men verwerpt daarom de autoriteit van Gods Woord. Maar laten wij dit altijd onthouden, dat de Heere door Zijn Geest heilige mannen Gods gedreven heeft, en dat zij in dat schrijven niet hebben kunnen dwalen, zodat zij woordelijk hebben weergegeven, wat de Geest hen ingaf.

Dat geldt ook voor de geschiedenis die wij deze winter, met de hulp des Heeren, met elkaar wensen te behandelen; de geschiedenis van de profeet Jona.

Gemeente, wanneer wij die geschiedenis met elkaar gaan behandelen, dan willen wij dat proberen te doen in één winter, dus we zouden 11 keer, zo de Heere ons het leven en de gezondheid geeft, over de profeet Jona willen handelen. We hebben dan nodig de voorlichting van de Heilige Geest, opdat we niet alleen de geschiedenis als geschiedenis zouden behandelen, maar dat er ook onderwijs voor het geestelijke, natuurlijke en maatschappelijke leven in zou gevonden mogen worden.

Zo willen wij, met de hulp des Heeren, vanavond daarmee een begin maken, en u bepalen bij Jona 1: 1-3, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, de zoon van Amitthai, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé, en predik tegen haar; want hunlieder boosheid is opgeklimmen voor Mijn aangezicht. Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande naar Tharsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in hetzelfde, om met henlieden te gaan naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN.

Gemeente, in dat voorgelezen Schriftgedeelte vinden wij dus: *Jona de door God gezonden profeet.*

En wij willen, met de hulp des Heeren, op een drietal hoofdgedachten letten:

1. Jona's roeping;
2. Jona's opdracht;
3. Jona's vlucht.

Gemeente, wanneer de nacht zijn valse vlerken over het landschap uitstrekt, dan is het groot wanneer wij de sterren mogen zien. U weet wel wanneer er geen maan en sterren zouden zijn, wanneer de nacht zich over het landschap uitbreidt, zou het nog veel donkerder zijn. Zoals het nu in het natuurlijke is, zo is het ook in het geestelijke. Wanneer wij de grote en de kleine profeten nagaan, weten wij dat die geleefd hebben in een zeer donkere tijd. Een tijd dat Israël zich rijp maakte voor de oordelen des Heeren. Maar nu ging de Heere te midden van die donkerheid, Zijn sterren aan de kerkhemel laten schijnen, zodat het lichtpunten waren te midden van de donkerheid.

Eén van die sterren is ook de profeet Jona.

U zult misschien zeggen: "Ik kan Jona niet zo'n ster vinden, wanneer ik Jona's geschiedenis naga, wanneer ik Jona's onwil lees, de weg naga, waarin Jona is geleid, dan kan ik hem geen ster vinden aan de kerkhemel".

Maar

Gemeente, hier moeten wij wel goed onthouden, dat God in de eerste plaats in het boek Jona heeft laten zien Zijn wonderlijke en Goddelijke leiding; in de tweede plaats, het soevereine Godswerk, dat uitblinkt door de diepte van Adams val en ondanks de onwil van Jona; in de derde plaats, de grote lankmoedigheid Gods in het sparen van een grote stad, gelijk Ninevé was; en dan in de vierde plaats zien wij Jona ondanks zijn ongehoorzaamheid, als een type van de eeuwige Middelaar des Nieuwen Testaments, Die komen zou om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.

Wij gaan dus in de eerste plaats stil staan bij: **Jona's roeping.**

Er staat in het begin van onze tekst: "En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, de zoon van Amitthai, zeggende:"

Gemeente, het zal u misschien wel eens opgevallen zijn, dat het boek Jona op een zeer eigenaardige wijze begint. Wanneer ik de andere profeten nalees, dan wordt eerst aangekondigd hun roeping, er wordt aangekondigd, in welke tijd zij geleefd hebben, en ook welke last de Heere ze oplegde,

Het woordje "en" wijst ons op een voortzetting van iets dat reeds begonnen is. Het woordje "en" heeft hier dus een grote betekenis. Want als ik hier lees: "En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona," dan is dat niet de eerste keer dat Jona een opdracht krijgt en geroepen wordt.

U zult misschien zeggen: "Hoe kunt u nu bewijzen, dat Jona al vóór die tijd geroepen was tot profeet?"

Wel

Gemeente, dan moet u, als u thuis gekomen bent, eens lezen 2 Koningen 14 vers 25, daar lezen wij ook van Jona, de zoon van Amitthai, en dan worden wij wijzer, omdat het Woord des Heeren ons duidelijk zegt, in welke tijd Jona heeft geleefd. Jona heeft geleefd in de tijd van Jerobeam II.

U weet dat er twee Jerobeams zijn geweest. De eerste Jerobeam regeerde, nadat de scheuring van het rijk had plaats gehad, en die als een eeuwige schandvlek achter zijn naam heeft staan: "Die Israël zondigen deed." Maar uit het huis van Jehu, wiens zonen tot in het vierde lid op de troon van Israël zouden zitten, is ook een Jerobeam voortgekomen; die noemen wij Jerobeam II.

In de tijd van Jerobeam II was het zeer donker en bang in Israel. We zien steeds meer en meer de nacht komen over het Tienstammenrijk, dat straks weggevoerd zal worden naar Assyrië. De ellende van het volk van Israël was zeer bitter. Waarom? Omdat Israël aan al de hoeken van het land werd ingekort, door benden, die geregeld het land binnenvielen. En dan gaat de Heere door de mond van Zijn knecht Jona de zoon van Amitthai, tot Jerobeam II zeggen, dat de Heere hem de overwinning geven zal over de Assyriërs. Dat heeft de Heere dus gedaan door middel van de profeet Jona.

Gemeente, wie was Jona eigenlijk?

De Joodse rabbijnen hebben gezegd, dat het de zoon was van de weduwe te Zarfath. U weet wel, dat eenmaal de profeet Elia, de zoon van de weduwe van Zarfath heeft opgewekt op een wonderlijke wijze, Dat laten wij echter voor de rabbijnen, want het heeft geen grond in de gewijde geschiedenis, en er is dus niets met zekerheid te zeggen.

De woonplaats van Jona was, Gath-héfer. Gath-héfer lag in de stam van Zebulon, ten noorden van het plaatsje Nazareth, u wel bekend uit de geschiedenis van Jezus, want Jezus heeft daar Zijn jeugd doorgebracht.

Als hier dus het woordje "en" staat, dan is dat een voortzetting van de roeping van Jona. Jona was niet alleen de knecht des Heeren, maar ook kind des Heeren. Jona was niet alleen geroepen om knecht en profeet te zijn, maar wij kunnen gerust op grond van Gods Woord aannemen, dat Jona een man is geweest, die door God is geroepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht, een man die de Heere naar Zijn welbehagen geleid heeft door een wonderlijke weg, die nochtans juichen zal tot eer en verheerlijking van de Drieënige God.

Jona is tot profeet geroepen.

Gemeente, de roeping der profeten in het Oude Testament geschiedde anders dan in onze tijd. Het geschiedde op een extraordinaire wijze. Wat bedoel ik daarmee? Wel, zij werden niet door het geschreven Woord geroepen, gelijk Gods knechten in deze tijden, maar zij werden persoonlijk door Goddelijke inspraak geroepen. Ik kan u

daarvan enkele bewijzen geven uit Gods Woord. Denk bijvoorbeeld aan de roeping van Mozes bij de brandende braambos, aan de roeping van Jesaja, die aangezegd werd, dat hij moest gaan prediken, totdat de steden verwoest zouden worden. Denk ook aan de roeping van Jeremia, in Jeremia 1, en voorts aan de roeping van al de profeten, die er zijn geweest in het Oude Testament. Zij werden door God op een extraordinaire wijze, zonder geschreven Woord geroepen.

De discipelen werden ook op een extraordinaire wijze door Jezus Zelf geroepen. Wat is er nu voor verschil tussen de roeping van de leraren in deze tijd, en de roeping van de profeten en apostelen in het verleden?

Wel, wanneer de Heere door middel van Zijn Woord Zijn knechten roept, dan doet Hij dat wel met een Goddelijke inspraak in de ziel, hen wijzend op het Woord. Hij doet het echter niet meer op die extraordinaire wijze, zoals Hij Zijn profeten geroepen heeft. Dat doet aan de roeping niets af, neen; want de Heere heeft Zijn geschreven Woord gegeven. Dat Woord hebben wij te gebruiken, en door dat geschreven Woord, kan de Heere soms wonderlijk en krachtdadig, door de bediening van Zijn Geest in de ziel spreken. Dat deed Hij in het Oude Testament niet, omdat er toen nog geen geschreven Woord was.

"En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, de zoon van Amitthai, zeggende:"

Jona betekent: *Duif*.

Gemeente, Jona had duiveneigenschappen, had een duivenhart, had duivenogen, ook had hij duivenvleugelen.

Wij lezen, dat Jona vluchtte bij de opdracht, die de Heere gaf. Wat is nu het verschil tussen de roeping van Gods ware profeten, en die der valse profeten? Er zijn ook in de tijd van Jona, ervoor en daarna, verschillende profeten geweest, die zichzelf als profeet hebben opgeworpen, die dus niet door de Heere Zelf geroepen zijn. Van die valse profeten zegt de Heere, dat zij niet het Woord des Heeren spraken, maar dat zij verdichtten uit hun hart.

Maar van de ware profeten staat, dat zij het Woord, dat de Heere Zelf in hun mond gelegd had, gesproken hebben. De valse profeten moesten ervaren dat zij geen ondersteuning kregen van de Heere. Het woord van de valse profeten is ook nooit uitgekomen. De Heere heeft Zelf in Zijn Woord gezegd, dat, wanneer een profeet profeteert, en zijn woord wordt niet bevestigd, men kan aannemen dat het een valse profeet is. Maar wanneer het woord van die profeet wel komt dat hij geprofeteerd heeft, is die profeet door Hem Zelf gezonden.

Die profeten waren dus voor rekening van de Allerhoogste God, omdat de Heere ze Zelf geroepen had tot profeet, het woord in hun mond gelegd had, met die profeten zijn zou, en hen ook ondersteunen zou. De Heere zou het volk ook gewis brengen aan Zijn gezegende voeten, om te bekennen dat de Heere God is.

En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, de zoon van Amitthai in Gath-héfer.

Dat is dus de roeping van Jona en tevens de zending, die aan de roeping verbonden is. Jona werd gezonden. Wanneer een profeet of een leraar wordt geroepen, dan wordt hij naar een zeker land, een zekere stad of dorp, of naar een zeker persoon gezonden, om het oordeel aan te zeggen, of om de blijde boodschap des Heils te brengen. Denk maar aan de profeet Nathan, die met de boodschap kwam tot David; aan de andere profeten, die met de boodschappen kwamen tot de landpalen van Israël en Juda, om het woord, dat de Heere in hun mond gelegd had, te verkondigen. Jona krijgt ook een opdracht,

en dat is onze tweede gedachte:

2. Jona's opdracht.

Wat zegt de Heere tot Jona? "Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé, en predik tegen haar; want hunlieder boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht." Dat is dus de opdracht van Jona.

Er staat: "Maak u op." Dat betekent; gordt uw lendenen naar het lichaam, maar ook naar de geest, want Ik heb een boodschap voor u om te brengen. Ik heb geen boodschap voor u aan het volk van Israël; Ik heb geen boodschap voor u aan een dorp in Palestina, ook niet aan een stad in het land van Juda, maar naar een grote wereldstad: naar Ninevé.

Gemeente, van Ninevé lezen we reeds in Genesis 10. De stichter van Ninevé was Nimrod, die een geweldig jager was voor het aangezicht des Heeren. En dat Ninevé, de hoofdstad van Assyrië, een zeer grote stad was, kunnen we duidelijk lezen in het vervolg. Immers Jona ging één dagreis door deze stad. Geen kleinigheid. Dat betekent dus, dat hij op de straten en de pleinen, in de stegen en de heggen van Ninevé, het woord des Heeren brengen moest.

Als ik nu een landkaart had, zou ik kunnen aanwijzen dat het van Gath-héfer naar Ninevé, een zeer grote afstand was. Jona kreeg dus niet bepaald een zeer makkelijke opdracht van de Heere. En toch zegt de Heere tegen Jona: "Maak u op."

Gemeente, dat zegt de Heere tot iedere zondaar die leeft onder de verkondiging van het Woord. Staat op, gij doden, want de doden zullen horen de stem des Zoons Gods. Maakt u op, mijn arme onbekeerde medereizigers naar de eeuwigheid, want gij ligt in uw doodstaat, op de vlakke van het veld, vertreden in uw geboortebloed. Maakt u op, gij, die voor Gods aangezicht leeft en door Goddelijke genade zijt wedergeboren tot een levende hoop. Omgordt uwe lendenen, in deze bange tijden waarin wij leven.

Gemeente, Jona moest niet met vakantie naar Ninevé, evenmin moest hij als ambassadeur van Jerobeam II naar Ninevé, maar hij moest als ambassadeur van de Koning der Koningen, van de HEERE der Heeren, naar die grote wereldstad.

En wat moest Jona nu doen? Er staat: "En predik tegen haar, want hunlieder boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht."

En predik tegen haar. Geliefden, het woord des Heeren is niet voor de zondaar, maar tegen de zondaar. En hoe komt het, dat het woord des Heeren tegen de zondaar is? Wel daarom, omdat wij God zijn afgefallen in Adams bondsbreuk. Als de Heere dus het woord laat brengen is dat niet voor maar tegen de zondaar, opdat het de zondaar zou neerwerpen voor het aangezicht des Heeren, en de zondaar, door de balsem van het Evangelie van vrije genade, zou worden opgericht. Laten wij ons daarom wachten voor het pleisteren met loze kalk.

Gemeente, wacht u voor boodschappers die altijd roepen: "Vrede, vrede, en geen gevaar." Als we leven in onze doodstaat, als zondaren buiten Gods gunst en buiten Gods gemeenschap, dan is het woord des Heeren niet voor ons, maar te gen ons, en heeft de Heere gezegd tot het volk van Israël, en ook tot Ninevé: "O land, land, land, hoort des Heeren woord."

"Predik tegen haar."

Gemeente, het is noodzakelijk dat er tegen de zondaar wordt gepredikt, opdat de

zondaar door die prediking gebracht worde in de erkenenis: "Ik heb tegen U, U alleen gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw allerheiligste ogen." Ik zal u dat bewijzen. Wanneer de Heere een pijl schiet in het hart van een zondaar of zondares, dan zien zij, dat alles tegen hen getuigt, dat het Woord tegen hen getuigt, God tegen hen getuigt, de wet tegen hen getuigt, ja, dat zelfs de straatstenen tegen hen getuigen. Alles is dan niet voor hen, maar tegen hen. Als het Woord Gods tegen ons gepredikt wordt en wij zien, dat God met ons geen gemeenschap hebben kan, gebruikt de Heere Zijn Woord, door de bediening van Zijn Geest, om ze te brengen tot berouw, door schuldbesef getroffen en verslagen, om ze voor Gods aangezicht in het stof te doen neerbukken.

De Heere zegt ook, waarom Jona moet gaan prediken tegen Ninevé. "Want hunlieder boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht."

Gemeente, hier gebruikt de Heere als het ware het voorbeeld van een ladder. U weet, in een ladder zijn sporten, en langs een ladder kunnen wij opklimmen en komen tot de bovenste sport. Wij kunnen, om het met een voorbeeld duidelijk te maken, figuurlijk opklimmen op de maatschappelijke ladder. Wij kunnen ook een ander voorbeeld noemen. Bijvoorbeeld: "Het geschrei is voor Mijn aangezicht opgeklommen." Dat betekent: Het geschrei van degenen die tot God om genade roepen, klimt op in de oren van de Heere Zebaoth. Het is het vermeerderen van het geschrei voor het aangezicht des Heeren.

Zo kan ook het gebed opklimmen, Psalm 141: "Mijn gebed klimme op als reukwerk voor Uw aangezicht." Wat zijn we gelukkig als ons gebed en ons geschrei als een ladder mag opklimmen naar boven, en we tot God het gebed des gans ontbloten mogen opheffen naar de hemel. Dat is meer waard dan het opklimmen op de maatschappelijke ladder.

Ik zeg niet, dat wij niet mogen opklimmen, als God het geeft, op de ladder van de maatschappij om onze positie in dit leven te verbeteren. Maar ik heb menigmaal gezien, dat bij het verbeteren van de positie, het geestelijke leven en de godsdienst, meer en meer wegzakte. Er zijn er niet veel, die hoog op de maatschappelijke ladder geklommen zijn, die God in erkenenis houden, en in eenvoudigheid hun weg bewandelen. De armen en de geringen onder het volk zijn het menigmaal, die de Heere vrezten, en Hem gedurig nederig te voet vallen.

Hier staat echter: "Hunlieder boosheid is opgeklommen tot voor Mijn aangezicht." Dat betekent natuurlijk niet, dat de Heere die boosheid een lange tijd niet heeft gezien, of dat de Heere eerst op een zeker moment, de boosheid van Ninevé gezien heeft. De Heere wil er dit mee zeggen: De boosheid van Ninevé is tot aan de bovenste sport van de ladder gekomen, Ik kan de ongerechtigheid van Ninevé niet langer meer gedogen. Het is in die grote wereldstad schandelijk geworden, zowel in het verborgen, als in het openbaar, zodat ze de hoogste trap van de zonde hebben bereikt. Zij kunnen in de zonde niet verder meer opklimmen: Want het is voor Mijn aangezicht opgeklommen. Gemeente, de Heere kent de zondebron, en daar moet ik wat aan verbinden. Wij kunnen in het persoonlijke leven opklimmen tot op de hoogste sport van de ladder der zonde. Hebt u daar wel eens erg in gehad? Als we zonde op zonde stapelen, verborgen en openbaar, en wij naar Gods geboden en naar Zijn Woord niet willen luisteren, dan komen we vroeg of laat, zeker op de bovenste sport van de zondeladder. En als God ons niet vernedert, vallen wij in de diepste rampzaligheid. Zo kan het ook zijn in het gezinsleven.

Vaders en moeders! Wij kunnen met ons gezin opklimmen tot de hoogste sport van de zondeladder. Denkt u daar wel eens over? Als we onze kinderen altijd maar toegeven, als we met Eli onze kinderen niet eens zuur aanzien, dan gaan wij met onze kinderen straks opklimmen tot de hoogste sport van de zondeladder. Dan zegt de Heere echter, zoals dat menigmaal gebeurd is: Ik kan dat gezin niet langer meer gedogen. Dan komt God met Zijn slaande hand in dat gezin, als het niet vernederd wordt voor het aangezicht des Heeren.

Nu is er misschien een volk in het midden van ons, dat zegt: "De goddeloze spreekt in het binnenste van mijn hart, dat God mijn ongerechtigheid niet langer kan gedogen."

Gemeente, in de weg der ontdekking, in de weg der ontgronding, der ontbloting en der uitbranding, is er een volk op de wereld, dat menigmaal denkt, dat God hun ongerechtigheid niet langer kan gedogen, en God ze met een mannelijke wegwerping van Zijn aangezicht zal verwerpen. Maar, dat brengt ze in vernedering en verootmoediging voor het aangezicht des Heeren.

Geliefden, de prediking van Jona zou niet zijn tot het land van Israël, dat het ook zwaar verzondigd had, maar het zou zijn tot Ninevé, de hoofdstad van Assyrië. En dan denk ik aan de grote steden van ons vaderland, aan onze Nederlandse natie. Als de Heere Zijn profeten of Zijn knechten zendt tot ons Nederland, en zegt: "Hunlieder boosheid is opgeklommen tot de hemel voor Mijn aangezicht," dan zou de Heere rechtvaardig kunnen doortrekken, omdat wij tegen Hem gezondigd hebben.

Is het een aantrekkelijke boodschap voor Jona? Neen

Gemeente, we gaan dan in de derde plaats stilstaan bij:

3. Jona's vlucht.

Er staat: "Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande naar Tharsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in hetzelfde, om met henlieden te gaan naar Tharsis, van het aangezicht des HEEREN."

Dus Jona's vlucht. Wij kunnen verschillende dingen in het derde punt opmerken.

Gemeente, wanneer Mozes opdracht krijgt om het volk van Israël te gaan verlossen, heeft Mozes zeer veel tegenwerpingen: Hij kan niet, hij wil niet en hij durft niet.

Wanneer Jesaja geroepen wordt om te prediken in een wereld die in het boze ligt, zegt hij: "Wee mij, ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en woon in het midden eens volks dat onrein van lippen is."

En wanneer Jeremia de opdracht krijgt om te prediken, dan zegt hij: "Heere ik ben jong en kan niet spreken."

Wij lezen hier bij Jona niets van dit alles. Wij lezen niet dat Jona tegenwerpingen maakt. Wij lezen ook niet dat Jona redeneert tegen de Heere. Het schijnt dat Jona direct de Heere gehoorzaamde, als dat woordje "maar." er maar niet stond. Want er staat hier: "Maar Jona maakte zich op om te vluchten."

Geliefden, dat goddeloze "maar." Er is één "maar" des ongeloofs, dat zo menigmaal in het leven van een mens voorkomt. "Ik zal mij wel tot God bekeren," zegt er één, "maar ik moet eerst nog een poosje van de zonde genieten." Dat zei, éénmaal Augustinus, en dat zeggen zeer velen hem na. Een ander zegt: "Ik zou dit of dat wel laten, maar ik kan het eigenlijk niet laten om deze of gene reden."

Zo is het niet alleen bij degenen die buiten Gods gunst en gemeenschap leven. Ook Gods volk heeft het "maar" des ongeloofs zo menigmaal in de mond. Maar Sion zegt: "De Heere heeft mij vergeten, de Heere heeft mij verlaten." De Heere zegt: "Kan ook

een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks." David, de man naar Gods hart, heeft het "maar" des geloofs uitgesproken; ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij.

Hier staat: "Maar Jona maakte zich op." Dat opmaken van Jona was inderdaad zijn lendenen omgorden, want toen Jona die boodschap hoorde, die de Heere hem gaf, was die boodschap niet welgevallig en niet welkom in de oren van Jona.

In de eerste plaats was het een zeer moeilijke boodschap: Hij moest niet gaan prediken tegen het volk van Israël, maar tegen de heidenen.

In de tweede plaats liep hij groot gevaar - zo redeneerde hij - dat ze hem doden zouden in dat grote Ninevé.

In de derde plaats: Hij kon daar zijn keel wel hees gaan schreeuwen in dat Ninevé, zij zouden hem toch niet geloven.

En in de vierde plaats, let daar goed op, gemeente: Hij gunde het Ninevé niet, dat ze nog een boodschap kregen van de Heere om zich te bekeren.

Ja geliefden; zo zijn we. Ik weet niet of u uzelf zo al eens hebt waargenomen. Ik kom nu misschien tot een punt, waar zeer weinigen komen; maar

Gemeente, dan gunnen we onze medemensen de bekering niet. Zij, die al kennis hebben van hun hart, die kennis hebben van het werk des Geestes, weten, dat het misgunnende bestaan zo groot kan zijn. Wanneer de Heere een ander wel eens bewelddadigd, zijn we vijandig van binnen, en dan is ons oog boos, omdat de Heere goed is. Breidt het nu maar eens uit. Jona gunde het Ninevé helemaal niet.

Wat deed Jona?

Hij maakte zich op van Gath-héfer, dat is dus uit Zebulon, naar Jafo, dat is het tegenwoordige Joppe, een zeehaven aan de Middellandse zee. Het ongeloof is toch zo'n snelle rekenaar. Hij vond direct een weg uit om God te ontvluchten. De ongehoorzaamheid is veel sneller dan de gehoorzaamheid. Toen de Heere de boodschap aan Jona gaf, had Jona al uitgerekend, waar hij naar toe zou gaan. Niet naar het oosten, maar naar het westen. Weet u waar Tharsis ligt? Tharsis ligt in Zuid-Spanje. Hij ging dus van het hoge bergland in Zebulon, naar het lage Jafo aan de zee. Hij zou daar in een schip gaan, had hij al berekend, dan naar Tharsis gaan, dat is in Zuid-Spanje. Hij dacht: "Daar zal de Heere mij niet vinden en zeggen: Je moet naar Ninevé, want dat is zo'n geweldig grote afstand."

Gemeente, wat is Jona toch ongehoorzaam, maar tevens dwaas. Wat is het ongeloof toch ongehoorzaam, snel en dwaas. Want als Jona nu eens goed had doorgedacht, terwijl hij toch wist wat de Heere voor hem geweest was in het verledene, hoe de Heere hem ondersteund, onderhouden en bewaard had, dan kon hij toch goed weten:

*"Niets is o Oppermajesteit,
bedekt voor Uw alwetendheid.
Gij kent mij, Gij doorgrondt mijn daan;
Gij weet mijn zitten en mijn staan;
wat ik beraad', of wil betrachten,
Gij kent van verre mijn gedachten."*

Hij kon weten: Ik kan Uw aangezicht nooit ontvluchten. En toch doet hij het. Hij wil niet naar Ninevé, maar gaat de andere kant uit.

En nu gaan wij Jona eens achterna. Daar gaat hij! Er staat, dat hij vluchtte. Het ging

niet zo zachtjes, het ging hard. Vluchten doen we voor iemand die ons achtervolgt, anders is het geen vluchten. Vluchten gaat met grote snelheid, benauwdheid en haast. Hij gaat dus van het hoge bergland naar de laagte. Van de hitte naar de koude. In het binnenland van Israël was het warm, en aan de zee was het koel.

Gemeente, ik zie hier het geestelijk leven van Jona zo duidelijk getekend. Van de warmte gaat hij ook geestelijk naar de koude. Ik zie in het geestelijke leven van Jona, de geestelijke thermometer dalen. Hoe verder hij van de Heere wegvlucht, hoe kouder en stijver zijn hart wordt, en hoe gemakkelijker dat hij naar het schip gaat, want onderweg rekent hij, onderweg overlegt hij, en denkt hij: "Als ik maar eenmaal in Tharsis ben, dan ben ik veilig, veilig voor God."

Gemeente, wij vluchten allen van God af. Dat deed onze eerste stamvader. Adam, die gevlucht was voor het aangezicht des Heeren. Maar God heeft die voortvluchtige mens teruggedroepen. "Waar zijt gij."

En als de Heere zondaren zalig maakt uit loutere genade, dan zijn ze voortvluchtig van God af, hoofd voor hoofd. Maar God zal de voortvluchtige mens een halt toeroepen, de één zo de ander op een andere manier, maar de Heere bereikt Zijn doel.

Jona komt in Jafo in plaats van in Ninevé. En nu moet u eens opletten wat er staat: "Hij vond een schip gaande naar Tharsis." Dus Jona heeft gezocht. Ik zie hem langs de haven van Jafo gaan om een schip te zoeken naar Tharsis. En hij vond een schip dat af zou varen naar Tharsis. En nu kan Jona zelfs nog wel gedacht hebben dat de Goddelijke Voorzienigheid vóór hem was, omdat hij zo spoedig een schip vond dat naar Tharsis ging. Hij had dus wel geluk en voorspoed op zijn vlucht. Hij kon dus zo het schip op, om zo de Middellandse Zee over te steken naar Zuid-Spanje.

Wat zal Jona verblijd zijn, dat alles zo voorspoedig ging.

Gemeente, de Heere laat de voortvluchtige zondaar een eindweegs gaan, maar Jona zal terugkomen al heeft hij daar zelf geen erg in. We kunnen denken dat de Goddelijke Voorzienigheid voor ons is, terwijl de Voorzienigheid juist tegen ons is.

Ik geloof, dat hierin ook wel een duidelijke les in ligt. Je hoort wel eens mensen zeggen: Het is toch zo wonderlijk gegaan, ik zie er de hand des Heeren in, terwijl ze toch op een verkeerde weg zijn, en dan kan het lijken, of de Heere die verkeerde weg goedkeurt. Het is maar het profijtelijkste voor een zondaar, als God er direct maar Zijn afkeuring over te kennen geeft. Dan komen ze in elk geval niet op de zee, gelijk Jona. Nu laat God de zondaar en ook Zijn Kerk wel eens een tijd doorgaan en voortduren, totdat de Heere zegt: *Tot hiertoe en niet verder.*

O, laat ons toch altijd vragen of de Heere onze weg, die wij gaan, zou willen goedkeuren uit genade, en of Hij ons maar wil leren te onderzoeken of wij niet tegen de weg des Heeren ingaan.

Ik zie Jona over de loopplank gaan in het schip, dat naar Tharsis zou gaan, en hij moest er nog flink voor betalen ook! De zonde kost altijd nog geld, kost onze rust, en de verberging van Gods aangezicht. De zonde is een bittere bete, als God door genade ons leert, wat zonde is. Als Jona de andere kant opgegaan was, dan zou de Heere hem met Zijn gunst en met Zijn goedheid hebben ondersteund. Maar er staat, dat Jona vluchtte voor het aangezicht des Heeren.

Eerst lezen wij dat de zonde van Ninevé was opgeklommen voor het aangezicht des Heeren. En Jona probeert te vluchten voor het aangezicht des Heeren. Hij denkt, dat hij zichzelf verbergen kan, en dat de Heere wel van Zijn bevel zal afzien en hem dus

niet meer zenden zal. Hij denkt, dat hij daar veilig zal zijn in Spanje. Hij verlaat zijn volk, zijn vaderland en zijn huis. Niet zoals Abraham dat verliet, op Gods bevel, maar hij ging tegen het Goddelijk bevel. O Jona, wat zal dat verkeerd uitkomen.

O volk, dat van God afhoereert, wat zal dat verkeerd uitkomen. Al is het ongeloof nog zo slim en ongehoorzaam, en al weet het nog zo veel wegen uit te vinden, en al kunnen we met een vroom praatje nog wel denken dat God voor ons is, als we tegen het bevel Gods ingaan, dan komt de Heere, op Zijn tijd en op Zijn wijze.

Als Jona in het schip gegaan is, gaat alles goed. De kust van Israël verdwijnt uit het oog, en Jona wordt steeds kouder. Jona's geestelijk leven is op een zeer laag peil gedaald. Als we ons hart verharderen, zullen we geen vrede hebben. En als we het bevel des Heeren tegenstaan zullen we ook geen rust hebben en zal de Heere betonen dat niet Jona, maar Hij het winnen zal. En daarbij willen wij u als de Heere het geeft, volgende week bepalen.

Zingen wij nu Psalm 73, het eerste vers.

Gemeente, wat liggen hier toch een ernstige lessen in voor ons allen.

In de eerste plaats voor Gods knechten, die, wanneer zij tegen de roeping Gods ingaan, en de zending en de opdracht Gods niet willen opvolgen, geen vrede zullen hebben. Ik hoop, dat Gods knechten daar altijd rekening mee zullen houden. Als wij bijvoorbeeld naar het oosten zouden worden gestuurd, en wij gaan naar het westen, dan komt de Heere in een weg van tegenheid. Als de Heere ons in een plaats gesteld heeft, en wij zouden zelf een andere plaats kiezen, hetzij noord of zuid, dan zouden wij geen vrede hebben.

Jona vlucht van voor het aangezicht des Heeren. We zeiden reeds: Wat is het ongeloof toch dwaas en ongehoorzaam, maar wat is het ongeloof toch ook berekenend,

Gemeente. Want het ongeloof zoekt altijd vonden. Jona heeft wat geredeneerd en bij zichzelf gezegd: "Wat moet ik nu als arme man in die grote wereldstad gaan doen?" En het is nog te begrijpen ook hoor. Wij moeten Jona niet al te hard vallen, omdat hij vluchtte. Want stel eens, dat wij gestuurd werden naar de grote stad Berlijn, en de Heere zei: Predik tegen die stad, op haar straten en op haar pleinen. Jona wist nu nog niet, welke boodschap hij brengen moest. Dat zei de Heere later. Maar predik tegen haar, zei de Heere.

Gemeente, ik voel aan mezelf, dat ik ook in staat zou zijn om te vluchten. Jona durfde niet, en hij gunde het Ninevé ook niet. Laten we Jona hier zien als een baken in zee, en als een waarschuwing voor Gods knechten, dat zij toch altijd de Goddelijke zending opvolgen.

In de tweede plaats is het ook een voorbeeld voor Gods kinderen, om toch gedurig te vragen: "Heere wat wilt Gij dat ik doen zal." Er zijn al velen van Gods kinderen geweest, die dachten op de goede weg te zijn, en die de Goddelijke Voorzienigheid in alles mee schenen te hebben. Totdat de Heere op een aller-onverwachte wijze liet zien, dat het niet Zijn welgevallen was. Denk er om, het kan zelfs schijnen, dat de Heere voor ons is, en dat het toch niet zo is. Wanneer is de Heere voor ons? Als we in Zijn inzettingen en in Zijn wegen wandelen, en in de paden die Hij Zelf ons voorgeschreven heeft. Dan zijn we in Gods weg. En dan kan het soms schijnen, of alles ons tegen is, terwijl de Heere toch betonen zal, dat alles vóór de kerk is. Jona moet straks ervaren, dat de Heere het laatste woord spreekt.

In de derde plaats is Jona tot troost van een volk dat zichzelf leert kennen als goddeloos, goddeloos. Het soevereine, onbegrijpelijke, vrijmachtige Godswerk verheerlijkt in het hart van deze weerspannige Jona.

Gemeente, God heeft Zijn kind terecht gebracht. Ja, het was toch Zijn kind. Al was het dat hij kastijding nodig had, al was het dat hij wegvluchtte van het aangezicht van zijn Vader. De Vader heeft Zijn kind teruggebracht, al was het ook door de diepte van de zee. En daarom is het zo troostrijk voor Gods kinderen, die in zonden gevallen zijn, dat zij er niet in leven, om weer opgehaald te worden uit grote diepten!

Het is ook tot waarschuwing voor ons allen. Wie meent te staan zie toe dat hij niet valle.

Gemeente, wie van u heeft grote gedachten van zichzelf? Als u grote gedachten van uzelf hebt, wil ik u waarschuwen, want dat komt verkeerd uit. Heb nooit grote gedachten van uzelf. Zijt niet hoog gevoelende, maar vreest. En zij, die kleine kracht hebben, die zal de Heere aanschouwen uit genade. Ja, die zullen ook vragen: "Heere wat wilt Gij, dat ik doen zal?" En wat zien wij nu? Dat Gods kinderen het geloof zomaar niet voor het grijpen hebben. Zij hebben het niet onder hun beheer.

Ik zal eens een voorbeeld noemen van een man, die ook voor een geweldig werk gezet werd. Dat was Luther. Luther moest naar de Rijksdag te Worms. Het waren brullende leeuwen, waartegen hij strijden moest. Hij werd ervoor gewaarschuwd, maar het zaligmakende geloof was zo krachtig in het hart van Luther, dat hij zei: "Al waren er in Worms zoveel duivels als pannen op de daken, dan ging ik er toch heen." Dan is het zaligmakende geloof in oefening, en dat vreest nooit. Dat kan door sterke benden dringen. Maar als het geloof niet in oefening is, dan durven we niets. Helemaal niets. Dan zijn wij zo bang als een wezel, volk des Heeren. Dat komt zo duidelijk uit in Jona. Het was inderdaad een zeer moeilijke en bange opdracht, die hij te vervullen had.

Als Jona slechts het vertrouwen had gehad op de God aller genade, dan had hij gezegd: 'Ik zal in de mogendheden des Heeren voortgaan, en de sterke rechterhand des Heeren zal mij behoeden, beschutten en bewaren.' Maar dat bezat Jona niet. Dat moest door de diepte geoefend worden. Ja, door het afgesnedene heen. Maar de Heere zou Zijn doel bereiken.

Er liggen nog meer lessen in. Als ik u nu vraag, gemeente: Op welke ladder zijt ge nu geklommen? Misschien zijt ge hoog geklommen op de maatschappelijke ladder. 't Is groot, als de Heere u in het leven Zijn gunst en Zijn goedertierenheid doet ervaren, maar denk er om: Het zijn sterke benen, die de weelde kunnen dragen. En als ge op de maatschappelijke ladder misschien de bovenste sport hebt bereikt, denk er om, vergeet dan God niet, Die u zo rijk gezegend heeft.

Een ander is misschien door Goddelijke genade mogen klimmen op de ladder van het geschrei: "'k Hef mijn ziel, o God der goden. Tot U op, Gij zijt mijn God."

Zijn er, wier geschrei opklimt als een ladder tot de troon van Gods genade? Zijn er, wier gebed opklimt, als een reukwerk voor het aangezicht des Heeren? Van wie de Heere zegt: "Ik heb gehoord het geschrei, het gebed, dat opklimt tot de Troon van Mijn genade?"

Gemeente, hoe dieper de nood, hoe hoger de mens op de ladder des gebeds klimt, hoe hoger het gebed opstijgt uit de geprangde borst. De tollenaar steeg hoog, toen hij uitriep: "O God wees mij zondaar genadig." Efraïm steeg hoog, toen hij op de heup klopte en uitriep: "Ik ben beschaamd, om mijn aangezicht tot u op te heffen." Alzo kunnen wij op de gebedsladder klimmen.

Als we echter klimmen op de ladder van de zonde, in het persoonlijke leven, jongens en meisjes, dan komt er eens een tijd, dat wij op de hoogste sport staan, en dan moet er iets gebeuren. Of God vernedert ons met Zijn krachtige hand, zodat we naar beneden storten aan Zijn gezegende voeten, en leren kermen om genade, óf we storten in de rampzaligheid, één van tweeën.

Ik zou zeggen: Waagt het niet om op de hoogste sport van de zondeladder te klimmen. Hoevelen zijn er niet, die zich zinnebeeldig wentelen in de zee van deze wereld. De een in het kaarten, een ander in een herberg, of in een danshuis, of iets anders: Men stort zich in een zee van ongerechtigheid, en daarmee bereikt men aan het eind de hoogste sport van de zondeladder, en wat zal de val dan groot zijn!

Mag ik u deze raad geven? Vlucht niet van God àf, maar vraagt, of ge naar God tóè vluchten moogt. Voor de zulken zal het meevallen. Want, die met het gebed desgenen, die gans ontbloot zijn, tot Hem gevluht zijn, heeft Hij nog nooit afgewezen. Er is een volk dat niet met Kaïn van God afvlucht, maar terecht komt aan de voeten Gods, uit loutere genade.

Nederland, klimt ge nog hoger op de ladder van de zonde en de ongerechtigheid? Denk aan de grote steden die evenaren Ninevé: Amsterdam en andere steden van onze natie, ze zijn bijna geklommen op de hoogste sport van de zondeladder, en dan zal de val zeer groot zijn.

Er zijn nog kurken waarop de wereld drijft. Jona was ook zo'n kurk. Hij zonk wel, maar hij was toch een kurk.

Gemeente, ook zijn er in Juda nog goede dingen. De Heere zegt nog door Zijn Woord: "Predik tegen haar, och of ze zich bekeren zouden."

De God aller genade zegene Zijn Woord.

We gaan volgende week verder en zien dan wat er met Jona gebeurd. Hoe de Heere opstond tot de strijd, en Zichzelf verheerlijkte in Zijn knecht, tot roem van Zijn genade. De Heere zegene Zijn Woord om Zijnszelfs wil. Amen.

2. JONA DOOR DE HEERE ACHTERHAALD

Zingen: Psalm 33: 7

Lezen: Mattheüs 8: 19-34

Zingen: Psalm 107: 12 en 13

Zingen: Psalm 6: 2

Zingen: Psalm 25: 4

Geliefden!

In Mattheüs 8 vers 23-25 lezen wij, dat Jezus in het schip ging en dat Zijn discipelen Hem volgden. De bedoeling was, dat zij het Meer van Gennesareth zouden oversteken, opdat Hij aan de andere zijde Zijn wonderwerken zou gaan betonen. Wanneer Jezus in het schip gaat, dan is het voor de discipelen een vreugde, Hem te mogen volgen. Ze zijn misschien wel zingende met Hem in het schip gegaan, want waar Hij Zich bevond, daar konden Zijn discipelen ook zijn, omdat zij wisten dat zij onder Zijn Goddelijke bewaring waren. Maar zij hadden er geen erg in, dat het zelfs in Jezus' nabijheid zeer hard stormen kon. Wanneer zij op het meer van Gennesareth zijn, dan gaat hun vreugde al spoedig veranderen in grote benauwdheid. Wat gebeurt er? Er komt een grote onstuimigheid op de zee. En als zij het in begin hebben gezongen, dan is nu hun zingen veranderd in weeklacht en geschrei. En Jezus slaapt. U zult zeggen; Hoe is het mogelijk, dat Jezus te midden van die storm, die op het meer van Gennesareth is, slapen kan?

Gemeente, ook naar Zijn menselijke natuur is Hij Sions Borg en Middelaar, Die de zwakheid der menselijke natuur onderworpen is, en slaapt. En nu hadden de discipelen veel te weinig licht in de Goddelijke natuur van de Middelaar, anders waren zij niet zo bang geweest op het Meer van Gennesareth. Zij hebben alles geprobeerd om het schip te behouden, maar alles is mislukt, en eindelijk kwam het zover, dat zij naar hun Meester zijn gegaan, Hem hebben opgewekt en gezegd: "Heere help ons, wij vergaan."

Het was voor de discipelen geen vergaan, maar in de waarneming van hun ziel vergingen zij met het schip en met hun Meester, omdat zij veel te weinig zagen op de Goddelijke natuur van de Middelaar, Die zelf gezegd heeft in Zijn Woord, dat Hij als de grote Wachter Israëls- nooit slaapt, noch sluimert. Christus sliep hier geen onrustige slaap, maar Hij sliep hier te midden van de storm Zijn onzondige slaap als Middelaar en tevens als de grote Bewaarder Israëls; en daarom zegt Hij tot Zijn discipelen: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?" In Mijn nabijheid zijt ge, en dan zo bang? Ja, gemeente, in de nabijheid van de Middelaar te verkeren, in de waarneming van de ziel een slapende Middelaar, zo konden zij geen kruimel geloof oefenen, als het hen niet uit genade geschonken werd. Toen heeft Hij de winden en de zee bestraft, en zij waren Hem gehoorzaam. En Zijn discipelen hebben zich verwonderd.

Gemeente, wat op het Meer van Gennesareth gebeurde, is ook eenmaal gebeurd in het Oude Testament, ten tijde van Jona, doch met een andere uitkomst. En daarbij willen wij u in dit avonduur een ogenblik bepalen, naar aanleiding van onze tekst, die u vindt opgetekend in het boek Jona, het eerste hoofdstuk, de verzen 4 tot en met 7, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

Maar de Heere wierp een grote wind op de zee; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken. Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijnen god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee, om het van dezelve te verlichten; maar Jona was nedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een diepe slaap bevangen. En de opperschipper naderde tot hem, en zeide: Wat is u gij hardslapende? Sta op, roep tot uwen God; misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan. Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.

Wij willen vanavond met de hulp des Heeren stilstaan bij "Jona door de Heere achterhaald" en letten:

1. De vluchteling achtervolgd,
2. De slapende opgewekt,
3. De schuldige aangewezen.

Geliefden, u weet, dat wij de vorige week gesproken hebben over: *Maar Jona maakte zich op om te vluchten voor het aangezicht des Heeren.* Nu willen wij beginnen te spreken over: *Maar de Heere wierp een grote wind op de zee.*

Dus het "maar" des Heeren, tegenover het "maar" van Jona.

Jona betekent "duif", en hij heeft inderdaad vleugelen genomen, gelijk een duif. Niet om naar God toe te vliegen, maar om van God af te vliegen, zover hij maar kon. En nu kon de Heere twee dingen doen. De Heere kon Jona door laten gaan tot in Tharsis, óf de Heere kon Jona terugbrengen naar de plaats, waar Hij hem hebben wilde. Het laatste is gebeurd.

Wij zullen trachten Jona te volgen in zijn gaan en verkeren op het schip. Wanneer Jona op het schip gekomen is, wanneer hij zijn reisgeld heeft betaald, wordt de loopplank ingetrokken, de zeilen worden gehesen, het anker wordt ingehaald, en het schip zette koers naar de Middellandse Zee. En nu moet u uw aandacht eens een ogenblik bepalen bij Jona: Daar ziet hij de kusten van zijn vaderland verdwijnen, gelijk zovelen die geëmigreerd zijn, de kusten van hun geliefde vaderland hebben zien verdwijnen. Maar Jona ziet het op een heel andere manier dan andere mensen. Want de Heere heeft hem ongetwijfeld in het begin nog achtervolgd in zijn consciëntie. Het sprekende geweten van Jona heeft hem gezegd, dat hij verkeerd deed, en niet vluchten mocht van voor het aangezicht des Heeren. Maar als de Heere ons door laat gaan, dan keren we onszelf af. En Jona heeft zich van de kusten afgekeerd, en heeft gesproken met de zeelieden, dat lezen wij duidelijk in vers tien.

Daar staat: "En hij had het hun te kennen gegeven, dat hij vlood van voor het aangezicht des Heeren." Hij heeft bedoeld te zeggen tegen de zeelieden: Ik moest eigenlijk een boodschap gaan doen voor de God des hemels en der aarde, maar ik heb er geen zin in, ik ga liever naar liet westen dan naar het oosten. Jona heeft zijn verontruste consciëntie gestild, let er wel op, met wat onverschilligheid tegenover de zeelieden. Hij koos de woelige zee, hij koos zelfs het gezelschap van de heidenen, om zich te onttrekken van het aangezicht des Heeren. En in plaats dat Jona zijn boodschap ging volbrengen, ging hij nederwaarts aan de zijden van het schip, hij ging in de

kajuit, zocht één van de slaappleatsen op, en daar was Jona weldra met een diepe slaap bevangen. Daar komen wij straks nader op terug.

Gemeente, nu hebben wij u laten voorlezen uit Psalm 139: "Waar zou ik heengaan voor Uwen Geest? En waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, zie, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee; ook dáár zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden."

De Heere heeft altijd middelen, om ten eerste een zondaar, die voortholt op de brede weg des verderfs aan Zijn voeten te brengen, en in de tweede plaats om een zondaar, die van Hem afhoereert, gelijk Jona, weer terecht te brengen. En dat doet de Heere soms op een zeer bange wijze, want de Heere spaart geen vlees en bloed, als het gaat om Zijn afgedwaalde kinderen weer terug te brengen aan Zijn voeten. Want het "maar" des Heeren komt hier duidelijk openbaar.

Maar de Heere wierp een grote wind op de zee, en daar werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken.

Weet u, waar Jona geen erg in heeft gehad, toen hij nederwaarts ging in het schip? Dat er aan de horizon wolken verschenen. Dat zag op een naderende storm. En nu ben ik van gedachte, dat het in een bijzonder jaargetijde is geweest, waarin wellicht geen storm verwacht werd. Dat komt duidelijk daarin openbaar, dat de scheepslieden zochten naar de schuldige aan die storm. Het was dus een bijzondere storm, in een bijzondere tijd, en ook met een bijzonder doel. De Heere wierp een grote wind op de zee. Weldra floot de wind door de zeilen, spoedig was het schip stuurloos geworden. De zeelieden, die toch ervaren zeelieden waren, - ze moesten de Middellandse Zee in de gehele lengte over naar Zuid-Spanje -, konden het schip niet meer houden. En dan komt dit er nog bij, dat wij de schepen van vroeger niet mogen vergelijken met die van tegenwoordig. Het waren toen meestal kleine ranke schepen, waarmee men de zeeën overstak, scheepjes die spoedig in gevaar waren, en als een speelbal van de golven konden zinken. Dan baatte geen stuurmans kunst, dan baatte niets meer. Want als de Heere komt en op de vleugelen des winds wandelt, wie kan er dan voor de grote God van hemel en aarde bestaan? Hebt u er wel eens op gelet, dat de Heere dikwijls spreekt door middel van de natuurkrachten en de schepselen?

Ik denk bijvoorbeeld aan de sprake Gods tot Noach, door de regenboog, die wij zien in de wolken. Zelfs Gods kinderen, ook in deze tijd, zijn er wel eens blij mee, wanneer zij de regenboog zien, als de getrouwheid van Gods beloften, in het sparen van de wereld tot op de jongste dag. Hebt u wel eens gelezen, dat Abraham eens geweest werd op de sterren, op die lichtende flonker- vuren, en dat de Heere zeide tot Abraham: "Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en als het zand dat aan de oever der zee is".

Weet u niet, dat Elia door de raven werd gespijzigd, en dat de Heere bij Elia niet kwam in een geweldige storm - want dat is Gods ongenoegen -, maar in het suizen van een zachte stilte! De storm is altijd Gods ongenoegen geweest, wanneer de Heere Zijn Kerk terug wilde brengen aan Zijn voeten. Maar als ze Hem in Zijn gunst en genade mogen aanschouwen, dan aanschouwen ze Hem in het suizen van een zachte stilte.

De wijzen werden gewezen op een ster, die zij zagen bij Bethlehem.

En alzo gaat de Heere menigmaal door de schepselen Zijn grootheid, Majesteit en Heerlijkheid openbaren.

Eén ding is zeker, gemeente, die storm werd niet gebruikt om Jona te vernietigen, maar om Jona terecht te brengen. De Heere wierp die storm niet op de zee, opdat Jona

straks in de diepte zon verzinken, zonder dat God hem genadig zou zijn. Neen, de Heere gebruikte deze storm als een vaderlijke kastijding voor Zijn vluchtend kind Jona, om hem te doen zien, dat hij de Heere nooit ontvluchten kon.

Maar dat wisten de zeelieden die op het schip waren niet, want wat lezen wij van die zeelieden? Wel, er staat, dat zij zeer vreesden.

Er komen eigenlijk drie dingen naar voren over die zeelieden.

Ten eerste vreesden zij met grote vreze.

Ten tweede baden zij een ieder tot zijn god.

En in de derde plaats wierpen zij de vaten, die in het schip waren in de zee, om hetzelfde te verlichten.

In 't kort even iets van deze drie gedachten.

- We moeten goed begrijpen, dat deze mensen heidenen waren. Het kan met een kind van God heel ver komen. Jona was dus te midden van de heidenen terecht gekomen. En nu moet u eens opletten: Daar, waar de wereld vreesde, waar de heidenen vreesden, daar vreesde een kind van God niet, terwijl het om hem te doen was. Deze mensen vreesden met grote vreze. Zij die de zee bevaren, of de rivieren, weten hoe benauwd en bang een schipper kan zijn, wanneer het vreselijk stormt en het schip door het water overspoeld wordt. Onze schippers weten het beste, welk een grote vijand de storm en de mist van de scheepvaart is. Wij moeten maar eens, op een schip varende, in een grote storm verkeren.
- Dan zijn er misschien wel schippers in ons midden, die hun knieën weleens hebben gebogen, en hebben uitgeroepen naar de hemel: "O God, bewaar ons." Deze heidenen kenden de God van Israël niet, de Schepper van hemel en aarde. Er staat, dat zij een ieder riepen tot hun god. Dus het gebed van deze mannen ging uit naar goden, die de hemel en de aarde niet gemaakt hadden. Zij riepen vanwege de doodsvreze, want als de dood onze vensters inklimt, en als wij denken, dat ons laatste uur geslagen is, dan wordt het eeuwigheid. En al hebben deze mensen misschien helemaal geen besef van de eeuwigheid gehad, nochtans: *Huid voor huid, en al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven*, dat heeft de satan eenmaal gezegd, zo lezen wij in het boek Job, en daarmee sprak hij toch een waarheid, want wat vechten we niet voor ons leven, ja wat vechten ook Gods kinderen niet voor hun leven, als zij het hoofd op het blok moeten leggen. Dan willen zij zich aan de laatste strohalm vasthouden om te houden wat ze hebben. Als God doortrekt in Zijn recht en ze overneemt; snijdt Hij ze af van eigen leven, en lijft ze in Christus in.
- Ze deden nog meer. De vaten, met waarschijnlijk een kostbare inhoud, die het schip vervoerde gingen ze buiten boord werpen. Ze dachten: Wanneer het schip lichter wordt gaat het rijzen, en hebben we de minste kans, dat we vergaan. Maar

Gemeente, de zwaarste last die in het schip was, lieten ze liggen, en dat was Jona. Want de zwaarste last is altijd de zonde. En als wij die zware last niet trachten naar buiten te werpen, dan kunnen we proberen alles, wat we hebben, buiten te werpen, het zal ons echter niet baten, want de zonde maakt scheiding tussen God en onze zielen. En de zonde is het die ons van God afhoudt en waardoor wij verloren liggen voor Gods aangezicht, op de vlakke van het veld. Als we werkelijk alle vaten eens mogen uitwerpen uit het schip des geestes, door Goddelijke genade, wanneer we eens mogen

leren roepen door genade: *Henen uit: henen uit*, wat heb ik met de afgoden te doen? Ja, wanneer we onze handel en wandel eens voor God mogen blootleggen, dan zal het maar om één schat te doen zijn, en dat is de allergrootste schat: Dat is Hij, Die boven lucht en wolken staat, Die niet alleen is de Schepper, maar ook de Herschepper, de Geborene in Bethlehems kribbe, Die uit genade zondaren zalig maakt, en Zichzelf verheerlijkt in de harten van Adams zonen en dochteren, om de grootheid van Zijn Majesteit en luisterrijke daden.

Dus Jona werd door de Heere achtervolgd.

Gemeente, wij kunnen God nooit ontvluchten. Al zouden we trachten alles in het werk te stellen, om voort te blijven vluchten, we worden toch door de Heere achterhaald. En gelukkig dat de Heere Jona niet heeft laten doorgaan tot het bittere einde, maar dat de Heere Jona tegengekomen is. Er wordt wel eens gezegd: Die of die heeft zoveel verdrukking in zijn leven, maar als alles goed gaat, en ons alles voor de wind en naar wens gaat, dan gaan we meestal ook door. Als Jeschurun vet werd, sloeg hij achteruit. Het is wel noodzakelijk om eens stilgezet te worden. Ook mocht het ons geven een bukken voor God in het stof. Maar zo is het ook met Gods kinderen. Als zij veel voorspoed hebben, en de Heere laat ze daar lange tijd in doorgaan, dan komt de achteruitgang menigmaal. Daarom is het nodig, dat de Heere ze er gedurig bij bepaald, dat Hij al hun gangen weet, al hun paden kent, en dat Hij ze in al hun vluchten zal achtervolgen, doch niet om hen te vernietigen.

Nee, want Christus, de eeuwige Koning van Zijn kerk, heeft de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen. Hij heeft Zichzelf vernietigd tot in de dood des kruises, opdat verloren zondaren niet eeuwig van God verlaten zouden worden, maar teruggebracht aan Gods gezegende voeten.

We gaan thans eens zien, wat Jona deed in die storm, dus in de tweede plaats letten wij op:

2e. De slapende opgewekt.

Wij lezen hier weer het woord "maar". Eerst hadden we het woord "maar" van Jona's vlucht, dan het "maar" des Heeren, de bode van de storm, en nu weer een "maar" van Jona. "Maar Jona, staat er, was nedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een diepe slaap bevangen."

Gemeente, laat ons eens gaan zien in de slaapvertrekken van de zeelieden. Wat zouden wij nu kunnen verwachten? Dat Jona daar op zijn knieën lag in zielsworstelingen, aan de troon van Gods genade. Want waar de wereld vreest, zou Gods Kerk daar ook niet vrezen, en de troon van Gods genade aanlopen? Maar dat is niet gebeurd. Jona is niet naar beneden gegaan om te bidden, want de storm was er toen nog niet. Maar Jona is nederwaarts gegaan, vanwege de verharding van zijn hart. Als wij doorgaan in de zonde, wordt ons hart zo hard als een diamant. En nooit is er iemand in staat om dat harde hart te breken, dan God alleen.

Ook bij Gods volk kan er een soort verharding optreden, gelijk hier bij Jona. Hij was nederwaarts gegaan. Ik heb verleden week gezegd, dat Jona nederwaarts was gegaan van het gebergte, naar Jafo bij de kust. Dat betekende ook een nederwaarts gaan van zijn geestelijk leven. En nu gaat hij nog verder nederwaarts. Hij gaat niet alleen op het schip, maar gaat ook nederwaarts in het schip. Hij komt hier in de laagste trap van de dodigheid, die de Kerk in kan nemen. Als hij nog verder gaat, komt hij terecht in de zee.

De slaap, die Jona slaapt, is *een diepe slaap*, staat er. En die diepe slaap is een ongevoelige slaap. Jona heeft hier de laagste trap van dodigheid bereikt. Het is, of alles dood is in het hart van Jona. Het is, of hij geen kind des Heeren meer is. Hij ligt daar rustig te slapen, terwijl de zeelieden alles doen wat in hun vermogen is, om het schip te behouden. Jona is met zo'n diepe slaap bevangen, dat hij, als God het niet had verhoed, al slapende, de eeuwigheid was ingegaan. Maar daar zorgde de Heere voor. De Heere houdt Zijn knecht wel in het oog, al is het dat hij nog zo'n lage trap van dodigheid heeft bereikt, en de hardheid van zijn hart nog zo groot is. De Heere ziet en aanschouwt Zijn kind, en weet de weg welke Hij met hem zal houden.

Gemeente, tussen slapen en slapen is groot verschil. Er is een Godvruchtige slaap, die David eenmaal sliep:

*Ik lag en sliep gerust
Van 's Heeren trouw bewust,
Tot ik verfrist ontwaakte,
Want God was aan mijn zij,
Hij ondersteunde mij,
In 't leed dat mij genaakte.*

Er is ook een geruste slaap van de wereld. Jong en oud, van nature slapen wij allen in het opperste van een mast. Jona lag nog op de bodem van het schip. Uit een mast kunnen wij elk ogenblik vallen, en dan is het voor eeuwig te laat, als we voor eigen rekening hebben geleefd.

Er is ook een onzondige slaap, dan denk ik aan de slaap van Jezus, dat heb ik u gezegd in mijn voorwoord. Hij lag en sliep gerust te midden van de storm, want Hij was Sions eeuwige Borg en Middelaar. Laat de discipelen maar bang zijn, maar Hij waakt altijd over het scheepje van Zijn Kerk. Er is ook een moedeloze slaap. Die sliepen de discipelen in de hof van Gethsémané. Zij sliepen terwijl Jezus Zijn zware strijd streed, in de hof van Gethsémané. Eén onzer vadersen zegt: "Als ik daarbij geweest was, voel ik, dat ik het ook in een moedeloze slaap had meegemaakt." Hij trad de pers alleen, en niemand van de volkeren was met Hem.

Jona was nedergegaan in het schip, en hij sliep. Och, gemeente, als de Heere niet had gewaakt, dan was het kwijt geweest voor Jona, voor eeuwig kwijt. Maar dan denk ik aan de grote Wachter Israëls, Die nooit slaapt en nooit sluimert, Die Zijn kind wel kastijdt en verdrukt, als het nodig is, maar niet tot verdoens toe. Immers, hetgeen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

De zeelieden hebben in verwondering gevraagd: "Waar is Jona, die passagier die met ons meegevaren is? Waar is die man eigenlijk gebleven?"

De opperschipper, dat is de kapitein, vindt hem in één van de kajuiten. En dan wordt Jona hardhandig wakker gemaakt, want wat zegt de opperschipper? "Wat is u, gij hardslapende? Sta op, roep tot Uw God, misschien zal die God aan ons gedenken," dat we niet vergaan.

Die man was radeloos, en dacht: "Er is nog een kans dat we gered worden, misschien dat de God van Jona ons redden kan." Jona had immers gezegd, dat hij vluchtte voor het aangezicht des Heeren! Misschien was dat die God, Die de storm op de zee geworpen had. Als die God aan hen gedacht, zou er nog kans zijn, om gered te, worden. Zou het ook tot ons gezegd moeten worden,

Gemeente: "Sta op, gij hardslapenden!?" Volk van God, moet het ook tot U gezegd

worden, die in een dodige toestand verkerende zijt op de wereld? Die geen erg hebben in de oordelen Gods, die komen?

Als Jona hardhandig wakker gemaakt wordt, kijkt hij bij het ontwaken in het toornige en verbaasde gezicht van de opperschipper, die maar niet begrijpt dat iemand zo gerust slapen kan, te midden van de storm. Dat zou nog wel te verklaren zijn geweest, als Jona zich zeker had geweten in de nabijheid des Heeren. De wereld kan niet begrijpen, dat Gods volk zo rustig kan zijn te midden van verdrukking en ellende. Dat is een raadsel voor de wereld. Maar hier was het een ander raadsel. Hier was het een raadsel, omdat die storm - wat later bleek -, om Jona kwam. Jona sliep zo gerust en de wereld was bevreesd. Het was niet het allerergste, dat hij in het toornige aangezicht keek van die opperschipper, maar hij keek bij het ontwaken ook in het toornig aangezicht van een Heilig en een Rechtvaardig God.

Toen Jona op de boot ging naar Tharsis, zweeg God.

Gemeente, er is voor de Kerk niets erger dan een zwijgend God, als zij doorgaan in de zonde, want dan gaan ze, als God het niet verhoedt, door tot het bittere einde. Een zwijgend God te ontmoeten, ook in het gebed, is voor de Kerk erger dan de dood, als zij in een levend gemis over de wereld gaan.

Maar Jona kon toen het aangezicht des Heeren wel missen. Jona kijkt in het toornige aangezicht des Heeren als hij ontwaakt te midden van de storm. Hij ziet dat God Heilig en Rechtvaardig is, en hem achterhaald.

Wat moet Jona doen? Hij moet bidden, zegt die opperschipper. Maar nu moet ik een volk tot getuige roepen, dat bidden geleerd heeft.

Volk des Heeren, kunt u bidden, als de zonde er tussen ligt, een scheiding heeft gemaakt tussen God en uw ziel? Want Jona had hier een scheiding gemaakt tussen God en zijn ziel. Jona had lamgeslagen gebedsvleugels. Zo kunnen we het gerust zien. Jona kon hier niet om redding bidden; hij kon alleen maar bidden: *Gena, o God, gena; hoor, hoe een boet'ling pleit*. Om redding bidden durfde hij niet, want hij was van God weggevlucht.

Wat gebeurde hier nu?

Wel, Jona werd wakker te midden van de oordelen. Waar de scheepslieden op hun hoede waren, heeft Jona geslapen. Ik denk, dat velen van Gods kinderen zullen ontwaken te midden der oordelen, omdat zij in een zorgeloze, dodige slaap gezonken zijn. Hoe erg is het als de Heere Zijn kerk in dodigheid, zorgeloosheid, hardigheid en liefdeloosheid laat voortgaan, en ook in wereldgelijkvormigheid, als de kerk wel genade bespreekt, maar geen genade beleeft. Jona heeft ook een andere tijd gekend. Jona heeft ook een tijd gekend, dat het vriendelijk en lieflijk aangezicht des Heeren hem goed en nabij was. Maar door eigen schuld was hij in deze bange toestand gekomen, en door eigen schuld, stond hij daar nu met lamgeslagen gebedsvleugels.

Hoe kunnen wij een noodgeschrei tot God opheffen, als wij van God weggevlucht zijn? Dan moeten wij eerst terecht gebracht zijn, en schuldenaar worden voor God. Want God komt nooit over de zonde heen! Hij is immers een God, Die door de vlakke velden rijdt, Zijn Naam is Heere der Heeren. Dat dit tot onderwijs mocht zijn voor een ieder van ons. Dat wij toch wakende en biddende mochten zijn, als we nog leven voor eigen rekening.

Maar hier ligt ook een les voor het volk des Heeren, om voortdurend op de wacht te staan, want de zonde ligt aan de deur. Ieder ogenblik kunnen zij in de zonde vallen, dan derven ze het vriendelijk aangezicht des Heeren. Maar als dan een wereldling in

bange nood zegt tot een kind des Heeren: "Bid eens voor mij?" Dan kunnen ze niet bidden. Dan hebben ze geen vrijmoedige toegang tot de troon van Gods genade. En dan verwacht de wereld het menigmaal van Gods kinderen, die ook mensen zijn. Dan staat Gods kind beschaamd en verlegen, vanwege de verre afwijking van de God des hemels en der aarde.

Wat heeft Jona hier toch met schaamte en met schande moeten leren: uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid, maar uw vrucht is uit Mij gevonden. Hij heeft moeten leren, dat, als de Heere niet gewaakt had, hij in de doodslaap was geëindigd. Maar God, de Heere, heeft Jona willen opwekken en heeft getoond, dat hij ondanks de schuld en ongerechtigheid, nochtans Zijn knecht bleef, door goddelijke genade.

We gaan in de derde plaats zien:

3e. De schuldige aangewezen.

Er staat in vers zeven: "Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona."

De scheepslieden gaan aan het overleggen, en zeggen: Hier moet iets bijzonders in het spel zijn. Nu hoeven we niet naar iets bijzonders te zoeken bij een ander,

Gemeente, maar we moeten zelf schuldenaar worden. Hoor, deze mensen waren heidenen, en zij zochten dus de schuld niet bij zichzelf: De één schoof het op de ander, want zij gingen loten werpen, niemand wilde schuldenaar zijn. Jona stond er ook bij, die wilde ook geen schuldenaar zijn, want hij zei ook niet: Ik ben de man. Dus, wat gingen ze doen? Wel, opdat de schuldige zou worden aangewezen, gingen zij loten werpen. Want het ging hier om die bijzondere storm, ze dachten: Er moet hier wel een grote boosdoener in ons midden zijn. Er was ook een boosdoener in het midden van hen. Ze waren wel allemaal boosdoeners, maar Jona was op dat ogenblik de grootste, want hij had niet alleen tegen Gods Recht, maar ook tegen Gods liefde gezondigd.

Vraag maar eens aan Gods kinderen wat nu het smartelijkste is. Als we tegen Gods recht zondigen, dan komt er benauwdheid en bange vreze. Maar als we zondigen tegen Gods liefde dan versmelten we als was, voor het aangericht des Heeren. Daar was Jona nu nog niet.

De zeelieden zeiden dus: "Laat ons loten werpen." Ik heb gelezen dat de zeelieden in die tijd dat zeer veel deden, wanneer er iets bijzonders was. Als ze dachten dat er een schuldige was onder hen, of als er goederen te verdelen waren, dan ging men er om loten. Denk ook aan de krijgsknechten bij het kruis van Christus, zij hebben het lot: geworpen over de klederen van de Middelaar. U moet dit niet zien als een waarborg, dat u met kansspelen mag spelen. De kansspelen en loterijen hebben onze vaders altijd veroordeeld, omdat het geluksspelen zijn. In loterijen meespelen is uit den boze, dat mogen wij niet doen, daar rust ook nooit de zegen des 1 keren op. Het lot, dat hier geworpen werd ging niet om een kansspel, ging er ook niet over om geld te verdienen, maar ging om de schuldige aangewezen te krijgen. Misschien hebben zij ieder tol hun god geroepen, toen zij het lot wierpen. En dan komen wij weer terug bij Jona, die staat te midden van die zeelieden, die het lot werpen.

Gemeente, stel u nu eens een ogenblik in de plaats van Jona. Weet u wel, toen men het lot wierp, om de schuldige aan te wijzen in Israël bij de diefstal in Jericho, stond Achan, de dief, daar ook bij, en het lot viel op Achan. Hij heeft moeten verklaren wat hij gedaan had. Jona moet daar wel bij gestaan hebben met een angstig kloppend hart,

dat kunt u gerust geloven, want hij geloofde in de Goddelijke Voorzienigheid. Aan een noodlot geloofde Jona niet. En zijn kloppend geweten zei hem van binnen: "Schuldig, schuldig, schuldig." Dat wees hem reeds aan als de schuldige, anderszins heeft hij misschien nog wel een valse hoop gehad, dat het lot hem voorbij zou gaan. Misschien heeft hij wel gedacht: Het zijn allemaal boosdoeners, die hier staan. Maar Gemeente, dan lezen wij dat ene zinnetje, "En het lot viel op Jona." Gods voorzienige hand wees hem aan, en dan denk ik aan wat geschreven staat van David, toen hij zijn schuldbrief thuis kreeg. Eerst had hij zijn schuld verbloemd, maar de Heere zond Nathan, de profeet, tot hem, die hem een gelijkenis voorstelde. Dan springt David in woede op en zegt: *De man die dat gedaan heeft is des doods schuldig, en zal het vierdubbel wedergeven.*

Dan komt de vingerwijzing des Heeren die zeide: "Gij zijt die man." Ook denk ik aan Belsazar, dat was dan wel op een andere manier, die werd door Gods vinger aangewezen: *Méné, méné, tekél, ufarsin: Gewogen en te licht bevonden.* En in diezelfde nacht werd der Chaldeeën koning gedood.

Hier was het ook bij Jona: *Gij zijt die man. Hij werd door het lot, als door God Zelf krachtig aangewezen als de schuldige.* Daar stond hij dan beschaamd en verlegen. Jona kon er niet meer van tussen uit. Het zal in zijn hart geweest zijn, wat David zei in Psalm 25:

*"Duizend zorgen, duizend doden,
kwellen mijn angstvallig hart,
voer mij uit mijn angst en noden."*

Jona staat daar in zijn schuld, in zijn schande en in zijn naaktheid.

Zou de bede niet ten hemel gestegen zijn uit het hart van Jona, gelijk bij David in Psalm 6, het tweede vers. Laat ons dat met elkander zingen.

*Vergeef mij al mijn zonden,
die Uwe hoogheid schonden,
Ik ben verzwakt, o HEER'
Genees mij, red mijn leven;
Gij ziet mijn beend'ren beven;
Zo slaat Uw hand mij neer.*

U begrijpt Gemeente, dat men Jona toen heeft ondervraagd, daar gaan we als de Heere het geeft volgende week verder over spreken. Ze hebben hem gevraagd, wat hij zo al had uitgericht, en toen is Jona schuldenaar geworden.

Wat leren wij nu uit deze geschiedenis?

Wel geliefden dit: Wanneer de Heere op de vleugelen des winds wandelt, dan is de mens benauwd: Denk maar aan Psalm 29. Als de Heere de natuurkrachten ontketent is het

*'t Schepsel beeft en staat verwondert,
Als de God der ere dondert.*

En dan zouden wij verwachten, dat Gods kinderen zeker voor God op de knieën vallen. We lezen niet, dat de zeelieden vloekten. We weten het allemaal, dat de wereldling, bij storm of onweer of andere tegenheden, Gods Naam ijdellijk gebruikt. Daar lezen we hier niets van. Deze heidenen baden een ieder tot zijn god. Het waren

afgoden, maar ze wisten niet beter. Toch waren die heidenen tot beschaming voor Jona, want terwijl zij baden, lag Jona in een diepe slaap.

Hoe menigmaal is de wereld niet tot beschaming voor Gods kinderen. Het is misschien bij u ook wel eens gebeurd, volk van God, ik hoop van niet, dat het schaamrood u naar de wangen steeg, als iemand van de wereld u terecht zette. De zeelieden moesten Jona beschaamd zetten, omdat hij geen acht sloeg op de stem des Heeren in de storm.

Wij leren er in de tweede plaats uit: Al is het, dat we alles buiten boord werpen en we houden de zonde binnen in ons, dan zijn we te zwaar. Dan zullen wij de storm van Gods rechtvaardigheid en van Gods ongenoegen niet kunnen ontlopen.

U zult misschien zeggen: Ik kan de zonde niet uitwerpen, want ik heb de zonde niet bij mij als een buurman, maar als een inwoner. Zoek dan verzoening in het bloed des Nieuwen Testaments. Christus heeft in de hof van Gethsémané, terwijl Zijn discipelen sliepen, de bange, zware en bittere strijd gestreden tot het einde. Hij heeft de pers alleen getreden, en niemand van de volkeren was met Hem. In Hem alleen ligt verzoening. We kunnen alle vaten trachten buiten te werpen, maar het zwaarste vat is de zonde, die maakt de scheiding tussen God en onze ziel.

Wat leren wij er nog uit? Dat het zo gevaarlijk is om in slaap te zinken. Gemeente, jong en oud, wij allen zijn met een diepe slaap bevangen in onze natuurstaat. We worden wel eens een ogenblik opgeschrikt, maar we slapen weer in, we gaan weer verder als de Heere ons niet tegenkomt, Zijn boden zendt, en ons trekt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. *O, ontwaakt gij die slaapt, en staat op uit de dood, en Christus zal over u lichten.*

We leren er ook uit, dat het voor Gods Kerk zo gevaarlijk is, om in deze bange tijden, die wij beleven, te slapen. "Hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik u allen: Waakt."

We hebben verleden week gezien, dat het scheen, of de Goddelijke voorzienigheid vóór Jona was. Hij zocht een schip en hij vond een schip; het was stil weer, toen hij er in ging. Het ging goed. Hoe gevaarlijk is het als de Heere zwijgt, en wij doorgaan in de zonde. Als God ons door laat gaan, dan komen we in een aller-dodelijkste toestand terecht. Zover een kind van God kan gaan, zover ging Jona. Maar de Heere waakte over Zijn knecht. Hier zien we zo duidelijk het soevereine Godswerk. Het goede werk dat Hij begon, zal Hij voleindigen, tot op de dag van Jezus Christus.

Daarom zijn zij zo gelukkig, die wel vluchten willen, maar nergens heen kunnen, die gedurig op heterdaad betrapt worden, en aangewezen dat zij schuldig zijn tegenover de allerhoogste God; die niet over hun consciëntie heen kunnen, maar er gedurig bij bepaald worden door Gods Geest, en worden toegeroepen: *Ontwaakt gij die slaapt.*

Gemeente, als het lot eens geworpen moest worden, hoe zou u dan staan te midden van de storm? Er is misschien een volk in ons midden, dat zeggen moet: Als er tien rechtvaardigen op een rij gezet werden, en ik stond er ook bij, en er een huichelaar tussen uit geschoten moest worden, dan zou ik het zijn. Dat is menigmaal de beleving van de Kerk. Maar als de Heere enige zekerheid geeft in het hart, en ze mogen dicht bij de Heere leven, dan zeggen ze: Al zou ik er tussen uit moeten, *Gij zijt rechtvaardig in alles wat U doet. En goedertier' in al Uw werken goed.* Wat Hij begonnen is, zal Hij ook voleindigen. Die het ook doen zal. Daarom, hoe noodzakelijk is het om dicht

bij de Heere te leven, in de stroom van deze tijd.

Gemeente, het scheepje waar Jona op was, is niet vergaan, maar die drukkende last moest overboord. Jona was een drukkende last in het scheepje, en het zou zijn gezonken als Jona er in gebleven was. En het scheepje van Gods Kerk zou zinken als Christus er uit was. De discipelen riepen uit: "Wij vergaan!" Maar Jezus was aan boord, en als Hij aan boord is kunnen ze niet vergaan; doch als Hij niet aan boord is, dan zullen we gewisselijk vergaan. Jona moest overboord. Jona de type van Christus. Christus heeft de strijd alleen gestreden, en de Kerk slaapt in de strijd.

De God aller genade mocht ons door deze geschiedenis leren zien, hoe noodzakelijk het is om voor Zijn aangezicht te leven.

Hebben wij schuld, ongerechtigheid, zonde, drukt de zonde als een zware last op onze schouders, dan geve de Heere, dat wij met die schuld voor Gods aangezicht mogen bukken, want God komt niet over de zonde heen. Er zijn wat lamgeslagen gebedsvleugels, ook bij Gods kinderen, die geen vrijmoedige toegang hebben tot de troon van Gods genade, omdat zij in zondige wegen hebben gewandeld.

En wat is nu nodig? Schuldenaar te worden voor God, en dat gaat meestal door schade en door schande, want God spaart geen vlees en bloed. Hij verheerlijkt Zich alleen in Zijn eigen werk. En als God aan Zijn eer komt, dan komt de ziel aan de zaligheid. Dan zal Hij betonen dat Zijn Naam is Heere der Heerscharen. En al moet de Heere dan stormen of onweders verwekken, Hij bereikt Zijn doel.

Denk maar aan Luther. Luther was bij een onweer i, getroffen door Gods Majesteit, dat hij uitriep: "Heere ik zal mij bekeren, ik zal in een klooster gaan!" De Heere heeft dat willen gebruiken, om hem stil te zetten op de weg des levens. De Heere heeft vele middelen. Hij mocht ons bij aanvang trekken uit de duisternis, en brengen tot Zijn wonderbaar licht. En bij de voortgang geven, bewaard te worden van te vluchten voor het aangezicht des Heeren. En gedurig als schuldenaars en schuldenaressen te mogen terecht komen aan Zijn voeten, en uit te roepen: "Gena, o God gena, hoor hoe een boet'ling pleit."

Maar als we doorgaan in de zonde, dan zal het zijn: "En het lot viel op Jona.....

De God aller genade brenge ons aan Zijn voeten, en geve ons voor Zijn aangezicht te bukken om Zijns Zelfswil. Amen.

3. JONA EN DE BEVREESDE ZEELIEDEN

Zingen: Psalm 42: 4

Lezen: Jozua 7: 10-26

Zingen: Psalm 32: 2 en 3

Zingen: Psalm 51: 10

Zingen: Psalm 119: 88

Geliefden!

Wij hebben u laten voorlezen, de aangrijpende geschiedenis uit Jozua 7. Als we deze geschiedenis zo oppervlakkig lezen lijkt het, of de Heere Zijn Woord gebroken heeft; Waarom? Wel daarom, omdat Israël verslagen wordt door het leger van de stad Ai. Als Jozua hoort, dat het leger van Israël verslagen is, wat doet hij dan? Dan werpt hij zich plat op de grond voor God en zegt: "Heere, wat zullen de heidenen nu wel zeggen, en wat zult Gij met Uw grote Naam doen?"

Want daar ging het bij Jozua om. Maar de nederlaag van Israël had een oorzaak. Die oorzaak is u voorgelezen. Er was iemand die van het verbannene gestolen had, en dat was een zeer grote zonde, daar hij zich vergrepen had aan het eigendom des Heeren. Maar hoe moest Israël daar nu achter komen? Wel de Heere heeft Zelf de weg aangewezen, waardoor de schuldige zou worden geopenbaard, en dat was het lot. Ik zie in mijn gedachten Israël staan in angstige spanning voor de Tent der Samenkomst. Wie zou het lot treffen? Achan, die daar ook tussen stond met bange vreze in het hart, hem zou het lot treffen.

Maar Achan zweeg, totdat de Heere had gesproken. Als Achan nu maar van te voren schuldbelijdenis gedaan had, en zich voor Gods aangezicht in het stof gebogen had, dan zou er misschien nog vergiffenis mogelijk geweest zijn.

Tenslotte viel het lot op Achan, uit de stam van Juda. Nu moet u eens opletten, Jozua zegt nu niet: Zeg eens, wat u op uw geweten hebt, gij schurk, en wat u gedaan hebt. Nee, Jozua zegt: "Mijn zoon, geef mij toch te kennen wat gij gedaan hebt." En dan komt de schuldbelijdenis uit de mond van Achan, omdat hij niet achterwege blijven kan. Maar de schuldbelijdenis komt niet uit het hart van Achan.

Voelt u het grote verschil? Achan zeide: "Ik heb gezondigd" - niet tegen de Heere mijn God -, maar: "Ik heb gezondigd tegen de God Israëls, ik heb van het verbannene gestolen." Hij geeft dus zijn schuld te kennen aan Jozua.

Gemeente, voor Achan was er geen verschoning. Waarom was er voor Achan geen verschoning? Daarom niet, omdat wij een zonde kunnen zondigen tot de dood, waar de Heere geen verzoening meer over doet. Uitdrukkelijk had de Heere het ten aanhore van het ganse Israël verboden om van het verbannene te nemen.

Achan had poch tegen dat gebod gezondigd. Zijn lippenbelijdenis redde hem niet van de dood. Een hartelijke schuldbelijdenis werd hem onthouden, en daarom werd hij gevoerd naar het dal van Achor. Daar heeft gans Israël hem met stenen gestenigd en daardoor keerde de Heere Zich weer in gunst tot Zijn volk Israël. Er werd in het dal van Achor een deur geopend, waardoor Israël het land mocht binnentreden, want de ban was uit het leger weggenomen.

Gemeente, zover het met Achan kwam, is het gelukkig met Jona niet gekomen. Hij werd wel als de schuldige aangewezen, maar hij stond geschreven in het boek des Levens des Lams, met onuitwisbare letteren. Hij kreeg niet alleen een

lippenbelijdenis, maar hij kreeg ook een hartelijke schuldbelijdenis voor God en mensen.

Daarbij willen wij u in dit avonduur, met de hulp des Heeren, een ogenblik bepalen, bij de geschiedenis van de profeet Jona, en wel uit het eerste hoofdstuk van het 8ste tot het 12e vers. Wij noemden u dus: Jona 1 vers 8 tot 12, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu om wiens wil ons dit kwaad overkomt? Wat is uw werk? en vanwaar komt gij? Welk is uw land? en van welk volk zijt gij? En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreër; en ik vrees de Heere, de God des hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft. Toen vreesden die mannen met grote vrees, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? Want de mannen wisten, dat hij van des Heeren aangezicht vlood; want hij had het hun te kennen gegeven. Voorts zeiden zij tot hem: wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet, dat deze grote storm ulieden om mijnentwil overkomt.

Wij willen dus vanavond een ogenblik met u stil staan bij: *Jona en de bevreesde zeelieden.*

Wij letten:

1. een ernstige ondervraging.
2. een verwijtende aanklacht.
3. een aangewezen uitkomst.

Gemeente, wij hebben vorige week gezien, dat de zeelieden het lot geworpen hebben, want zij waren zeer bevreesd. Het ranke scheepje werd door de golven heen en weer geslingerd, en men gevoelde, dat hier een bijzondere hand achter zat, en dat het een bijzondere storm was. Wij zijn geëindigd met deze woorden: "En het lot viel op Jona." Het is geen best teken, wanneer een kind des Heeren onopgemerkt wil reizen onder wereldse mensen. Dat is een teken, dat hij niet wil, of niet durft uit komen voor de Naam en de zaak des Heeren, te midden van de wereld, die wel voor de satan en zijn dienst durft uitkomen. Zo was het met Jona gesteld. Men kwam op een zeer wonderlijke wijze aan de weet, dat Jona een man was, die de Heere vreesde. Als de Heere die grote storm niet op de zee gebracht had, zou Jona, zonder dat men dat had geweten in Tharsis zijn aangekomen. Dan zouden de zeelieden niet hebben gemerkt, dat zij een kind des Heeren op hun schip hadden. Hoe ver kan het toch weg zijn met het volk, dat de Heere vreest. Zij trachten te verbergen wat de Heere in het hart gewerkt heeft en bewandelen soms in onverschilligheid hun weg. Zij liggen soms in onverschilligheid te slapen, en durven niet uit te komen voor de Naam des Heeren. Dat is in de eerste plaats tot onderwijzing van het volk in welks hart de Heere Zijn genade heeft verheerlijkt.

Maar ik wil er nog iets aan verbinden: Het is menigmaal gebleken dat mensen, die leefden bij Gods Woord en getuigenis, als zij in de vreemde kwamen, men pas na jaren bemerkte, dat ze opgevoed waren rond de kandelaar van Gods Woord. Men poogde altijd te doen of men van God, Zijn Woord en Zijn dienst niet wilde weten. Dan verloochenen wij echter onze opvoeding. Als men er dus later pas achter komt, en misschien wel op een vreselijke wijze, dat u bijvoorbeeld belijder bent van de

waarheid, en altijd zat rondom de kandelaar van Gods Woord, is dat een grote schande, maar ook tot schade van uw ziel. En daarom willen wij u deze raad geven: Tracht nooit uw opvoeding te verloochenen, maar vraag de Heere of hij u kracht wil geven om te midden van de wereld uit te mogen komen voor Zijn Naam en Zijn zaak. Dat willen wij ook de Kerk, de levende Gemeente toeroepen, want als we Hem verloochenen voor de mensen, zal Hij ons verloochenen voor Zijn Vader, Die in de hemelen is. Wij zwijgen meestal veel te veel.

Jona moet tevoorschijn komen. En als dan het lot geworpen is, zie ik in mijn gedachten die scheepslieden staan rondom Jona. Ze zijn een ogenblik de storm vergeten, ze hebben een ogenblik de golven niet gezien, ze hebben een ogenblik het schip uit het oog verloren. Maar aller oog is gericht op Jona, die daar staat als ren schuldige, op heterdaad betrapt; niet door de mensen, maar door Godzelf, vanuit de hoge hemel aangewezen door het lot.

Het spreekt vanzelf, dat deze mensen graag willen weten wat Jona heeft gedaan, en waar hij vandaan komt. Hij had het wel terloops gezegd, dat hij vluchtte van het aangezicht des Heeren, maar daar hadden zij geen acht op geslagen, want zij kenden de God Israëls niet in Zijn mogendheid, Zijn grote kracht, en in Zijn Goddelijke Majesteit. En daarom gaan zij als het ware Jona voor Iet gericht roepen.

Zie het maar in vers 8: - Zij zeiden tot hem: *Verklaar ons nu wat gij gedaan hebt, en om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Wat is uw werk, vanwaar komt gij? Welk is uw Eind, en van welk volk zijt gij?* Er worden vier vragen gesteld aan Jona.

De eerste vraag is: *Wat zijn werk is.*

Gemeente, daar komt de goddelijke pijl, en die schiet in het hart van Jona. Zijn werk is, te gaan prediken naar Ninevé. Jona loopt immers nog steeds met die opdracht, daar is hij niet van ontslagen, al gaat hij naar het westen in plaats van naar het oosten. Wij zien hier duidelijk, dat Jona er bij bepaald wordt dat hij een staker is. Wij horen in deze tijd zoveel van stakingen, men legt het werk net zo gemakkelijk neer, of het maar de gewoonste zaak is. Maar hier zien we dat een kind van God ook aan een staking doet. Want hij was geroepen om te werken, geroepen om de opdracht des Heeren te vervullen, en in plaats dat hij dit doet, staakt Jona. Hij is een echte zoon van Adam, de eerste werkstaker in het paradijs. En zo zijn we allen hoofd voor hoofd stakers. Ook Gods volk, als de Heere ze niet geeft de beoefening van de vreze Gods.

In de tweede plaats vragen ze: *Vanwaar komt gij.*

Het gaat hier dus over zijn geboorteplaats. Als Jona daar naar gevraagd wordt, dan treft de pijl nog wat dieper in zijn hart. Want wat was er in die plaats gebeurd? In die plaats had hij het levenslicht aanschouwd. In die plaats had hij de zonde bedreven, want van nature was hij een kind des toorns, gelijk de anderen. Maar in die geboorteplaats had de Heere ook soeverein, vrijmachtig, en genadig op hem neergezien. Daar had de Heere hem gehaald uit de zonde en de ongerechtigheid, daar had Jona leren zien dat hij zondaar was, maar daar had hij ook Gods soevereine en vrijmachtige genade ervaren. Gewis, Jona heeft een andere, een betere tijd gekend dan nu. Jona heeft ook een tijd gekend dat hij dicht bij de Heere leefde, en hij het bewonderde, dat de Heere naar zulk een ellendige aardworm heeft willen omzien, die het verbeurd en verzondigd had voor Zijn aangezicht.

In de derde plaats vragen zij, *van welk land hij is.*

En Gemeente, dan moet hij zeggen dat hij komt uit dat land, hetwelk de Heere aan

Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft, dat erfland, dat de Heere door een machtige hand, en een uitgestrekte arm voor Israël had verworven: dat ook een afbeelding was van dat grote erfland, dat de Heere eenmaal Zijn Kerk geven zal, als ze uit het strijdperk van dit leven ingaan mogen in het hemelse Kanaän daarboven, het land der rust, waarvan de Middelaar des Nieuwen Testaments hen is voorgegaan.

En in de vierde plaats: Van welk volk zijt gij?

Zou Jona nu nog durven zeggen, dat hij van het volk van God is?

Gemeente, er zijn tijden in het leven van dat volk, dat zij zich niet meer bij dat volk durven voegen, vanwege hun zware ongerechtigheid. Er is een tijd, dat zij zich er niet bij durven voegen vanwege de zware strijd, doordat zij niet zien kunnen of hun werk wel in der waarheid is. Ze zien met heilige jaloersheid op dat grote goed, dat God weggelegd heeft voor degenen die Hem vrezen, en zij staan er buiten. Het gaat hun er niet om, om niet dat volk te sterven, maar om met dat volk te leven. Maar er zijn ook tijden, dat ze het zo verzonddigd hebben voor het aangezicht des Heeren, nadat zij tot kennis der waarheid gekomen zijn, dat zij zich niet meer bij dat volk durven voegen vanwege hun zonden. Jona was van het volk van Israël, dat volk dat de Heere uit alle volkeren verkoren had, en dat zulke grote weldaden ontvangen had, ja de Middelaarsbelofte ontvangen had. In hun midden had Jona het levenslicht aanschouwd.

Bij welk volk hoort gij? Als deze vraag ons eens gesteld werd, te midden van de kokende zee der ondergaande wereld? Wat zou dan ons antwoord zijn? Dat wij radicaal buiten de gemeenschap van dat volk staan? Of zijn er misschien ook, die zeggen: "Och of ik bij dat volk behoren mocht, want daar gaat mijn ziel naar uit." Gelijk David, die zeide: "Mijn ziel en lichaam hijgen, en dorsten naar u in een land, dat dor en mat van droogte brandt, daar niemand lavenis kan krijgen?"

Misschien zijn er ook die zeggen: "Ik heb wel eens gedacht, dat ik er bij behoorde, ik heb het mogen geloven en aannemen, maar als ik nu zie mijn zware zonden, dan vrees ik dat de Heere mij nog weg zal doen met de bezem des verderfs." Dat zou wel zo zijn, als Hij niet de getrouwe, onveranderlijke Verbonds-Jehovah bleef.

Jona moest hier een antwoord geven. Hij kon daar zo maar niet stilzwijgend blijven staan. En daarom gaf Jona dan ook, al was het dan met schuchterheid, een antwoord aan de zeelieden. En welk antwoord was dat? Wel hij zeide tot hen: "Ik ben een Hebreëer, en ik vrees de Heere, de God des hemels, die de zee en het droge gemaakt heeft."

Eerst zegt hij: "Ik ben een Hebreëer." Weet u wat dat woord Hebreëer betekend?

Dat betekent: Een van de overzijde gekomene. Abraham werd genoemd de Hebreëer, want hij was van de overzijde der rivier gekomen. Abraham was uit de afgodendienst gehaald door de Heere. De Heere had hem getrokken uit de duisternis, tot Zijn wonderbaar licht. Jona zei dus eigenlijk: "Ik ben een van de overzijde gekomene." Dat is al Gods volk,

Gemeente, want ze zijn gehaald uit grote ongerechtigheid, ze zijn gehaald uit Adams bondsbreuk, en gesteld in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. Een Hebreëer worden ze door wederbarende genade. God haalt hen van de overzijde, en God brengt hen naar de overzijde, in het land der rust, waar de Heere eeuwig zal verheerlijkt worden, als ze uit het strijdperk van dit leven zullen zijn ingegaan in de rust, die er overblijft voor het volk van God.

Jona zei nog meer. Hij zei: "En ik vreze de Heere."

Hoe kon Jona nu zeggen: "Ik vreze de Heere?" Sprak hij hier onwaarheid? Dan moeten we zeggen: "Neen." Hij vreesde de Heere niet alleen met een slaafse vreze, al is het dat er in het leven van Gods kinderen veel slaafse vreze zijn kan. Maar bij die slaafse vreze hebben ze toch de ware kinderlijke vreze mogen ontvangen.

Waar wordt nu de vreze van Gods Naam in het hart geplant? Die wordt geplant in de wedergeboorte. Daar krijgen zij vreze voor de zonde, vreze voor de wereld, vreze voor zichzelf en zelfbedrog, en krijgen zij een kinderlijke vreze tot God. Maar als u nu vraagt: Was die vreze bij Jona in beoefening?, dan wordt het een andere zaak. Hier gaan we dus onderscheiden de werking van de vreze Gods, die in elk van Gods kinderen wordt gewerkt in de wedergeboorte, door de bediening van Gods Geest, en de beoefening van de vreze Gods. De vreze Gods kan nooit weggebannen worden uit het hart van Sion, want er is geen afval der heiligen.

Maar de beoefening, daar kunnen ze o zo ver vandaan zijn. En daartoe komen ze door eigen schuld. Wanneer ze in zondige wegen wandelen, wanneer ze een scheiding maken tussen God en hun ziel, dan trekt God zijn genadebedeling in, en is de vreze Gods ver zoek. Als u dus dicht bij de Heere leven wil, is het noodzakelijk, gedurig aan de Heere te vragen, om als een ellendig en arm volk op de Naam des Heeren te mogen betrouwen. Zij die het meest vreze hebben voor zichzelf, zullen het verst van de zonde zijn, en zij die het meest vertrouwen op zichzelf, zijn het verste van de beoefening van de vreze Gods.

"Ik vreze de Heere," zei Jona.

Hij loog hier niet, maar hij was er ver vandaan. Wat doet Jona nu bij hetgeen hij zegt? Wel het is als een schreeuw naar boven, namelijk deze schreeuw: "Bij U is vergeving, opdat gij gevreesd worde." Hier komt Jona een ogenblik tot zichzelf, en laat de Heere hem zien dat vergeving van zijn schuld, niet alleen bij aanvang, maar ook bij de voortgang noodzakelijk is, om de beoefening van de vreze Gods weer in zijn hart te mogen ontvangen.

Daarbij doet hij ook nog een geloofsbelijdenis. Wie kent de Apostolische geloofsbelijdenis? Die zegt: "Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde." Nu, deze belijdenis doet Jona, want hij zei: "Ik vreze de Heere, die de zee en het droge gemaakt heeft." Hij gaat hier dus toch - ondanks zijn ver afleven - nog prediken, dat de Heere de God des hemels en der aarde, Zijn God is, Die boven alle dingen staat, en Die de zee en alles wat daarin is, geschapen heeft. Die God, Die staat boven alle omstandigheden van het leven, en Die wij niet kunnen ontvlieden.

En, gemeente, als Jona dat gezegd heeft, dan komt er grote vreze bij de zeelieden. Dan lezen we in vers tien:

2. een verwijtende aanklacht.

Er staat: "Toen vreesden die mannen met grote vreze en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan."

Er staat hier niet: Toen vreesden de zeelieden, want zeelieden waren het niet meer in hun waarneming, het werden mannen. Mannen die beefden en bevreesd waren. Zeelieden zijn meestal voor geen klein geruchtje vervaard, die durven de zee nog wel trotseren, hebben menigmaal de dood in de ogen gekeken. Maar hier gaat het woord "zeelieden" veranderen in "mannen." Hun harten gaan hier smelten, want zij krijgen grote vreze. Nu gaan wij de vreze van die mannen stellen tegenover de vreze van

Jona, en dan komt er een groot verschil. Die mannen vreesden niet, zoals Jona vreesde, zij kregen een grote slaafse vreze voor de God des hemels en der aarde, want zij geloofden Jona.

Daar kwam nog bij, dat zij meegewerkt hadden om die storm te ontketenen, want zij hadden Jona op hun schip genomen, wat zij niet mochten, en daarom vreesden deze mensen.

Het is een zonde geweest in onwetendheid, bij deze mannen. Maar gemeente, een zonde in onwetendheid is ook zonde, daar moet u wel goed op letten. Wij kunnen nooit zeggen tegen de Heere: *Ik heb in onwetendheid gezondigd*; want we mogen niet zondigen. God heeft ons goed en recht, en naar Zijn Evenbeeld geschapen. Er is wel verschil in willens en wetens zondigen, of onwetend zondigen. Wil ik u dat verschil noemen?

Judas zondigde willens en wetens. En voor degenen die willens en wetens zondigen blijft er geen slachtoffer over voor de zonde. Petrus, die zondigde wel wetens, maar niet willens. Een uur van zwakheid, en de blik van een dienstmaagd deed Petrus zijn Heere verloochenen. Hij deed het uit zwakheid, niet willens, wel wetens.

Deze mensen hebben in onwetendheid Jona in hun schip genomen, maar toch zagen zij dat ze daardoor zonde hadden bedreven tegen de Heere. Nu kwam er in het hart van die mannen geen kinderlijke vreze, maar een slaafse vreze, want ze zagen dat ze tegen de God van Jona niet waren opgewassen.

Ook u niet, jong en oud, u zijt tegen de God van dat volk niet opgewassen. Want als wij leven zoals wij geboren zijn kunnen wij vrezen met grote vreze, want dan zal de Heere ons gewisselijk wegwerpen met een mannelijke wegwerping.

Maar hoe moesten deze mensen er nu uit komen. Zij zeiden tegen Jona: "Wat hebt gij dit gedaan," of, "waarom hebt gij dit gedaan?" Wat gaan zij nu doen?

Ze gaan Jona als het ware voor het gericht dagen, en zij spreken een strafpredicatie tegen hem uit. Is dat niet beschamend voor Jona? De gebreken van Gods volk kunnen soms zeer breed worden uitgemeten. Als een kind van God struikelt, dan maakt de wereld er een geweldige struikeling van. Dan wordt een sneeuwbal een geweldige grote hoop. Maar Gods volk geeft ook wel eens aanleiding dat er over hen gesproken wordt.

Daarom zeiden ze tegen Jona: "Waarom hebt gij dat gedaan?" Wist gij dan niet, dat die God zo almachtig was, en dat Hij dat gewisselijk bezoeken zou? U kent toch die God? Wij kennen Hem niet. En als gij nu zulke dingen doet, Jona, dan hebt gij een berisping verdiend. Wat is het beschamend voor de Kerk des Heeren als de wereld hen berispen moet, en op hun fouten wijzen, dan zouden zij van schaamte - als de Heere tenminste verootmoediging geeft -, hun hoofd ter aarde neigen. Zo stond Jona daar, want hij zegt verder niets in die ogenblikken. Jona zwijgt.

David zei: "Toen ik zweeg werden mijn beenderen verouderd, til mijn brullen den gansen dag. Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij, en mijn sap werd veranderd in zomerdroogten, Sela."

Ik denk ook aan de zwijgende Christus, die niet zweeg uit schaamte, maar Die zweeg in Borgtochtelijk bediening, om de Kerk te verlossen, als de zwijgende Middelaar des Verbonds, en Zichzelf te geven tot een rantsoen voor velen.

Wat zeiden ze nog tegen Jona? Wel ze zeiden: "Wat hebt gij dit gedaan?" Deze mannen wisten, dat hij van des Heeren aangericht vlood, hij had het hun immers te kennen gegeven.

Voorts reiden zij tot hem; *wat zullen wij u doen? opdat de zee stil worde van ons; want de zee werd hoe langer onstuimiger.*

Geliefden, de wereld is verlegen met een kind van God. Daar moet u eens goed op letten. Zij durfden Jona zomaar niet op te nemen, en in de zee te werpen, want dan vreesden zij de toom des Heeren. Zij waren met Jona verlegen, en zeiden: Wat moeten we met u doen Jona? Het is een groot verschil, hoe de wereld met een kind van God verlegen is; of men met een kind van God verlegen is, omdat: men er gedurig door bestraft wordt en vermaand, want dan wil de wereld dat volk wel kwijt, daar houdt men niet zo van. Werd dat in de tijden die we beleven maar veel meer gevonden. Maar hier is het zover gekomen, dat ze een kind van God kwijt willen, omdat hij de oorzaak is van een grote en geweldige storm, die hun om zijntwil is overkomen. Ze weten geen raad met Jona.

We zeiden zo-even: Jona zwijgt, want Jona heeft een grote worsteling. Weet u waar het hem aan schort in deze ogenblikken? Hij kan niet ten volle onder God komen, en daar gaat het nu. Als Jona onder God komt, dan wordt hij volkomen schuldenaar.

Omdat Jona zwijgt, en niet onder God kan komen, zeggen de zeelieden: "Wat moeten wij met u doen, opdat de zee stil worde van ons?" Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Wat zien we hier nu duidelijk?

Wel, de onstuimigheid van de zee, in uitwendige zin. U moet het u eens indenken, het was geen kleine zee waarop ze waren, ze waren op de Middellandse Zee, daar moet u wel op letten. Ik hoor het gieren van de storm, en het bulderen van de wind, en de golven slaan over het schip heen, het dreigt elk ogenblik te zinken, want het werd hoe langer hoe onstuimiger. Hoe komt dat?

Wel, omdat Jona voor de vierschaar Gods gedaagd moet worden. De Heere houdt niet op. Hoe meer Jona zwijgt, en niet wil bukken, hoe meer de Heere komt met Zijn vierschaar, hoe onstuimiger ook de zee wordt. En hoe is het in het hart van Jona? Daar wordt het ook hoe langer hoe onstuimiger. Dat is misschien aan de buitenkant wel niet te zien, maar denk er om dat Jona hier een zware strijd gestreden heeft, toen hij daar stond, te midden van die zeelieden, die geen raad met hem wisten. God wist wel raad met Jona. Jona wist echter geen raad met zichzelf, daar hij niet onder God kon komen. Dan komt de Heere en die dringt ernstig aan, want de gerechtigheid moet vervuld worden. Die gerechtigheid moet Jona geven, en hij kan ze niet geven, want dat betekent voor hem ondergaan.

Ja, het is gemakkelijk om te zeggen, ik moet overboord. Maar daar zijn we zo maar niet, denk er om. Jona streed een zware strijd. Het Goddelijke recht drong op hem aan, en eiste een offer. Ik zie daar nog iets in liggen. De zeelieden hebben getracht, tot behoud van hun leven, het schip beter stuurbaar te maken. Ze hebben, ondanks hun geroep en het gesprek met Jona, toch getracht het schip te behouden. Het ging om zelfbehoud, want denk er om, al zouden wij aan God noch gebod geloven, als het op sterven aankomt, dan strijdt ieder voor zijn leven; ook die mannen, maar zij bekommerden zich niet om de eer Gods, omdat zij Hem niet kenden. En Jona? Bij hem ging het ook om zelfbehoud. Waar moest Jona nu komen,

Gemeente? Daar, waar hij de eer Gods liever kreeg dan zijn eigen zaligheid. Een van tweeën, Jona moest er aan, óf God moest er aan, met eerbied gesproken. God handhaaft altijd Zijn Goddelijk recht, terwijl Jona ook probeerde zichzelf te handhaven. Wie zou het nu winnen? God wint het, op Zijn tijd en op Zijn wijze. U

moet maar eens goed letten op dat woord: "De zee werd hoe langer hoe onstuimiger." Dat ziet Jona, en dat zien ook die mannen en niemand weet meer, wat er gebeuren moet.

Maar als het zover is, en Jona wordt gedaagd voor de Goddelijke vierschaar, en het Goddelijke recht eist het offer, dan komt Jona tot de ware schuldbekentenis. Dat is onze derde gedachte:

3. een aangewezen uitkomst.

Er staat: "En hij zeide tot hen: Neem mij op en werp mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden, want ik weet dat deze grote storm ulieden om mijnentwil overkomt."

Daar komt Jona op zijn plaats, maar dat is gebeurd na veel strijd. Denkt u, dat de tollenaar zomaar op die plaats gekomen is, waar hij uitriep: "O God, wees mij zondaar genadig?" Nee, gemeente, de tollenaarbede is de moeilijkste bede als we ons geen zondaar gevoelen. Maar als we waarlijk zondaar zijn, wordt het de gemakkelijkste bede. Denkt u dat David zomaar op die plaats kwam, waar hij zei:

*'k Bekend' aan U, o Heere, oprecht mijn zonden,
k' Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden.*

Toen was eerst Nathan gekomen, om hem aan te zeggen: "Gij zijt die man." Denkt u dat de moordenaar aan het kruis zomaar tot de erkentenis van zijn schuld gekomen is? "Wij lijden rechtvaardig, wij ontvangen straf, waardig naar hetgeen wij gedaan hebben. "Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan," moest de moordenaar erkennen. Dat heeft strijd gekost, maar ze hebben het allen moeten verliezen voor God. Want God wint het altijd in die strijd.

Zo is het ook met Jona. Hij zei: "Neem mij op en werp mij in de zee." Daar krijgt Jona de eer en de deugden Gods liever dan zijn eigen zaligheid. Daar kan hij schuldenaar worden, daar onderschrijft hij zijn doodvonnis, en daar aanvaardt hij ook zijn doodvonnis. Hij weet dat als hij in de zee geworpen wordt, het zijn dood betekent. Hij weet dan nog niet dat er een vis gezonden is. Maar moet u wel op letten, gemeente: Jona wist van geen vis. Er ligt nog meer in, en dat is dit: Jona zegt niet: Ik spring overboord. Als hij dat gedaan had, dan had hij zichzelf gedagvaard voor Gods rechterstoel. Maar dat doet Gods Kerk niet, want God dagvaardt hen. Ze dagvaardden zichzelf niet, maar ze worden gedagvaard. Ze kunnen tegen het vonnis niets inbrengen, en ze willen er niets tegen inbrengen, want zij zijn de schuldige.

Jona zei: Mensen, jullie moeten lijden om mijnentwil, ik ben de schuldige, en ik aanvaard, wat hier wordt toegeschikt. Want ik moet ten ondergaan, en als ik onderga, zullen jullie behouden worden. Nu was Jona dus op de plaats, waar hij zijn moest.

Ik wil er dit nog aan toevoegen: Jona is hier een type van de meerdere Jona, Die gezegd heeft: "Meer dan Jona is hier." Hij heeft het vonnis des doods ten volle aanvaard, niet omdat Hij Zelf schuldenaar was, maar Hij werd schuldenaar voor een ander. "Wat Ik niet geroofd heb moet Ik alsdan wedergeven." Hij nam de schuld van Jona op Zich, de schuld van de zondares, de schuld van de tollenaar, de schuld van de moordenaar aan het kruis. Hij nam de schuld van zijn ganse Kerk op Zich. Hij werd schuldenaar aan het recht Gods, en Hij werd geworpen in de zee van Gods verbolgenheid. Als de zee van Gods verbolgenheid inwendig in de ziel ervaren wordt, kunnen wij voor Gods heilig recht en voor Gods deugden niet bestaan. Maar in plaats

van dat volk is Christus geworpen in de zee van Gods verbolgenheid. Hij heeft gezegd:

*Ik draag Uw heil'ge wet,
Die Gij de sterv'ling zet,
In 't binnenst' ingewand.*

En daarom zegt de meerdere Jona: "Ik doe dat om uwentwil, volk." En de Kerk zegt in de oefening des geloofs: "Hij is om onze overtredingen verwond, en om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden."

De meerdere Jona heeft gezegd: *Neem mij op en werp Mij in de zee.* Hij heeft Zichzelf geworpen in de kaken van de dood; Hij werd schuldenaar in plaats van schuldige zondaren. Hij heeft aan het recht volkomen genoeggedaan, en een eeuwige zaligheid aangebracht, Zichzelf vernietigd, ja de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen hebbende, heeft Hij de last van de eeuwige toom Gods tegen de zonde gedragen, opdat schuldigen om Zijntewil vrijuit zouden gaan. Jona ging hier als de schuldige in de zee; Christus de Onschuldige, de Hogepriester, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, gaat voor schuldigen in de zee, omdat Hij in hun plaats de pers getreden heeft, en een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht, om de zee van Gods verbolgenheid te stillen, tot roem van Gods genade.

"Werp mij in de zee," sprak Jona, maar daarmee was hij nog niet in de zee, want hij was nog op het schip; God zal echter niet rusten, voordat het offer is gebracht. Hier zien we ook hetgeen David eenmaal zeide, toen hij schuldenaar werd, en de Engel zag, met het uitgetrokken zwaard boven Jeruzalem: "Heere, ik heb gezondigd, maar wat hebben deze schapen gedaan?" Maar toen het offer werd gebracht, stak de Engel Zijn zwaard in de schede.

Hier zei Jona: "Het is om mijntewil, dat de zee zo verbolgen is; neem mij op en werp mij in de zee," want dat alleen is het offer wat God behagen kan, gelijk wij daarvan zingen uit Psalm 51 het tiende vers.

Gemeente, de weggevluchte Jona werd door de Heere achtervolgd, en werd ook door de Heere achterhaald. Hij werd door de Heere met de vinger aangewezen: *Gij zijt die man.*

Jona werd gedaagd eerst voor de vierschaar van de zeelieden, die hem ondervroegen, maar ook voor de Goddelijke vierschaar. Als we alleen maar voor een menselijke vierschaar worden gedaagd, dat zegt nog niet zoveel. Maar gedaagd te worden voor Gods vierschaar, dat gaat dieper. Jona wordt hier schuldenaar voor God en voor de mensen beide. Dan moeten we zeggen: Gelukkige mislukking, want Jona's vlucht is totaal mislukt. Hij zal misschien wel gedacht hebben: Als ik eenmaal in Tharsis ben, dan zal de Heere mij niet meer roepen om naar Ninevé te gaan. Maar weet u waar Jona geen rekening mee hield?

Met de Alwetendheid en Alomtegenwoordigheid Gods. God deed het hem mislukken, en die storm was tot kastijding van Jona, maar ook tot nut, om dat wederspannige kind terug te brengen aan het Vaderhart. Daar moet alles aan meewerken. Want, alle dingen moeten medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Jona heeft misschien gedacht: *Al deze dingen zijn tegen mij*, maar ze waren juist voor hem, want hij was tegen God. En als we tegen God zijn, dan krijgen we ook God

tegen: rechterlijk of Vaderlijk. De wereld krijgt God rechterlijk tegen, maar de Kerk krijgt God Vaderlijk tegen. Die storm, al was hij nog zo onstuimig, was voor Jona toch een middel om hem terug te brengen waar hij vandaan gekomen was, hij werd teruggebracht naar God. En al was het, dat God door Zijn rechterlijke Majesteit Jona voor de vierschaar daagde, Jona kreeg de Vader door Christus terug, maar het ging door een diepe weg. Daarom moest deze storm hun om zijnentwil overkomen.

We hebben in de verklaring gezegd, dat het een slecht teken is, als Gods kinderen in de wereld niet meer gekend worden. Zo was het met Jona.

Als ik denk aan Samuël, wat is hij een tegenstelling met Jona! Samuel werd altijd gekend als een man die de Heere vreesde, en die in alles de ere Gods zocht, en daar tegenover Jona, die te midden van de wereldlingen reisde en door niemand gekend werd als een kind Gods. Niemand hoorde het, en niemand zag het aan Jona, want hij was precies gelijk de wereldlingen in die ogenblikken. Al was het dan, dat de vreze Gods niet dood was, want dat kan niet. Het zaad Gods blijft in hen ten allen tijde, omdat de Heere Zijn Kerk en Zijn werk onderhoudt.

Laat ons nu eens doortrekken in de tijden, waarin wij leven. Als we onbekend willen zijn op ons werk, te midden van de wereldlingen, en men komt er pas na jaren achter, dat wij de vreze Gods in ons hart hebben, dan is dat tot oneer van de Heere, want dan komen we niet uit voor Zijn Naam en voor Zijn zaak. Terwijl de wereld zo vrijmoedig uitkomt voor de naam en de zaak van hun koning.

Wat is Gods Kerk dan toch menigmaal benauwd, en daar tel ik mijzelf ook bij.

We gaan het nog verder doortrekken. Het is menigmaal gebeurd, dat mensen die onder Gods Woord hadden geleefd, en naar een vreemde plaats trokken, waar de Waarheid haast niet te vinden was, zodat zij in de wereld verzeild raakten, men pas na lange tijd hoorde, dat zij in de waarheid opgevoed waren. Dan zegt de wereld: "Zij zijn nog veel erger geworden dan anderen."

Als we onbekend willen blijven, dan doen we de Naam des Heeren schande en oneer aan en het is tot schade voor onze ziel. Daarom is deze geschiedenis zo nuttig en nodig tot waarschuwing en onderwijzing. De wereld moet ons kennen als degenen, in wier hart het genadewerk verheerlijkt is, of als dat niet zo is, dan toch, dat we leven onder de bediening van Gods Woord. Wij moeten dat altijd laten uitkomen in deze vergankelijke wereld.

Zona moest tevoorschijn komen. Het was een staker. Laat ons dat staken nu eens niet alleen zoeken bij de wereld. Volk des Heeren in het midden van ons, kent ge uw hart? Dan weet u het. Wij veroordelen dat scherp, want het is een vrucht uit het paradijs. Wij weten niet, wat de toekomst ons brengen zal, maar als het zo doorgaat, gaat het economische leven in ons land ten onder, dan is het niet meer te houden. Maar als Gods Kerk eens ziet, wat er van binnen zit, o volk, hoe menigmaal hebt ge dan ook al niet gestaakt, en de Heere als het ware de dienst opgezegd. Zou de Heere dan niet moeten klagen over u:

*'k Heb van dit volk dat Mij vergat,
een lange tijd verdriet gehad,
Ja veertig jaar hun hoon verdragen.*

En wat is dan nodig, gemeente, dat de Heere steeds maar weer in een weg van tegenheid komt. Meestal is een weg van tegenheid nodig om dat schuldige volk weer op zijn plaats te brengen.

Jona moest het zeggen: 'Het is waar, ik ben een Hebreëer, maar ik durf mij niet meer bij dat volk te scharen. Ik heb het zo verzondigd, maar toch ben ik een van de overzijde gekomene.' Immers de vreze Gods, die als een levende plant in zijn ziel gewerkt was, was niet dood.

Geliefden, als het er op aankomt, en de Heere trekt door met Zijn recht, dan komt dat volk op zijn plaats. Maar in deze donkere tijden waarin wij leven, probeert men dat Goddelijke recht toeweg te cijferen. Als men denkt de Middelaar te bezitten, buitenom het recht, dan hebben we een gestolen Christus. Want dat is onmogelijk. De Heere schenkt de Middelaar niet buiten het recht om: Het zij een toevallen aan het recht, of een ondergaan onder het recht.

Gelijk Jona straks ondergaat in de zee, zo zal de Kerk, door de oefeningen des geloofs, de Middelaarsbediening van Christus leren kennen. Deze geschiedenis is daar een duidelijk voorbeeld van. Als er in ons midden een volk is, hongerend en dorstend naar de gerechtigheid van Christus, maar geen weg ziet om er te komen, wel, u moet alles loslaten, om Hem te gewinnen.

U zult zeggen, dan kom ik om in de zee! Juist, Jona dacht ook om te komen in de zee. We strijden altijd maar om zelfbehoud, en we houden de laatste strohalm vast. Wij willen ons leven niet verliezen. Maar de Heere brengt Zijn volk daar, waar zij het verliezen mogen, gelijk Jona. En zij die hun leven verliezen, krijgen eeuwige winst! Dat volk kan echter niet zien, dat achter de dood het leven ligt. Want achter de dood ligt in hun waarneming de rampzaligheid. En daar hebt u het nu juist. Als ze zouden zien, dat achter de dood het leven ligt, dan waren ze er. Maar om nu ons leven te verliezen, en onder te gaan, omdat de ere Gods ons liever is dan onze zaligheid, dan is de Kerk, waar zij zijn moet. Dan valt Gods volk in de armen van Sions eeuwige Borg en Middelaar, Die hen opneemt en draagt tot de Vader.

Jona werd voor het gericht gedaagd, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Waar horen we nu bij? Horen wij bij die mannen, die zo'n grote vreze hadden, óf horen we bij dat volk dat wel afgezakt is, maar toch niet ontkennen kan, wat God aan hun ziel gedaan heeft? Slaafse vreze zal ons niet redden van de dood, maar kinderlijke vreze, die doet wijken van het kwade. Want:

*Des Heeren vrees is rein,
zij opent een fontein,
van heil, dat nooit vergaat.*

Die vreze, die Gods werk is, zal Hij ook op Zijn tijd, en op Zijn wijze verlevendigen, door welke weg ook, want God spaart geen vlees en bloed. Jona zal teruggebracht worden, en de Heere alleen zal daarvan de eer ontvangen tot in alle eeuwigheid.

De God aller genade, Die in het braambos woonde, geve ons in vreze te mogen wandelen, de tijd van onze inwoning, en doe ons vragen om die kinderlijke vreze Gods, maar ook om de beoefening daarvan. Dan worden we bewaard voor veel kwaden, en zal de Heere betonen, dat Hij met Zijn Kerk pronkt, in deze ondergaande wereld.

Het avondrood van de naderende ondergang wordt gezien, maar de Heere haalt Zijn Kerk er uit. De zee van de goddeloosheid is gedurig in deining, evenals de volkeren zee, en zij zal nog onstuimiger worden, in de grimmigheid Gods. Maar te midden van die onstuimigheid zal de Heere Zijn Kerk thuishalen en hen doen wandelen aan de glazen zee, waar zij het lied van Mozes en het Lam, tot in alle

eeuwigheid mogen zingen: *Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed. Amen.*

4. HET OFFER TOT STILLING VAN GODS TOORN

Zingen: Psalm 49: 3

Lezen: 1 Kronieken 21: 11-30

Zingen: Psalm 107: 15 en 16

Zingen: Psalm 16: 5

Zingen: Psalm 116: 5

Geliefden,

Het is een opmerkelijke geschiedenis, die wij lezen in 1 Kronieken 21. Daar lezen wij, dat David door de satan werd aangepord om het volk van Israël te tellen. Nu was het tellen van het volk op zichzelf geen zonde. De Heere had dat zelf bevolen, maar dan altijd, opdat Israël weten zou, hoe de Heere Zijn Verbondsbelofte heeft vervuld, dat Israël zou zijn, als de sterren des hemels, en als het zand dat aan de oever der zee is, in menigte. Maar wanneer David het volk gaat tellen, doet hij dat om te weten, welk een groot koning hij wel is. En wat is nu zo opmerkelijk?

Dat David, zodra hij het volk geteld heeft, direct de klap naar binnen krijgt, want er staat: "Het hart van David sloeg hem, toen hij het volk geteld had." Hij leefde dus geen tijd over die zonde heen, maar de Heere gaf hem direct, door de bediening van Zijn Geest, voor Zijn aangezicht in de schuld te komen. Maar daarmee was de schuld niet weggenomen. David had gezondigd.

En dan komt Gad de profeet tot David in de Naam des Heeren. Hij zei: "David, nu kunt ge kiezen tussen drieërlei straf, die de Heere over Israël brengen zal. De eerste was drie jaren hongersnood in het land, de tweede drie maanden vluchten voor het aangezicht van de vijanden, en de derde drie dagen pestilentie in het land.

Gad zeide tot David: "Wat antwoord zal ik dien wedergeven die mij gezonden heeft?"

En nu krijgt David die genade, om te mogen zeggen: "Laat mij in de hand des Heeren vallen, want zijn barmhartigheden zijn vele, laat mij niet in de handen van mensen vallen." Als we in de handen van mensen vallen dan zullen we zien dat de barmhartigheden van mensen wreed zijn, maar als we in de hand des Heeren mogen vallen, op grond van de gerechtigheid van de Middelaar, dan zijn Zijn barmhartigheden uitgestrekt tot in eeuwigheid. En wat gebeurt er dan?

Dan gaat de Heere aftrekken, nadat David had opgeteld. Want dan komt de pest, en die slaat zeer veel mensen in Israël. De Heere gaat dus aftrekken. Wanneer de Heere het zwaard over Israël uitstrekt, en begint om Israël te slaan, dan gaat David naar de dorsvloer van Arauna. En dan zien wij, dat het zwaard tragsgewijze in de schede gaat. Eerst wordt de Heere met ontferming bewogen. Dan gaat Hij het zwaard inhouden.

David komt in de schuld en zegt: "Ik heb gezondigd, maar wat hebben deze schapen gedaan?" Maar daarmee is het zwaard nog niet in de schede. Het heeft wel opgehouden te slaan, want David ziet de Engel met het uitgetrokken zwaard boven Jeruzalem. Wat moet er eerst gebeuren, vóór het zwaard weer in de schede gaat?

Eerst moet het offer worden gebracht op de dorsvloer van Arauna. Als dat gebracht is, dan zegt de Heere tot de Engel: *Steek nu uw zwaard in de schede*. Wat komt hier nu duidelijk uit?

Wel dit, God zal nooit rusten, vóór het offer is gebracht; de Heere zal nooit het zwaard in de schede steken, vóór er is genoeg gedaan door het offer. Het zwaard kan ingehouden worden, maar daarmee is het nog niet in de schede, het kan slechts in de schede worden gestoken, als er volkomen voldoening en verzoening is aangebracht,

door het enige offer, dat gebracht is op de kruisheuvel Golgótha. Dan is God met Zijn volk tevreden, dan krijgt God de eer en krijgt de ziel de zaligheid.

Dat ligt ook duidelijk voor ons in de geschiedenis, die wij vanavond met elkander wensen te behandelen, naar aanleiding van onze tekst, die u vindt opgetekend in het boek Jona, het eerste hoofdstuk, en daarvan vers 13-17, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

Maar de mannen roeiden om het schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet; want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Toen riepen zij tot de Heere, en zeiden: Och Heere! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, Heere! hebt gedaan, gelijk het U heeft behaagd. En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid. Dies vreesden de mannen met grote vreze; en zij slachtten de Heere slachtoffers, en beloofden geloften. De Heere nu beschikte een grote vis, om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van de vis, drie dagen en drie nachten.

Deze geschiedenis bepaalt ons bij: "Het offer tot stilling van Gods toorn"

Wij letten op:

1. 1. Een geweigerd offer.
2. Een gegeven offer.
3. Een bewaard offer.

Gemeente,

In de vorige Bijbellezing hebben wij u bepaald bij Jona, die in de schuld gekomen was, en gezegd had: "Ik weet, dat deze grote storm ulieden om mijnentwil overkomt." Hij heeft ook de weg des behouds aangewezen, en gezegd: "Neem mij op en werp mij in de zee, dan zal de zee stil worden van haar verbolgenheid." Wij zien dus duidelijk dat Jona de weg des behouds heeft aangewezen. Waarom deed Jona dat? Deed hij dat omdat hij zo'n betrekking kreeg op de dood? Of om in de diepte van de wateren weg te zinken?

Nee, maar Jona kreeg een betrekking op de ere Gods, die hij liever had dan zijn eigen zaligheid. Maar ook deed hij het voor het behoud van de zeelieden, want de storm was er om zijnentwil, en niet omdat de zeelieden gezondigd hadden. Zij waren wel zondaren tegen de Heere, zoals wij allen zijn, maar het ging om Jona. De Heere had Jona uitdrukkelijk door het lot aangewezen. En daar stond Jona, verbroken en verslagen, maar ook eenswillens met de wegen des Heeren. Het had lang geduurd eer Jona eens eerlijk bekende, wat er aan de hand was. Want hij had een zeer bange en zware strijd te strijden, voordat hij zichzelf overgaf aan de Goddelijke gerechtigheid. Die strijd heeft hij inwendig gestreden. Maar de Heere overwon Jona, omdat Hijzelf Jona liet strijden. Jona ging zelf de weg des behouds aanwijzen aan de zeelieden: "Werp mij in de zee, en de zee zal stil worden."

Het is voor die zeelieden een onbegrijpelijk raadsel geweest, hoe iemand zo kon spreken. Jona wist toch, dat hij gewisselijk zou verdrinken, als hij in de zee geworpen werd. Jona wist immers niet, dat de Heere een grote vis beschikken zou. Dan was het niet zo erg geweest, om in de zee geworpen te worden. Jona wist daar niets van, en hij had daar ook geen recht op, dat de Heere hem ondanks zijn grote zonde weer veilig

aan de oever van de zee zou brengen. Hij had in zijn waarneming alleen maar recht op de dood; dat kon hij aanvaarden.

Dat konden de zeelieden niet begrijpen. Ze hebben misschien wel gedacht dat Jona een humanist was, en zoveel mensenliefde had, dat hij voor hen wilde sterven. Daarom wilden zij ook hun mensenliefde betonen. Wat gingen zij nu doen? Zij gingen niet de gemakkelijke weg kiezen, die Jona had aangewezen, maar zij kozen de onmogelijke weg. Want het was onmogelijk om met de riemen hun schip te behouden. Er staat: *De mannen roeiden om het schip weder te brengen aan het droge.*

Hier hebben wij weer een maar. Het woord "maar" komt in het boek Jona verschillende keren voor. En telkens met een andere betekenis. Eerst het "maar" van Jona, dan het "maar" des Heeren, en hier het "maar" van de zeelieden. De zeelieden wilden Jona niet in de zee werpen, zij gingen eerst proberen, om met de riemen het schip op het droge te krijgen.

Dan lezen wij: *Doch zij konden niet, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen.*

Dat betekent dus dat zij vochten met de golven. Ieder, die wel eens een storm heeft meegemaakt op een schip, weet dat er tegen de storm, en tegen de golven niet te roeien is. Want dan is het schip een speelbal van de golven. Zij konden niet, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Waar wijst ons dat nu zo duidelijk op?

Wel, dat wijst ons duidelijk op de zondaar of zondares, die door Goddelijke genade is wedergeboren, en die nu tracht door de riemen van de wet, weer op te klimmen tot God. Wij kiezen werk boven genade. Want als wij alleen genade zouden laten regeren in het hart, dan is het een zalig worden om niet. Maar die riemen van de wet, die worden gehanteerd. Als wij werk verkiezen boven genade, betekent dat, dat de zee van Gods toorn hoe langer hoe onstuimiger tegen ons worden zal. Want de Heere heeft een engel met een vlammend lemmet eens zwaards gezet, om te bewaren de weg naar de Boom des levens. Door de werken der wet kunnen wij nooit meer tot God opklimmen, want dan zullen wij die Engel tegenkomen, die met zijn zwaard de weg verspert tot de boom des levens. Die het ervaren heeft in zijn leven, weet dat de werken der wet ons niet terug kunnen brengen tot God. Maar zij kunnen ons wel laten zien, dat de toorn Gods op ons rust, krachtens onze bondsbreuk in Adam.

De zeelieden konden niet, want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. Het ging niet over het werk, maar over het offer, daar moesten ze achter gebracht worden. Jona is zelf niet overboord gesprongen, dan zou hij een zelfmoordenaar geweest zijn. Jona heeft de weg des behouds aangewezen, maar zij zochten een weg die onmogelijk was, want de Heere kwam hen tegen en Hij kwam Jona tegen. En tenslotte hebben zij leren inzien, dat het onmogelijk was om met de riemen weer op het droge te komen.

De zeelieden werpen moedeloos de riemen in de boot, want in plaats van dichterbij de kust te komen, gaan zij er steeds verder vandaan. Want God was tegen hen op de zee. Het vechten tegen de golven was als het ware een vechten tegen God. Dan betoont God dat hij niet tevreden is met een voornemen, maar dat Hij Jona overboord hebben wil, want het offer moest worden gebracht. Geven de zeelieden het dan op, en werpen ze Jona nu overboord? Nee.

Gemeente, dan gaan ze iets anders gebruiken. Er staat: Toen riepen zij tot de Heere, en zeiden: "Och Heere! Laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons."

Eerst hebben die mensen geroepen tot hun goden, maar nu is er een grote verandering

gekomen in het leven van de zeelieden. Zij roepen nu tot de God van Jona, Die zee en winden gebiedt en betoont dat Hij God is, Die de storm en de onstuimige golven tegen hen in het geweer stelt. Zij gaan roepen tot de Heere. Er is verschil in bidden. Zij hebben tot hun goden geroepen, toen de storm nog niet zo hevig was. Het wordt echter hoe langer hoe onstuimiger en nu gaan ze roepen, uit de bange nood van hun ziel tot de God van Jona. Het is een hopeloze zaak geworden. Ze vergaan, en wat moeten ze nu doen? Ze roepen: "Laat ons toch niet vergaan, om de ziel van deze man."

Zij weten wel dat onschuldig bloed vergieten strafbaar is voor God, maar ook voor de rechter. Daarom zijn ze bang dat ze onschuldig bloed vergieten zullen en daar hebben zij de Heere voor nodig. Terwijl de Heere toch duidelijk had aangewezen, dat Jona de schuldige was.

Wij zien hier duidelijk dat Jona straks ondergaan moet voor deze mannen. Want Jona had tegen God gezondigd, maar niet tegen deze mensen en daarom durfden ze Jona niet overboord te werpen.

En toch moest Jona overboord, omdat hij de type was van de eeuwige Middelaar, die uit vrije goedheid, naar Zijn welbehagen, zondaren zalig maakt door het offer dat Hij vrijwillig gebracht heeft aan het vloekhout des kruises. Die Zichzelf heeft laten werpen in de zee van Gods verbolgenheid, ten goede voor het volk dat uit genade zalig wordt. Toen Christus, van wie Jona een type is, aan het kruishout werd gehecht, hebben de Joden uitgeroepen: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen." Dat roepen deze mensen niet. Zij zeggen: "Leg toch geen onschuldig bloed op ons."

Al was het dat de zeelieden probeerden met alles wat in hen was, om het schip op het droge te krijgen, en alles mislukte, toch wilden ze geen onschuldig bloed vergieten. Zij riepen bij voorbaat al om vergeving tot de Heere, opdat Hij hun die daad toch niet zou toerekenen.

Zij zagen dat God geen genoegen nam met hun roeien, noch met hun gebed, maar dat het noodzakelijk was, dat Jona, de schuldige zondaar, overboord ging. Alzo was het noodzakelijk, dat Christus, Die tot zonde voor Zijn volk gemaakt werd, overboord ging, dat wil zeggen, in de zee van Gods verbolgenheid geworpen werd, opdat de schuldige zondaar zou kunnen opklimmen tot God. Dit moest gebeuren, opdat een uit de diepte roepende zondaar ontvangen zou de bron van zaligheid, uit loutere genade.

Nadat we gesproken hebben over een geweigerd offer, gaan we in de tweede plaats stilstaan bij:

2^e. Een gegeven offer.

Er staat in onze tekst: "Want Gij Heere hebt gedaan, gelijk het U heeft behaagd".

Dat betekent dus dat zij een pleitgrond hebben in hun gebed. Zij denken terug en zeggen: Wij hebben het lot geworpen en het is op Jona gevallen, dus de Heere heeft Jona Zelf door het lot aangewezen als de schuldige, en nu pleiten we op Uw ontferming, als wij deze man overboord werpen. Het is Uwer handen werk. Alzo pleit een zondaar of zondares, die door God wordt neergeworpen op de genade erf ontferming, die God in Zijn Woord geopenbaard heeft en smeekt uit de diepte der ellende om genade als een nare kermer voor het aangezicht des Heeren.

We lezen verder: "Toen namen zij Jona op en wierpen hem in de zee en de zee stond stil van haar verbolgenheid." Wat een schouwspel moet dat geweest zijn. Jona stond daar nog altijd op het schip en was bereid om in de zee geworpen te worden. Daar hebt u nu het eens zijn met God. De deugden Gods en ook het behoud van de zeelieden wogen zeer zwaar op de ziel van Jona. Wanneer dus, de zeelieden geen

andere weg meer zien, en de pleitgrond des gebeds hebben opgezonden tot God in de hemel, dan moeten ze Jona overboord werpen. Er is geen worsteling ontstaan op dat schip door verzet van Jona, toen ze hem opnamen om overboord te werpen. Jona heeft zich op genade of ongenade overgegeven: Waar hij viel, daar viel hij. Hij was het met God eens geworden, hoewel hij geen betrekking kreeg op de hel. Wel een betrekking op Gods eer en Naam.

Ik denk aan iemand die zich ook vrijwillig overgaf tot de dood toe. Dat was Izak, zoals wij lezen in Genesis 22. Toen Abraham Izak op het hout legde, lezen we niet, dat er een worsteling plaats vond tussen Abraham en Izak, omdat Izak niet wilde, maar hij heeft zich vrijwillig op het altaar laten binden. Izak was hierdoor een type van de Middelaar Izak is echter als een type van de Kerk vrijuit mogen gaan, omdat er een raam geslacht werd in de plaats van Izak.

Er is op dat schip te midden van de woedende golven geen strijd geweest en geen worsteling, want de zeelieden hadden hier een zeer gemakkelijke taak. Schippers, als u eens overboord geworpen moest worden, zou men misschien met U niet zo'n gemakkelijke taak hebben. U zou misschien worstelen om op het schip te blijven. Jona had ook geworsteld, al was het dan niet man tegen man met de zeelieden, Jona hard met God geworsteld om op het schip te blijven. Maar als hij het eens is met God, dat hij overboord moet, dan is hij gewillig gemaakt en is zijn verzet gebroken. Hij verzet zich dan zeker niet tegen de zeelieden, die dat tegen hun zin en wil moeten uitvoeren.

Ze nemen Jona op ... u moet dat uzelf eens indenken. Ze nemen hem op, niet uit wraak, maar noodgedwongen en ze weten niet, wat er straks met Jona gebeuren zal. Zij menen niet anders dan dat Jona in de golven zal omkomen. Ze nemen hem op, het moet, daar het anders onherroepelijk omkomen wordt, zowel voor de zeelieden als voor Jona. We zien Jona een ogenblik zweven tussen het schip en de zee, daarna een plons, het water sluit zich weer, en Jona is verdwenen. Jona zinkt in de diepte, maar hij zinkt ook in de armen van een ontfermend God. Want de Heere spaart Jona uit vrije genade bij het leven. Hieraan gaan we nu even voorbij.

We gaan eerst zien wat er boven water gebeurt. Wij lezen: "Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid."

Gemeente, niet liet voornemen om het offer te brengen, maar alleen de uitvoering van het offer kon Gods heilig recht behagen, en Gods verbolgenheid wegnemen.

Zo is het ook bij Christus, waarvan Jona een type is. De Vader heeft niet gerust met het zwaard van Zijn wrekende gerechtigheid, totdat de Middelaar des Nieuwen Testaments aan het vloekhout des kruises had uitgeroepen: "Het is volbracht." Hij heeft gezegd: "Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de man die Mijn Metgezel is."

Christus heeft Zich vrijwillig aangeboden in de raad des vredes, maar heeft zich ook vrijwillig gegeven in de kaken van de dood, opdat Hij daardoor in behoudenis stellen zou, al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn. De Vader kon niet rusten, de zee van Gods toorn en van Gods verbolgenheid niet gestild worden, voordat Christus het offer had gebracht aan het kruishout van Golgótha. Toen pas scheurde het voorhangsel van boven tot beneden, daarin had de Heere ook Zijn genoeg gevonden en kon Hij neerzien op zondaren en zondaresen, die voor Zijn aangezicht in het stof gebogen liggen.

Zo is het ook onderwerpeijk. Zij, die kennis hebben gemaakt niet de zee van Gods

toorn en verbolgenheid, die door het vonnis van de wet zijn neergeveld, en trachten met de riemen van wettisch werk op te klimmen tot God, zullen ervaren dat zij zich dood roeien en dat het onmogelijk is om het schip op het droge te krijgen, want de zee wordt hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Wanneer Christus zich dan openbaart in hun harten, kan het lijken of de zee van Gods verbolgenheid is gestild. Maar, hier moet u goed opletten, wanneer de Heere doortrekt met Zijn Kerk en niet alleen met hen onderhandelt, maar ook afhandelt, dan zullen zij zien, dat de zee van Gods verbolgenheid alleen maar gestild kan worden door het offer.

Een geopenbaarde Jezus kan groot zijn, en het zwaard kan ingehouden zijn, maar wanneer de Heere gaat doortrekken, zien zij dat wrekende zwaard van Gods gerechtigheid en de Goddelijke deugden, maar ook, dat de zee hoe langer hoe onstuimiger wordt.

Wat is nu nodig? Wel, dat het offer wordt gebracht en de Kerk met Jona ondergaat en in de gerechtigheid van de Middelaar het leven vindt. Dan zien ze, evenals Jona, niet dat er een vis, een weg tot behoud is, maar zien ze alleen maar de wrekende gerechtigheid Gods, en die gerechtigheid wordt door de ziel omhelsd. Waarom?

Omdat het de ere Gods geldt en die staat boven hun zaligheid. Dat is zalig worden, enkel en alleen uit genade, en dan staat de zee stil van haar verbolgenheid.

Dan zal er ook in het hart van dat volk een grote stilte zijn, als zij mogen ervaren, dat God naar recht hen niet wil schuldig keuren, maar Zich ontfermt over de hoop Zijner ellendigen, die in de zee van Gods verbolgenheid geworpen worden, maar in Christus behoudenis vinden uit loutere genade.

En die mannen? "Dies vreesden die mannen met grote vreze." In vers 5 lezen we, *dat ze vreesden*.

Het was toen nog niet zo erg. We hebben toen nog gezegd: "Zeelieden zijn niet zo gauw vervaard." Die hebben al menige storm meegemaakt. Ze dachten: Daar komen we wel door. In vers 10 lezen we, dat ze vreesden met grote vreze: Het kwam toen meer op hen aan. Toen zagen ze, dat de zee hoe langer hoe onstuimiger werd. Dan wordt het hardste hart wel eens week en bevreesd. Wie zou niet vrezen, als zijn leven in gevaar is? Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.

In vers 16 lezen we: "Ze vreesden de Heere met grote vreze."

We zien hier dus een opklimmen in de vreze van deze mensen. Eerst gewoon vrezen, toen grote vreze, maar hier vreesden zij de Heere, de God van Jona met grote vreze. Als u mij vraagt: Was dat nu een zaligmakende vreze bij die mannen?

Dan moet ik u het antwoord schuldig blijven. Wij lezen verder niet meer van deze mensen. De Bijbelverklaarders zijn het hierover ook niet met elkaar eens. De een zegt, dat zij het zaligmakende geloof hadden in hun vreze, en een ander zegt: Hoe zal het nog eens uitgelopen zijn met deze mensen?

Eén ding is zeker, zij zagen zeer hoog op tegen de God van Israël en van Jona. En ze vreesden met grote vreze om die God te ontmoeten. Als het geen zaligmakende genade geweest is, zal het eeuwig tegen die mensen getuigen. De grootheid en de majesteit Gods gezien te hebben, Zijn knecht in het water te hebben moeten werpen, opdat de zee stil zou worden, en daardoor niet gebracht te zijn aan Gods voeten, dit alles zal straks eeuwig tegen hen getuigen. Is het een waarachtige vreze geweest, dan zijn deze mannen met die weg eeuwig goed geweest. Dan heeft het hen doen buigen in het stof, aan de voetbank van Gods voeten. Dan zullen ook hun slachtoffers, die ze hebben geofferd, offers zijn geweest, waarin ze hun doodsschuld voor het aangezicht

des Heeren hebben erkend en beleden, en zich met een verbroken en verslagen hart in het stof hebben neergebogen. Dan zullen zij ook de noodzakelijkheid van het offer duidelijk hebben mogen zien. Wanneer de Heere uit genade zondaren zalig maakt, laat Hij hen zien, dat het offer staat tegenover onze doodsschuld en onze verlorenheid. Dat offer kan alleen Gods heilig recht behagen, het kan alleen alles wegnemen, wat onze zaligheid in de weg staat. Dat offer heeft Christus gebracht op de kruisheuvel van Golgótha.

Ze beloofden ook geloften.

Dat wil zeggen: Zij beloofden de Heere, als Hij hen zou brengen aan de veilige kust, ze Hem daarvoor iets zouden vergelden. Er staat niet welke geloften ze beloofden, of ze het uit werkheiligheid hebben gedaan, of in ware vernedering voor het Woord des Heeren. Eén ding is zeker: Als we de Heere geloften beloven, dan eist Hij van ons dat wij die zullen betalen, want God komt er op terug. Vraag het maar eens aan Gods kinderen, als ze de Heere geloften hebben beloofd, en ze niet betaald hebben, komt de Heere hen aanmanen die geloften te betalen, die zij in bange nood van de ziel gedaan hebben.

David, de man naar Gods hart, heeft in bange nood de Heere geloften beloofd, maar ook betaald voor het aangezicht des Heeren in de gerechtigheid van de Middelaar: "De lofzang is in stilheid tot U, o God in Sion, U zal de gelofte betaald worden." De Heere zal ook die geloften aannemen, als ze in waarheid en met een volkomen hart gedaan zijn, zal Hij ook betonen dat het naar Zijn welbehagen is uit genade.

In de derde plaats staan wij een ogenblik stil bij:

3°. Een bewaard offer.

De Heere nu beschikte een grote vis om Jona in te slokken en Jona was in het ingewand van de vis, drie dagen en drie nachten. Wat zien wij nu in dat derde punt?

Ten eerste: *Jona onder water.*

Als de zeelieden Jona in de zee geworpen hebben, zullen zij met ontzetting de kring van water hebben gezien. Jona is weggezonden in de diepte en de zeelieden hebben misschien nooit gehoord, dat Jona later in Ninevé het Woord gepredikt heeft. Wij lezen niet meer van deze mensen. Zij hebben ook geen gedachte gehad, dat er een vis zou zijn om Jona op te slokken. Toen Jona verdween in de diepte van de zee, was daar niet toevallig een grote vis, maar God beschikte een grote vis. U moet goed opletten op dat woord "beschikte." God beschikte een grote vis. Een walvis staat er in Mattheüs 12. Het woord walvis, betekent grote vis. Er wordt wel eens gedacht dat het een walvis is geweest, zoals wij die ons hier voorstellen, maar dat heeft geen grond in Gods Woord. We lezen van walvissen in Genesis 1 vers 21, Job 7 vers 12 en in Psalm 148 vers 7. Wij weten echter niet zeker, welke soort vis dat geweest is. Eén ding weten we wel, dat God die grote vis beschikte. En dat Jona, in plaats van naar de bodem van de zee te verzinken, in het ingewand van de vis terecht kwam. Hij ging door de kaken van de vis en door de keel, zo in het ingewand van de vis, zonder dat hij beschadigd werd. Er gebeurden hier twee wonderen,

Gemeente, die door de Bijbel-bekritiseerders wel bespot, en als onwaarheid bestempeld, maar door Gods volk bewonderd.

Ten eerste, dat Jona in die vis ingaat, dus dat hij uit het schip zo in de geopende maag van die vis terecht komt.

En in de tweede plaats, dat hij in het ingewand van de vis komt, zonder te

sterven. De natuur leert ons dat, wanneer iemand in het ingewand van een vis komt, hij daar binnen weinige ogenblikken stikken moet, omdat hij daar geen lucht kan krijgen. Dus ten eerste dat hij door dat keelgat van die vis inging en ten tweede dat hij bleef leven in het ingewand van die vis. Dat zijn twee wonderen Gods, die door de wereld bespot worden, en door velen bekritiseerd, en niet geloofd worden.

Jezus heeft gezegd: *Gelijk Jona was drie dagen en drie nachten, in het ingewand van de vis, also zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten zijn in de schoot der aarde.* Jona bleef levend in de vis. Daarin was hij een type van de Middelaar. Jona werd niet beschadigd, toen hij in het ingewand van de vis kwam. Christus is ook niet beschadigd, geen been was van Hem gebroken, toen Hij werd gelegd in het ingewand van de aarde. Christus is in het ingewand van de aarde geweest en Zijn Godheid is niet afgescheiden geweest van Zijn mensheid, maar God heeft Hem bewaard voor verderving. Jona is ook bewaard voor verderving, toen hij drie dagen en drie nachten is geweest in het ingewand van de vis.

Gemeente, de weg is nauw die tot het leven leidt. Voor Jona was er geen weg meer, maar voor God was er nog wel een weg. Het was een zeer nauwe weg, waardoor Jona moest, maar het was toch een weg. Het was een weg waardoor God verheerlijkt werd, een weg die Jona in de diepte van de zee tot God deed roepen om genade, en die Jona weer terug bracht om hem te doen gaan naar Ninevé. De weg Gods is een nauwe weg, maar ook een zekere, een levende en ruime weg, die heeft Jona niet kunnen voorzien. Wat een wonder, dat die wederspannige profeet, in plaats van te verzinken in de diepte van de zee, viel in de armen van Gods ontferming.

Wat een wonder, dat Christus, van Wie geen been gebroken zou worden, drie dagen en drie nachten lag in het ingewand van de aarde, zonder verderving te zien. Dit moest gebeuren opdat de Kerk door de doop, in de dood, met Hem begraven zijnde, zal opstaan tot een nieuw leven. Het leven van de Kerk gaat door de dood tot het leven, omdat Christus door de dood tot het leven is gegaan, en Hij zal daar ook de eer van ontvangen uit vrije genade. *Eén plant met Hem geworden zijnde in de gelijkmaking des doods, zullen zij het ook worden in de gelijkmaking Zijner opstanding.*

De Heere beschikte een grote vis om Jona in te slokken, en hij werd door Goddelijke genade, drie dagen en drie nachten in het ingewand van de vis bewaard. Hier ligt nog meer in, en wel dit: De Heere gaat een zondaar, door de gerechtigheid van de Middelaar, de terugbrenging in het Vaderhart Gods schenken, maar door het dodelijk tijdsgewricht. Als zij in dat dodelijk tijdsgewricht denken voor eeuwig te verzinken, dan vallen ze in de armen van de eeuwige Middelaar, Die in hun plaats in het graf is ingegaan, Die in hun plaats is geofferd, en voor hun de zaligheid heeft verworven, en die ook schenkt, uit loutere genade. Wat zal Jona wonderlijk te moede geweest zijn. Hij zal niet geweten hebben wat hem overkwam, toen hij in plaats van op de bodem der zee, terecht kwam in het ingewand van de vis.

Dat wonder zullen wij nooit kunnen vatten, maar de Heere heeft er mee willen betonen, dat de weg van de Kerk een weg is, die vlees en bloed niet kan naspeuren; een weg, die verborgen en in het Heiligdom is; een weg, die tot eer en verheerlijking van God is. Dat verloren zondaren, die waardig zijn om eeuwig te verzinken, uit genade worden opgehaald uit de ruisende kuil en uit het modderig slijk. Wat een wonder dat Jona niet in de rampzaligheid terecht kwam, maar in de buik van de vis.

Wat een wonder dat Jona in het ingewand van de vis geloof oefenen mocht en de Naam van Gods Majesteit grootmaken en verheerlijken. Alzo zal ook de kerk, wanneer het aardse huis dezès tabernakels verbroken wordt, door de dood, het leven ingaan. Dan zal de Heere verheerlijkt worden, tot roem van Zijn Naam en tot zaligheid van de ziel. Jona zag geen verderving, Christus zag geen verderving en daarom zal de Kerk van alle eeuwen zingen met de dichter van Psalm 16 het vijfde vers:

*Daarom heeft zich mijn kwijnend hart verblijd;
Mijn tong, mijn eer, zingt Godgewijde tonen;
Ook zal mijn vlees, thans afgesloofd, ten spijt
Des vijands, in de grafkuil zeker wonen.
Gij zult mijn ziel niet in de hel vergeten;
Uw Heil'ge zal van geen verderving weten.*

Gemeente, het is een eigenaardig schouwspel geweest, wat daar op de Middellandse Zee heeft plaats gehad; Jona door de zeelieden overboord geworpen, en onder water bewaard door de Heere, In het ingewand van de vis. Door alle eeuwen is daarover gesproken, maar in de laatste eeuwen is het geloochend. Mensen, die Woord nog onvoorwaardelijk geloven, worden uitgekreten voor achterlijk en honderd jaar te laat geboren. Want volgens de wetenschap is het onmogelijk, dat Jona door de keel kon ingaan in het ingewand van de vis.

Wij geloven dat, omdat het in de eerste plaats staat in Gods Woord en in de tweede plaats, omdat wij weten, dat er voor de Heere geen ding te wonderlijk is en niets onmogelijk is, want hierdoor wordt de Naam des Heeren jukt grotelijks verhoogd en verheerlijkt. Ook omdat Christus gezegd heeft, dat Jona een type was van Hem, Drie dagen en drie nachten in het hart der aarde moest zijn, alzo was Jona drie dagen en drie nachten, in het ingewand van de vis.

Wat zien wij nu duidelijk in deze geschiedenis?

Dat wij, wanneer de Heere ons uit de dood tot het leven roept, altijd proberen niet de riemen van de wet op te klimmen tot God. Bij degenen, die hun leven zoeken in wettische werkheiligheid, gelukt dat. Zij kunnen met de riemen van de wet, zover komen dat de zee van Gods verbolgenheid voor hun gestild wordt, en dat is erg. Want dat betekent dat zij door hun doen en laten opklimmen tot God.

Maar wanneer de Heere onze zielen zaligmakend bearbeit, dan weet de ganse Kerk uit ervaring, dat zij, door het hanteren van de riemen der wet, dus werken verkiezen boven genade, waardoor we niet dichterbij God komen, maar steeds verder van God af, en dat de zee van Gods toorn hoe langer hoe onstuimiger wordt.

Gods Kerk probeert altijd de riemen der wet te hanteren, maar weet u wat nu zo'n voorrecht is voor degenen, die zaligmakend worden onderwezen? Dat het niet gelukt. "Zij konden niet", staat er. De zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen en dat is nu zo noodzakelijk.

In de tweede plaats, wanneer wij het gebed opheffen tot God in de hemel, zouden wij nog een grond gaan stellen in het gebed. Moeten wij dan niet bidden? Zeker, wij moeten altijd bidden en niet vertragen, maar het is heel gevaarlijk als wij in ons gebed een grond gaan stellen, en daarbij het offer over het hoofd zien. Hoe noodzakelijk is het, dat wij op het offer worden gewezen. De zee kan alleen maar gestild worden door het offer. Niet door gebed, ook niet door een voornemen om een

offer te brengen, maar alleen door het offer zelf. Velen zeggen: "Ik kan niet ontkennen, wat God aan mijn ziel gedaan heeft. Ik heb met de riemen van de wet geroeid, en de zee van Gods toorn hoe langer hoe onstuimiger tegen mij geworden. Maar ik heb ook ervaren, dat toen Christus Zich aan mijn ziel openbaarde, de zee van Gods verbolgenheid stilde."

Ja geliefden, toen leek het of alles stil was. Wat is nu nodig? Wel, dat ge niet alleen het offer hebt gezien, maar ook voor uzelf hebt mogen leren aanvaarden door het geloof, in de ondergang van uw eigen bestaan. Zodra de Heere doortrekt met Zijn Kerk zal zij zien, dat onderhandelingen, geen afhandelingen zijn, en dat ondanks het zien van de Middelaarsbediening van Christus, ondanks het voornemen van het offer, schuldbesef en zonderouw, het offer niet gebracht is. Het zwaard kan alleen maar in de schede, en de zee kan alleen maar stil zijn als het offer is gebracht. Zijn er in ons midden, die zeggen: "Ik weet wat het zeggen wil, om onderwerpeijk in de zee van Gods toorn en van Gods verbolgenheid geworpen te worden"?

Christus is voorwerpeijk geworpen in de zee van Gods verbolgenheid. Jona bood geen tegenstand, toen hij daarin geworpen werd. Christus deed dat evenmin, toen hij door de Vader gedagvaard werd, toen men Hem in de hof van Gethsémané gevangen nam, en Hij gebracht werd in het rechthuis van Pilatus, en voor de Joodse Raad. Hij gaf Zich vrijwillig over, toen men Hem wegleidde, want Hij is als een lam ter slachting geleid, en als een schaap dat stemmeloos is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. Hij liet Zich vrijwillig aan de kruisbalk spijkeren, en aan alle zijden bespotten. Hij riep in de verlating: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Hij heeft de volle toorn Gods tegen de zonde van Zijn Kerk gedragen en doordragen. Hij heeft gebukt onder het zwaard van Gods gerechtigheid en werd alzo in de zee van Gods toorn en van Gods verbolgenheid geworpen, opdat de zee gestild zou worden.

Maar de weg van Christus is ook de weg van Gods Kerk. Wij kunnen het Goddelijk recht gezien hebben en het toegefallen zijn, maar nu is er ook een ogenblik dat de Kerk het Goddelijk recht omhelzen moet, en afgesneden wordt van hun eigen leven. Wat gebeurt er dan? Dan worden zij, in de waarneming van de ziel, geworpen in de zee van Gods oneindige toorn, die zij nooit stillen kunnen. Dan vallen ze echter in de armen van de eeuwige liefde en ontferming Gods, omdat Christus de zee voor hen gestild heeft. Dan mogen zij zich in Sions Koning onuitsprekelijk verheugen. Dat gaat door een nauwe weg. Jona moest door een nauwe weg in de buik van de walvis terecht komen, hij moest er drie dagen en drie nachten in blijven. Zo kwam de Heere aan Zijn eer en Jona aan de zaligheid.

Nu zegt Christus: "Meer dan Jona is hier." Hij heeft voor Zijn Kerk de losprijs opgebracht, de wijnpersbak van Gods toorn getreden, en een eeuwige zaligheid aangebracht: Zulk één is mijn liefste, ja zulk één is mijn Vriend, o gij dochters van Jeruzalem.

Hebben wij misschien wel eens met grote vreze de Majesteit en Heerlijkheid Gods gezien, gelijk deze mensen? Hebben wij in de grote nood God wel eens geloften gedaan, en hebben wij ze dan ook betaald? Of zijn we met de geloften van God afgegaan?

Schippers in ons midden, deze geschiedenis bepaalt ons bij de grote nood, die er zijn kan als ge op de wateren zijt, als de Heere komt met een grote storm, en op de vleugels des winds wandelt. Hoe bang kan het dan om het hart zijn, als we met ons

scheepje denken te verzinken. Misschien hebt u dan wel eens in die bange nood grote vreze voor God gehad en bent in de kajuit gekropen, met de uitroep: *O, God bewaar ons toch, want ik moet sterven, en ik kan niet sterven! Ik zal u wel dienen, als ik het leven er af breng, ik zal anders gaan leven!*

Dat geldt niet alleen voor de schippers, maar voor ons allen. Als we in grote nood gebracht worden, hebben we misschien geloften gedaan en er niets van terecht gekomen. Bij ziekten zijn misschien de geloften ziek te bed blijven liggen: Als de nood over was, hebben wij God vergeten. Als ge geloften belooft, betaalt ze ook de Allerhoogste!

Volk des Heeren in ons midden, als de Heere de zee van Zijn verbolgenheid stilt, zal Hij dat alleen doen door het offer. Dan belooft de Kerk ook geloften; maar dan weet ik uit eigen ervaring, dat God op een beloofde gelofte terugkomt. En wee, als dat volk ze niet betaalt, want dan komt de Heere hen tegen, en zal betonen dat Hij God is en de geloften die beloofd zijn, ook vervuld wil zien. Niet uit werkheiligheid, maar alleen, opdat de ere Gods verhoogd, en Sion door recht verlost worde.

De Heere mocht uit genade ons uit deze geschiedenis doen leren, dat wij het offer nodig hebben, omdat daarin alleen de stilling ligt van de gramschap Gods. U zegt misschien: Ik zou wel overboord durven, als ik maar wist dat er een vis was. Maar nu overboord te moeten zonder te weten, dat er een vis is! Dat is Gods deugden liever te hebben dan onze eigen zaligheid. Dat is een zalig verloren gaan, maar ook zalig behouden worden in de gerechtigheid van een Ander. Als we zo mogen verloren gaan, Gemeente, dan zal het zijn tot lof, eer en heerlijkheid des Heeren, maar ook tot zaligheid van de ziel. Dan is het:

*Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw woord
En trouw verheven.*

Amen.

5. JONA'S ROEPEN UIT DE DIEPTE DER ZEE

Zingen: Psalm 142: 2 en 5

Lezen: Jesaja 38: 9-22

Zingen: Psalm 88: 4 en 6

Zingen: Psalm 27: 3

Zingen: Psalm 71: 1

Geliefden,

Verschillenden van u zijn misschien wel eens in een ziekenkamer geweest, waar een zeer ernstige zieke, met een hijgende borst snakte naar adem, waarvan u zeggen moest: Deze man of vrouw zal het niet lang meer maken op deze wereld. Het aardse huis dezès tabernakels wordt afgebroken.

In Gods Woord lezen wij ook van iemand die in een ziekenkamer ligt, en het tot stervens toe benauwd heeft. Het is Hiskia, de koning van Juda.

Wij hebben u een gedeelte laten voorlezen uit Jesaja 38. Daar lezen wij, dat Hiskia, de koning van Juda tot stervens toe krank werd. Hij had een gezwel, dat ongeneeslijk was. Wanneer wij de ziekenkamer van Hiskia binnentreden, dan zien wij hem daar liggen. Het zweet parelt hem op zijn aangezicht, want hij is krank tot stervens toe. Wellicht heeft hij eerst nog een weinig hoop gehad, dat er beterschap zou optreden, hij was immers een man in de kracht van zijn leven. Maar daar gaat de deur van de ziekenkamer open en treedt de profeet Jesaja binnen. Hij komt bij het bed van koning Hiskia, maar hij brengt niet de boodschap, dat de koning genezen zal, doch hij heeft een zeer harde boodschap. Hij zegt: "Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven." Het is maar een korte boodschap, want als hij dat gezegd heeft, gaat hij weer terug naar de voorhof des konings. Dan moet u echter koning Hiskia eens horen. Gods Woord zegt het zo eenvoudig: Toen Hiskia deze boodschap kreeg, keerde hij zijn aangezicht naar de wand, en hij kirde als een duif, en piepte als een zwaluw. Hij schreeuwde het uit: *Heere, wees Gij mijn Borg*. Hier zien wij een Godvruchtige koning, die niet sterven kon, met alles, wat in hem gebeurd was.

Moeten sterven en niet kunnen sterven, hebt u zo al eens op een ziekbed gelegen? jong en oud, met het angstzweet op het voorhoofd, denkende zó voor Gods aangezicht te moeten verschijnen? Als we, onbekeerd zijnde, deze boodschap krijgen, verkeren wij in een hopeloze staat, radeloos, en zonder uitzicht.

Hier krijgt een Godzalige man deze boodschap en weet ook geen raad, hij kan ook niet sterven. Gods volk kan niet sterven als het wil.

Maar wat gebeurt er nu? Jesaja is de voorhof van het koninklijk paleis nog niet uit, of hij krijgt een andere boodschap van de Heere: Ga heen naar Hiskia en zeg hem, dat Ik nog vijftien jaren tot zijn dagen zal toedoen. Dan treedt weer de eerbiedwaardige gestalte van Jesaja voor het bed van de koning, maar nu met een heel andere boodschap. God heeft het kirren van zijn duif, en het piepen van zijn zwaluw gehoord, en verhoord! Niet om Hiskia's gebed, maar om Zijns zelfs, en Zijns groten Naams wil, naar Zijn vrijmachtig welbehagen. De Heere zal nog vijftien jaren tot de jaren van Hiskia toedoen, zodat hij leven, en niet sterven zal. Het gezwel is genezen door middel van een klomp vijgen. En als Hiskia weer opgaat in het huis des Heeren, dan gaat hij ook zeggen, hoe het op zijn ziekbed is geweest. Dan gaat hij, in het gedeelte dat u voorgelezen is, zeggen dat hij in de nood van zijn ziel gedacht heeft, dat hij nederdalen zou in de groeve der vertering. Hij zou de mensen niet meer zien in het

land der levenden, en hij zou God niet meer zien in het land der levenden. Hij zou afgesneden worden, gelijk een draad van een wever en hij zou nederdalen als van de drom, in de grendelen der eeuwigheid. Maar God heeft hem opgevoerd, in een overvloeiende verversing. Hij heeft op zijn ziekbed de Borg des Nieuwen Testaments leren kennen, ja nog meer. God had op zijn ziekbed hem niet alleen de Borg geopenbaard, maar Hiskia had in die Borg zijn leven mogen vinden, want God had al zijn zonden achter Zijn rug geworpen, dat wil zeggen, dat Hij ze in der eeuwigheid niet meer gedenkt. "Ik zal niet meer op u toornen, noch u schelden, want bergen naogen wijken, en heuvelen mogen wankelen, maar Mijn goedertierenheid en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen tot in der eeuwigheid."

Maar dat ging door een diepe weg, door het afgesnedene. En luist door het afgesnedene heen haalt Hij zondaren en zondaressen op uit grote diepten, opdat Zijn Naam verheerlijkt worde tot liet einde der aarde, voor de verlossingen die Hij gewerkt heeft.

Zo was het ook bij Jona de profeet, waarbij we u in dit avonduur een ogenblik willen bepalen, met de hulp des Heeren.

De tekstwoorden kunt u vinden in het tweede hoofdstuk van het boek Jona en daarvan vers 1 tot en met 4, waar Gods Woord aldus luidt:

En Jona bad tot de Heere, zijnen God, uit het ingewand van de vis, en hij zeide: "Ik riep uit mijne benauwdheid tot de Heere, en Hij antwoordde mij; uit de buik des grafs schreide ik, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen. En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen.

Deze tekstwoorden spreken ons van: *Jona's roepen uit het hart der zee.*

Wij letten ten:

1. De plaats waar hij bad;
2. De wijze, waarop hij bad;
3. Het geloof, waarmee hij bad.

Gemeente

U zult u nog wel herinneren, dat wij verleden week net elkaar hebben stilgestaan bij het feit, dat Jona overboord werd geworpen door de zeelieden en dat de zee stil werd van haar verbolgenheid. Wij hebben u gezegd, dat die zeelieden eerst geprobeerd hebben om met de riemen het schip op het droge te krijgen. Maar de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Ze hebben toen de riemen binnen boord gehaald, en hebben het gebed opgezonden tot de God van Jona, of de Heere toch geen onschuldig bloed op hen wilde leggen, maar of Hij hun uit genade zou willen aanschouwen. En toen is het wonderlijke gebeurd, waarop de Heere het aanstuurde: *Zij hebben Jona opgenomen en in de zee geworpen!* Toen is de zee voor de zeelieden gestild, maar de zee was voor Jona nog niet gestild.

U weet, dat Jona is het type van Christus, Die in de zee van Gods verbolgenheid werd geworpen. Toen is de zee van Gods verbolgenheid gestild door dat zoete offer, dat alleen Gods heilig recht behagen kan, waarin de Kerk het leven vindt voor tijd en eeuwigheid. De zee van Gods verbolgenheid moet maar tegen ons zijn, dan leren wij, wat het zeggen wil, dat God met de zonde, en ook met de zondaar geen gemeenschap hebben kan.

Wij gaan nu met onze gedachten naar Jona. Over de zeelieden lezen wij verder niets meer. Wij weten niet, wat er met hen is gebeurd. Of het een zaligmakend werk geweest is bij deze mensen, dat laten wij aan de Heere over, dat zal de jongste dag wel openbaren. Eén ding is zeker, dat ze grote vreze en diep ontzag gekregen hebben voor die majestueuze God van Jona, Die de hemel en de aarde, de zee en het droge heeft gemaakt, Die de zee stilt, maar ook de zee klieft, dat hare golven bruisen.

Jona is nu in het ingewand van de vis, en zoals we gezegd hebben, waren de zeelieden waarschijnlijk van gedachten, Jona nooit meer te zien. Jona is verdronken naar hun mening. Dat zou ook werkelijk gebeurd zijn, als de Heere niet gewaakt had, over die ongehoorzame, wederspannige knecht. Dat is nu het wonder aller wonderen, dat God waakte over zulk een ellendige zondaar, die waardig was om weggeworpen te worden, en de verdrinkingsdood te sterven, die waardig was om neer te dalen in de rampzaligheid. Dat heeft Jona onderschreven, en ook aanvaard. Maar toen Jona weg wilde zinken, en Gods oordeel aanvaardde, moest hij niet verloren gaan, maar mocht hij opkomen in Christus, omdat Christus ook voor hem de zee van Gods verbolgenheid gestild heeft.

1. De plaats waar Jona bad.

Gemeente, wij slaan even een terugblik op het leven van Jona. Zijn heenreis naar Tharsis was boven water. Met stil weer is hij op het schip gegaan, en hij is neergegaan aan de zijden van het schip.

Wij zien zo duidelijk de geesteloosheid, de slaapzucht en de hardigheid van Jona, die wederspannig was tegen zijn Zender en niet wilde, hetgeen de Heere hem bevolen had. Wat zien we hier ook duidelijk dat God niet over de zonde heen komt en dat de minste zonde scheiding maakt tussen God en onze zielen. Die het ervaren hebben, weten dat God geen zonde door de vingers ziet, zelfs niet van Zijn liefste kinderen, maar Hij kastijdt ze, al zijn het dan Vaderlijke kastijdingen.

Jona moest ervaren dat zijn plannen werden doorkruist door de God des hemels en der aarde. Neen Jona, gij zult niet in Tharsis komen, daar zal de Heere voor zorgen. Gij zult niet als een vergeten burger in Tharsis wonen, zonder uw zending volbracht te hebben. Als ge niet naar Ninevé wilt over het land, zult ge onder water terug moeten naar de kusten van Palestina.

Zien we nu een ogenblik, hetgeen Jona ervoer onder water, in het ingewand van de vis. Wij hebben u gezegd: Jona ging door de keel van de vis, en kwam in het ingewand van de vis. Nu kon de maagwand van die vis het gebed van Jona niet tegenhouden. God van de hemel, Die niet alleen het droge heeft gemaakt, maar ook de zeeën, en Die het hart van de zeeën doorgrondt, zag Zijn knecht Jona, in het ingewand van de vis, en heeft hem wonderlijk bewaard, want anders was Jona gestikt. De Heere voerde Jona onder water, om Zijn zending te volbrengen. Jona had een zeer benauwde binnenkamer.

Gemeente, ik heb een vraag aan u. De plaats, waar Jona bad, was een binnenkamer. Er zijn er misschien wel in ons midden die binnenkamerwerk kennen, die zich wel eens in grote benauwdheid hebben gebogen in de binnenkamer, uitroepende met Hiskia: "Heere, wees Gij mijn Borg, want ik word onderdrukt."

Als de Heere met ons gaat onderhandelen, en afhandelen, dan wordt het zo bang, dat de ziel zich verbergt in de binnenkamer, en de Heere aanloopt als een waterstroom. Maar dan had u misschien toch nog een binnenkamer, waar u ruimte had. Hier zien wij Jona in een binnenkamer, waar hij lichamelijk geen ruimte had, maar aanvankelijk

geestelijk ook niet. Want Jona was wederspanning. En die wederspanning Jona moest eerst komen op de plaats waar de Heere hem hebben wilde. Weet u. wat zo wonderlijk is? Dat God Zijn kinderen altijd terugkrijgt aan Zijn Vaderhart, goedschiks of kwaadschiks. De Heere kan, met eerbied gesproken, niet zonder Zijn Kerk, en de Kerk kan niet zonder God.

Maar de Kerk kan het langer zonder de Heere uithouden, dan de Heere zonder Zijn Kerk, want Hij heeft ze liefgehad met een eeuwige liefde, en daarom getrokken met koorden van goedertierenheid. Daarom is het tot veroordeling van dat volk, dat zij het soms zo lang kunnen uithouden tegen God, zonder dat er benauwdheid komt. Wat is nu nodig? Dat de Heere Zijn Kerk weer in benauwdheid brengt voor Zijn aangezicht, opdat zij uit de benauwdheid der ziel weer tot God gaan roepen.

Wat lezen wij nu van Jona?

Jona bad tot de Heere, zijn God, uit het ingewand van de vis. Wat hij niet deed aan de zijden van het schip, wat hij zelfs nog niet deed in de geweldige storm op de zee, dat deed hij in de maag van de vis: Bidden tot God. En als de Heere het gebed werkt door de bediening van Zijn Geest, dan is daar altijd het zaligmakend geloof aan verbonden, maar ook de oefeningen des geloofs. De Heere zegt tot Zijn volk Israël: Lo-Ammi: "Niet Mijn volk", maar zal hun door Goddelijke genade ook toeroepen: Ammi, dat wil zeggen: "Mijn volk", en het zal zeggen: "O, mijn God."

Jona is nu op de plaats, waar hij zijn moet, want hij heft zijn hart tot de God der goden op, uit de bange binnenkamer van zijn ziel, uit het ingewand van de vis. De Heere zal betonen dat Hij nu juist door deze weg Jona horen, en verhoren wil, om Zijns zelfs wil.

Jona bad tot zijn God, staat er. Er staat niet: Jona bad tot God, maar: tot zijn God. Weet u wat nu zo wonderlijk is? Dat, ondanks al de ongehoorzaamheid, ondanks alle tegenstand en hardigheid van Jona's hart, De Heere nochtans zijn God blijft, uit loutere genade. Dat kon Jona niet zien, toen hij in hardigheid zijns harten sliep aan de zijden van het schip toen men hem in de zee wierp, en Jona kon het ook nog niet geloven, toen hij inging in het ingewand van de vis: Dat God op zo'n wederspanning, ellendige, mismaakte zondaar nog zou willen neerzien.

En toch staat hier: *Jona bad tot de Heere, zijn God*. Daarom hebben wij u laten zingen Psalm 88. Zijn er misschien die deze gestalte hebben meegemaakt, of nog meemaken? De gestalte van Heman? Heman, de man die doodbrakende was van zijn jeugd aan. Die ook tot de grendelen der eeuwigheid genaderd was; die zeggen moest: "Zult Gij wonder doen aan de doden? Zullen de overledenen Uwe stem horen?" Ja, hij ging nog verder: "Zult Gij gedenken die verslagen in het graf liggen?" En toch zegt Heman, ondanks al zijn worstelingen en bestrijdingen: "Gij, God mijns Heils."

Jona bad tot de Heere, zijn God. Jona had kennis aan de God des eeds en des Verbonds. Hebben wij daar ook kennis aan? Weten wij, dat wij voor rekening zijn van een Ander, ondanks de wederspanning van het hart? Wat heeft de Heere toch een werk aan Zijn volk, om ze gedurig op hun plaats te brengen.

Ik heb gelezen in een onzer vaderen: Jona is gelijk een kind, dat met zijn vader naar de stad gaat. Nu gaat onderweg geregeld de knie van dat kind uit de kar, en die vader zet hem telkens maar weer in de kar. Dat gaat zo maar gedurig tot zij in de stad zijn. Hij zegt: zo is het nu ook gegaan met Jona. Gedurig verzondigde hij het weer voor het aangezicht des Heeren.

Gods volk weet, wat het zeggen wil, uit genade zalig te worden. Als er iemand uit genade zalig geworden is, dan is het ook Jona geweest. Die door de benauwdheid der ziel gedreven werd tot het gebed, en nochtans geloven mocht, *dat die God zijn God was en bleef, uit loutere genade*. Want waar God Zichzelf verheerlijkt heeft, daar blijft Hij de God des Eeds en des Verbonds en des menigvuldigen ontfermens.

In de tweede plaats zien wij:

2. De wijze, waarop hij bad.

laat ons even het tweede vers lezen: "En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heere, en Hij antwoordde mij. Uit de buik des grafs schreide ik, en Gij hoordet mijne stem."

(1) Als wij dus letten op de wijze van het gebed, dan staat er in de eerste plaats, dat Jona riep uit zijn benauwdheid tot de Heere.

Er zijn al veel mensen geweest, die uit de benauwdheid tot de Heere hebben geroepen. Sommigen uit lichamelijke benauwdheid, anderen ook wel vanwege algemene overtuiging, die ook grote benauwdheid veroorzaken kan. Maar als de benauwdheid over was, was ook het roepen weer over. Ik denk aan deze tekst: "Zal een huichelaar God aanroepen t' aller tijd?"

Jona roept hier tot de Heere uit zijn geestelijke benauwdheid, gelijk ook David de Heere aanriep, toen hij zei:

*Ik lag gekneld in banden van de dood,
Daar d'angst der hel mij alle troost deed missen.
Ik was benauwd omringt door droefenissen,
Maar 'k riep de Heer' dus aan in al mijn nood.*

Jona was rondom benauwd. Hij lag in het midden der benauwdheid, gelijk Christus, in de hof van Gethsémané, droevig en benauwd was tot der dood toe, Zijn Vader aanliep als een waterstroom, en zeide: "Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbij gaan."

Alzo was Jona om en om benauwd vanwege de tormenten die hij in zijn ziel gevoelde; vanwege zijn zonde, onreinheid, goddeloosheid en walgelijkheid, was hij niet waardig, dat God ooit nog op hem zou neerzien. Het was een worstelen om onder God te komen. Hij riep uit de benauwdheid van zijn ziel; als een wanhopende in zichzelf, de troon van Gods genade aanlopend. Zo roept ook een zondaar, die bij de aanvang door God getrokken wordt en gebracht, door de kennis van de wet, in de diepte van zijn ellendestaat. Hebt u wel eens een zondaar horen roepen uit de diepte der ellende? Ga dan naar de tempel, daar roept de tollenaar, zichzelf op de borst slaande, in grote benauwdheid: "O God, wees mij zondaar genadig!" Denk ook aan Efraïm, die klopte op de heup.

Jona roept hier niet in de eerste overtuiging, maar in de oefening des geloofs, omdat hij als een wederspannige in goddeloosheid van zijn God was afgegaan. Hij had door eigen schuld die benauwdheid over zich gebracht. Daarom riep hij, als een worstelende zondaar, de troon van Gods genade aan.

(2) In de tweede plaats schreide hij uit de buik des grafs. Er staat niet: Schreide ik uit de buik van de vis, maar uit de buik des grafs. Als er had gestaan: Schreide ik uit de buik van de vis, dan zou dat nooit tot sterkte zijn geweest voor de Kerk van alle

eeuwen. Weet u waarom niet? Omdat er in heel Gods Woord - en in de wereldgeschiedenis - maar één man is geweest, die in het ingewand van een vis geweest is: dat was Jona. Hij zegt: *Uit de buik des graf.*

Als ik u vraag, of er een volk in ons midden is, dat wel eens uit de buik des graf heeft geroepen, dan zal dat volk zeggen: Ja, ik lag gekneld in banden van de dood, denkende eeuwig te moeten wegzinken, en dat was ik waardig. Ik heb uit het ingewand van Iet graf tot God geroepen en geschreid, uitroepende:

*"Hoe het zij, hoe het zij, mijn droeve ogen,
laat die springbron nooit verdrogen.
Houdt, van schreien nimmer mat,
steeds maar wang en leger nat."*

Gemeente, vindt u het geen wonder, dat die harde, slaapzuchtige, wederspannige Jona, die misschien wel gedacht heeft, dat hij nooit geen traan meer zou schreien, nu aan het schreien is? Dat is niet het werk van Jona, maar het is het werk van de Heilige Geest. Misschien zitten er wel in ons midden, die zeggen moeten: 'Mijn tranenbuizen zijn opgedroogd, de hardigheid van mijn hart heeft zeer grote vormen aangenomen. Als ik denk, hoe ik in vorige tijden al wenende mijn weg bewandelde en die met tranen zaaide.'

Dat volk denkt menigmaal dat er nooit geen traan meer uit hun oog zal opwellen, en dat toch uit de grond van het hart naar God schreit. Het is echter voor de Heere maar een ogenblik werk. Zie maar bij Jona. Jona schreide zich leeg in het ingewand des graf, tot de Heere zijn Verbondsgod. Jona had een toevlucht en sterkte in tijden van benauwdheid.

Wij lezen verder: "Hij antwoordde mij, en Hij hoorde mij." Het was dus geen roepen in de ruimte, maar de Heere hoorde. Wij lezen in Exodus 2, dat Israël in grote verdrukking en ellende is. Er was een koning opgestaan, die Jozef niet gekend had. Als Israël dan in de oven der verdrukking is, lezen wij: "En de Heere hoorde hun gekerm." God gedacht aan Zijn Verbond, Hij kende hen en zou hen verlossen. Zo is het ook hier. Als Jona door Goddelijke genade op zijn plaats gebracht is, dan hoort de Heere het geroep van Zijn kirrende duif. Dat kan geen ingewand van een vis tegenhouden, maar ook geen bestrijding van de satan, ja zelfs geen zonde kan dat tegenhouden.

God hoort ten alle tijde het geroep van Zijn ellendigen. Maar er is groot verschil tussen horen en verhoren. De Kerk moet menigmaal uitroepen: *Heere ik roep, maar Gij antwoordt mij niet.* Zij gaan soms dagen over de wereld, hun klachten uitstortend voor het aangezicht des Heeren, dat er geen antwoord is van des koningswege, zodat zij denken, dat God vergeten is genadig te zijn en dat Hij Zijn barmhartigheden door toorn heeft toegesloten.

Jona wordt gehoord en hij krijgt ook antwoord van de Heere. Niet direct wordt hij op het droge gespuwd, dat hopen we later te behandelen. Maar het antwoord van de Heere aan Jona bestaat hier in, dat hij de gevoelige tegenwoordigheid Gods weer terugkrijgt, hij voelt van binnen, dat God hem antwoordt.

En, gemeente, als de Heere hoort en verhoort, al zijn de omstandigheden nog dezelfde, en leeft de bekommerde Kerk nog in dezelfde ellende, dan bemerkt men dat God met Zijn gevoelige tegenwoordigheid toch antwoordt, en dat Hij hoort uit de hemel, de vaste plaats van Zijn woning.

Jona wordt gehoord door de Heere; hij krijgt antwoord. Dat blijkt hieruit: Hij roept en schreit, en dat schreien hoort God. Waarom? Omdat deze zielsgestalte door de bediening van Zijn Eeuwige Geest gewerkt is. Dan immers zullen de stemmen van Gods gunstgenoten ook worden gehoord en verhoord.

Jona zegt: "Want Gij hebt mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij. Al Uw baren, en Uw golven gingen over mij heen."

Wat zien we nu duidelijk? Jona zegt niet: Die zeelieden hebben mij opgenomen en geworpen in het hart der zeeën. Hij zegt ook niet: Ik heb mijzelf geworpen in het hart van de zeeën. Maar hij zegt: *Gij, Heere, Gij.*

De Heere heeft hem geworpen in de zee, om zijn eigen schuld. Hij had het zichzelf waardig gemaakt. Hij wierp de schuld niet op een ander, maar hij werd zelf een verdoemelijke zondaar voor God! Hij moest bekennen: Heere, U had nooit anders met mij kunnen handelen, Gij hebt mij geworpen in de diepte, dat is in het midden van de zeeën, en uit die diepte schrei ik tot U, omdat ik tegen U gezondigd heb. Ik ben waardig, dat ik het daglicht nooit meer mag aanschouwen! Uit vrije genade, help mij, en antwoord mij, om Uws zelfs wil, dat is toch Uw heerlijkheid. Gij hebt mij geworpen in het hart der zeeën, al Uw golven en Uw baren zijn over mij heengegaan. Het is niet alleen Jona, die dat gezegd heeft. U bent mij misschien al voor. Ik denk aan iemand, die dat ook gezegd heeft. Die was niet letterlijk in het hart van de zeeën, gelijk Jona, maar geestelijk, dus figuurlijk, gingen de golven en de baren over hem heen. Het was David, ook het type van de Middelaar, in Psalm 42:

*Daar Uw golven, daar Uw baren,
mijn benauwde ziel vervaren.*

Gods golven en Gods baren kunnen de ziel overspoelen, zodat men denkt weg te zinken in de kuil. Want als de Heere de zonde en de ongerechtigheid bezoekt, Zijn Goddelijk ongenoegen over de goddeloosheid en de onreinheid, indrukt in de ziel, dan gaan de golven van Gods gramschap en de baren van Gods toorn over hun ziel heen. Dan kunnen ze niet zien, dat het een Vaderlijke toorn en een Vaderlijke gramschap is. De Heere brengt Zijn Kerk wel in de golven en de baren van bestrijding en aanvechting, vanwege hun ongerechtigheden, maar de golven zullen hen nooit overstromen; Door Zijn Vaderlijke goedertierenheid ondervonden ze:

*Hun zullen, als op Mozes beë,
wanneer hun pad gaat door de zee,
geen golven overstromen.*

Waarom niet? Wel, dan denk ik aan de meerdere Jona, die ook zeggen moest: "Al uw golven en baren zijn over Mij heengegaan. Ik ben gezonken in grondeloze modder."

Gaan wij eens naar Golgótha, daar hangt Hij, Sions Eeuwige gezalfde Koning. Hij moest uitroepen: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Hij had nooit zonde gedaan en geen bedrog is in Zijn mond gevonden. Maar toch moest Hij de beker van Gods gramschap tot op de bodem toe ledigen. Rutherford zegt, dat er voor de Kerk geen hel meer overblijft, omdat Hij de beker van Gods toorn heeft leeggedronken tot de laatste druppel, alleen de spatjes blijven voor de Kerk over, omdat ze Hem gelijkvormig zijn.

Omdat Hij de zee van Gods verbolgenheid gestild heeft, zullen wel de golven en de baren van Gods gramschap de zielen van Gods gunstgenoten benauwen, en zullen zij

uit die nood tot God roepen. De Heere zal echter op Zijn tijd en wijze betonen, dat Hij hoort het geroep der ellendigen en noodduftigen, en hen uitredt, tot roem van Zijn Goddelijke Naam. Het water kan wel komen tot aan de lippen, maar er niet over. Zij, die God rechtvaardigen in Zijn recht - ik hoop dat u dat allen zou mogen ervaren - zij, die het zalig eens worden met God, omdat Hij van Zijn recht niet kan afstaan, die het bekennen moeten tegen Zijn gerechtigheid en heiligheid gezondigd te hebben, en Zijn deugden geschonden, zij zullen ervaren dat wèl de golven en de baren over hen heengaan, maar dat God hen uitvoert in een overvloeiende verversing.

Als Jona dat gezegd heeft, komt hij door het geloof zijn ziel op te heffen naar boven. Wij zien het in onze derde gedachte:

3. *Het geloof, waarmee hij bad.*

Jona zegt: "En ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen."

Jona aanvaardt, dat hij uitgestoten wordt. Om het u duidelijk te maken, zal ik u een voorbeeld noemen. Wij kunnen bij iemand in hoge gunst staan, bijvoorbeeld bij een groot vorst. Nu kan men door eigen schuld, bijvoorbeeld ontrouw, in ongunst komen bij die vorst. Als wij dan bij die vorst in ongenade vallen, worden wij verstoten van het hof en komen wij in ballingschap, dan wil die vorst niets meer met ons te maken hebben en dat hebben wij ons door eigen schuld waardig gemaakt.

Nu zegt Jona hier: "Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen." Hier liggen rijke zaken in. Waarom? Wel, Jona had eerst de vriendelijke ogen Gods aanschouwd, voordat hij vluchtte voor het aangezicht des Heeren.

*Milde handen, vriend'lijk ogen,
zijn bij U van eeuwigheid.*

Dat ervaart Gods volk. Maar omdat hij zo wederspanning was geweest, was het in zijn waarneming, alsof hij uitgestoten en in ongenade gevallen was bij de grote Vorst der Vorsten, de Koning der koningen. Het was een moedeloos en tevens een haastig besluit, dat hij nam. De Kerk kan Gods vriendelijk aangezicht moeten missen, om der zonde wil, en kan wel eens uitroepen door eigen schuld: "De Heere heeft mij vergeten, de Heere heeft mij verlaten." Maar de Heere zegt: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks, ofschoon deze vergate, zo zal Ik u toch niet vergeten."

De Psalmddichter van de oude berijming zingt: "Met recht mag ik verstoten zijn." Die zoete zalige plaats, als wij daar mogen komen, dan blijft er van ons niets over dan zonde en ongerechtigheid en een aanvaarden van de straffen onzer ongerechtigheid. Dan zegt Micha: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd." Daar kan God de zondaar geen kwaad meer doen. Daar zijn ze waardig om uitgestoten te worden, en daar aanvaardt de zondaar, omdat de deugden Gods hem liever zijn dan eigen zaligheid, het verstoten worden. Maar daar zullen zij niet verstoten worden, want de Kerk kan niet in ongenade vallen bij God. Want Hij weet, wat van Zijn maaksel zij te wachten, en dat wij stof van jongsaf zijn geweest. Hij weet, dat Zijn Kerk gans trouweloos handelen zou, dat hun nek een ijzeren zenuw is, dat zij gedurig verkeren de rechte wegen des Heeren.

Als de Kerk op die plaats mag komen, komt ook de oefening des geloofs en zullen zij dit ene woord spreken: "nochtans". Dat Goddelijke nochtans. Dat gelovige, soevereine

nochtans. Daar heeft Jona ook voorbeelden van gehad in Gods Woord; David: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans hebt Gij mij een eeuwig verbond gesteld." Habakuk zegt: "Al is het dat de vijgenboom liegen zal en geen rund in de stalling wezen zal, het vee uit de kooi afscheuren zal, nochtans zal ik van vreugde opspringen in de God des Heils."

Jona zegt: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, maar nochtans grijpt hij God aan in Zijn sterkte, de God des eeds en des verbonds, die niet liegen kan, waarvan hij wist dat Hij Zijn God geworden was uit loutere genade.

"Nochtans zal ik de tempel Zijner Heiligheid weder aanschouwen."

Dat aanschouwen ziet in de eerste plaats op de tempel te Jeruzalem, waar Jona als een gelovig en Godvrezend Israëliet zeker zal zijn geweest, om daar te onderzoeken en te aanschouwen de rijkdommen die in Christus zijn, want alles in de tempel zag op Christus. Hij had die tempel maar niet aanschouwd met wat bespiegeling, of wat beschouwende kennis, maar met de ogen des geloofs, en dan wordt het een tempel van Gods heiligheid; want een heilig God kan alleen maar gemeenschap hebben met de zondaar in de heilige Middelaar. Een onheilige, onreine zondaar kan daar juist terecht, omdat de tempel van Gods heiligheid wijst op die reine plassen van het bloed des eeuwigen Testaments.

In de tweede plaats grijpt hij God aan in Zijn sterkte, en denkt hij aan de tempel Gods, de hemel, waar God is, eeuwiglijk en altoos, en waar hij Hem aanschouwen zal.

*Maar blij vooruitzicht dat mij streelt,
ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
verzadigd met Uw Goddelijk Beeld.*

Hij zegt *weder* aanschouwen. Dat betekent dus, dat hij Hem aanschouwd had. Anders zou hier dat woord *weder* niet staan. Hij zou dus niet voor de eerste keer die tempel aanschouwen. Hij wist dat de tempel Christus afschaduwde, hij had er zijn leven in gevonden, en in aanbidding voor God gebogen, vanwege hetgeen in de stille eeuwigheid geschied was, en in de tijd uitgevoerd en in zijn hart verklaard was.

Jona zegt: Nu zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen door het geloof. Ik zal mij verblijden in de God des heils. Jona zei dit door het geloof, maar hij zei het ook, in het ingewand van de vis, met onuitsprekelijk verlangen en heimwee, om in die tempel te aanschouwen en te onderzoeken de lieflijkheden des Heeren.

Daarin is hij David gevolgd en allen die er iets van kennen, zullen ook zingen met de dichter van Psalm 27, het derde vers:

Gemeente, ziet u wel, dat de Heere zich niet schaamt om hen broederen te noemen? Zij zijn wederspannige, ongehoorzame kinderen, waar Hij zoveel werk aan heeft. Is het niet een wonder, dat Jona nu in plaats van te slapen, bidt? Hij had zich ook in de vis nog kunnen verharden. Het gebed komt niet uit Jona zelf, maar door de werking van Gods Geest.

U bent misschien ook wel eens in grote benauwdheid en in grote diepte geweest, zodat de dood zeer dicht bij u scheen, zodat het een wonder werd, dat u nog leefde, dat de dood u niet in zijn greep heeft meegesleurd, en niet gebracht heeft in het verderf. Uit die benauwdheid heeft u misschien ook tot God geroepen. Er zijn al zoveel mensen

geweest die in grote benauwdheid zijnde, tot God hebben geroepen, die verhoord geworden zijn door de Heere, dus metterdaad antwoord hebben ontvangen, en toch weer teruggekeerd zijn tot de wenteling in het slijk. Maar daar komt de Heere een keer op terug.

Bij Jona was dat niet zo. Jona riep niet alleen uit algemene overtuiging tot God, maar vanwege de zaligmakende bediening van Gods Geest. Het is voor Jona een groot wonder geweest, dat de Heere dat harde, stenen, ja, diamanten hart ging breken. Dat de Heere hem weer een roepen en schreien gaf, aan de troon van Zijn genade. Dan is er ook voor u nog hoop, volk des Heeren, die kent de hardigheid des harten, en misschien zegt: "Ik heb tijden gekend dat ik dag en nacht schreide." Want als de Heere ons neer komt te vellen door Zijn Geest en doortrekt, dan hebben we worstelingen dag en nacht. Dan blijft het niet alleen bij bidden, dat is dus onze noden uitstallen voor God, maar dan wordt het een roepen, een geweld doen. Waarom?

Omdat het nood is in onze ziel, waaruit wij onszelf niet verlossen kunnen. Dan storten wij onze klachten uit voor het aangezicht des Heeren en schreien vanwege de benauwdheid, maar ook vanwege de droefheid, die er is in de ziel.

Gemeente, weet u wat het zeggen wil, tegen God gezondigd te hebben?

Als de Heere ons dat laat zien door de werking van Zijn Geest, dan schreien we ons leeg voor God. Dan zien we dat we heel ons leven tegen God gezondigd hebben. Dat baart ons een diepe droefheid, vanwege het verlangen naar God, maar ook een bittere droefheid, vanwege onze zonden. Een goeddoend God vertoornd en in het aangezicht geslagen te hebben en in de waarneming der ziel onbekeerd voortlevend op weg en reis naar de eeuwigheid. Dat bindt ons aan de troon van Gods genade. En daarna? Daarna kan het zijn, of alles weer toegesloten en toegemuurd is. Geen traan komt er meer in hun ogen. Er is misschien wel een volk in ons midden, dat zegt: "Ik zou wel alles willen geven, als ik nog eens in waarheid kon schreien, niet in wat goedelijkheid, maar in waarheid, eens zondaar te worden voor God."

Gods volk kent tijden, dat het hart zo toegesloten, zo hard en zo wereldgelijkvormig is, en dat ze doorgaan in de wereldgelijkvormigheid, en zelfs onder de oordelen niet wakker worden, maar door een ander wakker gemaakt moeten worden. Zo was het bij Jona ook. Maar dan gaat God een weg in, die hem in het hart van zeeën brengt. De stroom omving hem, dat wil zeggen: Hij hoorde het geruis van de wateren, in het ingewand van de vis, langs hem heengaan. De stroom omving hem. Als de vijand zal aankomen als een stroom, zal de Geest des Heeren een banier daartegen oprichten, Jesaja 58.

Maar dan komt Jona ook in verootmoediging voor het aangezicht des Heeren. Wat ging het door een wonderlijke weg bij Jona. Door paden, die hij niet geweten had, en door wegen die hij niet gekend had. Hoewel Jona waardig was te stikken in de vis, om het zo eens uit te drukken, werd hij drie dagen en drie nachten door de Heere bewaard. Want Jona moest zijn last volvoeren. De Heere heeft niet gezegd: Omdat ge zo bang en bevreesd bent, hoeft u niet meer naar Ninevé te gaan.

Dat zal wel uitkomen. Zodra Jona uit de vis is, krijgt hij weer het bevel om naar Ninevé te gaan. Want vlees en bloed zullen het koninkrijk Gods niet beërven. Jona wordt dan ook gewillig gemaakt. Als de golven en de baren van Gods gramschap over hem heengaan, dan mag hij nochtans het hoofd uit de gebreken opheffen en God aangrijpen in Zijn sterkte.

O, dat woord "nochtans". Het nochtans des geloofs, dat de Heere zelf werkt door Zijn

Geest en dat de ziel ervaart door Goddelijke genade.

*Dan zingen zij in God verblijd,
aan Hem gewijd,
van 's Heeren wegen.*

Kunt u het begrijpen, gemeente, dat een vader en een moeder, een vrouw of een man, die door God geleerd is, zingen kan bij het lijk van een geliefde dode? In de aanvaarding van het Goddelijke recht, en in de omhelzing van de Goddelijke deugden. Dat doet Jona hier en dat kan de Kerk bij ogenblikken doen, als het nochtans des geloofs in het hart verklaard en geopenbaard wordt, door Gods Geest. God werkt, en doet een afgesneden zaak op aarde.

Kinderen, die geschiedenis hebben jullie al dikwijls gehoord, is het niet? Dat Jona ingeslokt werd door de vis, en daar in het ingewand van de vis bad. Denk er om, dat jullie daar nooit mee spotten, hoor.

Een van onze godzalige oudvaders zegt: Men gebruikt Gods Woord soms voor plezier en vermaak, of voor spreuken in het tijdelijke leven. Hij noemt dat een grote zonde. Ook deze geschiedenis wordt wel eens gebruikt om er mee te spotten. Zullen jullie dat nooit doen? Want daar is Gods Woord te heilig voor.

Als wij eens een ogenblik met aandacht luisteren naar het gebed van Jona in die benauwde binnenkamer, dan is het zo nodig om uit de binnenkamer van onze ziel tot God te roepen. Denk dan altijd maar aan Jona, want zo'n benauwde binnenkamer naar het lichaam hebt u wellicht nog nooit gehad. Hij had het uit- en inwendig doodsbenauwd, maar hij mocht ervaren:

*Want God was aan mijn zij,
Hij ondersteunde mij,
in 't leed dat mij genaakte.*

Jongens en meisjes in ons midden, doe nooit mee aan Schriftkritiek, want die heeft er ook weer iets op gevonden. De Schriftkritiek zegt, dat Jona zijn gebed, nadat hij uit de vis was uitgespuwd, heeft gehaald uit de Psalmen. Als u het gebed van Jona leest, dan leest u ook de Psalmen. Ieder woord dat Jona bad, wordt ook in de Psalmen gevonden. En nu zegt men: Jona heeft, nadat hij uit de vis was, enkele Psalmen bij elkaar geraapt, en zo is zijn gebed ontstaan. Doch het was Jona's eigen gebed in het ingewand van de vis. Schriftkritiek is van God veroordeeld.

Jona lag hier in grote benauwdheid, en is verhoord geworden uit de vreze. Hij was hier een type van de gezegende Middelaar, die Zichzelf gegeven heeft tot een zoenoffer voor de schuld. Hij is in de diepste diepten ingedaald om zondaren en zondaressen op te halen uit de diepste diepten en te stellen in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. Om hen zo de Vader voor te stellen, als een reine maagd, zonder vlek en zonder rimpel. Om Zich in Zijn Kerk te verblijden met een eeuwige blijdschap, en de Kerk in Hem, uit loutere genade. Zij worden uit genade zalig.

Zie hier het voorbeeld van Jona. Jona drie dagen en drie nachten in de vis.

Volgende week hopen we te zien, hoe Jona op een wonderlijke manier weer uit de vis gekomen is.

Jong en oud, ik hoop, dat de Heere zelf u leert bidden, gelijk Jona bidden heeft geleerd, bij aanvang en bij voortgang. Maar ik hoop dat de Heere voor u niet zulk een

dwang gebruiken moet. Immers:

*Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen,
wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen.*

Volk des Heeren, onthoudt de les van Jona. Vraag, of de Heere u geeft, om bij de minste ritseling van de zonde, de binnenkamer te bezoeken. Het is zoals Gurnal zegt in zijn boek, genaamd: *De christen in volle wapenrusting*. Hij zegt: "Zodra de zonde binnenkomt, ga dan naar de binnenkamer, want als ge ze laat overnachten, dan komt eerst de gedachte, dan het woord, en daarna de daad."

Zoek verzoening in het bloed des eeuwigen Testaments. De Heere geve ons het gebed des gans ontbloten uit te storten aan de troon van Gods genade, Zijn Naam tot eer, en onze zielen tot zaligheid. Amen.

6. JONA NA DE DRUK IN DE RUIJTE

Zingen: Psalm 66: 6

Lezen: Psalm 88

Zingen: Psalm 77: 1 en 2

Zingen: Psalm 30: 2

Zingen: Psalm 116: 11

Geliefden,

Wanneer de Heere in de wedergeboorte een zondaar grijpt, dan grijpt Hij die, om hem nooit meer los te laten. Wij weten het uit Gods Woord, en het is ook de praktijk van de heiligen, dat er nimmer een zondaar, die door God is wedergeboren tot een levende hoop, weer geheel terug kan keren tot de wereld. Het kan soms lijken, of de Heere zo iemand heeft losgelaten, en het kan lijken, of zo iemand zich door ongehoorzaamheid en zware zonden van God heeft losgerukt, maar toch zal de Heere ten laatste betonen, dat Hij degenen, die Hij naar Zijn voornemen geroepen heeft, zekerlijk uit genade zalig maakt.

Om u hiervan een voorbeeld te geven uit Gods Woord, denken wij aan hetgeen geschreven staat in Lukas 22: 62. Daar lezen wij maar enkele woorden, en die zeggen ons genoeg. Er staat: "En Petrus, naar buiten gaande, weende bitterlijk."

Waarom weende Petrus zo bitterlijk? Wel, Petrus had zijn Heere en Heiland verloochend. De Heere had Petrus gegrepen uit de rampstaat van ellende. Hij had Petrus' naam veranderd, hij heette eerst Simon. Maar de Heere had gezegd: Op deze Petra - dat is: op de belijdenis van Petrus - zal Ik Mijn Gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen. Petrus had gemeend dat hij in eigen kracht wel staande kon blijven, maar toen de Heere Zijn hand van Petrus terugtrok, heeft Petrus in de zaal van Kájafas een zeer zware val gemaakt. Hij heeft, met vervloeking van zichzelf, de Heere verloochend, Die hij kende, en Die hem onderwezen had in de weg des heils.

En hoe kwam het nu, dat Petrus naar buiten ging en bitter weende? Deed hij dat uit zichzelf, gemeente?

Nee, et was eerst iets aan vooraf gegaan. Petrus had nooit meer uit zichzelf geweend en was nooit meer teruggekomen naar God, als de Heere niet de eerste was geweest. Het was niet met het woord dat Jezus tot hem sprak, maar het was met één blik uit Zijn ogen. Petrus was bezweken voor het woord en de blik van een dienstmaagd en verloochende zijn Meester. Maar toen kwam de verwijtende liefdeblik, die Petrus als het ware doorboorde, en hem verteerde in ellende en smart. Die liefdeblik deed hem naar buiten gaan en bitterlijk wenen.

Petrus heeft ervaren, dat hij hing boven de afgrond. Maar ook, dat hij hing aan de gouden draad van de verkiezende, soevereine liefde Gods, dat hij een gegevene was van de Vader aan de Middelaar. Hij ervoer, dat hij, op grond van de gerechtigheid van de Middelaar, opgevoerd werd uit grote diepten, waarin hij voorzeker verzonken was, als de Heere niet de eerste was geweest, die hem aankeek. "De satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude."

De Heere was de eerste die Petrus opzocht, en hem ook herstelde in Zijn gunst en gemeenschap. Petrus had zich wel gezondigd in een schuld des doods - gelijk onze vaders dat zeggen in de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten -, maar hij kon zich

niet zondigen in een staat des doods, want daaruit was hij opgehaald, en gezet in de staat des levens. Nu had hij zich wel gebracht in een ontzaggelijke kolk van ellende, door eigen schuld. Maar de Heere ging hem, door de gerechtigheid van Sions gezalfde Koning, uit die kolk ophalen, en deed hem roemen met vrolijk zingende lippen: *Het is door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen.*

Er wordt dikwijls gezegd: Gods Kerk wordt uit genade zalig; dat is een belijdenis die wij geloven, maar Gods Kerk ervaart het. Petrus heeft het ervaren, ook Jona heeft ervaren, dat hij uit genade zalig werd, opdat de Heere er de eer van zou ontvangen.

Jona werd evenals Petrus opgehaald uit grote diepten, en daarbij willen wij u in dit avonduur een ogenblik bepalen, met de hulp des Heeren.

U kunt de tekst vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, het boek Jona, het tweede hoofdstuk, en daarvan vers 5 tot en met 10, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden. Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o Heere, mijn God! Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere; en mijn gebed kwam tot U, in de tempel Uwer heiligheid. Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid. Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des Heeren. De Heere nu sprak tot de vis; en hij spuwde Jona uit op het droge.

Wij willen een ogenblik stilstaan bij: Jona, na de druk, in de ruimte:

Wij bepalen u bij:

1. De levende hoop in de druk;
2. De dankzegging in de druk;
3. De verlossing uit de druk.

Gemeente,

Verleden week hebben wij het eerste gedeelte van Jona's gebed met elkander behandeld. Wij hebben gezien, dat Jona riep uit het ingewand van de vis. Het was een groot wonder, dat Jona levend bleef in het ingewand des grafs en dat zijn stem uitging tot de God des Levens. Wij hebben gehoord, dat Jona het nochtans des geloofs heeft uitgesproken. Want hij zeide: "Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen." Jona had de tempel van Gods heiligheid aanschouwd, en had daar gezien de rijkdommen Gods en de goedertierenheid Gods, voor een verloren zondaar of zondares, omdat al de schaduwen in de tempel wezen op Christus. Nu geloofde Jona, door de bediening van Gods Geest, dat hij die tempel weder aanschouwen zou.

In het vijfde vers lezen wij: "De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden."

Wat zien wij nu zo duidelijk in onze eerste gedachte? Dat het geloof van Jona was, gelijk de golven der zee. Eerst roept hij uit de diepte der ellende tot God, dan grijpt hij God als het ware aan in Zijn sterkte en zegt: "Nochtans zal ik de tempel van Gods heiligheid weder aanschouwen."

Daarna komt hij weer terug in de diepte en zegt in vers vijf: "De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe."

(1) Hij spreekt hier in de eerste plaats over wateren. Deze wateren moeten wij hier zinnebeeldig verstaan. Jona was wel letterlijk in de wateren van de zee, maar hij was toch geborgen in het ingewand van de vis. Wat bedoelt Jona dan hier met de wateren? Wateren worden menigmaal genoemd in Gods Woord. Er zijn wateren van vertroosting, die de Heere schenkt in de zielen van Zijn gunstgenoten. Zij worden soms overstort met de wateren van genade, die ontspringen van onder de dorpel des tempels. Dat zijn niet alleen wateren om in te waden, maar ook wateren des zwemmens, waar zij niet in staan kunnen.

(2) Er zijn ook wateren der verdrukking. Hoeveel van Gods kinderen zijn er niet, voor wie wateren der verdrukking geperst worden, en die volle beker in hun leven hebben moeten leeg drinken. Het is zelfs zo, dat de Heere Zijn liefste kinderen in de grootste verdrukking brengt, zodat de wateren geklommen zijn tot aan de ziel. Dat behoeven niet altijd wateren van uitwendige verdrukking te zijn, want inwendige verdrukking drukt de kerk soms zo naar beneden, dat de afgrond roept tot de afgrond, bij het gedruis van Gods watergoten. Inwendige verdrukking door de zonde, door verlaten, bestrijding van de satan, en door verberging van Gods aangezicht wordt zo diep doorleefd, dat zij in het zwart gaan vanwege des vijands onderdrukking.

(2) Ook de wateren van Gods toorn moet de Kerk ondervinden. Ik geloof, dat David daar ook iets van heeft ervaren in Psalm 69, toen hij zeide: "De wateren zijn gekomen tot aan mijne ziel." Ze waren dus niet gekomen tot aan zijn lichaam alleen, maar het waren zielewateren. Die zielewateren ervaart de Kerk, wanneer zij de wateren van Gods toorn over zich voelen heenspoelen. U zult zeggen: Die wateren van Gods toorn zijn toch over Christus heengegaan?

De Vader heeft toch de volle toorn Gods over Hem uitgestort, omdat Hij de zonden droeg van Zijn uitverkorenen? Ja, gewis. Maar de weg van Christus is ook de weg van de kerk. Al is het, dat zij niet (de rechterlijke toorn moeten ondergaan, zoals Christus, nochtans zullen zij het richterlijke in God wel moeten leren kennen, wanneer God hen trekt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Zij zullen door het richterlijke van God, tot de erkenning worden gebracht: *Ik heb tegen U, U alleen gezondigd*. En leren uitroepen:

*Ik lag gekneld in banden van de dood,
daar d' angst der hel mij alle troost deed missen.*

Maar zij zullen onder de toorn Gods niet verzinken, omdat Christus die heeft gedragen, doorgedragen en weggedragen heeft en de Kerk also geworden is tot de oorzaak van de eeuwige zaligheid.

Toch kunnen de wateren komen tot aan de ziel. Bijvoorbeeld direct na de wedergeboorte, als zij pasklaar gemaakt worden voor Christus, als zij moeten uitroepen:

*Ik schatte mij geheel verloren,
'k mocht van geen vertroosting horen.*

Maar ook wanneer zij in de rechtvaardigmaking ondergaan en zij de toorn Gods van de hemel aanschouwen, een gapende afgrond beneden zich, een vloekende wet aan hun zijde, een hemelhoge schuld in hun hart en de satan die hen aan alle kanten benauwt. Als de Middelaar des Nieuwen Testaments zich dan niet openbaarde, en

Zich wegschonk aan de ziel, dan zonken ze voor eeuwig weg in de wateren van de toorn Gods. Maar als de wateren tot aan de ziel komen, zal de Heere ze uitredden, uit vrije genade.

"Zij hadden mij omgeven," zegt Jona, en dat niet alleen, maar ook: "De afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden."

Gemeente, weet u wat een afgrond is? Een afgrond is een bodemloze diepte. Ik kan een afgrond met geen andere woorden beschrijven. Nu was het, of Jona in een bodemloze diepte was terechtgekomen.

"De afgrond omving mij," zegt hij. Hij dacht, dat hij daar nooit meer uit zou komen. Die afgrond omving hem door eigen schuld. Hij was door eigen schuld in die afgrond terechtgekomen en staarde in de bodemloze diepte. Hebben wij wel eens gestaard in de bodemloze diepte van Gods rechtvaardige toorn? Dan ligt de hel geopend voor onze voeten. David ondervond het, wij hebben het al gezegd: "Ik lag gekneld in banden van de dood, daar d' angst der hel mij alle troost deed missen."

Maar het volk dat blik in de bodemloze diepte van Adams bondsbreuk en mag aanvaarden, zal ook mogen zien in de afgrond van de bodemloze diepte van Gods oneindige liefde, waar ze nooit in kunnen staan. Wateren waarin zij zwemmen, in aanbiddende verwondering. Die twee bodemloze diepten staan tegenover elkaar.

Hier is het een omvangen van de afgrond, waarin Jona dacht te verdrinken. David zegt: "De afgrond roept tot de afgrond, bij het gedruis van Uw watergoten." Jona ging hier in het spoor van de Bijbelheiligen.

"Het wier was aan zijn hoofd gebonden." Wij kennen allen misschien wel zeewier. Zeewier spoelt soms aan op het strand, het is dus alleen maar te vinden in de wateren. Nu is het mogelijk, dat het zeewier aan zijn hoofd gekomen is, toen hij in de zee werd geworpen. Het is ook mogelijk, dat het zeewier in de buik van de vis was. Maar het was aan zijn hoofd gebonden. Gelijk Lazarus, met de zweetdoeken aan zijn hoofd gebonden, uitkwam uit het graf, alzo kwam Jona met de grafdoeken aan zijn hoofd uit het graf, waarin hij zo benauwd neerlag. Het zeewier was aan zijn hoofd gebonden en toch bleef hij levend in het ingewand van de vis.

Jona gaat nog verder. Hij zegt: "Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen." Wat betekent dat eigenlijk? Ieder woord heeft zijn betekenis. De bergen steken hun toppen zeer hoog de lucht in. Maar Jona zegt niet: Ik ben geklommen tot de toppen der bergen. Door gehoorzaamheid aan het Goddelijk gebod konden wij steeds hoger opklimmen, wij konden komen tot niet meer kunnen zondigen, in de staat der rechtheid. Hier is echter de tegenstelling met de top der bergen. Jona spreekt hier van de gronden der bergen. Door onze ongehoorzaamheid zijn wij, in plaats van op de top der bergen te klimmen, neergedaald tot aan de gronden der bergen. Dat is juist het tegenovergestelde. De gronden der bergen zijn in de diepte van de zee. Wij zijn dus gekomen. In een diepe afgrond, in plaats van op de top, doordat wij in ongehoorzaamheid God de rug en de nek hebben toegekeerd, dat is ons aller natuurstaat. Maar Gods Kerk kan, na ontvangen genade, doordat zij in zondige wegen wandelt, ook weer komen tot de gronden der bergen. Dat heeft Jona ervaren.

Daarom is het zo noodzakelijk de vermaning te doen uitgaan: O, volk, wandel toch waardiglijk de roeping, waarmee gij geroepen zijt, in deze bange en donkere tijden, waarin wij leven. Hoe dichter Gods kinderen bij de Heere leven mogen, hoe meer ze Zijn gunst en gemeenschap mogen smaken, hoe armer dat ze in zichzelf worden in het

leven der heiligmaking, hoe meer ze ook ervaren mogen, dat de Heere van al hun noden afweet. Hij geeft Zijn gemeenschap te smaken aan hen, die in Evangelische gehoorzaamheid voor Zijn aangezicht leven en wandelen. Dat volk wordt voor zulke diepten bewaard. Wij willen u hier met ernst en met nadruk op wijzen, opdat gij niet zoudt neerdalen tot de gronden der bergen, maar dat gij door het geloof zoudt opklimmen, en door de verrekijker des geloofs in zou mogen blikken in het Immanuels-land.

Jona gaat nog verder, want zegt hij: "De grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid."

U weet wel, wat een grendel is. Een grendel gebruikt men om ren deur te sluiten. Jona bedoelt hier dus mee: Het is of de grendelen van de aarde gesloten zijn: ik sta voor een gegrendelde deur en kan niet weer naar boven dringen. Het is of de aarde zich toegesloten heeft, alsof ik straks nog zal uitroepen: "Bergen valt op mij, en heuvelen bedekt mij, voor het aangezicht van Degene, Die op de troon zit, want de grendelen der aarde zijn om mij henen in eeuwigheid."

Jona had het voor eeuwig verbeurd en verzondigd voor Gods aangezicht, hij aanvaardde de straf, hij moest ervaren dat hij stond als voor een gegrendelde deur, waar hij niet doorheen kon dringen. "De grendelen der aarde waren om mij henen tot in eeuwigheid."

Maar als hij dat gezegd heeft, komt het geloof, dat zegt: "Maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o Heere, mijn God."

Let nu eens op de tegenstelling. In vers vier lezen wij: "Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen." En in het zesde vers lezen wij: "Maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o Heere, mijn God." Jona heeft zichzelf niet opgevoerd maar hij is opgevoerd door de Heere, zijn God. Opvoeren betekent eigenlijk: in de armen dragen, vanuit de gronden der bergen naar boven: terugbrengen in Gods gunst en gemeenschap.

Jona ervoer de tegenwoordigheid Gods weer, en het geloof, dat gelijk de golven der zee op en neer ging, bereikte hier weer zijn hoogtepunt, zodat hij mocht zien, Wie hem opvoerde, ja, dat de Heere hem niet in eeuwigheid verstoten had, maar dat Hij gedachten des vredes had, en niet des kwaads.

De Heere liet Jona niet doorgaan in zijn ongehoorzaamheid en wederspanning, maar voerde hem op uit grote diepten, om hem weer te brengen aan het Vaderhart. Jona moest terug in Gods gevoelige gemeenschap, terug in de weg der gehoorzaamheid, maar ook terug om de wonderlijke daden Gods te aanschouwen.

Opgevoerd, zegt hij: Er is een "maar" des ongeloofts, en een "maar" des geloofs. Het "maar" des ongeloofts maakt ons hard en gevoelloos, en is de Heere in Zijn Kerk niet welgevallig. Er is ook een "maar" des geloofs, en dat mocht Jona hier uitspreken. Zodra de Heilige Geest de oefeningen des geloofs geeft - in welke diepten de Kerk ook verzonken ligt - komt het geloof op in Christus, grijpt God aan in Zijn sterkte, en zegt: "Mijn Heere en mijn God."

U zult misschien vragen: Hoe ver was Jona nu geoefend in het leven der genade, omdat hij telkens zegt: "Mijn Heere en mijn God"?

Er is een bekommerde Kerk en een bevestigde Kerk: het wezen des geloofs, en het welwezen des geloofs. In het wezen des geloofs mijnt de bekommerde Kerk ook wel, zolang zij de gevoelige tegenwoordigheid Gods aan de ziel ervaart, maar als dat weg

is kan ze er niets meer van bezien, komt zij menigmaal weer in banden van het ongelooft en twijfel.

Er is ook een welwezen des geloofs, dat mijnt zelfs in de diepste noden, zoals hier bij Jona in het ingewand van de vis. Dat geloof grijpt Christus aan, omdat Christus, het voorwerp des geloofs, weggeschonken is in hun hart. Dat ziet niet alleen op Christus in gevoelige genade, maar dat ziet ook in het hart van Christus, omdat het naakte geloof Christus als de eeuwige Borg des verbonds ziet aan de rechterhand Zijns Vaders. Hoever Jona nu in het geloof geoefend is, weten wij niet. Eén ding weten we wel, dat hij een kind des Heeren was, en dat hij mijnen mocht door het geloof. Gelijkt Thomas die eerst in banden van ongelooft was geweest, die alles wegwierp en dacht, dat er nooit meer iets van komen zou, toen hij de tekenen zag van Jezus, riep hij uit: "Mijn Heere en mijn God."

Als het geloof de overhand heeft, kan het door sterke benden dringen. Als het roept uit de diepte, al is er nog niets veranderd, grijpt het God aan in Zijn sterkte, en mag het ook ervaren, dat het nooit te veel kan verwachten. Ik wil u dat met een voorbeeld duidelijk maken.

Een leraar die reeds overleden is, moest in de Duitse tijd, zich melden om weggevoerd te worden naar Duitsland. Zijn vrouw en kinderen zaten schreiend bij elkander, denkend hun man en vader nooit meer terug te zien. Voor hij wegging heeft hij met zijn gezin de Heere aangelopen als een water- stroom. Toen zei hij: "Ik ga nu weg, maar ik kom straks weer terug." Dat zei het naakte geloof en dat kan ons nooit bedriegen, want in het geloof is geen bedrog. Maar toen hij eenmaal weg was kwam de twijfel, en dacht hij vrouw en kinderen nooit meer te zien. Hij heeft zich gemeld, men heeft alles onderzocht, en ten laatste mocht hij weer terugkeren naar zijn woning.

Het geloof verwacht nooit teveel van God. Het wordt wel beproefd, het gaat, wel door de onmogelijkheid, maar daardoor wordt God juist verheerlijkt. Jona zegt: Maar Gij hebt mij uit het verderf opgevoerd, o Heere, mijn God." Dat is dus de levende hoop in de verdrukking.

Onze tweede gedachte bepaalt ons bij:

2e. De dankzegging in de druk.

"Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere; en mijn gebed kwam tot U in de tempel Uwer Heiligheid."

Hier kwam Jona eigenlijk weer in de diepte terecht. Wat is dat toch een wonderlijk gebed,

Gemeente. Geen wonder dat de Schriftkritiek het een opgeraapt gebed noemt, dat hij hier en daar maar een stuk uit de Psalmen genomen heeft, zodat het eigenlijk geen gebed van Jona is. Die het niet begrijpen kunnen, proberen het zoveel mogelijk te verdraaien. Maar zij die de oefeningen des geloofs kennen, die weten dat het geen opgeraapt gebed is, maar een waar gebed, uitgestort aan de troon van Gods genade. Jona kwam dan weer in de diepte en dan werd hij weer als een golf opgeheven, om daarna weer dieper weg te zinken.

Hij zegt: "Als mijn ziel overstelpt was." Jona spreekt hier niet over zijn lichaam, maar over zijn ziel. Het komt dus voort uit zijn binnenste. Als de Heere Zijn Kerk wederbaart, dan doet Hij dat inwendig, en uitwendig komt het openbaar. Het leven der genade is gelijk een vrucht, het groeit niet van buitenuit, maar van binnenuit, en het wordt van buitenaf gezien. Jona spreekt over zijn ziel. Zijn ziel was overstelpt, zijn ziel moest worden opgevoerd uit het verderf. Overstelpt kunnen wij zijn van

blijdschap. Ik denk aan de apostel Paulus, die kreeg zoveel van de liefde Gods in de ziel, dat hij overstelpt was, en zeide: "Als ik uitzinnig ben dan ben ik het Gode, en als ik gematigd van zinnen ben, dan ben ik het ulieden." We kunnen dus overstelpt zijn van blijdschap. We kunnen ook overstelpt zijn van benauwdheid. David zegt in Psalm 138: "Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt gij mij levend." Dat wil zeggen, dat hij in het midden der benauwdheid was, hij zag nergens geen uitzicht meer. Wandelen in de benauwdheid betekent rondom benauwd, zonder een lichtpunt. David zegt: "Maakt Gij mij levend." Hij was dus overstelpt van benauwdheid.

Ook de meerdere David was overstelpt van benauwdheid, want Hij was omringd van droefenis, toen Hij Zijn Kerk baarde in de barensweeën van Zijn borggerechtigheid. De Kerk is voortgekomen uit de barensweeën der benauwdheid. Door de barensweeën der benauwdheid wordt Sion geboren, tot roem van Gods Naam, omdat ze Hem in Zijn lijden, Zijn dood, en in Zijn opstanding gelijkvormig zouden zijn.

We kunnen ook overstelpt zijn van verdrukking. Bijvoorbeeld, wanneer een familie een geliefd pand grafwaarts moet dragen, dan kan er zo'n overstelping zijn van droefheid, dat we denken daar nooit doorheen te komen. Hier is het een overstelping van ellende, van zondeschuld, van benauwenis en strijd.

"Als mijn ziel in mij overstelpt was." O, dat aanvaarden van de straffen onzer ongerechtigheid. Jona's ziel was overstelpt, door eigen schuld. Als een mens door Goddelijke genade, in de overstelping van zijn ziel, mag aanvaarden de straffen zijner ongerechtigheid en uitroept: "Ik zal des Heeren gramschap dragen want ik heb tegen Hem gezondigd," dan zal ook het gebed opklimmen tot de troon van Gods genade.

"Want in de overstelping van de ziel, dacht hij aan de Heere."

Gemeente, waar denkt u aan als uw ziel overstelpt is? Wat zoeken wij menigmaal troost, waar geen troost te vinden is. Wat proberen wij in de overstelping van benauwdheid van druk en ellende troost te zoeken bij mensen, waar geen hulp, of heil is. Maar Jona zegt: "In de overstelping van mijn ziel, dacht ik aan de Heere." Hij dacht aan zijn schuld, maar ook aan Gods vorige goedertierenheid:

*'k zal gedenken hoe voor dezen,
ons de Heer' heeft gunst bewezen.*

De Heere had menigmaal betoond: *Op uw noodgeschrei, deed Ik grote wonderen.*

Het denken aan wat God gedaan had, deed het gebed opklimmen tot de troon van, Gods genade. Het gebed van Jona klom op tot God in de hemel. Het geschrei kan ook opklimmen naar de hemel. Denk maar aan het geschrei van de Filistijnen, toen zij de Ark Gods bij zich hadden, toen klom het gebed op naar de hemel. Maar het gebed van Gods kinderen klimt op in de hemel. Die smekingen liggen voor Gods aangezicht, omdat ze door lucht en wolken dringen en in het binnenste Heiligdom gehoord, en verhoord worden. Jona bad niet in de ruimte, maar zijn gebed klom door lucht en wolken tot in de derde hemel.

"Mijn stem kwam in de tempel Uwer Heiligheid," zegt Jona. Wij moeten hier niet onder verstaan de tempel te Jeruzalem, maar het binnenste Heiligdom, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Zijns Vaders, vanwaar Hij komen zal, om te oordelen de levenden en de doden. Die het gebed van Zijn Kerk heiligt in het wierookvat van Zijn verdiensten. Hij doet Zijn Kerk ervaren, dat geen gebed, dat uit een geprangde ziel tot God wordt opgezonden, tevergeefs zal zijn gedaan.

Verder zegt Jona: "Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid." Wat betekent hier het woord: Valse ijdelheden?

Wel, dat zijn de afgoden. Dat had Jona gezien bij de zeelieden. Die mensen hadden geroepen, een ieder tot hun god. Maar zij hadden geen verhooring gekregen, want het waren slechts afgoden. Zij hadden ook geen belang bij het heil van hun onsterfelijke zielen, zolang zij die ijdelheden, dat zijn die afgoden, vasthielden. Die konden niet horen, en ook niet helpen. Daarom zegt Jona, die hun valse ijdelheden onderhouden, die verlaten hunlieder weldadigheid, dat wil zeggen, hun zieleheil. Zij gaan liever verloren, dan dat zij behouden worden.

Gemeente, de valse ijdelheden of afgoden behoeven niet altijd van goud, of hout en steen te zijn. Die valse ijdelheden zijn legio. Ons eigen ik, onze goederen, ja alles, wat wij in de wereld hebben, zijn valse ijdelheden. Wij houden die valse ijdelheden vast, want onze treden houden de hel vast en daarmee verlaten wij onze weldadigheden, dat wil zeggen ons zieleheil. Omdat wij onze ijdelheden vasthouden kunnen wij met ons zieleheil niet naderen tot de troon van Gods genade.

"Maar ik zal U offeren met een stem der dankzegging," zegt Jona, "wat ik beloofd heb zal ik betalen." Wat zal Jona nu offeren? In de eerste plaats brandofferen. Een brandoffer is een offer dat gans verteerd wordt, waardoor God met de zondaar verzoend is. Het brandoffer zag op dat offer, dat verteerd is op de kruisheuvel van Golgótha; dat tot heil en zaligheid is van de Kerk; want de Middelaar heeft zichzelf verteerd in de vlammen van Gods toorn, in de vlammen van de liefde tot Zijn Kerk. Hij is alzo voor Zijn Kerk geworden een oorzaak van eeuwige zaligheid. Als Jona brandoffer offerde, zou hij zijn stem daarbij paren, dan zou hij de stank van zijn zonden in die offerande zien opgaan naar boven, en zijn zonden belijden voor het aangezicht des Heeren.

Hij zou ook dankoffer offeren. Een dankoffer is een offer, waar wat van overblijft, opdat degene, die offert, daarvan zou eten en proeven en smaken Gods liefde en Gods genade. Het brandoffer werd gans verteerd, maar het dankoffer niet. Daarvan bleef altijd over, opdat de offeraar zou zien, dat Gods ontferming en genade ten goede was gekeerd tot hen, die de offerande van een verbroken hart en een verslagen geest hadden gebracht voor het aangezicht des Heeren.

"Met een stem der dankzegging." Hij zou dus zijn stem paren met zijn offerande: Ik zal met vreugd in het huis des Heeren gaan, om daar met lof Zijn grote Naam te danken. Voor het heil dat Hij gegeven heeft.

"Ik zal mijn gelofte betalen," zegt Jona. Wat had Jona dan beloofd? Wij veronderstellen, dat Jona in het ingewand van de vis beloofd heeft: Heere, wanneer U me weer terug zult brengen op het droge, dan zal ik gewillig naar Ninevé gaan en U niet meer ongehoorzaam zijn.

"Wat ik beloofd heb zal ik betalen," zegt Jona. Er zijn er misschien wel in ons midden, die ook geloften beloofd hebben. Doch, waar zijn ze gebleven? Het is een groot verschil, of wij in eigen kracht beloven, of in Gods kracht.

Een man had ook geloften beloofd op zijn ziekbed; hij had gezegd: "Heere, als U mij weer terugbrengt bij mijn vrouw en kinderen, zal ik u dienen en u gehoorzamen." Maar toen hij weer beter werd en terugkwam, bleven de beloften ziek te bed liggen. Er werd er niet één betaald, omdat hij het allemaal in eigen kracht gedaan had. Hij had de

Heere er niet voor nodig gehad.

Wist Jona, dat hij die geloften niet vervullen kon, die hij beloofde? Ja, dat wist hij, dat had hij nu wel geleerd. Maar hij kreeg genade om zich aan de Heere over te geven en in Gods kracht de geloften te volbrengen, die hij in bange nood gedaan had. Want, zegt Jona: "Het heil is des Heeren."

Gemeente, hier ligt alles in. *Het heil is des Heeren*, als God de zondaar van eeuwigheid verloor; het heil is des Heeren, als God de zondaar aan Christus gaf in het verbond; het heil is des Heeren, als God door Zijn Geest een zondaar wederbaart; het heil is des Heeren, als Christus zich gaf aan het vloekhout des Kruises; het heil is des Heeren, als de Vader de Zoon opwekte en omhelsde, het heil is des Heeren, als de Middelaar opvoer ten hemel, en zit aan 's Vaders rechterhand, en eens komt om te oordelen de levenden en de doden.

Het heil is des Heeren, als de zondaar uit de diepte tot God roept, maar ook als de Middelaar Zichzelf aan de ziel openbaart. Het heil is des Heeren, als God een zondaar rechtvaardigt en zijn schuld vergeeft; het heil is des Heeren, als in het leven der heiligmaking dat volk als een ellendige en arme aan de troon van Gods genade bukt, en als zij mogen wandelen waardiglijk, de roeping, waarmede zij geroepen zijn. Het heil is des Heeren van eeuwigheid tot in alle eeuwigheid, daar zingt de ganse Kerk van. Het heil ligt niet in hen, maar in de Heere, want Hij haalt hen op uit grote diepten. Het heil is en blijft des Heeren tot in alle eeuwigheid. Daarom zal de ziel dat heil aangrijpen door Goddelijke genade en ervaren dat de Heere, als de Verbonds-Jehovah, nooit zal laten varen de werken Zijner handen.

Zien wij nu in onze derde gedachte:

3e. De verlossing uit de druk.

"De Heere nu sprak tot de vis, en hij spuwde Jona uit op het droge."

Gemeente, men spreekt thans van maanreizigers en die mannen zitten in de hoogte. Zij gaan daar geheel vrijwillig naar toe. U hebt misschien wel gelezen, dat de maanreizigers ook bidden, als zij op de maan zijn. Zij lezen gebeden en zij lezen ook Gods Woord.

Bij Jona is het echter heel anders. Jona kwam niet in de hoogte, maar in de diepte. Jona werd schuldenaar en riep uit de diepte tot God. Jona mocht ervaren, dat hij niet van de hoogte naar beneden moest, maar de Heere deed hem van beneden opkomen naar boven.

Als die vis daar rondzwemt in de Middellandse Zee, dan zijn er twee die het benauwd hebben. Jona heeft het zeer benauwd in het ingewand van de vis. Maar de vis heeft het ook zeer benauwd met Jona, want Jona wordt niet verteerd in het ingewand van de vis. Jona is in de duisternis en hij kan in de duisternis eigenlijk niet leven. Als Gods kinderen in duisternis zijn, kunnen zij daar niet in leven, maar de duisternis kan ook Gods kinderen niet verdragen. Zij moeten op de duur Gods kinderen uitspuwen. Begrijpt u dat? De huichelaar kan Gods kinderen niet verdragen, omdat zij in de duisternis zijn, en de wereld kan Gods kinderen ook niet verdragen. Gods kinderen wegen soms zo zwaar op de maag van de wereld dat zij ze uitspuwen moet. De wereld heeft het vaak benauwd met Gods kinderen, maar als Gods kinderen zich in de wereld inwikkelen en God gaat ze onderwijzen door Zijn Geest, dan krijgen zij het ook benauwd in de wereld. Dat zijn twee dingen, die aan elkaar verbonden zijn.

Zo was het ook in het ingewand van de vis: Jona kon niet verteerd worden en Gods

kinderen kunnen ook niet verteerd worden. Maar tevens zwom die vis rond in de Middellandse Zee, en had het benauwd met Jona in het ingewand.

Maar wat gebeurt er nu? Er staat zo eenvoudig: "En de Heere sprak tot de vis."

U begrijpt wel, dat de Heere niet letterlijk tot de vis gesproken heeft. Het is wel eens gebeurd, dat de Heere tot een dier sprak. De kinderen in ons midden weten dat misschien wel. Dat was na de val, in het Paradijs, toen sprak de Heere woordelijk tot de slang: "Op uw buik zult ge gaan, en stof zult gij eten, al de dagen uws levens." Het is ook wel gebeurd, dat een dier sprak tot een mens. De slang sprak tot Eva, en de ezel van Biléam, sprak tot Biléam.

Verder lezen wij niet meer, dat de Heere woordelijk sprak tot een dier. Wel heeft God de raven geboden, dat zij Elia zouden onderhouden en God bestuurde de raven. De Heere heeft ook de kwakkelen in het leger van Israël doen dalen, en de sprinkhanen heeft hij gezonden in het land van Egypte.

Maar hier sprak de Heere tot de vis. We zouden het zo kunnen zeggen: Jona was in het ingewand van de vis, en Jona had geen stuur. Maar de Heere was de stuurman van de onderzeeboot waar Jona in zat, om het zo maar eens uit te drukken. Hij bestuurde de vis waar Jona niet meer uit kon komen. De Heere werd stuurman en Hij beschikte het zo, dat de vis zich begaf naar de kusten van Palestina.

De Heere sprak tot de vis en zie, het moet alles gehoorzamen op Zijn wenken. Niet alleen de golven en de baren, de wind en de stormen, maar zelfs de vissen der zee, en de vogelen des hemels luisteren naar de stem van de Schepper.

We zien dus dat de Heere de vis stuurt naar de kusten van Palestina. U zult zich misschien afvragen: Waar heeft die vis nu Jona uitgespuwd? Ik heb maar één schrijver kunnen vinden, die daarover sprak. En die schrijver zegt, dat Jona uitgespuwd werd bij Joppe. Dat zou dus betekenen dat hij uitgespuwd werd op dezelfde plaats, waar hij in de boot was gegaan. Ik vind dat wel aannemenswaard. Weet u waarom? Omdat God ons altijd terugbrengt naar de plaats waar de zonde bedreven is, waar we ongehoorzaam geworden en van God zijn weggelopen. Wij kunnen dus gerust veronderstellen dat het zo is, dat de Heere gezegd heeft: "Jona, Ik breng je weer terug naar dezelfde plaats, waar je aan boord gegaan bent. En nu moet je de boodschap vervullen."

En dan zien wij in onze gedachten die reuzevis aankomen zwemmen die het zeer benauwd heeft met Jona, die niet verteerd kan worden. Dan gaat Jona door dezelfde weg uit de vis, als hij er in gekomen is. Dat gaf in de eerste plaats grote benauwdheid voor Jona, maar ook voor de vis gaf het grote benauwdheid, voordat Jona op het droge was. Als dan de vis Jona met kracht uitspuwt, omdat Jona zwaar ligt op de maag van de vis, dan ligt Jona - zo kunnen we het gerust zien - op het strand.

Daar ligt hij, niet dood, maar levend. Maar hoe ligt hij daar? Hij ligt daar met het zeewier om zijn hoofd gebonden, vuil, walgelijk en slijmerig van het ingewand van de vis. Hij ligt er niet, zoals hij er is ingegaan. Toen was hij niet vuil, tenminste niet uitwendig. Maar nu is hij vuil, uit en inwendig. Hij is aan alle kanten vuil. Maar het grootste wonder is, dat hij leeft. Hij wordt niet dood uitgespuwd door de vis, maar levend. Want als hij op het droge is, kan hij, nadat hij zichzelf gereinigt heeft, verder gaan.

Gemeente, een zondaar die God wedertaart wordt opgeraapt uit zijn geboortebloed,

walgelijk liggend op de vlakte van het veld. God maakt hem daar levend. Maar bij de rechtvaardigmaking, staat daar geen zondaar omhangen met goede werken en beloften, omhangen met allerlei gemoedelijkheden? Neen, in de rechtvaardigmaking staat daar een goddeloze, ellendige, vuile en onreine zondaar, gelijk Jozua de hogepriester. Doe zijn vuile klederen uit, en doe hem wisselklederen aan, want daar worden ze Inkleed met de klederen des heils en omhangen met de mantel der gerechtigheid.

Gelijk Jona werd weergegeven uit de buik van de vis, also werd Christus weergegeven uit de schoot der aarde. Niet vuil, maar .ds de reine Middelaar, Die de vuilheid achterlaat in het graf. Alle doeken liet Hij achter in het graf, Hij, de schoonste van alle mensenkinderen. Hij heeft in de plaats van Zijn Kerk de zonden gedragen en een eeuwige zaligheid aangebracht. Straks zal de zee en het graf haar doden wedergeven, en zullen we gelijk Jona kwam uit de buik van de vis, komen uit de schoot der aarde, als uit de diepe wateren. Wanneer de bazuin zal blazen: *Staat op gij doden, en komt ten oordeel.*

"Hij spuwde Jona uit op het droge." Volgende week hopen we te zien, hoe het met Jona verder is gegaan. Jona kon hier zingen, wat wij ook met elkander doen uit Psalm 30 en daarvan het tweede vers.

Gemeente, wat zal dat een wonder geweest zijn voor Jona, toen hij na drie dagen en drie nachten het lieflijk zonlicht weer mocht aanschouwen. Het zal in zijn hart geweest zijn, gelijk wij hebben gezongen, maar ook:

*Ik zal met vreugd in 't huis des Heeren gaan,
om daar met lof Uw grote Naam te danken.*

Jona was als het ware opgevoerd uit de dood en het graf. Hij stond aan de oever en hij mocht ervaren, dat de Heere hem, ondanks zijn ongehoorzaamheid, niet voor eeuwig had weggeworpen, wat rechtvaardig was geweest. Jona is weer op het droge, maar de Heere staat niet van zijn eis af. Hij moet straks toch naar Ninevé, dat hopen we volgende week te zien.

Wat zegt nu uw hart?

Geliefden, wij hebben onszelf in een diepe kolk van ellende gebracht. Wij hebben gestaan op een hoge top van heerlijkheid, in de staat der rechtheid, in Adam. Maar wij zijn gekomen tot de gronden der bergen. Zijn er misschien in ons midden, die hebben moeten zeggen: Het water is tot aan mijn ziel gekomen, ik ben gezonken in grondeloze modder, waarin ik niet kan staan?

*Mij in de kuil gezonken,
mij heeft Hij hulp geschonken
gehaald uit moddrig slijk.*

Dat kon Jona wel zingen, en dat mag de ganse Kerk zingen. Het gaat met de Kerk door de diepte en omdat het door de diepte gaat, ja, door het afgesnedene heen, daarom wordt de Kerk uit genade zalig. Hier moet ik dit nog bijvoegen: Als het voor u nog nooit een afgesneden zaak geworden is, dan hebt u ook nog nooit kennis gemaakt met het Goddelijke recht. Buiten het recht om kunnen wij niet zalig worden.

Jong en oud, wij reizen naar de eeuwigheid en het is zo noodzakelijk, ook in deze bange tijden, om te leren dat God een afgesneden zaak doet op de aarde, bij aanvang,

maar ook bij voortgang. Zodat de ziel soms uit grondeloze modder, en uit grote wateren roept met David:

*Waar 't gedruis der wateren groeit,
waar Uw golven waar uw baren,
mijn benauwde ziel vervaren.*

Wat wordt het benauwd, als God om Zijn recht komt en wij geen kwadrantpenning hebben om te betalen! Wat wordt het benauwd, als wij Gods toorn voelen branden in de ziel, die wij niet kunnen blussen, niet met onze gebeden, niet met onze tranen, woorden of werken. Dat we mochten leren zien, dat Hij de toorn geblust heeft, Die Sions eeuwige Middelaar is. Want al zouden wij heel ons leven schreien, wij kunnen Gods gramschap niet uitblussen, en kunnen tot God niet naderen, dan alleen in de gerechtigheid van de Middelaar. Dan denk ik aan die twee woordjes: "nochtans" en "Maar". U hebt misschien het "maar" des ongeloofs wel eens uitgesproken, wellicht ook het "maar" des geloofs.

Als David in zo'n diepe kolk van ellende is, in Psalm 42 vers 4:

*Waar Uw golven, waar Uw baren,
mijn benauwde ziel vervaren.*

dan klimt hij in het geloof op, en zegt:

*Maar de Heer' zal uitkomst geven,
Hij die 's daags Zijn gunst gebiedt,
'k zal in dit vertrouwen leven,
en dat melden in mijn lied.
'k Zal Zijn lof, zelfs in de nacht,
zingen, daar Ik Hem verwacht,
en mijn hart wat mij moog' treffen,
tot de God mijns levens heffen.*

Jong en oud, kent u dat roepen uit de diepte, dat aanhouden aan de troon van Gods genade? Kent u dat uitroepen: "Ik laat U niet gaan, tenzij dat Gij mij zegent?" Niet als een rechthebbende, maar omdat u God niet kunt missen, wat u erger is dan de dood? Omdat u weet, dat u zonder God zult verzingen in die bodemloze put, waar geen uitredde meer mogelijk is?

Daarom is het noodzakelijk dat wij uit de bodemloze put van ons bestaan tot God roepen, opdat de bodemloze diepte van Gods goedertierenheid in Christus geopenbaard worde aan onze zielen. De Heere mocht uit genade het "maar" des geloofs in onze zielen openbaren en verklaren. Hij geve dat wij, uit genade zalig gemaakt zijnde, leren uitroepen: *Wat ik beloofd heb zal ik betalen; het heil is des Heeren, ja, het heil zal des Heeren zijn, tot in alle eeuwigheid.*

Is er in ons midden ook een volk, dat tijden heeft gekend, waarin de Heere Zich in het hart heeft verheerlijkt, die in zondige wegen zijn terechtgekomen? Hier hebt u Jona. Zijt u wereldgelijkvormig gaan wandelen, zodat de Heere Zijn aangezicht verbergt, want de Heere kan en wil met de zonde geen gemeenschap hebben. Kunt u het in zulke wateren uithouden? Jona niet, hij riep in de benauwdheid tot de Heere.

O volk, dat uit de benauwdheid tot God roept, lees het gebed van Jona. Is het met u gekomen in grote diepten, zodat de grendelen der aarde u omgeven en de grendelen der eeuwigheid, als het ware, toegesloten zijn? Gods Kerk heeft tijden dat ze bang zijn

nog eenmaal met de wereld uit te zullen roepen: "Bergen valt op ons, en heuvelen bedekt ons, voor het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit." Ze denken soms dat er nooit geen lichtstraal meer zal doorbreken en dat ze nooit meer uit die diepte van ongerechtigheid uitgehaald zullen worden.

God deed het niet om Jona's wil, maar om Zijns Zelfs wil. Want Hij wilde Jona terug aan Zijn Vaderhart. Jona was een onderwerp van Gods vrijmachtig welbehagen. De Heere zal bij het aanhoudend roepen - niet om het gebed -, maar op uw noodgeschrei, betonen, dat Hij onverwacht uitkomst geeft, uit Zijn hemelwoning, en dat het licht opgaat in de duisternis, na bang gevaar, na bange verdrukking, en bange worstelingen; opdat Hij daarvan de eer ontvangen zou tot in alle eeuwigheid en de Kerk Zijn Naam zou verheffen met gezang. Amen.

7. JONA GEZONDEN NAAR NINEVÉ

Zingen: Psalm 86: 6

Lezen: Jona 3

Zingen: Psalm 119: 34 en 36

Zingen: Psalm 32: 5

Zingen: Psalm 68: 17

Geliefden,

Wat komt het in de geschiedenis van Mozes toch openbaar, dat Gods wegen hoger zijn dan onze wegen en Gods gedachten dan onze gedachten. Toen Mozes veertig jaar oud was, dacht hij wel bekwaam te zijn, om het volk van Israël te verlossen, maar hij deed het op een zeer verkeerde wijze: Hij wilde het doen met geweld. De Heere heeft echter gezegd in Zijn Woord: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden. Het was dus een mislukte poging van Mozes, om in eigen kracht het volk van Israël uit Egypte te verlossen.

Als Mozes veertig jaar ouder geworden is, is hij geofender in het leven der genade en ook bezadigder geworden. Nu hij tachtig jaar oud is, wordt hij werkelijk geroepen door de Heere. Hij moet middellijk Israël leiden uit het diensthuis van Egypte en de bange ellende.

Gemeente, is Mozes dan nog zo gewillig als voor veertig jaar? Als u Exodus 4 leest, ziet u, dat Mozes allerlei uitvluchten heeft, om van die opdracht ontheven te worden. Hij wil veel liever, dat een plaatsvervanger dat werk gaat doen. Eerst zegt hij: "Heere ik ben zo onwaardig, wie ben ik, dat ik Israël verlossen zou?" Daarna zegt hij: "Heere, wat moet ik zeggen, als men vraagt: Wie heeft u gezonden?"

Dan zegt de Heere: "U moet zeggen; Ik zal zijn die Ik zijn zal, heeft mij tot U gezonden."

Dan zegt Mozes: "Ja maar, Heere, ze zullen me wellicht niet geloven!" De Heere zegt: "Ik zal maken, dat ze u geloven zullen." Dan zegt hij: "Ja maar, Heere, ik ben zo zwaar van tong, ik kan niet spreken." Als de Heere hem toezegt, Aäron mee te zullen geven, om voor hem te spreken, dan heeft hij zijn laatste uitvlucht; maar dan is het ook gebeurd. Het geduld des Heeren is dan ten einde, en Mozes moet gaan. Hij zegt: "Zendt maar, Heere, door de hand desgenen, die Gij zenden zoudt." Alsof hij zeggen wil: Is er misschien geen ander, die dat grote, onmogelijke en zware werk doen kan?

Dan zegt de Heere: "Mozes er is geen plaatsvervanger voor u, want Ik wil, dat u dat werk gaat verrichten, in Mijn kracht."

Mozes behoeft geen kracht te hebben, want Gods kracht wordt in zwakheid volbracht. Er staat: De Heere ontstak, dat wil zeggen: De Heere werd toornig op Mozes. Toen heeft Mozes duidelijk gezien, dat hij er niet van tussenuit kon. Het was noodzakelijk, dat hij al zijn bezwaren liet varen, anders zou de Heere een andere weg met hem ingaan. Verder kwam het met Mozes niet. Hij ging op Goddelijk bevel.

Het ging met Jona wel verder, want hij vluchtte van voor het aangezicht des Heere. Jona heeft misschien aanvankelijk ook gedacht, dat er een plaatsvervanger voor hem zou gezonden worden naar Ninevé. De Heere houdt er echter geen plaatsvervangers op na, dat moet u goed onthouden. Als de Heere Zijn knechten bevelen geeft, zal Hij voor geen plaatsvervanger zorgen. Degene, die het bevel ontvangt, zal het ook moeten uitvoeren, ondanks alle tegenwerkingen. Wie is er, die Zijn wil kan wederstaan, en vrede hebben?

Zoals het bij Mozes was, zo was het ook bij Jona. Daarbij willen we u in dit avonduur een ogenblik bepalen, naar aanleiding van de woorden van onze tekst, die u kunt opgetekend vinden in het boek Jona, het derde hoofdstuk, de verzen 1 tot en met 4, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

En het Woord des Heeren geschiedde ten andere male tot Jona zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek. Toen maakte zich Jona op, en ging naar Ninevé, naar het Woord des Heeren. Ninevé, nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen. En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd.

Deze geschiedenis bepaalt ons bij: *Jona gezonden naar Ninevé.*

Op een drietal hoofdgedachten willen we, met de hulp des Heeren, letten:

1. Een herhaalde opdracht;
2. Een gewillig prediker;
3. Een ernstige prediking.

Gemeente,

We hebben verleden week gezien, dat Jona, na drie dagen en drie nachten geweest te zijn in het ingewand van de vis, door het Goddelijk bevel is uitgespuwd op het droge. Wij weten, dat de Heere niet woordelijk tot de vis gesproken heeft, maar dat Hij de vis gestuurd heeft naar de kusten van Palestina. De vis vindt het benauwd met Jona, en Jona had het benauwd in de vis. Zodoende heeft de vis, op Gods bevel, Jona met kracht uitgespuwd, niet half in het water, maar er staat uitdrukkelijk, *op het droge*. De Heere doet geen half werk. Hij heeft er voor gezorgd, dat Jona zo uitgespuwd werd, dat hij niet kon verdrinken.

De Heere gebod dus de vis uitdrukkelijk, dat hij Jona moest uitspuwen op het droge. De Heere had immers nog wat met Jona voor? Deze wederspannige knecht des Heeren bleef, ondanks zijn wederspanning en ongehoorzaamheid, toch Zijn knecht. De Heere heeft Zijn knecht niet weggeworpen. Hij was het wel waardig, dat de Heere had gezegd: "Jona, Ik kan van uw dienst geen gebruik meer maken. Zo'n weerspannige wil Ik in Mijn dienst niet hebben." Dat heeft de Heere niet gezegd, geliefden, want Hij had Jona voorbeschikt om in Ninevé te gaan prediken.

Wat God eenmaal besluit 't Zijner ere, zal zonder hindering voortgaan.

Zo zou het ook gaan met Jona.

Kom, laat ons eerst Jona gadeslaan, nadat hij door de vis was uitgespuwd op het droge. De vis is weer spoedig verdwenen in het diepe water. De vis was zijn last kwijt, doch Jona zat nog met zijn last; hij moest zijn last nog volbrengen.

Gemeente, wat zal die man verwonderd zijn geweest. Wat een aanbidding zal er geweest zijn in zijn ziel. Hij kon wel zingen:

*De Heer' wou mij wel hard kastijden,
maar stortte mij niet in de dood.*

Wat een ongekende blijdschap, dat de Heere hem door zulk een diepe weg had gebracht op het droge. Hij mocht de zon weer aan de hemel zien staan. Hij mocht ook ervaren, dat de Heere hem niet verlaten had. De Heere dacht aan Zijn verbond,

ondanks Jona's wederspanning. De Heere ging Jona gehoorzaamheid leren en dat door een diepe en bange weg. Jona zal ook zeer beschaamd geweest zijn.

Gemeente, wanneer de Heere Zijn kinderen door bange wegen terugbrengt, waar Hij ze hebben wil, dan kan het niet anders, of ze zullen grotelijks beschaamd zijn vanwege hun afwijking. Schaamte vanwege hun diepe ellende en ongehoorzaamheid. Ze zullen dan uitroepen: "Wij hebben gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uw allerheiligste ogen." Wellicht heeft Jona op het strand de Heere aanbeden. Jona is dan niet de enige, die op het strand gebeden heeft. Denk aan de apostel Paulus in de Handelingen der Apostelen, toen hij zich inschepte om naar Jeruzalem te varen. We lezen dat Paulus, met degenen, die bij hem waren, neerknielde op het strand.

Het was een aanlopen van de Heere, of Hij hen wilde sparen op de onveilige zee. Jona vraagt hier niet om bewaring op de onveilige zee, maar Jona aanbidt God vanwege Zijn Goddelijke deugden en de wonderlijke bewaring, waarmee Hij hem bewaard had, ondanks zijn gaan naar Tharsis. De Heere had een welgevallen in Jona, ondanks zijn overtreding. Het was Zijn werk, dat verheerlijkt was in het hart van Jona.

Het heeft niet zo heel lang geduurd, want er staat in onze tekst: "En het woord des Heeren geschiedde ten andere male tot Jona, zeggende."

Gemeente, let goed op, wat er staat: "Het woord des Heeren geschiedde ten andere male."

Eerst was het woord des Heeren tot Jona geschied in de plaats zijner inwoning, of in zijn woning. Jona was wellicht in zijn woning te Gad-Hefer. Daar kwam dat bevel: "Maak u op ga naar de grote stad Ninevé en predik tegen haar." Vanuit zijn vaderstad was hij niet gegaan naar Midden-Azië, maar trachtte hij te vluchten naar Tharsis.

Nu komt het woord des Heeren ten andere male tot Jona, nu op het strand der zee. Het is voor de Heere hetzelfde, waar Hij het bevel geeft. Het is dezelfde opdracht, die hij krijgt. Tot de vis sprak de Heere niet woordelijk. Hier spreekt de Heere met het Woord.

Heden spreekt de Heere nog door het Woord tot Zijn Kerk. Niet buiten het geschreven Woord om, maar door Woord en Geest. Door dat Woord geeft de Heere aan Zijn kinderen Zijn Goddelijke bevelen, onderwijzingen, vertroosting en waarschuwingen. Hij doet het Woord zinken in de ziel. Het kan wel eens zo krachtig toegaan, dat het gehoord wordt in het oor en dat het in de ziel verklaard wordt. Die het ervaren heeft, weet, dat de sprake des Heeren een heldere en klare sprake is. Dan is er geen twijfel, wie er spreekt. De satan gebruikt Gods Woord niet zuiver. Dat doet de Heere wel. Als Hij zelf door het Woord spreekt, en Hij laat het inzinken in de ziel, dan spreekt Hij met Goddelijke autoriteit, en naar de staat waarin de ziel verkeert.

Wij zien hier duidelijk, dat Jona niet ontslagen is van zijn opdracht. In ons voorwoord hebben we het reeds gezegd, dat God nooit iemand ontslaat van een opdracht. Als men niet goedschiks wil, dan zal de Heere betonen, dat Hij hen kwaadschiks brengt op de plaats, waar Hij hen hebben wil. De Heere is een krachtige Opvoeder.

Velen van ons hebben kinderen op te voeden, en wij weten allen als ouders, dat kinderen opvoeden een zeer moeilijke, ja een onmogelijke taak is.

Ten eerste, omdat wij zelf zondig zijn, en zo menigmaal niet zijn zoals wij zijn moeten.

En in de tweede plaats, omdat onze kinderen ook zo wederspanning kunnen zijn. Vele ouders moeten klagen over de wederspanning van hun kinderen en hebben verdriet, omdat zij niet wandelen willen in de wegen des Heeren, en in de banen, waar wij hen

graag in zouden hebben. Wij moeten onze kinderen menigmaal kastijden. Godvrezende ouders vallen voor hun kinderen dikwijls op de knieën, en smeken of de Heere hen zelf wil brengen, waar zij hen niet brengen kunnen. En als wij dan moeten aanzien, dat onze kinderen toch doorgaan in de zonde en de ongerechtigheid, wat snijdt dat een ouder diep in het hart.

Als de Heere Zijn kinderen opvoedt, kastijdt Hij hen ook. Wat heeft de Heere ook een verdriet van Zijn kinderen; maar dat is zeker, de Heere is een onfeilbaar Opvoeder. Hij voedt hen zo op, dat ze gewillig gemaakt worden voor het werk waartoe Hij hen roept, want Hij kastijdt Zijn kinderen zo, dat zij gehoorzaamheid leren betrachten aan de Goddelijke opdracht. Hij kastijdt Zijn kinderen met Vaderlijke kastijdingen, zodat zij wel eens uitroepen: *Sla mij met medelijden, gelijk een vader doet.*

De Heere zal Zijn doel bereiken, waartoe Hij Zijn kinderen in de eeuwigheid verordineerd heeft.

"En het woord des Heeren geschiedde ten andere male tot Jona: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek."

Gemeente, in Jona 1 vers Hezen wij, dat God zegt: "En predik tegen haar." Maar er staat niet bij; "de prediking, die Ik tot u spreek." Hier is de opdracht dus meer uitgebreid. Jona mag niet prediken, wat hij zelf wil, of een prediking uit zijn eigen hart, maar de prediking, die de Heere tot hem spreekt. Hij kreeg dus een lastbrief. Een predikant krijgt een lastbrief van de classis, waarin hij werkzaam wordt en die lastbrief krijgt hij, opdat hij het Woord des Heeren zuiver zou prediken in het midden der

Gemeente. Maar hij krijgt ook een lastbrief van boven, dat is een volledige lastbrief, en die luidt: "Predik de prediking, die Ik tot u spreek." Zulk een lastbrief kreeg Jona mee, want ten andere male sprak de Heere tot Jona: Maak u op, dat wil zeggen: Gord uwe lendenen, neem uw staf in de hand, bind uw schoenzolen aan, en ga van de Middellandse Zee naar het Oosten.

Gemeente, dat is een lange reis, want Ninevé lag in Midden-Azië, en Jona was uitgespuwd bij Joppe aan de Middellandse Zee. En er waren toen geen moderne voertuigen, waarmee men rijden kon zoals tegenwoordig, maar Jona moest te voet die grote reis ondernemen, ik zou zeggen: Op de voeten der Apostelen moest hij naar Ninevé om het Woord des Heeren te gaan prediken.

Er staat: "Predik tegen haar," wat hetzelfde is als: Roep tegen haar. De inhoud van de prediking zou dus een roepen zijn, niet vóór Ninevé maar tegen Ninevé. Roepende zonden waren er in Ninevé en een roepende prediking had Ninevé nodig. De grondtekst zegt: "Roep tegen haar." Dat wil zeggen: Hij moest de boodschap Gods brengen met ernst, met nauwgezetheid, en met klem moest hij Ninevé waarschuwen, vanwege het grote gevaar, waarin zij verkeerden.

Jona moest dus gaan reizen de reis Gods, hij moest gaan brengen de boodschap Gods. Hij mocht gaan onder het geleide Gods, en die boodschap moest zijn tot de ere Gods. We zien dus in ons eerste punt een herhaalde opdracht, die de Heere aan Zijn knecht Jona brengt. Jona heeft het Woord gehoord, dat de Heere tot hem sprak en hij heeft het ook aangenomen als het Woord van die God, Die zich de weg niet laat voorschrijven, maar die doorgaat in hetgeen Hij zich heeft voorgesteld, ondanks alle tegenkanting van de mens. Jona wilde echter in het begin veel liever sterven, dan dat hij de Goddelijke last ging volbrengen. Maar de Heere liet Jona niet sterven, - hoewel hij

naar ziel en lichaam in zeer bange nood had verkeerd, - maar toen het water tot aan de lippen kwam en de ziel scheen te overspoelen, heeft God hem uitgevoerd in een overvloeiende verversing.

De Heere wilde Jona gebruiken om Zijn Woord te prediken. Er zijn zoveel knechten, die God weggeworpen heeft, wanneer zij de opdracht hadden volbracht.

Ik denk bijvoorbeeld aan Nebukadnézar, dat was ook een knecht van de Heere. Maar hij is weggeworpen, toen hij gebruikt was als een gesel.

Ik denk ook aan Darius, de koning van Perzië en anderen, waarvan de Heere zegt: "Mijn knecht": Zij zijn weggeworpen toen God ze niet meer kon gebruiken.

Ook Hitler, die eenmaal de gesel was van Europa, hij is weggeworpen, toen de Heere hem niet meer gebruiken kon. Hoevelen zijn er al verworpen na hun prediking: denk aan Judas.

Hier zien we een knecht, die niet weggeworpen wordt. Waarom niet? Omdat hij begrepen is in die Eeuwige. Knecht des Vaders, Die het gekrookte riet niet verbreekt, en de rokende vlaswiek niet uitblust, uit genade brengt Hij het recht voort en verkondigt de waarheid. Hij is het, die ook de Kerk door bange wegen tuchtigt naar God toe, opdat zij, getuchtigd zijnde, zouden uitroepen:

*'k Sloeg eer ik werd verdrukt het dwaalspoor in,
maar nu geleerd, houd ik Uw Woord en wegen.*

Als de Heere dus dat Woord tot Jona heeft gesproken, dan zien wij in de tweede plaats:

2e. De gewillige prediker.

"Jona maakte zich op en ging naar Ninevé, naar het Woord des Heeren. Ninevé nu was een grote stad Gods van drie dagreizen."

Als wij nu Jona 1 vers 3, en Jona 3 vers 3 vergelijken, dan zien wij duidelijk het onderscheid in de gesteldheid van Jona. In Jona 1 vers 3 staat: Maar Jona maakte zich op en vluchtte van voor het aangezicht des Heeren.

Gemeente, dat verschrikkelijke "maar" voor Jona, maar ook voor de Kerk van alle eeuwen. Dat woord "maar" heeft al zoveel leed en ellende berokkend in het leven van de Kerk. Dat woord "maar" wijst ons op een tegenstelling. Toen de Heere bevel gaf aan Jona om naar Ninevé te gaan, kwam het woord "maar".

Jona zei: Ik wil niet naar Ninevé, en ik ga ook niet naar Ninevé. Ik ga trachten de Heere te ontlopen. Maar Jona had er geen erg in, dat hij dat nooit kon.

In deze tekst staat het woord "toen", en dat betekent heel iets anders. Toen maakte zich Jona op, om de Goddelijke opdracht te vervullen. Wij lezen hier niet, dat Jona geredeneerd heeft, of tegengesproken, maar Jona was volvaardig om de Goddelijke opdracht te vervullen. Er is een groot verschil in, of ik een opdracht moet, of mag vervullen, vindt u niet?

Eerst moest Jona de opdracht vervullen, het was een zware last, die God hem op de schouders legde en hij had er geen geloof voor, hij had ook geen zin, om die last te gaan vervullen, want hij moest; het was niet gewillig. Maar nu mocht hij de Goddelijke last volbrengen, en dan wordt het heel anders. Als wij de last mogen volbrengen,

Gemeente, redeneren wij niet meer. Het ongeloof redeneert wel, het ziet allerlei bezwaren en het wil altijd anders dan God wil; maar het geloof is gewillig en gaat ook niet overleggen. Een knecht des Heeren zegt dan niet: Zou men de prediking wel aanvaarden, en zou men wel horen naar mijn stem, maar hij gaat gewillig op de

Goddelijke roepstem. We hebben zo-even gezegd:

Wat is de Heere toch een krachtige opvoeder. Als Hij Zijn kinderen opvoedt, kneedt Hij hen als de pottenbakker zijn leem, dan rijnt ze als leem in Zijn Goddelijke handen. De Heere kan nu - om hei zo maar eens uit te drukken - met Jona doen wat Hij wil, want Jona spreekt nu niet meer tegen, hij denkt er zelfs niet over, Ann de tegenovergestelde richting te gaan, hij wil nu zelfs gaarne de Goddelijke last volbrengen. Waarom? Omdat de Heere hem wonderlijk gespaard heeft en omdat de Heere ook niet voor een plaatsvervanger zorgt voor Jona, maar hem gewillig gemaakt heeft. "Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen."

Gemeente, God maakt Zijn Kerk gewillig, hetzij door kastijding, of door Zijn goedertierenheid. Wat is nu menigmaal de ervaring? Dat God kastijden moet, vóórdát zij gewillig zijn. Wat lijnt zij gelukkig, die door Gods goedertierenheid worden ingewonnen, en gewillig gemaakt en die zeggen: te willen sterven voor de Naam en de zaak van de Heere Jezus, omdat Hij het zo eeuwig waardig is. Als God inwint, dan wint Hij zo in, dat er geen tegenspreken meer te verwachten is. Jona had gehoorzaamheid geleerd.

Kinderen in ons midden, jullie moeten gehoorzaamheid leren, thuis bij vader en moeder, maar ook op school. Gehoorzaamheid leren is zo noodzakelijk, want het is Gods gebod. Maar gehoorzaamheid leren, kinderen, gaat menigmaal gepaard met de roede. Gelukkig echter zijn zij, die door de roede gehoorzaamheid leren, en zich buigen onder het juk dat hen is opgelegd. Buigen in gewilligheid onder vader en moeder, maar ook onder uw onderwijzers of onderwijzeressen, want dat is Gode welgevallig.

Jona had ook gehoorzaamheid geleerd, gelijk Paulus vergenoegdheid had geleerd. Paulus zeide: "Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben." Paulus had dat niet geleerd, omdat hij altijd overvloed had, maar omdat hij wist gebrek te lijden, en overvloed te hebben, omdat hij soms bijna van de honger moest sterven, terwijl hij een andere keer rijkdom en overvloed van brood bezat. Daardoor had Paulus vergenoegdheid geleerd. Jona had gehoorzaamheid geleerd, omdat de Heere hem aan de ene zijde zwaar gekastijd en terneergedrukt, en aan de andere zijde wonderlijk bewaakt en bewaard had.

Jona gaat naar de grote stad Ninevé. Er staat: "Ninevé nu was een grote stad Gods."

U zult misschien vragen wat betekent dat. Als u Ninevé nu eens een naam had moeten geven,

Gemeente, dan zou u misschien zeggen: Ninevé is een grote stad des satans. Want wij hebben gezien dat de zonden van Ninevé waren opgeklommen tot aan de hemel, en dat Ninevé stond op de hoogste sport van de zondeladder. De Heere zou Ninevé van voor Zijn aangezicht verdoen. En nu staat hier, dat Ninevé was een grote stad Gods.

Dat betekent in de eerste plaats, dat Ninevé onder de Goddelijke voorzienigheid een stad geworden was.

In de tweede plaats, dat Ninevé met Gods rijke bemoeienissen te maken had, dat de Heere Ninevé jaren lang had gespaard, ondanks de zonden en ongerechtigheden van haar inwoners. Het betekent in de derde plaats, dat de Heere de Ninevieten nog waarschuwen zou, voordat zij ten ondergang zouden zijn gedoemd. Ninevé, de stad Gods, onder Gods opzicht groot gemaakt, onder Gods bemoeienissen lange tijd gedragen, krijgt nu de naam "stad Gods", omdat God er zich nog mee bemoeit. U

moet wel onderscheiden, dat Ninevé niet is de stad Gods, gelijk wij daarvan lezen in Psalm 46 vers 5. Daar staat: "De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods." In Psalm 87 vers 3 staat: "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!, Sela." Daar wordt dus ook van een stad Gods gesproken, maar daar is groot verschil in. Als in Psalm 46 en Psalm 87 van een stad Gods gesproken wordt, dan wordt daar Jeruzalem mee bedoeld, de stad des groten Konings. Jeruzalem was de stad, waar de Heere woonde met Zijn Goddelijke tegenwoordigheid boven de Schechina. En de Heere sprak tot Zijn volk van boven de Schechina. Daar had Hij Zijn vuur- en haardstede. De Heere had die stad verkoren uit alle steden van Israël, om daarin Zijn woonstede te hebben. De Heere zegt: Die stad heb Ik Mij verkoren om daar te wonen. Die stad zag ook op het Sion Gods, dat God verkoren had van eeuwigheid, dat Hij in de tijd wedertaart, en ook gekocht heeft met de dure prijs van Zijn dierbaar hartebloed. Die stad Gods, die opgehaald zal worden uit dit benedenrond, en straks zal zijn in het Jeruzalem daarboven. Daar zal het volmaakt "stad Gods" zijn.

Er is dus een groot onderscheid tussen een stad Gods. Aangaande Ninevé wil het dus zeggen: Een stad, waarmee de Heere Zich nog mee bemoeit, en Zich nog aan gelegen laat liggen.

Ninevé was een stad Gods van drie dagreizen, staat er. De verklaarders zijn het er niet over eens, wat dat betekent. Sommige verklaarders zeggen, dat die stad een middellijn had van drie dagreizen. Andere zeggen: - en daar sluiten wij ons liever bij aan -: De stad had een omtrek van drie dagreizen; dat betekent, dat men drie dagen werk had, om rondom de stad te trekken.

U zult zeggen is dat nu zo bijzonder? Londen zal wel groter zijn, en Berlijn en Parijs misschien ook wel. Maar als we nu eens denken aan Jericho, daar lezen wij van, dat de Israëlieten op de zevende dag, zeven maal rondom de stad zijn getrokken. Dat is dus maar een zeer kleine stad geweest in verhouding tot Ninevé, want daar had men drie dagen werk om rond de stad te trekken. Het is dus voor die tijd een zeer grote stad geweest.

Maar het was ook een stad van grote ongerechtigheid. Er ligt hier nog meer in. Als er staat: Een grote stad Gods van drie dagreizen, dan denk ik aan de grote steden van ons vaderland. De grote steden zijn meestal goddeloze steden. Denk maar aan het vroegere Babel, en helaas ook aan Jeruzalem, de stad des groten Konings. U moet eens lezen in Zefanja 3 vers 1. Daar zegt de Heere: "Wee des ijselijke, en der bevlekte, der verderfelijke stad!"

In Jeruzalem de stad des groten Konings, waren de zonden zeer uitgebreid geworden en dat was dan de stad, die de Heere uit alle steden Israëls verkoren had! Jeruzalem was een zeer goddeloze stad geworden, in de tijd van de profeten. Zij is ook vermaand en met vuur verbrand, omdat de goddeloosheid groot geworden was.

Denk ook eens aan Rome in vroeger tijden, waarin zoveel spelen plaatshadden, waar de christenen werden vervolgd, met pek besmeerd en zo aan de vuurdood overgegeven.

Denk ook eens aan Parijs, waar de mode vandaan komt. Parijs is een zeer goddeloze stad. De zedeloosheid en de schandelijkheid is ook in ons land zozeer in zwang. De Heere toornst vanuit de hemel, als wij daaraan meedoen. De zedeloosheid, goddeloosheid en ongerechtigheid, zij brandt als een vuur in Parijs, in Londen, maar ook in Amsterdam. Grote steden zijn goddeloze steden, ook in ons vaderland, het goddeloze Amsterdam bij uitstek. Ook in onze grote steden brandt de goddeloosheid

als een vuur, en in ons Nederland zijn de zonden geklommen tot aan de hemel. Nederland staat op de hoogste sport van de zondeladder, maar ons land laat zich niet gezeggen.

Gemeente, ik wil er niet op vooruit lopen, maar één ding wil ik nu toch wel zeggen: Straks zien we Jona in de stad Ninevé, hij gaat getuigen en tegen de stad roepen, maar nu moet u eens eerlijk zijn: Als een eenvoudig man, als een kind van God, nog waarschuwt en zegt: "Nederland, dat gaat niet goed," weet u wat Nederland dan zegt? "Allemaal bangmakerij." Dit gaat door, totdat de Heere komen zal en ons met zijn oordelen geweldig zal verschrikken. Ninevé, een stad Gods van drie dagreizen, zou door Jona worden gewaarschuwd.

Dan zie ik de grote lankmoedigheid Gods. Jona's prediking was niet doelloos, maar was om Ninevé in getrouwheid te waarschuwen, opdat de Heere daar de eer van zou ontvangen, en Ninevé nog intijds zou bedenken, wat tot hun eeuwige vrede dient.

Zo komen wij vanzelf tot onze derde gedachte:

3e. Een ernstige prediking.

En Jona begon in de stad te gaan, één dagreize, en hij predikte en zeide: "Nog veertig dagen, en dan zal Ninevé worden omgekeerd."

Gemeente, wij gaan nu met onze gedachten naar Ninevé. Ninevé is jarenlang de residentie geweest van de koningen van Assyrië. Wij lezen reeds van Ninevé in de eerste hoofdstukken van Genesis. Het was Nimrod, die Ninevé gesticht heeft. Ninevé komt dus uit het geslacht van Kaïn. Ninevé is ten alle tijde een zeer goddeloze stad geweest. Ninevé is uitgebreid en heeft heerschappij gekregen. Ninevé had schone gebouwen, mooie afgodstempels, prachtige straten en pleinen; in Ninevé bruiste het volle leven. Maar Ninevé dacht er niet aan dat het dreigende zwaard des Heeren boven de stad hing.

Als wij leven in de wereld en we hebben vreugde in het leven, wie denkt dan aan het dreigende zwaard des Heeren, dat boven ons hangt? Wij hebben daar geen erg in. Het gaat goed, we leven in vrede voort en zijn gerust. Wij leven in een tijd van hoogconjunctuur. Maar het is allemaal schijnrijkdom en schijnvrede, want de vreze Gods wordt gemist, en als de vreze Gods wordt gemist, blaast God in al onze rijkdommen. Zo zou het ook zijn bij Ninevé, als het zich niet bekeerde.

Jona, u moet het zich eens indenken,

Gemeente, Jona nadert daar die grote stad Ninevé. Geloof maar dat Jona zich zeer klein zal gevoeld hebben, toen hij die grote stad Ninevé aanschouwde. Want het is bijna een bovenmenselijke taak, om in zo'n grote stad te gaan prediken, dat zij binnen nog veertig dagen zal worden omgekeerd. Het is geen wonder, dat Jona bij de aanvang vlood en dat God hem eerst moest inwinnen, maar als we onder Goddelijke geleide gaan en de gunst des Heeren mogen ervaren, dan kunnen we alles verduren, en zijn Gods knechten moedig als een jonge leeuw. Maar als ze in eigen kracht gaan, zijn ze blode en versaagd.

Daar ligt de grote stad Ninevé. Jona moet geen drie dagreizen rondom de stad gaan, en roepen: Nog veertig dagen, en dan zal Ninevé worden omgekeerd, maar hij moet in de stad. De poorten van Ninevé worden voor hem ontsloten, en dan zien wij de Godsgezant de stad binnengaan.

Hij gaat een dagreis, dus we kunnen ongeveer zeggen, tot op de helft van de stad, en predikt de prediking, die de Heere hem in de mond gelegd heeft. De Heere heeft

immers gezegd bij de herhaalde opdracht: Predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek. Dus de Heere heeft hem woordelijk bekend gemaakt, wat hij zeggen moest. Toen ik als ouderling voor het eerst naar een ziekenhuis moest om zieken te bezoeken en ik voor de poort stond van het ziekenhuis, heb ik mijzelf zo nietig gevoeld en zo ellendig, dat ik dacht: Als de Heere mij geen kracht geeft, om binnen te gaan en mijn boodschap daar te brengen, zal ik teruggaan. Daarom kan ik enigszins begrijpen, wat het voor Jona geweest is, om niet bij belijders van de waarheid in een ziekenhuis een boodschap te brengen, maar bij heidenen en vijanden! Hij kende niemand in die stad, hij was er nog nooit geweest.

Nu moest hij het Woord des Heeren in die stad gaan prediken. Jona gaat daar, met zijn staf in zijn hand. Als hij de poort is doorgedaan, gaat de prediking beginnen, en dan horen we hem roepen, want hij zal zijn stem hebben verheven. Heft uw stem op met macht, en roept tegen haar, zegt de Heere. En wat roept hij? "Nog veertig dagen, en dan zal Ninevé worden omgekeerd." Men zou zeggen wat een eentonige prediking, een dag lang roept Jona dat.

In de straten, op de pleinen, vanuit de gebouwen hoort men die prediking aan. De mensen, die door de stad gaan, staan verwonderd, en denken: Wat een eigenaardige man toch, hij roept steeds maar: "Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd!"

Jona heeft geen oog gehad voor de schone gebouwen, en de prachtige tempels in Ninevé. Hij heeft ook geen oog gehad voor hetgeen in Ninevé gebeurde, hij had echter ook geen vrees voor de inwoners van Ninevé. Hij liep daar in de kracht en in de wapenrusting Gods. En als wij in de wapenrusting Gods staan, is er geen vrees. Het geloof werkt immers door de liefde en de volmaakte liefde drijft de vrees buiten, want er is in de liefde geen vrees. Het ging om de ere Gods, om zijn Koning. en daarom was alle vrees uit het hart van Jona weggebannen.

Nog veertig dagen.

Het getal veertig komt menigmaal voor in Gods Woord. Het is ongeveer es weken. Zes weken kreeg Ninevé nog de tijd om zich te bekeren. De Heere stelde het oordeel nog veertig dagen uit. Veertig is het getal der volheid, vier het getal der aarde, en tien is het getal van volheid der Goddelijke straf, of de volheid van Goddelijke genade. Dus het getal veertig is een symbolisch getal, dat God menigmaal in Zijn Woord heeft beschreven.

Gemeente, de Ninevieten kregen nog veertig dagen de tijd, ze werden nog gewaarschuwd.

Ik heb gelezen van Alexander, de koning van Macedonië, wanneer hij een stad ging belegeren, dat hij, eer hij de stad ging bestormen een lantaarn uithing met een licht er in. Dan zond hij een bode tot de stad, met de boodschap: Zolang die lantaarn er hangt, kunnen we nog met elkaar onderhandelen, en zal ik de stad nog sparen. Wanneer de lantaarn wordt weggenomen, en gij hebt mijn eisen niet ingewilligd, dan ga ik onherroepelijk de stad bestormen, dan is het afgelopen. Dus, wanneer de inwoners de lantaarn nog zagen hangen, wisten ze dat er nog uitstel was; zo hangt de Heere hier als het ware de genadelantaarn nog uit, en die zal nog veertig dagen uithangen.

Ninevé zal nog veertig dagen worden gespaard.

De Heere doet dat menigmaal. In de eerste wereld hing honderdtwintig jaar lang de genadelantaarn uit, zij kregen honderdtwintig jaar de tijd om zich te bekeren, maar zij

bekenden het niet, totdat Noach in de ark ging. In de tijd van Abraham heeft Lot lange tijd geleefd als een inwoner van Sodom, en heeft zijn rechtvaardige ziel gekweld bij het zien en horen van hun goddeloze werken. Het was, of de genadelantaarn nog uithing, maar zij hebben niet gehoord, Jeruzalem heeft in de tijd van de Heere Jezus de genadelantaarn gezien. Christus heeft gestaan voor Jeruzalem en gezegd: "Och, of ge nog bekendet in deze uwen dag, wat tot uwen eeuwige vrede dient." Maar Jeruzalem heeft niet willen horen en de verwoesting van Jeruzalem is gekomen.

Zo is het ook met Nederland: Geen veertig dagen, maar wel vierhonderd jaren heeft de genadelantaarn uitgehangen in Nederland. Nederland heeft veel langer tijd gehad dan veertig dagen. Veel, zeer veel jaren hebben Gods knechten in Nederland de genadelantaarn mogen uithangen, hebben vermaand, gewaarschuwd en met tranen gebeden: *Och, of ge nog bekende in deze uwen dag, wat tot uw eeuwige vrede dient.* En nog heden wordt een schuldig land en volk gemaand van zijn boze wegen af te keren, en hangt de genadelantaarn over ons land, onze gezinnen en onze personen. Maar als God de genadelantaarn inhaalt, haalt hij eerst Zijn huisraad thuis. Noach ging in de ark, toen de genadelantaarn weggehaald werd; hij was veilig geborgen. Lot werd gehaald uit Sodom, voordat Sodom en Gomorra verwoest werd. En de Christenen waren In Pella, toen Titus Jeruzalem en de tempel heeft verwoest.

Alzo, Gemeente, en ik zeg het u tot sterkte, volk des Heeren, zal de Heere Zijn Kerk beveiligen als de oordelen Gods over de wereld gaan zullen, en de genadelantaarn wordt ingehaald, want zij worden bewaard tot de zaligheid, die aan hen zal geopenbaard worden in de laatste tijd. Jona heeft de last des Heeren mogen vervullen, en heeft ervaren:

*Maar als een kalf, onwijs en bot,
als ik zo morde tegen God.*

Asaf wilde de Heere het stuur uit handen rukken, maar de Heere zegt: Mijn Raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen. Maar toen Asaf in Gods heiligdommen inging en op hun einde merkte, toen werd hij een groot beest bij God. Denk ook aan de heide Apostelen, Petrus en Johannes. Johannes had niet zoveel kastijdingen nodig als Petrus. Petrus moest gedurig gekastijd werden en voor Gods aangezicht in de schuld gebracht worden, omdat hij altijd door eigen gekozen wegen trachtte God tegen te si aan.

Johannes was gemakkelijker te leiden dan Petrus. Maar als er één weerspannige knecht geweest is, is het Jona wel geweest, en daar moet ik mijzelf ook bij insluiten. Wederspannig en ongehoorzaam.

*Want God was aan mijn zij,
Hij ondersteunde mij,
in 't leed dat mij genaakte.*

Wat zal nu de stad Ninevé met de prediking van Jona doen? Zullen zij de prediking naast zich neerleggen en zeggen: Die man is niet goed wijs, of zullen zij Jona oppikken en in de gevangenis stoppen en ter dood brengen? Of zullen zij luisteren naar de prediking van Jona? Dat hopen wij volgende week met elkander te verhandelen. Eén ding is zeker: De Heere roept ook ons en wijst ons de weg der zaligheid. Hij roept tegen ons, opdat wij ons tot hem zouden bekeren.

Laten wij, eer we met een kort woord eindigen, zingen, hetgeen de dichter zingt in **Psalm 32, het 5e vers.**

Zo zien wij duidelijk, dat er groot verschil is, of wij lopen op eigen gezag, of dat we gaan op bevel van de allerhoogste God. Toen Jona zich op eigen gezag op de wateren ging begeven, kreeg hij de Heere tegen, maar toen hij op Gods gezag naar Ninevé ging, had hij de Heere mee; want hij was veiliger in Ninevé, waar alles bruiste van goddeloosheid, dan op de zee, waar niemand tegen hem was, waar hij rustig lag te slapen aan de zijden van het schip. De zeelieden deden hem geen kwaad, en de Ninevieten, hoewel zij heidenen waren, en in vijandschap hadden kunnen uitbarsten, deden hem ook niets. Want de Heere bewaarde Zijn knecht, gelijk Zijn oogappel. Jona was veilig in de hand des Heeren.

Wat liggen er toch veel lessen in deze geschiedenis. Wij leren hier ook duidelijk, dat het ene kind van God meer kastijding hebben moet, dan het andere kind van God. Zo denk ik bijvoorbeeld aan Abraham, die altijd gewillig deed, wat de Heere hem beval. Abraham stond des morgens vroeg op, - dat ziet op de gewilligheid - om te doen, wat God behaagde. Maar letten we op het leven van Simson, die altijd zijn eigen gang wilde gaan en altijd wat te bedillen had tegen de Heere, dan moeten wij zeggen: Wat heeft Simson toch een bange weg moeten gaan en dat om eigen schuld. Simson moest leren, dat de Heere de teugels van het bewind in handen hield, maar dat Hij die niet in handen van Simson gaf. Asaf was ook wederspannig. Datheen zingt in Psalm 73:

*'k Heb van dit volk, dat mij vergat,
een lange tijd verdriet gehad,
ja veertig jaar hun hoon verdragen.*

Jona is gewillig gemaakt door Goddelijke kastijding. De Heere krijgt Zijn Kerk wel klein, goedschiks of kwaadschiks. Als zij gewillig gemaakt zijn door God, dan is er niets te veel en niets te zwaar, dan kunnen ze tussen leeuwen en stokebranden zijn, want dan hebben ze God aan hun zijde. En dan zullen ze ook in de lunct Gods bewaard worden. Dan wordt Zijn Naam verhoogd door de prediking, want dan hebben ze alleen maar te spreken, wat God hun in de mond legt. Daar zijn ze zelf geen baas over de prediking.

De prediking die Ik tot u spreek, zegt de Heere. En dat is een prediking naar Zijn Woord. Jona mocht geen mensen ontzien daar in Ninevé, dan was hij niet bekwaam geweest om prediker te zijn. Hij moest ook niet gaan vleien in Ninevé, maar hij moest scherp de waarheid spreken en zeggen: "Nog veertig dagen en dan zal Ninevé worden omgekeerd." En God heeft die scherpe prediking willen gebruiken.

Als God de prediking gebruikt, gemeente, dan doet Hij dat onwederstandelijk en krachtdadig. Dan moeten wij onze wapens inleveren, en dan is het: Gena, o God gena, hoor hoe een boet'ling pleit.

De Heere mocht ons uit genade geven, om de waarschuwing, die gedurig tot ons komt, ter harte te zullen nemen:

*Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen,
wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen,
maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen,
ziet zich omring met Zijn weldadigheer.*

Kinderen in ons midden, in Ninevé waren ook kinderen, die hadden meegezondigd met hun ouders, zij waren in het zog der zonde terechtgekomen. Zij leefden in de vreugde, het plezier en het vermaak van deze wereld. Leven jullie daar ook in? Is het jullie hoogste vermaak om te zondigen tegen God in ongehoorzaamheid aan je ouders of je onderwijzers? Of is het jullie hoogste vermaak, in een stil gebed de troon van Gods genade aan te lopen? Ik zou jullie willen aanraden: Vraag naar de Heere en Zijne sterkte.

Jongens en meisjes, de jeugd in Ninevé had geleerd om God te tergen. Het dreigende zwaard des Heeren, een zwaar en grimmig onweder hing boven Ninevé, en zij hadden er helemaal geen erg in. Zij leefden gerust voort op de hoogste sport van de zondeladder. En plotseling komt daar die prediker, die zegt: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd. Als dat in de straten van onze woonplaats eens gebeurde? Als er morgen in onze straten eens een man was die riep: Nog veertig dagen, dan wordt deze plaats omgekeerd. Ik denk, dat de meeste mensen zouden zeggen: Dat is zeker iemand, die ontsnapt is uit een krankzinnigengesticht. Laat hem maar gauw wegtrekken, want die man brengt schrik en vreze onder ons. Wij worden liever met rust gelaten.

Gemeente, wij worden gedurig van Godswege gewaarschuwd en zijn al lange tijd gewaarschuwd. Wij worden ook gewezen op het genadewerk Gods, dat er hulp besteld is voor een verloren zondaar en zondares, want als wij in waarheid voor God in het stof mogen bukken, heeft God nog nooit gezegd tot het huis Jacobs: *Zoek Mijn aangezicht tevergeefs.*

Ik hoop, dat God het geroep Zijner knechten hore. Dat de Heere eens doorboorde oren gaf en geopende harten, om de prediking des Woords te mogen verstaan. Haast u om uws levens wil, want de tijd is voorts kort, en de eeuwigheid is aanstaande. Het dreigende zwaard van Gods oordelen en gerichtten hangt boven Nederland,

Gemeente. Wat er komen zal, weten wij niet, wij willen niet profeteren, maar het komt op een aller-onverwachte wijze, dat moet u maar eens onthouden. In 1953 kwam God op een aller-onverwachte wijze. Wie was er op berekend, dat in de wicht van 1 februari 1953 de dijken zouden doorbreken? Niemand. Een enkel kind van God, dat dicht bij de Heere leefde, was bekend gemaakt, dat er iets ergs aanstaande was. En het kwam onverwacht, toen niemand er op rekende. Zo zal het nu ook komen. Plotseling in het volle bruisende leven.

Gemeente, dat we voor God in het stof zouden leren buigen, het is nog niet te laat. De genadelantaarn hangt nog uit. Ziet u de genadelantaarn niet? Dat God nog predikt, nog roept: Dit is de weg, wandelt in dezelve? Houdt die genadelantaarn in het oog, jongens en meisjes, zij roept ons nog toe, dat de Heere Zijn lankmoedigheid nog uittrekt, en ons nog predikt de genade des Heils. Maar als de genadelantaarn ingehaald wordt, dan is het te laat, dan komt God met Zijn oordelen. De Heere geven Zijn Kerk, tot roem van Zijn Naam, dicht bij Hem te mogen schuilen, de Bron van alle heil en zaligheid.

Volk des Heeren, wij roepen u toe, houd goede moed. Als de oordelen en gerichtten komen, zal de Heere u bergen onder Zijn vleugelen. Hij zal Zijn Sion niet begeven en niet verlaten. En al zou men dan het lichaam doden, vrees hun dan niet, die wel het lichaam, maar de ziel niet kunnen doden. Gij zult ervaren, dat de Heere de stad Gods zal verblijden met de beekjes der rivier. En als dan alles ophoudt hier op aarde, dan neemt Hij ze op in Iet hemelse Jeruzalem, waar geen vervolger, geen zonde, geen

rouw en droefenis meer zal gevonden worden. Geen kreupele Jacob, geen bedroefde Kanaänese vrouw en geen kreupele Mefibóseth meer, maar daar zal Hij alles zijn en in allen. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen. Amen.

8. DE VRUCHT VAN JONA'S PREDIKING

Zingen: Psalm 25: 3

Lezen: Lukas 11: 14-36

Zingen: Psalm 86: 3 en 5

Zingen: Psalm 103:4

Zingen: Psalm 2: 7

Geliefden, het was een grote zonde van de Farizeeën, toen zij zeiden, *dat de Heere Jezus door Beëlzebul, de overste der duivelen, de duivelen uitwierp*. Waarom was dit zulk een grote zonde?

Wel, omdat zij dit tegen beter weten in hebben gezegd. Zij wisten heel goed, dat de duivel geen duivelen uitwerpt, en zij hadden duidelijk de kentekenen van Jezus' geloofsbrieven gezien. Maar, omdat zij, door de verharding van hun hart, meer en meer Jezus en Zijn Woord tegenstonden, hebben zij bij de zonden, die zij hadden gedaan, nog deze lastering toegevoegd: Deze werpt de duivel uit door Beëlzebul, de overste der duivelen. Jezus heeft het hun ook klaar en onomwonden gezegd, dat zo wie enig woord tegen de Heilige Geest zal gesproken hebben, het hem niet zal vergeven worden, in deze nog in de toekomstige eeuw. Zij bedreven dus de zonde tegen de Heilige Geest. Weer anderen begeerden gedurig een teken van de hemel.

Gemeente, als er één leraar op deze aarde is geweest, Die het Woord des Heeren klaar en helder heeft gepredikt, dan is het Jezus geweest. Want Hij leerde niet als de Schriftgeleerde, maar als Machthebbende. Zij konden Zijn leer niet wederspreken, en toch begeerde dit overspelig en zondig geslacht een teken. Jezus had Zijn geloofsbrieven getoond, had gezegd dat Hij uitgegaan was van de Vader, dat Hij was de Gezalfde des Vaders, gezalft tot Profeet, Priester en Koning, en toch zeiden ze: Welk een teken doet Gij? Ze wilden een teken zien in de zon, in de maan, of in de sterren. Dit teken hebben zij niet ontvangen, want al zouden zij tekenen van de hemel hebben gezien, in de zon, de maan, of in de sterren, zij zouden zich op die tekenen niet hebben bekeerd. Jezus heeft zelf gezegd: Al zou er zelfs iemand uit de doden opstaan, zij zouden zich niet laten zeggen. Als het Woord het niet doet, dan zullen de tekenen het ook niet kunnen doen.

En toch heeft Jezus dat geslacht een teken gegeven. Welk teken?

Wel, het teken van Jona, de profeet. Want Jona is de Ninevieten een teken geweest. De Heere zegt: *De Ninevieten hebben zich bekeerd op de prediking van Jona, en ziet, meer dan Jona is hier*. Dat wil zeggen: Hij, Die als Machthebbende leerde, was groter prediker dan Jona. Hij was God uit God, Licht uit Licht; Hij was de Middelaar des Nieuwen Testaments.

Daarom kreeg Israël dat teken en daarom krijgen wij ook dat teken, en wij willen, met de hulp des Heeren, dan een ogenblik stilstaan bij het vervolg van onze geschiedenis, naar aanleiding van het boek Jona, daarvan het derde hoofdstuk, de verzen 5 tot en met 10, waarvan wij u alleen voorlezen het 5e en het 6e vers:

En de lieden van Ninevé geloofden aan God, en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af, tot hun kleinste toe. Want dit woord geraakte de koning van Ninevé, en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich, en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as.

Wij willen vanavond een ogenblik stilstaan bij: *De vrucht van Jona's prediking*.
Die vrucht was:

1. Het geloven aan God,
2. De vernedering voor God,
3. De verschoning door God.

Gemeente, wij hebben verleden week gezien, dat Jona gewillig naar Ninevé is gegaan, om zijn last te volbrengen, die de Heere hem op de schouders had gelegd. Wij zagen in onze gedachten Jona zich voortbewegen, te midden van het rumoer, en de grote onrust, die er was in de stad Ninevé. Wij horen hem ook gedurig prediken en roepen: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd. Het is wel een eentonige prediking geweest, doch misschien heeft Jona daar nog wel enkele woorden aan toegevoegd, dat staat niet in Gods Woord beschreven. Maar het thema van zijn preek was: "Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd."

Nu gaan we vanavond een ogenblik letten op *de vrucht van Jona's prediking*.

Gemeente, wanneer Jona zich voortspoedt door de straten van Ninevé, en het woord van Jona gehoord wordt op de straten en pleinen en bij de afgodstempels, dan kunnen wij wel aannemen, dat er verbazing is geweest bij de Ninevieten. Er kwam niet alleen verbazing, maar ook angst en vreze bij de inwoners van Ninevé. Want zij kenden de profeten van Israël, omdat de koning van Assyrië menigmaal in het land van Israël was binnengevallen. Zij hadden ook wel gehoord van de wonderbaarlijke kracht, die er uitging van de profeten van Israël, en zij hebben aan Jona ook wel duidelijk gezien, dat hij van dat volk afkomstig was. Zij wisten ook wel, dat de God van Israël een machtige God was, want dat hadden zij wel eens ondervonden. Ondanks dit alles waren zij heidenen, dienden hun afgoden, leefden in grote wellust, in het geweld hunner handen, en in grote boosheid voor het aangezicht des Heeren. En nu komt daar als een donderslag uit een heldere hemel, de boodschap, dat Ninevé zal worden omgekeerd.

En dan lezen wij in onze tekst: "En de lieden van Ninevé geloofden aan God." Er staat niet, dat zij geloofden aan Jona, maar aan God. Zij geloofden het woord dat Jona sprak, zij wantrouwden dat woord niet, en dachten ook niet, dat het maar een verzinsel was van Jona: zij begrepen dat het een Woord was van de allerhoogste God. Dus de prediking van Jona werd door de lieden van Ninevé aangenomen als het Woord des Heeren.

Als wij terugdenken aan de tijden van de mobilisatie, in 1939, en aan de 10e mei 1940, toen zagen wij overal mensen samengroepen, met angstige gezichten, met vreze en beven over wat de toekomst zou brengen.

Zo kunnen wij het ons ook gerust voorstellen bij de Ninevieten. De mensen groeften samen, zij kregen een boodschap van God, en geloofden dat Ninevé inderdaad zou worden omgekeerd. Ninevé is ook inderdaad omgekeerd maar niet op die wijze, die Jona zich voorstelde. Er zou een omwenteling plaats hebben in Ninevé, die hen bracht aan de voeten Gods, want het geweten der Ninevieten ging ontwaken.

Hoe groot zou het zijn, als het geweten van het Nederlandse volk, als ons geweten ook eens ging ontwaken. U zult zeggen: Is het dan genoeg als wij een ontwaakt geweten hebben?

Een ontwaakt geweten alleen is niet genoeg, het moet ook een overgebogen geweten zijn. Maar het eerste, wat God doet in de overtuiging is toch, het geweten doen ontwaken. Het geweten gaat dan luider spreken, dan het ooit gedaan heeft.

Het zondebedrijf stond stil in Ninevé, het was of er een grote stilte op het woord van Jona was ingetreden, de stad was als met een roufloers bedekt. De lieden van Ninevé geloofden aan God. Als nu de lieden van Nederland eens aan God zouden geloven, dan zou het in Nederland gaan evenals in Ninevé. Hoeveel predikingen hebben wij al niet ontvangen? Ninevé kreeg één prediking, door één profeet, en het geweten werd ontwaakt, zodat de gehele stad ontroerd werd en met een roufloers bedekt, want zij zagen met indruk, dat zij tegen God, de God van Israël, gezondigd hadden. Het zondebedrijf stond toen ook onmiddellijk stil.

Nu denk ik eens een ogenblik bij mezelf: Als het eens zo was in ons vaderland, dat het zondebedrijf ging stilstaan, dat er geen treinen meer reden op zondag, dat de stranden niet meer werden bezocht, geen kermessen meer werden gehouden, de sportvelden leeg waren, en Nederland zich boog voor de God aller genade: Hoe vreemd zou het er dan uitzien in ons vaderland. En hoe vreemd zouden degenen zich gevoelen, die voort wilden blijven leven zonder God in deze wereld. Maar hoe verblijd zouden Gods kinderen zijn, als het geweten van Nederland eens ging ontwaken. Ja, als ons geweten eens ging ontwaken? Niet alleen, dat er kloppingen in ons geweten plaats zouden vinden, maar dat ons geweten eens krachtig zou ontwaken, en wij eens gingen geloven, dat de oordelen Gods inderdaad aanstaande zijn.

Wij kunnen niet zeggen in onze prediking: Nog veertig dagen, en dan zal Nederland worden omgekeerd. Wij weten wel, dat de Heere nabij is met Zijn oordelen en gerichten. Het is noodzakelijk, dat er ook eens een rouwklage komt in ons vaderland door de prediking, en dat Overheid en onderdaan eens gaan bukken voor de allerhoogste God.

"Zij geloofden aan God."

Het was een schrikkelijke boodschap, die de Ninevieten kregen, en deze boodschap had kunnen leiden tot drieërlei uitwerking: De eerste uitwerking had kunnen zijn, dat de Ninevieten in paniek, of in wanhoop terecht waren gekomen, en gezegd hadden: Het is kwijt, voorgoed kwijt, zodat zij een prooi van de wanhoop geworden waren. De tweede vrucht had kunnen zijn, dat zij zich door lichtzinnigheid nog meer rijp hadden gemaakt voor het naderend verderf.

Ik heb eens gelezen van een ter dood veroordeelde dat hij bij het horen dat zijn vonnis zou worden voltrokken, vroeg om drank, om kaartspel, om plezier en vermaak. De lichtzinnigheid kwam naar boven, en hij zei: Als het dan straks toch sterven is, laat mij dan maar eten en drinken, zolang ik nog op aarde ben, want straks moet ik toch sterven. Zo had het in Ninevé ook kunnen zijn. Die lichtzinnigheid zien wij tot op deze ogenblikken in ons geliefde vaderland. De Nederlanders, en daar zijn wij allen bij inbegrepen, maken zich rijp voor het oordeel. En de derde vrucht had kunnen zijn berouw, bekering, en afbreking van de zonde, voor het aangezicht des Heeren. Deze laatste uitwerking vond bij de Ninevieten plaats.

Er staat: "En de lieden van Ninevé geloofden aan God."

U zult wellicht vragen: Hoe ver ging dat geloof van de Ninevieten? Wanneer wij de verklaringen daarover lezen, zijn zij zeer verschillend. Sommige verklaarders denken, dat de Ninevieten een waarachtige bekering hebben ontvangen, en dat zij dus in de

ware zonderouw geloofden in de God van Abraham, Izak en Jacob. Andere verklaarders zeggen: Ninevé geloofde niet in God, maar zij gelóófdén áán God, aan de Goddelijke bedreiging. Gevoelt u het onderscheid?

Als ik in God geloof, dan buk ik voor de allerhoogste God in het stof, en smee ik niet alleen om afwending van het kwaad, maar ook om vergeving van mijn hemelhoge schuld. Maar als ik áán de Goddelijke bedreiging geloof, dan bid ik wel het kwaad af, dan is er echter geen waarachtige bekering, maar enkel een uitwendige, slaafse onderwerping aan de geboden Gods. Wat moeten wij nu van de Ninevieten geloven? Wij kunnen het veiligst aannemen, dat de meesten van de Ninevieten een uitwendige bekering hadden, dus een bekering van de zonde tot de deugd. Anderszins is het best mogelijk, dat er onder de Ninevieten zijn geweest, die in waarheid en oprechtheid des harten voor God hebben gebogen, want om der tienens wil zal de Heere een gehele stad sparen, omdat Zijn Naam, Zijn roem en Zijn eer er aan verbonden is. Dat wij dat het veiligste kunnen stellen, zal ik u in mijn tweede gedachte duidelijk maken. Wij moeten heel voorzichtig zijn, te zeggen, dat de Ninevieten in waarheid tot God bekeerd zijn geworden en dus hun leven hebben verloren, en het zaligmakende geloof ontvangen hebben door de Geest van Christus.

Hondertvijftig jaren later heeft Nahum geprofeteerd van de ondergang van Ninevé, en die is ook gekomen. Maar nu zou de Heere betonen, dat het Hem welgevallig is, dat er een afbreking is van de zonde en de ongerechtigheid. Dus zij geloofden aan God, maar daar kwam nog iets bij, en daar willen wij u in de tweede plaats een ogenblik op wijzen:

2e. De vernedering voor God.

Er staat: "En zij riepen een vasten uit, en zij bekleedden zich met zakken van haar grootste tot haar kleinste toe. Want dit woord geraakte tot de koning van Ninevé."

Wanneer wij dus vers 5 lezen, moeten wij dat in verband brengen met vers 6. Het woord "want" is een redegevend woord en wat betekent dat? Wel, dat het bekleed worden met een zak, en het zitten midden in de as het gevolg was van het bevel des konings. Wij gaan eerst kijken naar de koning van Ninevé. De koning van Ninevé. zat op zijn heerlijke troon, en had zijn heerlijk overkleed aan. Deze man was voorgegaan in de goddeloosheid, was voorgegaan in het geweld en in de boosheid van hun handelingen. Zo de koning is, zo is het volk.

Jammer genoeg moeten wij dat ook zeggen van ons koningshuis, dat niet wandelt in de wegen des Heeren. Als ik dan denk aan de Vader des Vaderlands en aan andere Godvruchtige Oranjevorsten, die geregeerd hebben over ons Nederlandse volk, dan hebben wij diepe smart in ons hart, dat wij zo ver met land en volk en vorstenhuis van de Heere zijn afgeweken, dat de zonde ingedronken wordt als water.

De koning van Ninevé een machtige koning van Assyrië dus (het was in die tijd het wereldrijk) zat op zijn heerlijke troon. En nu komt het woord van de profeet Jona zelfs in het koninklijk paleis. En het komt niet slechts vaag in het koninklijk paleis, neen, er zijn er verschillenden, die gezorgd hebben dat het woord geraakte tot de koning van Ninevé. Boodschappers van de straat, of misschien rijksgraven hebben de koning bekend gemaakt met de boodschap van die vreemdeling: "Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd."

Koning Beltsazar kreeg ook een boodschap, te midden van zijn feestvreugde. Hij spotte met de God van Israëel, en dronk uit de gouden bekertjes van de tempel te Jeruzalem, prees de gouden en zilveren goden, en toen kwamen daar plotseling

vingeren van eens mans hand aan de wand: Mené, mené, Tekèl, Upharsin. Gewogen, en te licht bevonden. De koning ging van zijn troon, zijn knieën stietten tegen elkaar. En in die zelfde nacht werd Beltsazar der Chaldeeën koning gedood.

Ik denk aan de boodschap, die de profeet Jeremia bracht aan de koning Jojachin, dan neemt hij een mes, en snijdt de rol van Jeremia aan snippers.

Zo doet de koning van Ninevé niet. Wat een wonder. Deze heidense koning op zijn troon beeft en siddert voor de Koning der koningen, en voor de Heere der Heeren. Het geweten van de koning ontwaakt, hij ziet zijn zondeweg, hij is voorgegaan in de goddeloosheid, en heeft zijn volk er toe gedreven om goddeloos te handelen. En nu gaat de Geest, zij het dan misschien de algemene Geest van God, het geweten doen ontwaken, en laat de koning zien, dat om zijn schuld, en om de schuld van zijn volk, Ninevé zal worden omgekeerd en met de grond gelijk gemaakt. Er komt angst en vreeze, maar ook schuldbesef in het hart van de koning van Ninevé. En wat doet hij dan? Het is niet alleen dat hij zegt: *Ik ben schuldig, ik en mijn volk hebben gezondigd*. Er worden ook tekenen van gezien. De koning doet zijn heerlijk overkleed van zich.

Van zo'n heerlijk overkleed lezen wij ook in het boek Jozua. Achan vond een Babylonisch overkleed. Het zelfde grondwoord wordt hier gebruikt bij Jona. Dus zijn Babylonisch overkleed van grote waarde doet de koning uit. Hij gaat van zijn troon af, en doet een zak aan in plaats van zijn kleed.

Hij is dus koning af, en bekleedt zich met een zeer grof kleed. Dat zag op twee dingen, het zag ten eerste op rouw, en ten tweede op vernedering. De koning doet nog meer, hij gaat zitten midden in de as. Hij zat dus eerst op een heerlijke troon, en daarna zit hij als berouwhebbende, als een vernederde in de as.

U weet allen, wat as is. As komt van iets, dat verbrand is, en wordt verstrooid naar de vier winden des hemels. Als we met as in aanraking komen worden we ermee besmet, dan worden we zwart. Abraham zei, dat hij stof en as was voor het aangezicht des Heeren. Job zat neder in de as, ten teken van grote rouw, en krabde zich met een potscherf. Achab, die goddeloze koning van Israël, strooide as op zijn hoofd, bekleedde zich met een zak, en ging langzaam met gebogen hoofd ten teken van zijn vernedering voor het aangezicht des Heeren.

Daar zit de koning van Ninevé.

Gemeente, zelfs in algemene overtuiging kan het zover gaan, dat een koning zijn overkleed uitdoet, de kroon van zijn hoofd haalt, in de as zit en in rouwgewaad gaat, en de zonde en de ongerechtigheid afbreekt, en zijn schuld belijdt voor het aangezicht des Heeren. De koning doet nog meer. Hij gaat niet alleen zelf in de as zitten, en zich met een zak bekleden, maar er staat ook, dat hij liet uitroepen en men sprak te Ninevé, uit het bevel des konings en zijner groten, zeggende: "Laat mens noch beest, rund noch schaap iets smaken, en laat ze niet weiden, noch water drinken. Maar mens en beest zullen met zakken bedekt zijn en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn boze weg, en van het geweld, dat in hun handen is."

Drie dingen zijn dus onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

In de eerste plaats de vernedering en de rouw, met zakken bekleed, en zitten in de as.

In de tweede plaats sterk tot God roepen, tot de God van Israël.

En in de derde plaats afbreken van de zonde en de ongerechtigheid.

Houd deze drie dingen even vast, geliefden, want deze dingen zijn noodzakelijk, wil Ninevé gespaard blijven, voor het oordeel des Heeren.

(1) Het bevel gaat niet uit van de lieden van Ninevé zelf, dus van de lagere volksklasse, maar het komt van hogerhand.

Dan denk ik weer aan Nederland. Onze vaders hebben menigmaal boete- en bededagen uitgeschreven. In de eeuwen, die achter ons liggen, gingen de bid- en dankdagen niet uit van het volk, gingen ook niet uit van de kerk, of de predikanten, maar van de Overheid. De Overheid schreef vast- en bededagen uit. En het waren ook werkelijk boetedagen, in vernedering des harten. Als onze Overheid nu eens een bededag uit zou schrijven, dan zou ik met inwendig vermaak met u samenkomen. Het is noodzakelijk in deze bange tijden, als er eens in waarheid een kentering kwam ook in ons Nederland. Als van hogerhand eens een ontwaakt geweten kwam, dat onze geëerbiedigde koningin en allen die haar troon omringen, eens tot de erkentenis kwamen, dat zij tegen God gezondigd hebben. Dat zij eens in rouw gingen, met afbreking van de zonde, en dat de kerken eens werd bevolen, sterk tot God te roepen, zouden wij dan thuis blijven? Neen, geliefden, wij zouden ook sterk tot God roepen, uit de nood van ons vaderland en misschien ook uit onze persoonlijke nood. De Heere heeft menigmaal betoond: *Op uw noodgeschrei, deed Ik grote wonderen.*

Dat is iets anders, dan hetgeen ik las in het dagblad. Zij zijn weer naar de maan, en nu heeft men uit Washington de maanreizigers gevraagd te bidden voor de vrede. Denkt u, dat zulk bidden de Heere aangenaam is, geliefden?

In de eerste plaats wordt op Gods dag die maanraket afgeschoten, en in de tweede plaats hebben duizenden televisiekijkers het zien gebeuren, en zijn er misschien wel voor uit de kerk gebleven. En nu gaat men deze mensen vragen, om voor de vrede te bidden. Mensen, die met God noch Zijn gebod rekening houden, of tenminste weinig rekening houden. Dat is geen bidden, en sterk tot God roepen. Als we zo om vrede moeten bidden, dan zal de Heere de vrede in onze landpalen niet bestendigen. Maar, zoals de koning van Ninevé deed, dat bevel van hogerhand, om in de eerste plaats te vasten, dat wil zeggen: zich de wereldse genoegens te ontzeggen. Dat is geen kleinigheid, want wij zijn zo gesteld op de wereldse genoegens, we eten en drinken en zijn gaarne vrolijk.

Dat was in Ninevé ook zo. Men at en dronk, men speelde, men sportte, en nu moest men alles verlaten, want er werd een vasten uitgeroepen. Niet alleen bij de groten, maar zelfs tot de zuigeling toe, ja zelfs de dieren des velds, waarmee men de zonde had bedreven, moesten vasten.

Gemeente, dan hoor ik de koeien in de wei loeien, ik hoor de paarden hinniken, omdat er geen voedsel is, ik hoor de schapen en de geiten blaten, omdat hun het nodige wordt onthouden. Het vee zucht, om de zonde van de mens. Het ganse schepsel zucht, als in barensnood zijnde, en omdat de Heere met de mens ook de dieren zou verdoen, daarom moesten de dieren, evenals de mens, op oosterse wijze vasten, en zelfs met zakken worden bekleed; dat staat er duidelijk bij. Wat zien wij dan in Ninevé?

Een ganse stad in rouw. Wij moeten dat zo zien, wellicht niet direct hoofd voor hoofd, maar het merendeel der stad zit in zak en as, zelfs de dieren des velds, en de huisdieren bekleedde men met zakken, zodat alles in rouw was voor het aangezicht des Heeren. Wat is dat op één moment veranderd in dat wellustige en overspelige Ninevé. Op één prediking zat heel dat grote Ninevé in zak en as. Wat een vrucht had Jona op zijn prediking,

Gemeente, al was het dan misschien van uitwendige aard bij het merendeel. Toch heeft de Heere er grote dingen door willen uitwerken. Wat zou het groot zijn, als de

Heere in deze tijden, door de prediking van Zijn knechten eens gaf deze erkentenis:

*Wij hebben God op 't hoogst misdaan,
wij zijn van 't heilspoor afgegaan,
ja wij en onze vaderen tevens.*

(2) Er staat nog iets bij: "Maar mens en beest zullen sterk tot God roepen, en zich bekeren een iegelijk van zijn boze weg, en van het geweld dat in hun handen is."

Hier komen wij dus tot het tweede, dat is niet alleen in rouw en vernedering, maar ook het sterk roepen tot God.

Wij kunnen in persoonlijke, of lichamelijke nood soms sterk tot God roepen. Al hebben wij het leven der genade niet ontvangen, ik roep uw geweten tot getuige, hoevelen hebben er al niet tot God geroepen in ziekten, bij sterfgevallen of wat dan ook, ten eerste vanwege de lichamelijke nood, en in de tweede plaats, vanwege de bedreiging des Heeren. Hoe groot onze nood is, hoe meer wij tot God roepen. Zo is het ook met de zielsnood. Een ontwaakt geweten kan soms tijden tot God roepen, er zitten er wel in ons midden, die door een ontwaakt geweten, een tijd lang sterk tot God hebben geroepen, en het is afgezakt en tot niets geworden. Er was wel een ontwaakt geweten, maar de liefde, gewerkt door Gods Geest, was er niet in te vinden. Er is ook een volk, dat sterk tot God geroepen heeft, en misschien nog roept, dat de nachten doorbrengt met klagen, omdat zij tegen God gezondigd hebben, waar de ware zielenood is gewerkt door de Geest van Christus. Zij roepen zeer sterk tot God, uit de diepten der ellende, omdat de levende hoop in het hart is gewerkt.

Nu is dit een eigenschap van het roepen uit zaligmakende genade dat, hoe dieper de nood is, en hoe onmogelijker het is om zalig te worden, hoe sterker ze roepen, en God aangrijpen in Zijn sterkte.

Er kwam dus bevel van de koning om sterk tot God te roepen, vanwege het oordeel dat de Heere uitgesproken had over Ninevé.

(3) En het laatste, dat er nog bijkwam is dit: Zij moesten zich afkeren van hun boze weg. Want als Ninevé alleen maar sterk tot God had geroepen, en alleen maar in zak en as gezeten had, en tevens doorgedaan was in de zonde en de ongerechtigheid, dan had die vernedering niet gebaat, en zou God daar nooit op hebben neergezien. Dus de afbreking en afkering van de ongerechtigheid werd er bij geëist, van de boosheid hunner handelingen.

Er was dus boosheid in het midden van Ninevé, grote boosheid. Dan denk ik aan de boosheid in ons vaderland, laat ons het maar niet uitmeten, de ontzettende goddeloosheid die uitgeleefd wordt, met woorden en met daden, in het verborgen en in het openbaar. Maar er was ook geweld in hun handen. Dat wil zeggen: Zij waren niet vrij van diefstal, van doodslag en van allerlei grove zonden.

Geweld werd er bedreven in Ninevé. Wat betekende dat? Wel, dat men elkaar om schuldvergeving moest vragen, dat men moest ophouden om elkander te betwisten en te benijden, enzovoort. Er was dus nodig een sterk roepen tot God, en een afkeren van de zonde en de ongerechtigheid, en een afbreken van de goddeloosheid, gepaard met een diepe vernedering voor God. In Ninevé werd gevonden een bekering van de zonde tot de deugd. Noodzakelijk is echter een waarachtige bekering tot God, een afsterven van de oude mens, en een opstanding van de nieuwe mens. De zonde haten vlieden en verlaten, en in een levendig gemis voor God bukken om Zijns zelfs wil. De Heere te leren kennen als het hoogste en eeuwig goed.

Er wordt nog bij gezegd: "Wie weet, God mocht Zich wenden, en berouw hebben en Hij mocht Zich wenden van de hitsigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen."

Gemeente, hier hebben wij het nu wat ik bedoelde, toen ik zeide, dat de Ninevietische bekering niet de waarachtige bekering was. Waaruit bleek dat nu wel? Wel, zij vroegen niet om vergeving van hun schuld. Wat achter hen lag, dat was gebeurd, dat hadden zij bedreven. En hetgeen vóór hun lag, daar waren ze bevreesd voor. Wie weet, Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns. Het ging dus om in het leven te blijven, om niet te sterven.

U zult zeggen: Daar gaat het bij Gods kinderen toch ook om?

Ja, Gods kinderen zijn ook niet vrij van slaafse vreze, zij hebben bij de kinderlijke vreze, ook menigmaal nog slaafse vreze, maar de kinderlijke vreze bij Gods kinderen heeft toch de boventoon. Het gaat er bij Gods volk niet alleen om, om de straf te ontgaan, maar zij leren zeggen: "Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd worde." Het gaat dus om de vergeving van de schuld, en daaraan is onlosmakelijk verbonden, een zich overgeven aan de Heere op genade of ongenade. Dat deden de Ninevieten niet. Het ging om niet te vergaan.

Wie weet; misschien is er wel iemand in ons midden, die sterk tot God heeft geroepen, en gezegd: Wie weet God mocht zich wenden. Wie weet, als ons Nederlandse volk eens berouw kreeg, God zou zich wenden en berouw hebben. Het berouw in God is niet een verandering in Zijn besluit, want niets kan Zijn hoog besluit ooit keren. Maar het is een verandering in Zijn werk. Het ging dus over het kwaad, dat Hij gesproken had, niet over Zijn besluit. Want God is geen man, dat Hij liegen zou, of een mensenkind, dat Hem iets berouwen zou. Maar hier wordt mensvormig van God gesproken.

Wie weet, zegt een overtuigde zondaar, God mocht Zich wenden, Hij mocht nog op mij neer willen zien. Dat is de levende hoop, die de Heere in het hart gewerkt heeft door de bediening van Zijn Geest. Zij grijpen God daarmee in Zijn sterkte, als een rechteloze, als een krachteloze, en zeggen: Heere als ik eeuwig moet omkomen, het is rechtvaardig, maar wie weet; Hij mocht zich wenden, en om Zijns zelfs wil op mij in genade neerzien.

Dat houdt hen staande in de ontdekking en in het verdriet; dat houdt hen staande in de zondewoelingen, houdt hen biddend aan de troon van Gods genade, omdat God barmhartig en genadig is en menigmaal betoonde, dat Hij op het noodgeschrei grote wonderen deed.

Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen. Nu komen wij aan onze derde gedachte:

3e. De verschoning door God.

En God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun boze weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet: God zag eerst hun boze werken, en dan wendt Hij af Zijn ogen goedig. Als God de boosheid ziet en de maat der ongerechtigheid vol geworden is, doet Hij er bezoeking over. Als de Kanaänieten de maat vol hebben volgezondigd, worden ze uitgeroeid. Als een gezin de maat heeft volgezondigd, ziet God de werken en bezoekt ze. En als wij persoonlijk de maat hebben volgezondigd, doet God er bezoeking over.

Maar als Nederland de maat heeft volgezondigd, zal God komen met Zijn oordelen, tenzij onze werken worden omgekeerd. Er moet geen revolutionaire omwenteling

komen, maar een omwenteling door Gods Geest. Dat is noodzakelijk. Zo'n omwenteling heeft de goedkeuring Gods. En God zag hun werken, God zag de koning in zijn rouwgewaad, God zag ook het volk in het rouwgewaad, God zag het vasten, en hoorde het loeien van het redeloze vee, dat de stem ophief naar de hemel. God hoorde ook het sterke roepen, en zag ook, dat zij hun boze werken afbraken, hun zonden lieten, en voor zijn aangezicht beleden, dat ze tegen Hem gezondigd hadden. En het berouwde God, niet over Zijn besluit, maar het berouwde God, over het kwaad dat Hij gesproken had. God was van plan, om door de prediking van Jona, Ninevé tot erkenning van hun zonde te brengen. Ninevé kreeg geen afstel van het oordeel, want het is misschien twee eeuwen later, radicaal verwoest; maar Ninevé kreeg uitstel. Uitstel, zodat ze niet vergingen. God zag in ontferming en in barmhartigheid neer op een volk, dat de zonden afbrak, en sterke tot God riep.

Hij heeft menigmaal betoond, dat Hij op een uitwendige bekering het oordeel uitstelde.

Denk maar aan Achab, die het zo verzondigd had, en zijn hart verhardde, die Elia wilde doden, en Israël dreef tot afgoderij. Toen het oordeel was uitgesproken, kwam Achab tot uitwendig berouw, ging langzaam, en bekleedde zich met een zak. En de Heere zond Elia met een boodschap naar Achab, dat het in zijn dagen niet geschieden zou. De Heere gaf hem uitstel van executie.

Zo was het ook bij Ninevé. De stad werd wel omgekeerd, maar op een wijze, die Jona niet verwacht had. Ninevé kreeg uitstel van de Heere, en daarom kunnen wij alleen maar zeggen, dat de Heere bij het berouw van een zondaar betoont, dat Hij genadig en barmhartig is, en groot van goedertierenheid. Hij schenkt zelf het berouw, hetzij uit- of inwendig. Als de Heere uitstel geeft aan een volk, dat zich vernederd voor Zijn aangezicht, hoe groot is dan de goedertierenheid Gods, voor een zondaar die zich in waarheid tot God bekeert, en zijn leven verliest, die ontvangt niet alleen uitstel, maar het leven, in de gerechtigheid van de Middelaar. Want Christus is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. "En Hij deed het niet."

Zingen wij nu met elkander uit **Psalm 103 het 4e vers**.

Gemeente, nog een enkel woord.

Welk een uitwerking heeft de prediking van Jona toch gehad op de lieden van Ninevé. Wat heeft de Heere betoond, dat Hij barmhartig en genadig is over degenen, die in waarheid de zonden afbreken, en zich vernederen voor Zijn aangezicht. Jona heeft daar wellicht niet veel van gezien, hij zal de stad wel zijn uitgegaan. Het was niet naar de zin van Jona. Dat hopen we de volgende week te behandelen, als de Heere het geeft. Welke lessen liggen hier nu in voor ons?

In de eerste plaats voor ons Nederlandse volk. De goddeloosheid omdat zij niet tegen God gezondigd hebben. Een vogeltje in zijn kooi zingt nog tot ere van de Schepper. En wij? Als wij door Goddelijke genade niet zijn wedergeboren, kunnen wij onze Schepper en Formeerder niet loven. We zijn haters Gods en van onze naaste.

Ook Gods kinderen moeten klagen, dat zij zo weinig leven tot ere van Gods Naam. Zij kunnen zo gemakkelijk Gods Naam horen lasteren, en de zonde zien bedrijven. Wat is er weinig droefheid vanwege de afval en het verval der tijden, waarin wij leven. Als wij ons met onze gezinnen eens voor Gods aangezicht mochten vernederen.

Gemeente, wat zijn er veel gezinnen in ons vaderland, die zelfs leven onder de

waarheid, waarvan men moet zeggen: Die maken zich rijp voor het oordeel.

Ondanks de waarschuwingen en vermaningen, die zondag aan zondag tot hen komen, is het of God de teugels op hun nek geworpen heeft, en zegt: Hol nu maar voort. Zij beantwoorden alles met lichtzinnigheid, sport en vermaak, en een uittarten van alles wat God of godsdienst is. Wat een zwaar oordeel gaan dezulken tegemoet, als ze niet intijds leren bukken voor het aangezicht des Heeren. Maar er zijn ook gezinnen, die een andere koers hebben mogen houden. En nu gaat het hier niet alleen over de zaligmakende genade, want we blijven bij de bespreking van Ninevé, maar ik verblijd mij toch wel eens in die gezinnen, die bij Gods Woord mogen leven, en uitwendig wandelen op het pad van Gods geboden. Zie het maar eens na, of God er Zijn zegen niet over geeft. In het onderhouden van Gods geboden ligt grote loon. De Heere zal dan betonen, dat Hij hen jarenlang draagt, en er ook nog bekeert, en zaligmakende genade schenkt, tot roem van Zijn Naam.

Maar als wij ons rijp maken voor het oordeel, dan zal dat oordeel vreselijk zijn, als wij geleefd hebben onder Gods Woord en zoveel boodschappen hebben gehad.

En komen wij tot het persoonlijke leven: De lieden van Ninevé hebben zich bekeerd op de prediking van Jona. En nu zegt Jezus: "Ziet, meer dan Jona is hier." Hoe beantwoorden wij de boodschap Gods? Als wij heel ons land bezien, dan moet men soms zeggen: Deze man, deze vrouw, die jongen, of dat meisje maakt brandt als vuur. Wij hebben niet slechts één boodschap gehad van de Heere, niet één profeet, maar wij hebben vele boodschappen Gods gehad. Velen van Gods knechten hebben gewaarschuwd en vermaand, al jaren achtereen, dat Nederland straks de oordelen van God zal ondervinden. En waar heeft het Nederland gebracht? Doen wij als Ninevé? Jezus heeft gezegd: *De mannen van Ninevé zullen opstaan met dit geslacht, want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona, en ziet meer dan Jona is hier.*

Dit geslacht zal door de Ninevieten worden veroordeeld, omdat wij zoveel boodschappen en roepstemmen Gods gehad hebben, en het antwoord is: Lichtzinnigheid, brood en spelen, doorgaan in de zonde en in de ongerechtigheid. Waar vinden wij nu eens een bekleed zijn met en zitten in zak en as? Waar vinden wij het vasten, de rouwklage, en het sterk tot God roepen? Ja, hier en daar zitten er nog wel, die worstelen met land en volk en die met grote droefheid al het gebeuren zien in ons vaderland.

Ik hoorde, dat een overleden leraar kort voor zijn sterven nog had gezegd: "Het oordeel is niet meer af te bidden." Waarom niet? Omdat wij tegenover al de boodschappen Gods doorgaan in de zonde, en al de roepstemmen Gods beantwoorden met grote spotternij en met sprekende woorden en daden zeggen: "Wijk maar van mij, want aan de kennis van uw wegen heb ik toch geen lust."

Als er in Nederland slechts kwam een Ninevietische bekering, een afbreken van de zonde, hoe anders zou het er dan uit gaan zien in ons vaderland. Wij kunnen het onszelf niet voorstellen,

Gemeente, als Gods dag niet werd ontheilgd, Gods Naam niet werd gelasterd, als de sportvelden eens leeg waren, de bioscopen en de danszalen niet werden bezocht. Dat de Heere ons eens gaf een wandelen naar Zijn geboden, met ons volk, en onze landsregering, en ook persoonlijk. Dan zou er inderdaad verwachting zijn, en zou de Heere betonen, dat Hij groot is van goedertierenheid, en dat Zijn barmhartigheden vele zijn. Zelfs het vee zucht vanwege onze zonden, en door onze schuld. Is het u wel eens tot schuld geworden, dat het vee moet lijden om onze zonden?

Dan hebben wij misschien ook wel eens gehad, dat wij een paard of een koe in de wei om de hals zouden zijn gevlogen, zich rijp voor het oordeel. Alle lichtzinnigheid en goddeloosheid wordt bedreven, en de prediking stuit af op de hardigheid van het hart. En plotseling komt dan het einde. Hoe gelukkig zijn zij, die de zonde mogen afbreken, en nog gelukkiger zijn zij, die in het stof voor God mogen bukken en hun leven mogen verliezen; want een uitwendige bekering is maar van tijdelijke aard, en de Heere kan daardoor tijdelijk ons leven verlengen, en tijdelijke zegeningen geven, maar bij de dood is het afgelopen. Waarachtige bekering gaat over dood en graf, en duurt tot in alle eeuwigheid, daarin heeft God een welgevallen, want dat volk moet bekennen: "Wij hebben tegen U gezondigd."

Er zitten er misschien wel in ons midden, die zeggen: "Als er iets gebeurt in de kerk - ik spreek hier uit eigen ervaring -, dan is het mijn schuld. Als een leraar of ouderling geen licht krijgt, of als er sterfgevallen zijn in de gemeente, dan zeggen ze: "Dat is mijn schuld." Dan zien zij niet op een ander, maar dan hebben zij het gedaan: *Ik heb tegen U gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uw allerheiligste ogen.* En als dan de schuld van land en volk, onze schuld eens worden mag, dan is het: Spaar Uw volk, o Heere, en geef Uw erfenis niet over, want waarom zouden de heidenen zeggen: "Waar is hunlieder God?"

Hoe zouden Gods knechten, en daar sluit ik mijzelf bij in, moeten staan tussen het voorhuis en het altaar, en wenende deze woorden uitroepen voor het aangezicht des Heeren. Wat moesten wij de boodschap doen horen in het midden van een land, dat het verزندigt voor Gods aangezicht.

Wat ik u bidden mag, om uwer zielen zaligheid: Breek de zonden af. Dat ge een rouwklage mocht ontvangen, maar ook sterk tot God leerde roepen, uit genade.

*Want wie Hem aanroept in de nood,
vindt Zijn gunst oneindig groot.*

In algemene overtuiging kan men sterk tot God roepen, maar dat gaat meestal weer over. Maar als God zaligmakend gaat doortrekken, gaat het niet meer over. Dan is het niet alleen: "Och dat wij niet vergingen", maar dan is het: "Bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd worde", dan gaat het om God, om Zijn gunst en Zijn gemeenschap. En dezulken leidt God naar die meerdere Jona, Die Zijn barmhartigheid en genade uitstrekt over Zijn Kerk, en hen leidt in het spoor der gerechtigheid. Als dan het woord klinkt: "Ziet, meer dan Jona is hier", dan worden ze in alles veroordeeld, maar een volk, dat in alles veroordeeld wordt, krijgt de genade in een Ander, en ligt in de gezegende bediening van Sions gezalfde Koning.

De Heere geve ons maar, met land en volk in de schuld gebracht te worden, persoonlijk en met onze gezinnen, opdat ook wij zouden mogen leren uitroepen: "Wie weet, God mocht Zich wenden."

Als de Heere onze vernedering eens zou mogen zien, ons roepen om bekering eens zou mogen horen, dan zou Hij ook verhoren, en ons rouwgewaad, dat wij in deze bange tijden gerust kunnen aantrekken, zou aanschouwen, dan zou de Heere Zich zeker wenden: "En God deed het niet."

De God aller genade schenke land en volk, Overheid en onderdanen een bukken voor Zijn aangezicht, opdat wij door de vernedering, vergeving zouden ontvangen in de gerechtigheid van de Middelaar, opdat Zijn Naam verheerlijkt zou worden tot in alle eeuwigheid. Amen.

9. JONA'S ONTEVREDENHEID OVER GODS LEIDING

Zingen: Psalm 77:4

Lezen: Lukas 9: 46-61

Zingen: Psalm 73: 8 en 11

Zingen: Psalm 119: 88

Zingen: Psalm 130: 2

Geliefden, in Lukas 9 vers 53 tot 56 lezen wij van Jezus, *dat Hij reisde naar Jeruzalem*. Dat was op zichzelf niets bijzonders, want dat gebeurde wel meer. Maar het bijzondere van deze reis was, dat Hij reisde door het land van de Samaritanen. Het zal u wel bekend zijn, dat de Joden en Samaritanen grote vijanden van elkaar waren en dat geen Jood met een Samaritaan gemeenschap wilde hebben.

Als Jezus met Zijn discipelen door het land van de Samaritanen reist, dan zendt Hij boden uit voor Zijn aangezicht - wellicht enige van Zijn discipelen - om herberg te bereiden, want Hij wilde in een der plaatsen overnachten. Maar toen de Samaritanen hoorden, dat zij reisden naar Jeruzalem, weigerden zij Hem te ontvangen. Zij wilden in geen geval een Jood ontvangen, die naar die vervloekte stad Jeruzalem reisde. De Samaritanen hadden een grote afkeer van de stad Jeruzalem.

Gemeente, wanneer wij deze geschiedenis lezen, komt zo duidelijk het leven van de mens openbaar: Aan de ene zijde. Geen plaats voor Jezus, de Leraar der gerechtigheid. Gelijk er geen plaats voor Hem was bij Zijn geboorte in Bethlehem, zo was er tijdens Zijn omwandeling op aarde evenmin plaats voor Hem te midden van Zijn volk. En in de tweede plaats zien wij hier ook duidelijk de toorn van Zijn discipelen, die toch wedergeboren waren tot een levende hoop. Als Jacobus en Johannes dat horen, ontsteekt hun toorn tegen de Samaritanen en zeggen ze: "Heere, mogen wij vragen, of er vuur van de hemel nederdaalt, om deze Samaritanen te verteren?" Ze zeggen erbij: "Elia heeft het ook eenmaal gedaan."

Maar ze hebben er geen erg in, dat Elia het niet deed om zichzelf te wreken, maar omdat het de ere Gods gold en niet zijn eigen eer.

De discipelen wilden vuur van de hemel laten dalen, omdat het km eer gold en zij wilden zich wreken op de Samaritanen. Jezus heeft gezegd: "Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft de toorn plaats." Dat waren dus mensen, die na ontvangen genade, vuur van de hemel wilden afbidden, om dat plaatsje, waar zij niet mochten overnachten, te verteren.

Jezus heeft Zijn discipelen bestraft, zeggende: "Gij weet niet van hoedanige geest gij zijt. Want de Zoon des mensen is niet gekomen, om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden."

En dan staat er heel eenvoudig: En Hij ging naar een ander vlek. Toen zij Hem in de ene stad, of in het ene vlek niet wilden ontvangen, ging Hij naar een ander. Daarmede betoonde Hij Zijn Goddelijke lankmoedigheid over degenen, die uitriepen: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust."

Hoe beschaamd zullen Jacobus en Johannes geweest zijn, toen zij zagen dat Hij, als het zachtmoedige Lam, Die niets bezat, waarop Hij het hoofd kon neerleggen, nochtans in grote lankmoedigheid de mensen niet verdierf, maar kwam om als het levengevend Hoofd van Zijn Kerk de zondaar te behouden en het leven te geven.

Wat de discipelen eenmaal deden in het Nieuwe Testament, dat deed Jona in het Oude

Testament. Daarbij willen wij u, met de hulp des Heeren, in dit avonduur een ogenblik bepalen.

U kunt het vervolg van onze geschiedenis lezen in Jona 4 en daarvan de verzen 1 tot en met 5, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

Dit verdroot Jona met groot verdriet, en zijn toorn ontstak. En hij bad tot de Heere, en zeide: Och Heere! was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tharsis; want ik wist, dat Gij een barmhartig en genadig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad. Nu dan, Heere! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven. En de Heere zeide: Is uw toorn billijk ontstoken? Jona nu ging ter stad uit en zette zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden.

Deze geschiedenis bepaalt ons bij: *Jona's ontevredenheid over Gods leiding.*

Wij letten op:

1. Een vertoornde Jona;
2. Een biddende Jona;
3. Een wachtende Jona.

Gemeente,

Verleden week hebben wij stilgestaan bij Gods lankmoedigheid omtrent Ninevé. De uitwerking van Jona's prediking was, dat èn de koning èn de inwoners van Ninevé in zak en as gingen, en sterk tot God riepen. Zij zagen, dat het kwaad ten volle over hen besloten was, wanneer zij doorgingen in hun zondige wegen. En dan lezen we in het laatste vers van Jona drie: En het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had, hun te zullen doen, en Hij deed het niet.

De Heere veranderde niet van Zijn besluit, want Gods besluiten zijn onveranderlijke, vrije, en eeuwige besluiten. Maar God veranderde hier Zijn gesproken Woord. De Heere had gesproken Ninevé te zullen verderven, maar hij deed het niet, omdat de Ninevieten berouw kregen en zich vernederden in stof en as.

Wij zouden kunnen verwachten, dat Jona blijdschap zou hebben, toen hij zag, dat hij zoveel vrucht had op zijn prediking. Gods knechten zien menigmaal uit naar de vrucht van hun prediking. En wij zouden ook billijk kunnen verwachten dat een man zoals Jona, ziende de vrucht van zijn prediking, grotelijks verblijd zou zijn geworden. In de eerste plaats in de Heere, die zulk een groot heil had gewrocht. En in de tweede plaats, dat zulk een grote stad als Ninevé, waarin zoveel kinderen waren, gespaard bleef door de lankmoedigheid Gods. Maar wij lezen in het vierde hoofdstuk van Jona, dat het juist niet zo is. Juist het tegendeel is waar.

Het woordje "dit" wijst ons terug op hetgeen de Heere gedaan heeft, maar het woordje "dit" wijst ons ook op hetgeen Jona doet: Dit verdroot Jona met groot verdriet, en zijn toorn ontstak.

Wat een dwaasheid van Jona, om verdriet te hebben over de lankmoedigheid Gods. Wij zouden hebben verwacht, dat Jona voorbidder zou zijn geworden voor Ninevé, toen hij zijn prediking had gebracht. Dat hij in het verborgene had gevraagd: "Heere,

spaar toch dat volk, die grote stad, opdat het niet zou ondergaan". Maar in plaats dat Jona vóórbidder was voor de stad Ninevé, was hij tègenbidder. Hij ging vragen, of de Heere toch dat oordeel dat Hij uitgesproken had, zou willen volbrengen. Wat kunnen Gods kinderen toch afdwalen. Als wij letten op dat verdoemelijke "ik", dat in de wedergeboorte wel een doodsteek krijgt, maar niet dood is: dat in de wedergeboorte wel stervend wordt, maar alleen bij de laatste snik eens sterven zal, dan zien we duidelijk, dat Jona, ondanks alles, dat de Heere aan hem gedaan had, en dat nog vers in zijn geheugen lag, toch een wederspanning blijft voor het aangezicht des Heeren. Er staat, dat het Jona verdroot met groot verdriet.

Dat woord "verdriet" vinden wij ook in Numeri 21 vers 4. Wij lezen daar, dat Israël van de berg Hor, om het land der Edomieten heen trok, om het land Kanaän te beërven. Als zij dan die lange omweg moeten maken, naar de Schelfzee, dan wordt de ziel van dat volk verdrietig op deze weg. Worden zij verdrietig om God? Treuren zij, omdat zij tegen God gezondigd hebben? Nee, het is een verdriet uit opstand tegen God, omdat zij het niet eens zijn met de leidingen en de wegen des Heeren.

Datzelfde grondwoord komt hier ook voor in het 4e hoofdstuk van Jona. "Het verdroot Jona met groot verdriet." Hij is als een onwijs kind, dat mort tegen de leidingen en lankmoedigheid des Heeren. Het verdriet komt uit een verkeerde wortel. Zelfs Gods kinderen kunnen van uit een verkeerde wortel een groot verdriet hebben. Dat is afgunst in een vroom gewaad. Afgunst hebben, betekent dat wij hatelijk zijn, en elkander haten. Nijd is verrotting der beenderen. Wij zouden denken: Dat volk, dat door God zulke grote weldaden is bewezen, zal toch geen afgunst en nijd meer hebben? Ja,

Gemeente, de wortel van het verdriet is nijd en afgunst, en het komt nog in een vroom gewaad ook. Het lijkt wel, of Jona groot verdriet heeft om God, en om Gods eer; maar de werkelijkheid is, dat Jona groot verdriet heeft, omdat zijn gesproken woord niet uitkomt, omdat God anders handelt, dan Hij gezegd heeft.

Hoe anders was het verdriet van Hanna, in 1 Samuël 1 vers 16. Hanna heeft daar haar gemoed ontlast, voor het aangezicht des Heeren, en heeft gesproken uit de volheid van haar verdriet. Dat was een verdriet, voortkomende uit een schreeuwend leed, een heimwee naar de God aller genade. Dat was de ware wortel, door de bediening van Gods Geest gewerkt.

Wat zien we hier nu duidelijk bij Jona, hetgeen Paulus, tot zijn grote smart, moest ervaren: Het vlees begeert tegen de geest, en de geest tegen het vlees, en die twee staan altijd tegen elkander. Zodra de Geest de overhand heeft, zullen en kunnen wij voor onze vijanden bidden, en hen goed doen. Want dan zien we, dat we als een vijand en goddeloze met God verzoend moeten worden; zodra echter het vlees de overhand heeft, hebben wij verdriet over de lankmoedigheid Gods, die Hij een ander bewijst. Dan komt dat verdoemelijke "ik" weer te voorschijn. Als ik het maar heb, dan is het goed, en dan bekommeren wij ons niet om een ander. Ja, dit gebeurt zelfs na ontvangen genade. Dat zien we bij Jona, die in groot verdriet tot God bad, en dat onheilige verdriet nog met vroomheid wilde bemantelen.

Als er één zonde in het hart komt, geliefden, dan baart de ene zonde de andere zonde.

Er staat nog bij: "En zijn toorn ontstak." Op wie was Jona nu toornig? Is hij toornig op de Ninevieten, die daar in zak en as zitten, en sterk tot God roepen? Nee, hij is toornig op zijn Zender, Die hem naar Ninevé gezonden heeft met de boodschap: "Nog veertig

dagen dan zal Ninevé worden omgekeerd." Het is een onheilige toorn, die zich van Jona meester maakt. Hij staat, als met de vuist gebald naar boven, en zegt eigenlijk dit: Heere, als U Uw Woord niet waar maakt, dan ben ik een valse profeet, en gaat mijn eer er aan. Hij bekommert zich niet om de ere Gods, en ook niet om de Ninevieten, die toch ook een onsterfelijke ziel hebben, voor een eeuwigheid geschapen.

Maar hij bekommert zich alleen over zijn eigen "ik" en wil zichzelf handhaven tegenover zijn grote Zender, Die hem met die boodschap gezonden heeft. Bovendien zag hij de heidenen als vijanden van Israël.

Gemeente, er is niet één prediker, die zoveel vrucht op zijn prediking gehad heeft dan Jona. Door één predicatie een hele stad in zak en as, en in rouw voor het aangezicht des Heeren. En nu staat daar tegenover een toornige Jona. Mogen wij dan niet toornig zijn?

Gemeente, er is groot verschil tussen een heilige toorn, en een onheilige toorn. Mozes moest tegen de steenrots spreken, maar hij sloeg er op. Het was onheilige toorn bij Mozes. De Heere zei: "Mozes, omdat gijlieden Mij niet geëerd hebt voor de oudsten des volks, daarom zult gij in het land Kanaän niet komen." Dan denk ik aan de heilige toorn van het Lam Gods: Toen Hij de Joden, die in wettische werkheiligheid tegenover Hem stonden, bestrafte, zag Hij hen aan met een heilige toorn. Gods kinderen kunnen ook wel eens heilig toornen tegen de zonde en de ongerechtigheid, die zich zo vermenigvuldigt, bij land en volk, in de kerk, en in het gezin. Dan is het geen toorn uit zelfhandhaving, maar dan gaat het om de deugden Gods, want die hebben ze lief boven de zaligheid.

Bij Jona is het een zeer onheilige toorn. Als hij had gekund, dan had hij God gedwongen, om vuur van de hemel te doen dalen, opdat Ninevé daardoor zou worden verteerd. Hij kan het maar niet verdragen, dat de Heere Ninevé spaart. Hij heeft van binnen grote ergernis tegen God, omdat Hij groot is in goedertierenheid. En Jona zelf? Denken wij terug, hoe hij in de vis gesteld was. Hij heeft daar gekird als een duif, en gepiept als een zwaluw, en heeft God daar aangelopen als een waterstroom. En nu is hij toornig op God. Verdriet en toorn, deze twee dingen doen ons Jona kennen als een mensenkind, dat op een verkeerde weg is, na ontvangen genade.

Wanneer de genade in oefening is, dan gunnen wij onze grootste vijand de zaligheid, dan zijn we voorbidders voor land en volk, voorbidders voor de zichtbare kerk, en ook voorbidders voor ons gezin. Als de genade echter niet in oefening is, dan komt het vlees weer boven. En, geliefden, dan maakt genade niet beter. Alleen de vreze Gods bewaart ons voor de zonde, als die in beoefening is, dan zijn we ver van de toorn, en van het verdriet vanwege de lankmoedigheid Gods, maar dan buigen wij in ootmoedigheid des harten voor het aangezicht der Heeren.

Jona was een dienstknecht Gods, maar die dienstknecht Gods was mensenkind. Die dienstknecht Gods kon in de mogendheden des HEEREN Heeren Gods Woord prediken, en het oordeel aanzeggen. Maar datzelfde mensenkind is kwaad op God, als hij ziet, dat Ninevé zich bekeert. Als de Heere daarom die grote stad spaart, hoopt Jona maar, dat het geen blijvende bekering is, en dat Ninevé binnen de gestelde veertig dagen weer terugkeert tot zijn vorige wegen, tot de zonde en de ongerechtigheid. Dan zal de Heere Zijn oordeel over die stad doen komen, en dan zal hij met blijdschap kunnen betuigen dat hij de gevierde profeet van Israël is, die het oordeel aangezegd heeft, en dat het woord, dat hij gesproken heeft, ook gekomen is.

Wanneer dat woord niet komt, dan is hij een valse profeet, naar zijn mening. Want de Heere heeft gezegd in zijn Woord: Wanneer een profeet profeteert, en zijn woord komt niet, dan heb Ik hem niet gezonden. De Heere had het voor Jona wel opgenomen, want het gold Zijn eigen eer, en daar zorgt de Heere zelf wel voor, daar heeft Jona niet voor te zorgen.

Gemeente, het oog van Jona is boos, omdat de Heere goed is.

Nu heb ik een vraag, en dat is deze: Wanneer u denkt genade te hebben ontvangen van de Heere, hebt u dan uzelf wel eens leren kennen?

Als u altijd in dezelfde stand zijt, en blijft, kijk dan het leven maar eens na. Het leven der genade heeft zijn open neergetij, en dat zal zo blijven tot op de jongste dag. "Een geloof, dat altijd hetzelfde is, daar houd ik niet van," zegt Graai. Maar als de Kerk, door zaligmakende genade, enkel Geest was, dan zou men zien in de wandel van dat volk, dat het een zaad is, dat de Heere gezegend heeft, niet alleen, maar dan zou het ook zonder zonde zijn.

De Heere gaat Zijn Kerk wel vernieuwen, maar ze houden toch die oude natuur. En die oude natuur kan geweldig de kop opsteken. Dat zien we hier duidelijk bij Jona. Die oude natuur kan zichzelf zo geweldig handhaven, die rebelleert tegen God, staat op tegen God en is toornig op God, en verdrietig, omdat de Heere het woord niet doet komen. Als we onszelf zo leren kennen, gemeente, dan gaan we uit naar die meerdere Jona, en die meerdere Jona heeft voor overtreders gebeden, Die weet, wat van Zijn maaxsel is te wachten; Hij bidt aan de Rechterhand Zijns Vaders, en brengt Zijn volk gedurig terecht. Wanneer Hij dat niet deed, zouden ze zich vergooien in de zonde en in de goddeloosheid, dan gunnen ze er niet één de zaligheid, als ze die echter zelf maar hebben. Maar welgelukzalig is dat volk, dat voor rekening is van de Heere. Jona is toornig, omdat God lankmoedig is. Welk een ellendig bestaan hebben wij toch, gemeente, het is een aanklacht vanwege onze diepe val, en wij zouden wel gedurig moeten uitroepen: "Heere, zie of er bij mij een schadelijke weg is; en leid mij op de eeuwige weg."

In de tweede plaats gaan wij letten op:

2e. Een biddende Jona.

Er staat: "En hij bad tot de Heere, en zeide: Och Heere! was dit mijn woord niet als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tharsis; want ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad. Nu dan, Heere! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven."

Gemeente, Jona geeft hier in de eerste plaats wèl een goede vorm aan zijn gebed. In de tweede plaats echter, is de grond van zijn gebed niet goed, en in de derde plaats: de inhoud van zijn gebed deugt niet.

Eerst de vorm van zijn gebed. Jona bidt tot de Heere, en zegt: "Och, Heere." Dat is een goede vorm van het gebed. Hoeveel zijn er niet, die uit de diepte hebben geroepen: Och Heere, en die het niet verder konden brengen dan: "Och, Heere," vanwege 'de diepe ellende, vanwege de zondeschuld en zonderouw voor het aangezicht des Heeren. Zij konden hun noden niet verhalen, omdat ze zo groot en menigvuldig waren. Kijkt U maar in mijn hart,

*Heere, uit diepten der ellenden,
roep ik met mond en hart,*

*tot U, die heil kunt zenden,
O Heere aanschouw mijn smart.*

Dus de vorm van het gebed is wel goed, maar de grond van het gebed deugt in generlei wijze. We zouden zeggen: Jona, hoe durft ge nu nog bidden?

Jona vraagt niet om onderwijs aan de Heere, maar hij gaat de Heere onderwijzen. Hij zegt: "Heere, ik wou het voorkomen, dat er zoiets plaats had. Ik wist het wel, toen ik in mijn land was, ik heb het bij mezelf overlegd: Als ik naar Ninevé toe ga, dan zal de Heere lankmoedig, en groot van goedertierenheid zijn, en zal mijn prediking niet uitkomen."

Jona wilde zeggen: Heere, dat wilde ik nu voorkomen, ik wilde zelf voor Uw eer zorgen, want U doet het niet, en daarom vluchtte ik naar Tarsis.

Als wij dit gebed van Jona nu eens een ogenblik bezien, wat een verschil is er dan in het bidden. Let eens op zijn bidden in de vis. Daarin vindt men een totaal uitgewerkte Jona, die schreeuwt uit de diepte der ellende tot God. En hier vindt men een Jona die niet vraagt om onderwijs, maar die God zelf wil onderwijzen en de wet voorschrijven, en die zeggen wil, hoe de Heere het doen moet. Zo is Jona hier, want zegt hij: "Ik wist het wel, toen ik nog in mijn land was."

Afgunst, een onheilig gebed, een vleselijk gebed; want het ware gebed, wat vraagt dat? Het ware gebed zegt: Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde. Dat is een waar gebed, en dat wordt gebeden aan de voeten van de allerhoogste Majesteit, dat geeft zich over aan de Heere; maar het valse gebed zegt niet: *Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde*. Maar ... mijn wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Jona's prediking moet uitkomen, Jona wil de Heere ter verantwoording roepen voor de weg, die Hij met Ninevé houdt, en ook voor de weg, die Hij met hèm houdt. Dat is in wezen de grond van zijn gebed. Welk een verkeerde, welk een valse grond heeft Jona hier in zijn gebed.

De inhoud van Jona's gebed komt voort uit ontevredenheid; Jona is ontevreden met de bedelingen Gods. Jona is hierin niet de enige, en ook niet de eerste, en hij zal ook niet de laatste zijn. Wat hebben tal van Gods kinderen al niet in ontevredenheid gebeden, en God ter verantwoording geroepen, in ontevredenheid Gods willen onderwijzen en Zijn weg niet willen goedkeuren.

Wij hebben u laten zingen uit Psalm 73. Asaf was een ogenblik van het spoor der godsvrucht afgegleden; hij had zeer veel in te brengen tegen de leidingen des Heeren. Hij zegt: De goddelozen, het gaat hun goed in de wereld, alles wat zij doen, en waar zij de hand aan slaan, gelukt hen, en mijn bestraffingen zijn er alle morgens. In de Psalmen van Datheen lezen we:

*Ik was uitzins in zulk verdriet,
ja ik was bij mijzelven niet;
maar als een kalf onwijs en bot,
als ik zo morde tegen God.*

Ik ben een groot beest bij U, zegt Asaf, toen hij er achter gebracht was, dat hij alles te bedillen had tegen de leiding des Heeren. Het is, of Jona hier bidt: "Heere, mag ik eens een ogenblik het stuur van het wereldgebeuren in mijn handen hebben, mag ik nu eens regeren over de stad Ninevé?"

Als de Heere dat had toegestaan, dan was Ninevé in een oogwenk van de aardbodem weggevaagd. Jona deed dit in een vroom gewaad, hij ging bidden tot de Heere. Is dat bidden? Hij zegt: "Heere, ik wist het wel, toen ik nog in mijn land was." Hij gaat dus uitvluchten zoeken voor zijn vlucht.

Hij zegt: Ik deed dat, omdat ik er niet op vertrouwde, dat U Ninevé zou verdoen, en dat wilde ik voorkomen, ik wilde U sparen, Heere. De werkelijkheid is, dat hij zichzelf wilde sparen, en dat hij het niet eens was met de leiding des Heeren, en hij zou uitkomen als een valse profeet. Dat is het gebed van Jona.

Gemeente, Jona heeft andere tijden gekend. Gods kinderen kennen ook andere tijden in hun leven, waarin zij bidden, in verlegenheid en verlorenheid van de ziel, en dan uitroepen: Uw wil geschiede, Heere, al zou U mij voor eeuwig van Uw aangezicht verstoten, dan zijt Gij recht in alles, wat U doet. Dat is roepen uit de diepte voor Gods aangezicht, gelijk Jona in de vis, en de Kerk in het verborgene.

Gemeente, nu ga ik toch eens wat dieper op deze zaak in. Denk maar niet, dat er nu geen kinderen Gods meer zijn, die hun knieën buigen en een gebed bidden, dat Gode niet welbehaaglijk is; die niet bidden vóór hun vijanden, maar tegen hun vijanden. Of kent gij uzelf niet? Als gij uzelf niet kent, vraag dan de Heere om zelfkennis, maar vraag er dan ook bij, of u een diepe smart moogt ontvangen, vanwege het gebed, dat God niet welbehaaglijk is.

Er zijn tweeërlei gebeden. De satan bidt ook, en wijzelf bidden ook, en de Geest bidt ook. Als de Geest in onze harten bidt, dan maakt Hij ons voorbidders voor Zijn aangezicht. Als de Geest in onze harten bidt, dan bidt hij tot God voor de heiligen, dan gaan de verzuchtingen uit een geprangd gemoed omhoog tot de troon van Gods genade. Maar als wij zelf bidden, aangepord door de satan, dan bidden wij een verkeerd gebed, dan bidden wij om de verdelging van onze vijanden. En daar hebben Gods kinderen soms zo'n smart van. O, dat ellendige mismaakte en walgelijke bestaan, dat kunnen ze nooit te boven komen.

Geliefden, dat zoudt u misschien niet verwachten van Gods kinderen. Als u nog onbekeerd voortleeft, dan kunt u soms zo groot tegen Gods kinderen opzien. We hebben misschien de geschiedenis van Jona wel eens gelezen, en gezegd: Wat was die Jona toch onverbeterlijk.

Maar gemeente, ontdekkend licht leert ons de geschiedenis van Jona zien als een geschiedenis, die de Heilige Geest heeft laten beschrijven, opdat de Kerk van alle eeuwen daaruit onderwezen en gewaarschuwd zou worden, maar er ook moed uit zou mogen scheppen.

Luther zegt bij de verklaring van dit gedeelte: Wat ben ik toch verblijd, als ik de struikelingen lees van de Bijbelheiligen. Niet om hun struikelingen, of om hun zonden, maar omdat ik zie, dat de Heere hen uit hun struikelingen heeft opgehaald, en hersteld in Zijn gemeenschap door gevoelige genade, want dan is er ook voor mij nog hoop en verwachting, dat God mij zal ophalen uit de grote diepten; want de voetstappen der schapen liggen in Gods Woord verklaard.

Jona zei tegen de Heere: "Ik wist dat Gij barmhartig, genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid zijt."

Hij noemt hier vier deugden Gods. Nu krijgt Gods Kerk liefde tot de deugden Gods. De dichter van Psalm 138 heeft hiervan uitgeroepen: "Door al Uw deugden aangespoord, hebt Gij Uw Woord, en trouw verheven." Want zodra de Heere een

zondaar wederbaart, dan drukt Hij Zijn deugden af in de ziel. Als wij nooit liefde hebben ontvangen tot de deugden Gods, tot Zijn genade, die staat tegenover onze schuld, tot Zijn barmhartigheid, die staat tegenover onze ellende, tot Zijn lankmoedigheid, die staat tegenover ons voortleven en gedurig verzondigen, en Zijn goedertierenheid, die staat tegenover onze ontrouw, dan kennen wij de deugden Gods niet. Maar diezelfde deugden Gods, die Jona had geroemd in de buik van de vis, diezelfde deugden Gods, die hij aanbeden had, omdat de Heere op hem, arme aardworm, had neergezien, en hem uit zijn vijandige licht, diezelfde deugden Gods worden nu een ergernis voor Jona.

Laten wij eens goed nadenken, wat hier gebeurt, gemeente. De kerk krijgt in beginsel liefde tot de deugden Gods, maar nu heeft hij ergernis aan die deugden Gods: Waarom is God zo genadig over Ninevé? Waarom is God zo lankmoedig en goedertieren, om die grote stad nog te sparen? Het is een vraag, waar Jona niet eerder uit kan komen. Wij zouden kunnen vragen: Jona, gij hebt toch zelf ook Gods genade, barmhartigheid en lankmoedigheid ervaren? Toen gij voortholde op de brede weg des verderfs? Waart gij beter, dan de inwoners van Ninevé?

Dan zou Jona moeten zeggen: Neen, Heere, maar uit vrije goedheid waart gij haar een vriendelijk Ontfermer. Want Ik wil en zij zullen.

En nu die ergernis in het hart. Wat leert ontdekkend licht toch zien, wat wij blijven, ook na ontvangen genade. Wat ben ik blij, dat het boek Jona in de Bijbel staat. Hier wordt immers de Kerk ten voeten uit getekend. Al is het, dat ze dan niet direct met woorden murmureren, gelijk Jona, het ligt in hun hart, geliefden In die vuile bron van alle wanbedrijven, die gedurig murmureert, en het niet eens is met Gods wegen, die zich soms niet schaamt, uw met gebalde vuisten naar de hemel te staan.

Als God nu met Jona had gehandeld naar Zijn gerechtigheid, en naar hetgeen hij waardig was, dan was Jona van de aardbodem weggevaagd, in plaats van Ninevé. Want Ninevé bekeerde zich in zak en as. Ninevé schreide vanwege de zonden, en vanwege het oordeel Gods, en Jona bad daar tegenin, en murmureerde tegen God.

Tenslotte zegt Jona nog dit: "Heere neem mijn ziel van mij, want het is mij beter te sterven, dan te leven." Jona wil zeggen: Heere, als Ninevé niet wordt omgekeerd, dan heb ik geen blijde dag meer in mijn leven. Zo moeten wij het zien. Hij wil zeggen: Han sta ik mijn hele leven door bekend als een valse profeet, wiens woorden niet zijn uitgekomen. En daarom, Heere, laat mij naar sterven, want dat is mij veel beter. Maar, Jona, is dat werkelijk wel beter? Als ge zo murmureert tegen God, en dan zo sterven?

Gelukkig, dat de Heere niet alles doet, wat Zijn Kerk vraagt, want dan zou het er slecht uitzien. Als ze terechtgebracht worden en in Gods heiligdommen worden ingeleid, zeggen ze wel eens: *Ik dank U, Heere, dat U niet gedaan hebt naar mijn dwaasheid.* Wat zou dat verkeerd uitgekomen zijn. Elia heeft dat ook eens gevraagd. Hij zei: *Heere, neem mijn ziel maar van mij, het is mij beter te sterven, dan te leven.*

Elia vroeg het uit moedeloosheid, omdat men zijn woord niet geloofde. Hij predikte, waarschuwde, en vermaande, en Israël ging door. Hij dacht, dat hij alleen was overgebleven. En Jona begeerde te sterven, omdat men zijn woord wél geloofde. Ziet u, welke onderwijzingen er in de geschiedenissen liggen? Thomas wilde sterven uit diepe moedeloosheid. Hij zei: *Laat ons met Hem gaan, en met Hem sterven.*

En Paulus wilde ook sterven. Maar dat was een willen sterven, dat gewerkt was door

Gods Geest. Paulus zeide: *Ontbonden te worden en met Christus te zijn, dat is zeer verre het beste.* Maar dan zien wij bij Paulus: *Uw wil geschiede gelijk in de hemel, also ook op de aarde.* Het is mij nodiger te blijven om uwentwil. Dat zei Jona niet. Jona zei niet: Heere, als ik niet sterven mag: Uw wil geschiede. Hij zei: Laat mij maar sterven, want het is beter, dat ik maar van de aarde weg ben.

"Maar de Heere deed het niet." De Heere was over Jona lankmoedig en groot van goedertierenheid. Jona mag, ondanks dit alles, toch nog Zijn Vaderlijke gunst en goedheid ervaren. O, die wederspannige Jona. En daar tegenover het vrijmachtige soevereine, Goddelijke welbehagen.

Jona was biddend voor het aangezicht des Heeren, biddend uit een verkeerde bron, en een verkeerde wortel, maar werd toch door God onderhouden.

En dan zien we in de derde plaats:

3e. Een wachtende Jona.

Wij lezen verder: "En de Heere zeide: Is uw toorn billijk ontstoken? Jona nu ging ter stad uit en zette zich tegen het oosten der stad. En hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden."

Wat doet de Heere nu eerst, gemeente? Ik zal trachten het met een heel eenvoudig voorbeeld duidelijk te maken.

Wij weten, als vaders en moeders, dat wij wel eens een koppig en murmurierend kind kunnen hebben, dert zeer veel in te brengen heeft tegen de van de ouders. Dan kan een vader of een moeder soms vragen: Kind, ben je soms kwaad?

In de eerste plaats is het ouderhart bedroefd, omdat het kind zo weerspannig is, en in de tweede plaats blijft het toch hun kind. Nu kan een rechtgeaard kind bij die vraag wel eens beschaamd de ogen neerslaan, ziende wat vader en moeder nu zijn en blijven tegenover zijn weerpannigheid.

Nu vraagt de Heere hier: "Jona, is uw toorn billijk ontstoken?"

De Heere komt hier, als het ware, Jona tot de orde roepen. Het is, of de Heere zegt: Wat heb Ik u gedaan, Jona, dat u zo kwaad bent? Ik heb u niets gedaan dan goed, en u hebt niets gedaan dan kwaad. Ik heb die grote stad Ninevé niet willen verderven, omdat er zoveel kinderen zijn, en zoveel vee. En nu zijt gij kwaad, Jona. Is uw toorn dan billijk ontstoken?

Dat woord des Heeren zou in Jona's hart moeten zijn ingezonken en hem met schaamte de ogen hebben doen neerslaan. Het zou hem in berouw, en in stof en as aan de voeten des Heeren hebben moeten brengen.

We lezen echter niet eens, dat Jona antwoordt. Hij is nog niet waar hij zijn moet.

De Heere vraagt het Vaderlijk.

Kent u dat Vaderlijke vragen, gemeente? Kent u dat Vaderlijke vragen, volk des Heeren, als uw toorn billijk ontstoken is tegen de leiding des Heeren?

Het kan wel zijn, dat Gods volk een tijdlang doorgaat onder het vragen Gods. Maar als het werkelijk indringt in hun ziel, en de Vaderlijke stem gehoord wordt, wat buigen ze zich dan beschaamd voor het aangezicht des Heeren.

Dan denk ik weer aan die Meerdere Jona, Die Zijn Kerk gekocht heeft met de dure prijs van Zijn dierbaar hartebloed.

Gemeenste, als wij zien de liefde Gods, de liefde van de Middelaar, tegenover de weerspannigheid van de Kerk, dan zouden wij ons wel tot water moeten wenen. Wat

doen wij Hem verdriet aan met onze zonden, en vermoeien Hem met onze ongerechtigheden:

*"Zo Gij in 't recht wil treden,
o Heere, en gadeslaan,
onz' ongerechtigheden,
wie zal dan voor Uw aangezicht kunnen bestaan?"*

Is uws toorn billijk ontstoken, Jona? Jona antwoordt niet, en antwoordt wel. Jona antwoordt met daden, hij ging ter stad uit. De kanttekening zegt: *Hij was ter stad uitgegaan*. En wat deed Jona? Hij zette zich tegen het oosten der stad. In het westen der stad was de drukke zeehaven, en het oosten was heuvelachtig. En tegen het oosten, op één der heuvels, ging Jona zitten. Wij zouden zeggen: Jona, waarom ga je niet terug naar je vaderland? Je hebt toch je boodschap gebracht, en waarom blijf je nu nog bij Ninevé? Je bent immers een Hebreëër, en hoort terug te gaan naar het land van Israël. Je hoeft niet te wachten, tot de Heere de stad verdoet, want dat gebeurt toch niet tijdens uw leven. Je kunt dus gerust teruggaan naar je eigen land.

Maar Jona gaat tegen het oosten der stad, op een heuvel, en dan maakt hij een verdek, dat wil zeggen een tent.

Een tent van eigen maaksel, kent u dat gemeente? Hij krijgt geen tent van de Heere om daar te zitten, want hij mocht daar niet zitten en wachten tot de stad verging. Een tent van eigen maaksel, daar zijn we altijd aan bezig, en daar schuilen we onder. Dat deed Adam, want hij bekleedde zich met een schort van vijgenbladeren. Dat deed ook Aäron, hij had een voorwendsel, en zei: *Dat volk ligt in het boze en dat kalf is er uit gekomen*. Wij doen dat allemaal: iets van eigen maaksel verzinnen en maken.

Jona moest schaduw hebben tegen de oosterse zon. En wat deed Jona nu onder dat verdek? Wel, hij wilde wachten, en zien, wat er van de stad zou worden. En nu denk ik aan iets anders. Abraham, de voorbidder voor Sodom, bleef staande voor het aangezicht des Heeren: Hij zei: "Heere, terwijl ik stof en as ben, als er eens vijftig, eens veertig, eens dertig, eens tien rechtvaardigen in Sodom zouden gevonden worden, zoudt Gij de stad dan verdelgen?"

Nee, Abraham, zei de Heere, dan zou Ik de stad niet verderven. Door genade mocht Abraham voorbidder zijn voor Sodom en Lot.

En Jona bleef maar zuchten en hopen, dat de stad vergaan mocht. Hij verwachtte misschien, dat vanuit Jeruzalem of uit het land van Israël een groot leger zou komen, dat Ninevé veroverde, en met de grond gelijk maakte. Neen, Jona, de Heere heeft uitstel gegeven, ge kunt wachten, en zuchten, maar het gebed, dat niet door Gods Geest is gewerkt, zal niet verhoord worden. Het wachten des ongeloofs wacht altijd tevergeefs. Maar het geloof, al moet het lange tijd wachten, de Heere heeft ervan gezegd: *Houd aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven*.

Jona zal door God op een andere manier terecht gebracht moeten worden. Daar willen wij u volgende week bij bepalen.

Jona zou nu wel kunnen uitroepen, gelijk de dichter van **Psalm 119** en daarvan het 88ste vers, dat wij nu samen zullen zingen.

Gemeente, Jona is gelijk die dienstknecht in de gelijkenis: Hij had zeer veel schuld bij de schuldeheer, maar toen hij op zijn knieën voor de schuldeiser neerviel, heeft die

schuldeiser hem alles kwijtgescholden. Maar diezelfde dienstknecht komt een andere dienstknecht tegen, hij grijpt hem bij de keel en zegt: "Betaal mij, wat gij schuldig zijt." Maar die dienstknecht kon niet betalen. Toen greep hij hem en wierp hem in de gevangenis.

Jona was zeer veel kwijtgescholden, want wanneer de Heere door Zijn genade in ons hart werkt, dan wordt de schuld kwijtgescholden. Dat leert de Kerk trapsgewijs kennen, onderwerpelijk in de ziel. Maar als we dan een mededienstknecht tegenkomen en hem bij de keel grijpen, dan denken we niet meer aan de schuld, die ons is kwijtgescholden, en aan de grote genade die wij hebben ontvangen.

Jona bidt hier openlijk tot de Heere, en gaat tegenover de stad zitten om uit te zien, of de stad wel vergaan zou. Er zijn altijd mensen geweest, en die zullen er nog wel zijn, die geprofeteerd hebben en dan zitten te wachten, of hun profetie uitkomt, en de stad eindelijk vergaan zal.

Maar dat gebeurt niet. Want de Heere is de eeuwige Koning van zijn stad, en Hij heeft beloofd, dat Hij voor zijn werk, en voor Zijn Kerk in zal staan.

Al spreken wij niet altijd onze heimelijke gedachten uit, de Heere kent onze meest verborgen verrichtingen, tot in de wortel van ons bestaan. Als nu alle dingen eens naakt en geopend op de muur stonden geschreven, dan zouden wij, als predikant, en u, als gemeente, hier niet zo rustig staan en zitten. Als we allen eens eerlijk zijn, dan bidden we menigmaal, niet vóór onze vijanden, maar tēgen onze vijanden. Al zeggen we het niet openlijk, en kunnen we nog wel een vriendelijk gelaat tonen tegen onze vijanden, en al kunnen wij er nog wel over spreken, zonder hen te smaden, innerlijk zijn we hatelijk en elkander hatende.

Ja, zelfs na ontvangen genade, kan in het hart van dat volk die boze en verdorven natuur soms zo de overhand hebben.

Zelfkennis brengt ons aan de voeten Gods, en doet ons de schuld bewenen voor Gods aangezicht. Als de Heere ons daar niet brengt, gaan we door tot het bittere einde. Maar de Heere zorgt Zelf, dat Zijn kinderen komen op de plaats, waar Hij hen hebben wil. Daar ligt onderscheid tussen het ware leven en de huichelaar. De huichelaar houdt vol tot het bittere einde, ondanks het vriendelijk gelaat, dat hij toont.

Maar het ware volk komt in vernedering, dan hebben zij soms tijden, dat ze zelfs hun wreedste vijanden kunnen opdragen aan de troon van Gods genade. Als genade in beoefening is, dan hebben we geen vijanden. Dan roemen we de lankmoedigheid, de goedertierenheid, de genade en de weldadigheid Gods. Dan zijn de deugden Gods ons liever dan onze eigen zaligheid.

Maar als genade niet in beoefening is, dan kunnen we ons nog wel ergeren aan de deugden Gods, gelijk Jona hier deed. Wat gaat het toch nauw uit en wat een wonder wordt toch dat grote woord; "Die voor de overtreders gebeden heeft." O die gezegende Middelaar, Die gezegd heeft: "Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen." En als Hij daar biddende aan het kruis hangt, dan ziet die Middelaar Zijn ganse Kerk, van Adam af tot aan de jongste dag. Dan ziet Hij ook Jona, die weerspannige Jona. Dan ziet Hij ook u, volk des Heeren, die niet beter zijt dan Jona, maar inleven moet, na ontvangen genade, dat we zondaren en zondaressen blijven, die gedurig door Gods Geest naar beneden gedrukt moeten worden.

De satan tracht altijd weer voet te winnen, en hij vindt voedsel in onze ziel, want het is wel een stervend leven, maar de zonde is niet dood, en nu gaat hij de ene zonde na de andere aanwakkeren. Als we niet op wacht staan, wakend en biddend, dan komen we

terecht, waar Jona terecht kwam, tegen het oosten van de stad, met een eigen gemaakt verdek, wachtend op het verderf van onze vijanden. Gelukkig, dat de Heere Zijn kinderen terecht brengt, en hen laat zien, dat Hij God blijft, en de regering van de wereld, en van Zijn Kerk niet uit Zijn handen laat nemen door enig mensenkind, die denkt dat hij het beter doen zal dan God. De Heere regeert, en Hij is met hoogheid bekleed, Hij is bekleed met sterkte.

Daarin ligt de vastigheid van de Kerk, dat God Zijn ranken snoeit en zó snoeit, dat er van hen niets overblijft dan een kleine stomp. Dan komt de vruchtbaarheid: Hoe korter ze gesnoeid worden, hoe meer vruchtbaarheid er komt, hoe meer ze in Hem blijven, hoe meer die ranken vrucht zullen dragen. Dat was ook bij Jona nodig. Eerst door de vis, en nu moet God er weer aan te pas komen. Nu gaat hij weer een verkeerde kant uit. Wat is en blijft de Kerk toch hardleers tot aan de laatste ademtocht.

Welgelukzalig zij, die in goede handen zijn, in handen van de Geest der genade en der gebeden, die de Voorbidder in de hemel tot hun Voorbidder hebben. Hij bidt nooit tégen Zijn Kerk, maar altijd vóór Zijn Kerk, ook als ze murmureren of in zondige wegen gaan, en als ze zeggen: Heere, laat me maar sterven, dan zegt de Heere: Dat doe Ik op Mijn tijd, maar niet op uw tijd, volk.

Hoe beschaamd moeten ze zijn, als de Heere vraagt: "Is uw toorn billijk ontstoken?" Op wie zijt gij toornig, Jona? Op die stad? Of zijt gij toornig op Mij? Als de Heere Zijn Kerk afvraagt: Zijt gij toornig? Dan zullen ze, wanneer de Heere door Zijn Geest werkt, met schaamte moeten belijden: Ik ben een overtreder van de buik en van de baarmoeder af.

Ik hoop, dat de Heere u dat geloof schenkt, dat door genade gewerkt was in het hart van Jona, maar ook, dat Hij u beware voor de opstand van Jona. Die is Gode niet welgevallig.

De Heere geve ons maar bekerende genade en Hij brenge ons aan Zijn gezegende voeten, en leide ons in het spoor der gerechtigheid.

Volk des Heeren, de Heere doe de lessen in deze geschiedenis zijn als een baken in zee, en als een waarschuwing, om ons niet te vergrijpen aan de Godsregering, maar te bidden: *Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.*

Hebt ge gedwaald in veel omwegen? Dan mocht de Heere u biddende maken, en doen zeggen: zoek uw knecht, en maak mijn hart tot Uw inzettingen genegen.

Eenmaal zal er geen zonde, moeite, rouw of smart meer zijn. Geen murmurerende Jona meer; dan zal de wil van de Kerk verslonden zijn in de wil van God, eeuwiglijk en altoos. Amen.

10. GODS DRIEËRLEI BESCHIKKING OMTRENT JONA

Zingen: Psalm 103: 7

Lezen: Joh. 1: 35-52.

Zingen: Psalm 38: 17, 18 en 21.

Zingen: Psalm 32: 5.

Zingen: Psalm 142: 7.

Geliefden,

Het was voor Nathanaël tot grote verwondering, dat Jezus tot hem zeide: "Zie, waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is." Het is hem tot zulk een verwondering, dat hij vraagt: "Vanwaar kent Gij mij?" En dan is het antwoord van Jezus: "Eer u Filippus riep, daar gij onder de vijgenboom waart, zag Ik u."

Nathanaël werd door Filippus gevonden onder een vijgenboom. Als wij eens met onze gedachten gaan zouden naar die vijgenboom, dan zouden wij daar een biddende, schreiende, een uitziende en verlangende Nathanaël hebben gevonden, die in een levendig gemis, gewerkt door Gods Geest, zat onder de vijgenboom en zijn hart uitstortte voor het aangezicht des Heeren. Waar was het Nathanaël om te doen? Het was hem te doen om de vertroosting Israëls, die door de Heere was beloofd. En ziet, op een aller-onverwachtse wijze kwam de Heere Zichzelf aan hem te openbaren, doordat hij door Filippus werd geleid naar Jezus.

En dan die verwonderde vraag "Vanwaar kent Gij mij?"

Gemeente, God kent Zijn volk reeds van eeuwigheid. Maar Hij kent hen ook in de tijd, het zuchten van Zijn arme gevangenen is Hem niet onbekend, Hij weet, wat een ieder van hen nodig heeft.

Nu willen wij in dit avonduur stilstaan bij een man, die ook onder een boom zat, maar niet gelijk Nathanaël. Nathanaël zat biddend onder een vijgenboom, maar Jona zat mokkend onder een boom, hoewel hij toch ook een kind des Heeren was.

Wij willen dan onze geschiedenis vervolgen, en onze tekst vindt u opgetekend in het vierde hoofdstuk van Jona, daarvan de verzen 6-9, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

En God de Heere beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over de wonderboom met grote blijdschap.

Maar God beschikte een worm des anderen daags in het opgaan van de dageraad; die stak de wonderboom, dat hij verdorde. En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stille oostenwind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven, en hij zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven. Toen zeide God tot Jona: Is uw toorn billijk ontstoken over de wonderboom? En hij zeide: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe.

Deze geschiedenis spreekt ons van *Gods drieërlei beschikking omtrent Jona.*

Wij letten op:

1. De beschikte wonderboom;
2. de beschikte worm;
3. de beschikte oostenwind.

Wij hebben verleden week stilgestaan bij Jona's makkend, zuchtend, wachtend zitten op de heuvel, tegen het oosten van de stad. Jona zat daar als een Jood. Wij moeten in ogeschouw nemen, dat Joden en heidenen van elkander gescheiden waren. En het is bekend dat Ninevé en het gehele koninkrijk van Assyrië, Israël groot leed en verdriet had aangedaan. De Assyriërs vielen gedurig het land van Israël binnen. Daarom wenste Jona dan ook vuriglijk, dat die vijanden van zijn volk zouden worden weggevaagd van de aardbodem. Dan hadden zij tenminste geen kans meer om het land van Israël te beroven en te plunderen. Maar Jona had er geen erg in, dat de barmhartigheden Gods roemen tegen een welverdiend oordeel. Wij zien dus Jona in onze gedachten zitten onder zijn eigen gemaakt verdek, want hij maakte een tent.

Hij zat daar niet, zoals Nathanaël, maar hij zat daar als een opstandige, makkend tegen God. Hij stond niet voor het aangezicht des Heeren, gelijk Abraham, die staande bleef in zijn voorbede voor Sodom. Maar hij was biddend, of de Heere Zijn Woord toch maar zou vervullen, en de stad verderven. Zo zat hij te wachten, wat er van de stad zou worden.

Nu gaat onze geschiedenis verder en lezen wij in vers 6: Maar God de Heere beschikte een wonderboom en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over de wonderboom met grote blijdschap. Dus in de eerste plaats zien wij de beschikte wonderboom. Wij moeten daarom goed letten op het woord: God de Heere beschikte. Het woord "God" betekent: *Elohim, Schepper*.

Het is, of de Heere hier wat nieuws scheidt op de aarde. Een boom, die in één nacht groot is en straks weer in één nacht vergaat. Het was dus een beschikking, een bijzondere voorziening van God, de Heere, de Verbonds-Jehovah, dat Hij schaduw gaf aan Zijn makkende knecht Jona. De Heere deed dat niet, omdat het Hem welgevallig was, dat Jona daar zat uit te zien naar de verdelging van de stad. De Heere deed dit, opdat Hij door deze weg onderwijs zou geven. De schaduw, die Jona had van zijn tent was niet voldoende.

Nu ging de Heere dat eigen maaksel wegnemen en een natuurlijke schaduw geven, de schaduw van een wonderboom. Die wonderboom was een zeer snelgroeende boom. Dit soort bomen was er inderdaad. Maar die bomen werden niet in één nacht groot, en verdwenen ook niet in één nacht. Ik heb gelezen, dat die bomen in één jaar wel drie tot vijf meter hoog konden worden, en waren ze ouder, dan werden ze soms twaalf meter hoog. De bladeren van die bomen werden reusachtig groot, zodat ze dus veel schaduw gaven, wanneer men er onder zat. Maar de bijzondere beschikking was, dat die snelgroeende boom, die dus van zichzelf al snel groeide, nog veel sneller groeide. Er is nog nooit in één nacht een boom groot geworden, dan alleen hier bij de profeet Jona; dit gebeurde, opdat de Heere hem wilde onderwijzen.

Wat zien we nu zo duidelijk in die wonderlijke beschikking Gods? Dat de Heere allerlei middelen heeft, om Zijn kinderen op hun vaste plaats te brengen. God doet dat niet altijd door wegen van kastijding.

Eerst is Jona gekastijd, toen de Heere die storm beschikte. Die storm vond plaats, om Jona wakker te schudden uit zijn vaste slaap. De Heere heeft hem hard gekastijd, doordat hij overboord moest en drie dagen en drie nachten in de beschikte vis zat. Zo is Jona dus, gekastijd door de Heere, naar Ninevé gegaan. Wij zouden verwachten, dat de Heere Jona nog harder ging kastijden, want dat had hij verdiend. Maar de Heere gaat nu een andere weg in met Jona, en dat is de Vaderlijke onderwijzing. Zo zien we, dat de Heere verschillende wegen inslaat met Zijn Kerk. Al is het, dat ze menigmaal

kastijding verdienen, God komt niet altijd met kastijdingen, maar God gaat soms ook Vaderlijk en liefderijk onderwijzen. En die onderwijzingen doen hen menigmaal in beschaamdheid des aangezichts voor God neervallen. Zo gaat de Heere nu met Jona handelen inzake deze wonderboom.

Er wordt in verschillende opzichten over wonderbomen gesproken, en ik wil u enige voorbeelden noemen: Schijnbekeringsen zijn ook wonderbomen. Die zijn meestal in één nacht groot, maar het is dikwijls zo, dat ze in één nacht verdwijnen. In Mattheüs spreekt Jezus van het zaad, dat onder de doornen gevallen is. Het schoot welig op, maar toen de zon kwam, is het weer verdwenen. Van een schijnbekeringsen wordt wel eens gezegd: Hoe hebt ge het zo vlug gevonden?

Terwijl Gods kinderen soms jarenlang tobben over deze vraag: *Mijn ziel, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?* De Heere openbaart trapsgewijze het leven der genade, en de openbaring van de Middelaarsbediening, maar de schijnbekeerden hebben het meestal in één ogenblik gevonden en staan als wonderbomen versierd op deze aarde. Vlug opschietende vriendschap ontstaat in één ogenblik, maar we zien dan zo'n warme genegenheid spoedig verdorren als een wonderboom. Het is maar een ogenblik en het is zo weer verdwenen. Denk maar eens aan de Hosanna-roepers in de tijd van Jezus' omwandeling op aarde. Toen Jezus de stad Jeruzalem naderde, gezeten op een veulen ener ezelin, hebben de Joden uitgeroepen: "Hosanna, gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren." En weldra was die hosanna-wonderboom veranderd in een dorre boom: "Kruist Hem, kruist Hem!" De Joden hadden het ware leven niet ontvangen.

Jona kreeg een natuurlijke beschutting. Het scheen dus, of het de Heere welgevallig was, dat Jona zat te wachten op de verdelging van zoveel medemens. En Jona kan wel gedacht hebben: Ik ben in de weg Gods. Het kan schijnen, of de Heere vóór ons is, maar dat we in werkelijkheid toch niet in Gods weg zijn; dat heeft Jona hier duidelijk ervaren. Maar hij mocht ook ervaren, dat de Heere hem hierdoor onderwijzingen wilde geven. Jona zat onder die wonderboom en die boom had wel bladeren, maar geen vruchten. Het is beter te zitten onder de Levensboom, onder de Appelboom, waarvan de bruid zeide: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn liefste onder de zonen; ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder; en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet." Wanneer we mogen zitten onder die gezegende Appelboom, dan zal de Heere de vruchten van die Appelboom doen vallen, opdat de Kerk zich daarin zou verblijden. Zij mogen dan eten tot verzadiging toe. Dat is heel iets anders dan een wonderboom, waaronder Jona zat.

Jona is zeer verblijd met de wonderboom. Er staat, *dat hij zich verblijdde met grote blijdschap*. Wij kunnen hier niet spreken van een kinderlijke blijdschap, maar wij zouden hier eigenlijk moeten spreken van een kinderachtige blijdschap. Jona was een man met sterke schommelingen in zijn leven. Het ene ogenblik zat hij totaal in de diepte, dan was hij verdrietig, dan weer zuchtend en makkend, en dan verblijdde hij zich weer met grote blijdschap, een valse rust.

Er is ook een andere blijdschap, een blijdschap, waarvan de Heere zegt: "Hun blijdschap zal dan onbepaald, door 't licht dat van Zijn aangezicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen." Dat is die blijdschap, waarvan de Catechismus spreekt in Zondag 33 over de waarachtige bekeringsen: Een hartelijke vreugde in God, door Christus, omdat de grootheid van de Majesteit Gods in het hart wordt geopenbaard en verklaard. En

omdat verloren zondaren en zondaressen, roepend uit de diepte, uit genade mogen ontvangen de vreugde des heils.

De Heere wilde Jona redden uit zijn verdriet. Dat wil zeggen: De Heere wilde hem een weinig tot rust brengen, opdat hij vatbaar zou worden voor het onderwijs, dat de Heere hem wilde geven. Want zoals Jona daar zat, onder de tent van eigen maaksel, was hij niet vatbaar voor onderwijs. En om hem vatbaar te maken en hem Zijn lankmoedigheid te tonen, gaf de Heere hem een wonderboom. Jona zal wel verwonderd zijn geweest, hoewel dat niet staat beschreven, dat God zijn eigen maaksel wegnam, en daarvoor in de plaats een zeer schone wonderboom stelde. En Jona heeft zich verblijd in de schaduw van die boom, want zonder schaduw kon Jona daar niet zitten wachten op de verdelging van de stad. Hij kreeg dus van de Heere een beschutting.

En, gemeente, kennen wij de beschutting van de Schoonste aller mensenkinderen, op Wiens lippen genade is uitgestort? Dat is dan geen wonderboom, maar de Levensboom, Wiens wortelen zijn in de eeuwigheid en Wiens wortelen ook zijn, door Zijn nederige geboorte, in het menselijk geslacht. Die uit Maria geboren is, en als de God-mens, de Levensboom en de Wortel der Kerk wordt aanschouwd. Want de Wortel draagt de Kerk en in Hem ligt het leven voor de tijd en de eeuwigheid.

Jona zelf was geen wonderboom, dat was het grote voorrecht. Hij zat wel onder de wonderboom, hij morde wel tegen de bedeling Gods, hij murmureerde wel, maar toch was hij een kind des Heeren, dat door de Heere bij de hand genomen was. Jona kon het Asaf wel nazeggen: "Gij hebt mijn rechterhand gevat.

*Gij zult mij leiden door uw raad,
o God, mijn Heil, mijn Toeverlaat,
en mij, hiertoe door U bereid,
opnemen in Uw heerlijkheid."*

Op die ogenblikken was hij daar echter niet, want als de Heere de rechterhand van Jona niet had gevat, dan was het voor hem kwijt geweest. Wat heeft Jona gerukt om los te komen van de Heere, en wat heeft hij zijn vuist gebald tegen de bedelingen des Heeren. Maar wat heeft de Heere hem Vaderlijk onderwezen, wat is de Heere goed geweest voor dit weerspannige kind, om hem in zijn morrend verdriet een wonderboom te geven, waar hij onder zitten mocht, een schaduw, waaronder hij genieten mocht.

Maar het was een vleselijk genot. Jona was op de ogenblikken zover, dat hij alleen maar aan zijn vlees dacht. Gods kinderen hebben tweeërlei genot: *Vleselijk genot en geestelijk genot*. Zij zijn vlees en geest. Nu wil ons vlees zeer gaarne gestreeld worden, ook na ontvangen genade. Het kan zo verlangen naar het zien- en zingenot van deze wereld.

Jona verblijdde zich in vleselijk genot. Als er geestelijk genot is, dan kunnen wij door diepe dalen en langs donkere wegen gaan en nochtans geestelijk genot smaken en vrede hebben in ons gemoed, te midden van de stormen en de baren. Want de Heere is groot van goedertierenheid en Hij betoont, dat Hij zich uit genade verheerlijkt in de harten van Zijn gunstgenoten.

De beschikte wonderboom redde Jona op die ogenblikken van zijn verdriet en gaf hem grote blijdschap. Misschien heeft Jona wel gezongen onder die wonderboom. Wij lezen daar niet van, maar gezien zijn grote blijdschap, heeft hij misschien wel gezongen van de goedertierenheden des Heeren. Het kan zover gaan, dat wij in een

zondige weg zijn en er geen erg in hebben, dat wij murmureren tegen de Heere en dat die weg de Heere niet welgevallig is. Gods volk kan soms zingen in een zondige weg, en verblijd zijn met grote blijdschap. Maar dan komt de Heere, want dat kan niet altijd zo doorgaan bij Gods volk. De huichelaar kan daarin blijven doorgaan, maar Gods kinderen niet. Want dan zal de Heere betonen, dat Hij God is en dat Hij hen terugbrengt, waar Hij hen hebben wil.

Wij zullen in de tweede plaats letten op:

2. De beschikte worm.

Er staat in onze tekst: "Maar God beschikte een worm des anderen daags, in het opgaan van de dageraad; die stak de wonderboom, dat hij verdorde."

Dat woordje "maar" komen wij verschillende malen tegen in de geschiedenis van Jona. We hebben dat ook gelezen in het eerste hoofdstuk van Jona: "Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tarsis, van het aangezicht des Heeren."

En dan komt het "maar" des Heeren: "Maar de Heere wierp een grote wind op de zee, en er werd een grote storm in de zee." Nu zien we hier weer dat "maar" staan. Jona is die nacht in grote blijdschap rustig ingeslapen en heeft zich verheugd op de dag, die aanstaande was.

En toen kwam het "maar" des Heeren: "Maar God beschikte een worm des anderen daags." Wij zien hier duidelijk, dat God over het levenloze schepsel regeert - Hij beschikte een wonderboom -, dat God over de redeloze schepselen regeert, evenals over de redelijke schepselen. God regeert over alle dingen. En het wonderlijke is, dat God het grootste beest kan beschikken en de kleinste worm.

Toen Jona in zee geworpen werd, beschikte de Heere een grote vis. Hij gaf bevel om Jona op te slokken. En nu gaat de Heere het niet doen met een grote vis, maar met één van de kleinste diertjes, die Hij geschapen heeft. Jona zag die worm niet, want die was onzichtbaar in de aarde. Maar God gaf dat kleine diertje bevel om die wonderboom van Jona in de wortel te steken. En wat gebeurde er? Toen gingen de bladeren van die boom slap hangen en die schone wonderboom, waar Jona zich in had verlustigd, verdorde bij het opgaan van de dageraad, toen de zon opging.

Ik zie in gedachten Jona naar die boom kijken. Hij had er zich in verlustigd, dat hij straks weer in de schaduw van die boom zou zitten, turend naar de stad Ninevé: Zou het vandaag gebeuren? Zou God vandaag de bliksem van de hemel neer doen dalen op die goddeloze stad, of zou er soms vanuit het land van Israël een groot leger naderen om Ninevé te bestormen en van de aarde te verdoen? Maar toen Jona onder de boom wilde gaan zitten, zag hij, dat die boom verdord was. God had geen storm nodig om een boom neer te vellen: Hij had ook geen bliksems nodig om een boom neer te vellen: De Heere gebruikte een kleine worm, die de boom in de wortel stak. En toen had Jona aan die boom niets meer: Toen hij onder die boom wilde gaan zitten, zag hij, dat die boom verdord was. Jona werd daarover zeer toornig en zeer verdrietig.

Er zijn niet altijd grote dingen nodig om ons verdrietig, gemelijk en toornig te maken. U weet wel, wat er, met Haman, de zoon van Hammadatha gebeurde. De koning had hem groot gemaakt en hij was er zeer verblijd over, dat hij één der grootste heren was in het rijk van Ahasveros. Maar toen Haman in de poort des konings was, en hij daar de Jood Mordechaï zag zitten, die niet voor hem boog, vergalde dit al het levensgeluk van Haman. Het was maar een kleinigheid, dat die Jood niet voor hem wilde bukken. Haman heeft geprobeerd om Mordechaï uit de weg te ruimen, omdat hij zijn

levensgeluk vergalde. De Heere kan soms door kleine dingen grote zaken uitrichten. Dat betoont Hij ook in het verdoen van Zijn vijanden.

Ik heb eens gehoord van een kind des Heeren, dat naar een andere plaats moest. Hij was zeer bevreesd voor iemand, die in die plaats woonde, omdat die hem al zoveel verdriet had gedaan in zijn leven. Met bange vreze in zijn hart is hij op weg gegaan. Maar wat hoorde hij, toen hij daar kwam? Die man was verhuisd. Hij had dus geen last meer van die man. De Heere had het op heel eenvoudige wijze voor hem opgelost. Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere. Gods kinderen kunnen soms in grote ongelegenheid komen, niet wetend, hoe ze daar ooit uit verlost moeten worden, zodat ze denken: God zal Zijn sterke hand en Zijn krachtige arm wel moeten openbaren, om die zaak op te lossen. Welnee, de beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten. God kan met heel eenvoudige, kleine dingen grote daden verrichten, opdat Zijn Naam geroemd en verheerlijkt worden zal. God deed het hier door een knagende worm.

Jona's levensgeluk werd vergald door een knagende worm. Hoevelen zijn er niet, wier levensgeluk vergald wordt door een knagende worm, de één in dit, en de ander weer in iets anders: Een knagende worm kan het huwelijksgeeluk zo menigmaal vergallen in het leven van een mens. En welk een knagende worm is de zonde! Kent u die knagende worm,

Gemeente? Die worm knaagt aan ons bestaan, omdat wij ons in Adam van God hebben losgescheurd. Er zijn mensen in de wereld, ja zelfs wel in de kerk, die een knagende worm van binnen hebben, een zonde, waarvoor zij niet durven uitkomen en die altijd in hun geweten knaagt als een worm en al hun levenslust vergalt. Een knagende worm, die hen influistert: Voor u is er nooit bekering meer mogelijk.

Wij hebben allen een knagende worm aan onze wortel; en welke worm is dat? Dat is de worm des doods. De worm des doods knaagt aan ons aller bestaan. En al doorknaagt die worm niet altijd ons leven in één nacht, wij moeten allen eenmaal sterven. Hoevelen zijn er, die de ene dag nog gezond en fris over de wereld gingen en de ander dag als een eik in de storm zijn neergeveld. Hoe noodzakelijk is het toch, om de Levensboom te benodigen, want daar steekt geen knagende worm in; neen, daar zorgt de Heere voor. Het leven, dat God uit genade in Zijn kinderen werkt, kan ook niet door een worm doorstoken worden. Al knaagt er menigmaal een worm aan, al knagen er in het natuurlijke leven veel wormen aan, al is het, dat de ziel soms schreeuwt in bange vreze, het kan nooit geheel worden weggenomen. Want de Heere zorgt voor het leven van Zijn gunstgenoten; Hij zal nooit laten varen de werken Zijner handen.

Jona ziet, dat de wonderboom is verdord door die worm, die de Heere heeft beschikt. Als we nu eens in het hart van Jona hadden kunnen zien, dan zouden we verschrikt geworden zijn, Volk des Heeren in ons midden, als een ander soms eens in ons hart kon kijken, men zou verschrikken van de ongerechtigheid, vijandschap, onverenigdheid, opstand, zondewoelingen, die er zijn in het hart van een kind des Heeren. Jona's toorn bruiste op in zijn hart, want die wonderboom was weg. En op wie was Jona toornig? Was hij toornig op die wonderboom, of op die worm, of was hij toornig op God?

Uiteindelijk op God, want God had die wonderboom beschikt, en God had ook die worm beschikt. God heeft naar de mening van Jona, onrecht gedaan. En in zijn waar-

neming wil de Heere Jona kwaad doen. Het is, of Jona aan alle zijden door het kwade wordt achtervolgd.

En de Heere gaat hem juist zo liefderijk onderwijzen. Hij betoont Zijn welbehagen aan Jona – niet aan zijn werken -, omdat hij immers een knecht des Heeren is, Zijn kind, gaat de Heere hem langs deze weg terugbrengen. Die knagende worm was nodig, dus geen grote dingen.

Denk eens aan de verwijtende liefdeblik, die Petrus kreeg in de zaal van Kájafas. Jezus sprak niet tot Petrus, nadat deze Hem verloochend had, Hij kéék alleen maar naar Petrus; meer niet. Maar die blik van Jezus was voldoende om Petrus te doen verteren van smart. Hij ging naar buiten en weende bitterlijk. Hebben wij al eens geweend, zoals Petrus, vanwege de blik van die grote Middelaar, Die ons aanzag met verwijt, omdat wij tegen Hem gezondigd hebben? Dan verteren wij van droefheid voor Zijn aangezicht. Wij zouden onszelf doodwenen vanwege de liefdeblik van Vorst Immanuël.

Ik denk ook aan de onderzoekende vraag van de Emmaüsgangers. Jezus zeide: "Wat redenen zijn dit, die gij wandelende onder elkander, verhandelt en waarom ziet gij droevig?" Dan zegt Kleopas: "Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet Gij niet de dingen, die dezer dagen daarin geschied zijn?" En hun hart werd brandende in hen, toen Hij tot hen sprak op de weg. Kleine dingen gaat de Heere menigmaal groot maken, opdat de grootheid van Zijn Naam verhoogd en verheerlijkt worden zou. De wonderboom van Jona verdorde bij het opgaan van de dageraad.

En zo komen wij tot onze derde gedachte:

3. De beschikte oostenwind.

Er staat in onze tekst: "En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stille oostenwind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven, en zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven."

Dus de beschikte oostenwind. Wij weten allen, dat het in het oosten zeer warm is, wanneer de zon van de oosterkimme steeds meer naar boven rijst. Wanneer wij geen vreemdeling zijn van het werk in de landbouw, dan weten wij, dat de zon in de zomer onbarmhartig kan steken op het hoofd van de arbeiders, die op het land werken. Die arbeiders hijgen er soms naar, om een ogenblik in de schaduw te kunnen zitten, omdat zij haast bezwijken in de brandende zon. Dat is in het oosten nog veel erger. De dichter van Psalm 84 zingt:

*"Steekt hen de hete middagzon
in 't moerbeidal, Gij zijt hun bron,
en stort op hen een milde regen."*

Des morgens vroeg ging dat nog wel, dan was er nog koelte, maar hoe hoger de zon ging rijzen, hoe warmer haar stralen werden. En zo stak de zon toen onbarmhartig op het hoofd van Jona. Eerst dus een stekende worm, die zijn wonderboom doorstak, en daarna de stekende zon op zijn hoofd. Hier beschikte God geen storm, maar een stille oostenwind. Een warme, flauwe, laffe oostenwind, die de stralen van de zon samenbond; zodat Jona amechtig werd. De kanttekening zegt: *Jona was aan het bezwijken*. Jona bezweek dus voor de warmte van de zon. God kan ons doen bezwijken door een storm, maar hij kan ons ook doen bezwijken door een stille oostenwind. Dat is voor de Heere hetzelfde.

Eerst bracht de storm Jona nabij de dood, want hij moest overboord en de zeelieden dachten dat hij verdrongen was. Toen beschikte God een vis. En nu is Jona weer nabij de dood, want die stille oostenwind, die God beschikte, deed Jona haast bezwijken.

En gemeente, dan wenst Jona te sterven. Het is niet de eerste keer, dat Jona dit wenst. Verleden week hebben wij ook gezien, dat Jona wenst te sterven. Toen wilde hij sterven omdat God barmhartig was, en groot van goedertierenheid. En nu wilde hij sterven, omdat God naar zijn mening, onbarmhartig is. Zo is nu de mens. Eerst was God barmhartig over Ninevé, en dat was Jona tot grote ergernis, dat kon hij niet verdragen. En nu is God, in zijn waarneming, onbarmhartig over hem. Het ging hier weer over dat ellendige eigen "ik". Als het mij maar goed gaat. En daarom wil hij maar sterven. Neem mijn ziel maar weg, Heere, want het is mij beter te sterven dan te leven.

Jona dacht hier nogal gemakkelijk over sterven. Het is nu al de tweede keer, dat hij wenst te sterven. Maar als wij eens voor het vonnis van de dood geplaatst worden, dan denken wij daar zo gemakkelijk niet over. Gewis, er zijn tijden in dit leven van Gods kinderen, dat ze kunnen sterven, en dat ze zelfs ook wel sterven willen. Maar dan zeggen ze later: Wat heb ik toen toch durven zeggen. Als ik nu moest sterven, zou ik niet kunnen, niet durven, maar ook niet willen sterven, want ik heb geen Borg voor mijn schuld, en geen God voor mijn hart.

Wanneer kunnen ze dan sterven? Ze kunnen alleen sterven, wanneer God aanwezig is in hun ziel. Alleen wanneer ze gemeenschap mogen oefenen met God, dan kunnen zij sterven, want dat is de hemel in het hart, en God in het oog; en dan reizen zij naar die stad, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Als God in de waarneming Zijn gemeenschap uit de ziel terugtrekt, dan reizen ze toch naar boven, maar dan zien ze dat niet. Bij menig kind van God breekt het angstzweet uit, als zij aan sterven denken.

Jona zegt hier: "Neem mijn ziel maar van mij, want het is mij beter te sterven dan te leven."

Wij zouden vragen: Weet ge nu wel, wat ge begeert, Jona? Beseft ge wel, wat sterven is? Anders zou u zulk een dwaasheid niet zeggen voor het aangezicht des Heeren. Sterven is God ontmoeten. En durft u zó God te ontmoeten, Jona?

Het zou wel goed met Jona uitgekomen zijn; dat is een andere zaak. Maar Jona was hier ver van zijn plaats, zeer ver. Want wij kunnen alleen maar sterven, als de Heere stervensgenade geeft. En Jona wilde hier sterven uit boosheid.

Nu komt de Heere: Daar ligt Zijn amechtig kind, Zijn toornig kind. Nu komt de Heere, als het ware, van boven naar beneden en zegt: "Jona, is uw toorn billijk ontstoken over de wonderboom?"

En Jona antwoordt: "Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe."

Gemeente, de Heere gaat hier vragen aan Jona, of zijn toorn een rechtvaardige toorn is. De Heere vraagt aan Jona: Hebt ge nu wel recht en reden om zo toornig te zijn? Het is, of de Heere zegt: Jona, gij hebt die wonderboom toch zelf niet laten groeien? En gij verschoont deze wonderboom. Is het nu wel billijk, dat gij toornig zijt? En nu prikkelt de vraag van de Heere Jona des te meer, en hij wordt nog veel toorniger.

Wij zien hier een Vaderlijke vraag, gesteld aan een weerspannig en makkend kind, dat antwoordt: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe. Hij wil zeggen: Ik heb recht om toornig te zijn, totdat ik sterf. Hij bedoelt: Ik blijf dat volhouden tot mijn dood toe. Naar onze mening kan Jona niet verder gaan. Als hij nog verder was gegaan, dan zou

hij een man zonder genade zijn geweest. Verder kan hij niet gaan, nu is het ver genoeg. En nu zal Jona geen woord meer spreken, want God spreekt het laatste woord.

De Heere gaat Jona het zwijgen opleggen. Hij zal, ondanks de toornigheid van Jona, betonen dat Hij God is. Hij zal het leven der genade in Jona aanwakkeren, en zal hem niet begeven, noch verlaten. Als we dan de Heere zien en Jona, als Vader en kind, om het zo maar eens uit te drukken: Wat betoont de Vader toch een geduld en lankmoedigheid om dat weerspannige kind terug te brengen.

Gemeente, wat doen wij dat ook menigmaal met onze kinderen. De kinderen worden menigmaal gekastijd, maar wij doen het ook wel eens op een andere manier. Wat moeten de ouders toch veel verdragen van de kinderen, en wat hebben de kinderen daar weinig erg in. Als ze er eens de indruk van hadden, wat een vader en een moeder is voor hun kind, voor een weerspannig kind, dat de ouders soms op het hart trapt, zodat de grijze haren van de ouders met droefheid ten grave dalen van moeite en verdriet, wat zouden ze hun ouders dan meer waarderen.

En laten we dit nu eens geestelijk bezien. De Heere is gedurig bezig geweest om Jona in het rechte spoor te doen gaan, maar Jona bleef een afwijker. Eerst deed de Heere het door kastijding, maar nu gaat Hij het Vaderlijk doen. En wat krijgt de Heere dan voor antwoord? Billijk is mijn toorn ontstoken, ter dood toe. Als dat eens een ogenblik in onze ziel inzinkt,

Gemeente, dan moeten wij zeggen: O, wat zijn we toch weerspannig, tegenover al de goedertierenheden des Heeren. Wat heeft de Heere toch een arbeid om Zijn Kerk te brengen in ootmoedigheid en vernedering aan Zijn gezegende voeten.

Dat wij maar voor Gods aangezicht mochten bukken, en het in ons leven bij aan en voortgang waar mocht zijn, wat wij zingen uit **Psalm 32** en daarvan het 5e vers.

Geliefden,

Wat hebben er al veel mensen gezeten onder de opschietende wonderboom, denkende de gunst des Heeren te ervaren, omdat de Heere op een wonderlijke wijze die boom had laten groeien. Wij moeten daar wel op letten in ons leven. Als wij een weg gaan, niet naar Gods Woord en getuigenis, dan kan het schijnen, of de Heere vóór ons is. Dan zegt menigeen: Ik heb voorspoed in mijn leven, en ik zie duidelijk de weg des Heeren daar henen leiden, en dan blijkt later, dat die wonderboom gestoken wordt door een knagende worm, dat de weg niet was in Gods gunst, maar in Gods ongunst. Al is het dat de Heere ons een tijd laat voortgaan, gelijk Jona voortgang, dan kan het lijken, of de Heere vóór ons is, terwijl wij voortgaan in dingen, die Hem niet welbehaaglijke zijn. Daarom is het zo noodzakelijk, om te onderzoeken, of wij onder de wonderboom, of onder de Levensboom zitten. Wij kunnen zuchten om de ondergang van een ander, terwijl de Heere schijnbaar Zijn gunst betoont en het toch ongunst is. Maar, als wij zitten onder de Levensboom, onder die gezegende Appelboom, dan zoeken wij de ondergang van een ander niet, dan zoeken wij alleen de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende ter Rechterhand Gods, des almachtigen Vaders. Laat ons dat toch altijd goed onderscheiden.

Wij hebben gezegd: Het kan schijnen, of de Heere vóór ons is. Jona was verblijd met grote blijdschap, want hij kreeg van de Heere een wonderboom. Hij heeft misschien wel gezongen in die blijdschap, zodat zijn verdriet een ogenblik weg was, maar het

was allemaal valse rust, valse vrede en valse blijdschap. En die valse blijdschap veranderde spoedig in grote toorn. Door een kleine worm was Jona's blijdschap radicaal weggenomen. Wat bleek toen? Dat het geen bestendige blijdschap was geweest, geen ware blijdschap; dat de grond van zijn hart nog even opstandig was. Dat was een ogenblik bedekt geweest, maar toen kwam het weer tevoorschijn. Het kan soms zijn, of alles er onder ligt, maar een kleine worm brengt alles weer openbaar. Daarom is het zo noodzakelijk onszelf ook in dezen te onderzoeken, ook als we het leven der genade in onze ziel hebben ontvangen.

Er zitten heel wat mensen onder de wonderboom Maar nog erger is het, als wij zelf een wonderboom zouden zijn, die in één nacht komt, maar ook weer in één nacht verdwijnt. Het kan ook zijn, dat die wonderboom blijft staan tot aan het einde van het leven, zonder dat iemand het merkt. Maar dan komt toch de worm en steekt de wonderboom, zodat hij totaal verdort en er geen leven meer mogelijk is.

Er zijn er misschien wel in ons midden, die kruipen als een worm. Die geen knagende worm zijn, maar vanwege de knagende worm kruipen in het stof, en uitroepen: "Gena, o God, hoor hoe een boet'ling pleit."

Die met hun schuldregister voor God in het stof bukken, en in een levendig Godsgemis uitgaan tot de troon der genade. Dat zijn geen wonderbomen. Maar die zijn door God gezet op de Levende Wortel en zullen door de Heere onderhouden worden tot aan het einde toe. Die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Laten wij onszelf dan allen onderzoeken, of wij in waarheid van God hebben ontvangen, of als een wonderboom uit de grond zijn gekomen. Zonder dat iemand er van weet, staan zij plotseling versierd als een groene, inlandse boom.

Maar, gemeente, zo werkt de Heere niet, hoor. Nee, er zal veel strijd gestreden zijn, er zal veel leed geleden zijn, wil het einde eenmaal vrede zijn, heeft zeker dichter. gezegd. Dat is de beleving van al Gods kinderen in dit ondermaanse tranendal. Ze zitten wel eens onder de wonderboom, want ze moeten door goed gerucht en kwaad gerucht, door eer en oneer, door schade en schande, geoefend worden in het leven der genade. Maar weet u, wat het grote voorrecht is?

Dat ze verbonden zijn met de Levende Wortel. Die kan nooit door een worm gestoken worden, want Hij staat als de Levensboom aan beide zijden der rivier. Hij heeft twaalf vruchten, elke maand gevende Zijn vrucht en Zijn bladeren zijn tot genezing der heidenen.

Jong en oud, hebt u misschien een knagende worm? Wij komen dikwijls niet zo graag met ons leed openbaar, maar wat zijn er al een knagende wormen in ons leven. Wat zijn er een knagende wormen in het huwelijksleven. Wat zijn er een knagende wormen vanwege de zonde. Maar bovenal is er de knagende worm van de dood. Hij knaagt aan ons aller bestaan. U hebt nu nog een blos op uw wangen en merkt er niets van, maar die worm is reeds bezig om uw levensbestaan te doorknagen. Straks wordt ge misschien op een aller-onverwachtse wijze neergeveld. Wat is nu nodig? Niet te zitten onder de wonderboom, maar met Nathanaël onder de vijgenboom. Het is noodzakelijk om de Levensboom te benodigen. Dan zal de Heere betonen te zijn een Helper in de nood. Dan wordt Zijn gerechtigheid verklaard in het hart van zondaren en zondaressen.

Volk des Heeren, hoe menigmaal bent u al toornig geweest op de Heere? Onderzoek uw hart eens. Wij zijn het niet altijd eens met de bedelingen Gods in ons leven. Als de

Heere zegt tot Zijn gunstgenoten: "Is uw toorn billijk ontstoken?" Dan zeggen Gods kinderen menigmaal: "Mijn toorn is billijk ontstoken tot der dood toe." Zij houden het wel niet vol tot hun dood, maar zij zeggen het toch, en uit zichzelf zouden zij nooit meer tot God wederkeren. O, gemeente, wat moet schaamte het aangezicht van dat Sion Gods bedekken, en wat moeten zij uitroepen: Nooit heeft iemands zoveel kwaad tegen zoveel goed bedreven!

De Heere tuchtigt Zijn Kerk niet altijd, maar wil hen ook Vaderlijk onderwijzen, om hen te brengen, waar Hij hen hebben wil. En wat is dat volk daar nu tegenover? De Heere klaagt in Psalm 95:

*"k Heb van dit volk, dat Mij vergat,
een lange tijd verdriet gehad,
ja, veertig jaar hun hoon verdragen."*

Gemeente, wat kan ik in Jona mijzelf terugvinden: Toornig, opstandig, moedeloos, verdrietig èn zittend onder een wonderboom. De Heere heeft Zijn kastijdende hand wel eens laten gevoelen, maar ook Zijn Vaderlijke hand. En waarom doet de Heere dat? Omdat wij in beschaamdheid des aangezichts ons voor Hem zouden neerbuigen. Maar dit is zeker: Als die gezegende Appelboom, die Levensboom uit genade aanschouwd wordt, dan gaan ze onder de wonderboom vandaan en zitten, door het geloof, onder de schaduw van de Appelboom. En wanneer zij mogen zitten onder die Appelboom, dan vallen die vruchten bij de bruid, opdat zij die met de hand des geloofs nemen en met de mond des geloofs eten zal en uitroepen: "Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet." Dan is de Kerk op haar plaats, waar de Heere haar hebben wil; dan zit Gods volk niet uit te zien, wat er met een ander gebeurt, maar dan zien zij op naar die gezegende blanke en rode Middelaar.

De appelboom is de vruchtbaarste boom onder de bomen des wouds, met zijn roodwitte bloesem. Blank en rood is de Middelaar en Hij schenkt Zijn edele vruchten, die zoete vruchten aan Zijn Kerk, en die zijn tot roem van Gods naam, en tot zaligheid der ziel. Dan mogen zij rusten onder de schaduw van Zijn Goddelijke vleugelen. Laat die wonderboom dan maar doorstoken worden door de worm. De Appelboom zal nooit doorstoken worden, maar blijven tot in aller eeuwen eeuwigheid.

Johannes zag Hem in het nieuwe Jeruzalem, als de Boom des Levens en het Water des Levens, opdat amechtigen, nooddruftigen en ellendigen drinken zouden uit de Fontein des Heils, opdat de oostenwind hen niet hinderen zou en de maan des nachts hen niet schaden zou. Gewis, de zon van Gods toorn steekt de zondaar. Kent u dat?

Maar als de stralen van Gods toorn door die Appelboom, die een beeld is van Christus, opgevangen worden, dan mogen zij zitten onder de schaduw van die Appelboom en leidt de Heere hen door dit aardse tranendal, de eeuwige overwinning tegemoet.

Dan is Jona niet meer weerspannig, dan bidt hij niet meer om de ondergang van Ninevé, maar werpt de kroon aan de voeten van het Lam. Wat zal Jona laag buigen in de hemel.

De ganse Kerk zal begrijpen, wat Bunjan eenmaal zeide: "Alle hemelklokken zullen luiden, als ik binnenkom!" God zal dan alle tranen van de ogen afwissen en de Kerk is uit genade zalig geworden! Amen.

11. JONA DOOR DE HEERE ONDERWEZEN

Zingen: Psalm 43: 3

Lezen: Psalm 25

Zingen: Psalm 25: 4 en 5

Zingen: Psalm 131: 3

Zingen: Psalm 119: 53

Geliefden!

In Psalm 25 vers 8 lezen wij: "De Heere is goed en recht en daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg." Hier worden dus twee van Gods luisterrijke deugden genoemd.

Ten eerste de goedertierenheid Gods en ten tweede *de rechtvaardigheid Gods*. Als gesproken wordt over Gods goedertierenheid, dan wordt daarmee niet alleen bedoeld Gods goedertierenheid, zoals Hij die betoont in het algemeen voor een ieder van ons en voor iedereen die op de wereld leeft.

Maar dan wordt inzonderheid bedoeld Gods *goedertierenheid in Christus*. Want die goedertierenheid is van eeuwigheid en wordt in de tijd verklaard in het hart van zondaren en zondaressen. Die goedertierenheid gaat nooit buiten het recht Gods om, dus de rechtvaardigheid Gods. Wanneer wij dus zeggen in ons leven, de Heere is goed, dan zullen wij ook moeten ondervinden dat de Heere rechtvaardig is. Wij kunnen de goedertierenheid en rechtvaardigheid wel onderscheiden van elkander, maar niet scheiden. God kan dus Zijn goedertierenheid in Christus nooit uitlaten, buiten het recht om.

Hoe is het dan nog mogelijk dat de Heere met de zondaren gemeenschap hebben kan? Dat is alleen mogelijk omdat goedertierenheid en recht elkander de hand gedrukt hebben in de gerechtigheid van de Middelaar.

*Dan wordt gena van waarheid blij ontmoet,
De vrede met een kus van 't recht gegroet.*

Want de deugden Gods zijn ten volle opgeluisterd en bevredigd in het offer van de Zoon. En daarom alleen kan de Heere Zijn liefde, met behoud van Zijn goddelijke gerechtigheid uitlaten in de harten van een schuldig volk. Daarom staat er verder: "Hij zal de zondaars onderwijzen in de weg."

Als hier het woord zondaren wordt gebruikt, dan betekent dat, zondaren die door Gods Geest zijn wedergeboren tot een levende hoop. Die zondaren worden onderwezen in de weg. In welke weg? Wel in de weg, die de Heere zelf gebaad heeft in de stille eeuwigheid en door de tijd. Maar ook in de weg die Hij baant in het hart van zondaren en zondaressen. Hij is de grote Onderwijzer door Zijn Geest. En Hij leidt ze juist in die dierbare Goddelijke deugden, opdat ze onderwezen zijnde, met de Goddelijke deugden verenigd zouden zijn en zondaren zouden blijven in zichzelf. Hoe meer God een zondaar onderwijst, hoe meer zij het zondaar zijn in zichzelf inleven en hoe meer zij de gerechtigheid buiten hen in Christus mogen zoeken. Hoe meer zij óók hun bestaan leren kennen en er door de Heere op gewezen worden dat in hen, dat is in hun vlees, geen goed woont. God bereikt met het onderwijzen van zondaren en zondaressen Zijn doel.

Dat is een levensles voor de ganse kerk. De onderwijzing van zondaren en zondaressen in de goedertierenheid en het recht. Die les heeft iedereen nodig die door

God wordt wedergeboren en die les had ook Jona nodig, die in weerspanning onder de wonderboom zat. Hij werd door God geleerd en onderwezen, totdat hij tenslotte door God werd overwonnen.

Daarbij willen wij u in dit avonduur - met de hulp des Heeren - een ogenblik bepalen. De tekstwoorden vindt u in Jona 4 vers 10 en 11, waar Gods Woord aldus luidt:

En de HEERE zeide: Gij verschoont de wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt; die in één nacht werd, en in één nacht verging; En Ik zou die grote stad Ninevé niet verschonen, waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand en hun linkerhand; en daartoe veel vee?

Gemeente, wij zijn nu aan het slot gekomen van de geschiedenis van Jona, en wij willen een ogenblik stil staan bij: *Jona door de Heere onderwezen.*

Dat onderwijs laat ons zien:

1. Jona's dwaasheid.
2. Gods verschoning.
3. Jona's onderworpen zwijgen.

Gemeente,

Verleden week hebben wij stilgestaan bij het zitten van Jona onder de wonderboom, en bij de vraag des Heeren aan Jona: "Is uw toorn billijk ontstoken?" Het was of de Heere wilde zeggen: Jona, hebt gij reden om toornig te zijn?

Jona heeft niet geschroomd om in Gods tegenwoordigheid te zeggen: "Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe." Hij wilde zeggen, ik heb reden om toornig te zijn en ik geef dat niet op. Ik sterf veel liever dan dat ik niet toornig zou zijn. Ter dood toe is mijn toorn ontstoken.

Nu gaat de Heere in de laatste verzen van dit hoofdstuk Jona's tegenspreken tot zwijgen brengen.

Het is niet eenvoudig om een tegensprekend kind tot zwijgen te brengen in het natuurlijke leven. Er zijn verschillende vaders en moeders in ons midden, die allen wel zullen weten dat onze kinderen soms geweldig kunnen tegenspreken. En hoe groter de kinderen worden, hoe moeilijker het wordt om dat tegenspreken de mond te stoppen. Het is soms tot groot verdriet van de ouders dat de kinderen het anders willen doen, dan de ouders graag zouden hebben.

Hier is het zo in het geestelijke. Wanneer een morrend en tegensprekend kind van God niet tot zwijgen wordt gebracht, dan gaan zij in dat tegenspreken door. Maar wie kan nu zulk een tegensprekende Jona tot zwijgen brengen? Dat kan de Heere alleen.

Nu is de Heere al geruime tijd bezig om Jona te brengen op de plaats waar Hij hem hebben wilde. De Heere kan het in één ogenblik, denk maar aan hetgeen gebeurde op de zee. Toen was Jona zo terug waar de Heere hem hebben wilde. We hebben toen gezegd dat de Heere een andere weg inging met Jona, en dat Hij hem vaderlijk ging onderwijzen, opdat Jona met grote beschaamdheid, door God overwonnen zou worden. Tegenspreken: "De ganse dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk."

Er is groot verschil hoe de Heere een tegensprekende tot zwijgen brengt. De Heere kan iemand die tegenspreekt, - wij zijn van nature allen tegensprekers tegen God en

willen niet wandelen op de wegen des Heeren, wij roepen uit: "Wijkt maar van ons, want aan de kennis van uwe wegen hebben wij geen lust," - door Zijn richterlijke Majesteit tot zwijgen brengen. En als Hij door Zijn richterlijke Majesteit ons tot zwijgen brengt, dan ziet het er kwaad voor ons uit, want dat betekent, dat de Heere ons wegneemt door de dood. Dan is het afgelopen met die zondaren en zondaressen die in hun leven nooit anders hebben gedaan dan God tegengesproken. De Heere kan ons ook geveinsd het tegenspreken ontnemen, gelijk dat menigmaal gebeurt wanneer iemand het werk Gods tegenspreekt, of ook de dienaren des Heeren tegenspreekt. Dan kan de Heere een geveinsde onderwerping geven. En hoe doet de Heere dat? Wel, door te laten zien, dat Zijn grote en Goddelijke daden in de harten van Zijn gunstgenoten verklaard zijn, zodat men geveinsdelijk wordt onderworpen.

De Heere doet het bij Zijn Kerk anders. Als de Heere een tegensprekend kind tot zwijgen brengt, dan brengt Hij ze in beschaamdheid des aangezichts en in onderworpenheid aan Zijn voeten. God krijgt Zijn kinderen altijd klein. Dan behoeven er altijd geen grote dingen te gebeuren. De Heere kan het ook doen door zachtmoedig onderwijs. Dat zien wij hier duidelijk bij Jona. Jona wordt als het ware voor God gedaagd. Voor Gods richterlijke Majesteit, dat gebeurde op de zee, daar zag hij de richterlijke Majesteit Gods. Maar hier wordt hij als het ware voor de Vader geroepen en gaat de Heere hem vaderlijk onderwijzen, maar ook vaderlijk de mond stoppen. Deze tegenspreker zal moeten uitroepen: *Bij de Heere zijn gerechtigheden en sterkte en bij mij is de beschaamdheid des aangezichts.*

Ik sta in mijn schaamte en mijn schande voor U, Heere. *Ik ben niet anders dan een kalf onwijs en bot, als ik zo morde tegen God.*

Dat was het bestaan van Jona en dat is ons aller bestaan. Niet alleen van nature, maar ook na ontvangen genade, omdat de overgebleven verdorvenheid in het hart van Sion meestal hoogtij viert, zodat het uit de mond te voorschijn komt.

De Heere gaat er Jona aan herinneren, waarom hij deze wonderboom verschoonde. De Heere zeide: "Gij verschoont de wonderboom, aan welke gij niet hebt gearbeid, noch die groot gemaakt, die in één nacht werd, en in één nacht verging."

De Heere wilde zeggen: Jona, dat verschonen van die wonderboom is enkel eigen belang van u, meer niet. Gij zat in zijn schaduw en verblijdde u over die wonderboom met grote blijdschap en nu die wonderboom in één nacht verdord is, zijt ge toornig. Het is hier dus maar eigen belang.

Gemeente, als de ere Gods op de achtergrond is bij Gods Kerk, wat komt er dan te voorschijn? Het eigen belang. Het is van tweeën één, of de ere Gods en het heil van onsterfelijke zielen staat op de voorgrond, of het eigen belang staat op de voorgrond. Dat is nu de geestelijke strijd van Sion, heel het leven door. Paulus heeft dat geweten en Jona heeft dat geweten. In het natuurlijke leven zijn we allen hoofd voor hoofd eigenlievende schepselen. Is dat zo niet? Als wij het dan maar hebben. Degenen die in hun natuurstaat over de wereld gaan en zich wentelen in de ongerechtigheid en in de vermakelijkheden van de wereld, leven enkel voor hun eigen eer.

Er moeten sportkampioenen zijn die het eigen belang naar voren brengen. De mens wil vereerd worden, ons eigen "ik" zit op de troon en staat altijd op de voorgrond, als wij door Goddelijke genade niet worden wedergeboren tot een levende hoop. En nu zijn er niet alleen in het natuurlijke leven sportkampioenen, maar er zijn ook bekeringskampioenen in het geestelijke.

Ik weet niet of u mij begrijpt. Dan willen wij de bekeerdste, de geoeffendste en de meest bevoorrechte zijn van Gods kinderen. Als God ons er niet voor bewaart, dan

willen wij wel de beste ouderling of de beste dominee zijn. Dan strijden we voor eigen eer en eigen belang. En weet u wat nu zo groot is Gemeente, wanneer de Heere eens een ogenblik ons eigen belang op de achtergrond laat komen en Gods eer op de voorgrond, dan ervaren ze twee dingen, liefde tot God en liefde tot de naaste. Dat heeft God door de bediening van Zijn Geest er in gelegd. Zij zijn de Goddelijke natuur deelachtig, die wij verloren zijn in Adams bondbreuk. Wanneer God de zondaar wederbaart, worden ze de Goddelijke natuur deelachtig en krijgen ze in beginsel weer liefde tot God en liefde tot de naaste.

Maar, en dat is het ergste, het ligt er zo dikwijls onder en het eigen "ik" staat zo menigmaal op de voorgrond. En als dat op de voorgrond staat, zijn we ongenaakbaar voor een ander. Laat ons maar eens een ogenblik in ons hart inkeren en wij zullen moeten toestemmen dat het zo is. Wat zien wij dan laag neer op een arme kruiper. Maar om nu zo een kruiper gelijk te zijn en voor Gods aangezicht in het stof te mogen bukken, dan komt het eigen "ik" op de achtergrond en de eer Gods en het heil van onsterfelijke zielen op de voorgrond. Dan is het: Zalig, zalig, niets te wezen, in het eigen oog voor God.

Wat een les voor Jona. Hij zat op een gans verkeerde plaats, hij zat op een heuvel. Die wonderboom was wel verdord, maar hij bleef toch op die heuvel zitten. Jona, waar spreekt God nu tot de ziel? Dat moet u later eens vragen aan de profeet Ezechiël. De Heere heeft gezegd: Ezechiël, ga af in de vallei en daar zal ik met u spreken. God spreekt niet tot een zondaar van vrede als ze op een heuvel zitten, want daar valt noch dauw, noch regen. God spreekt alleen tot de ziel wanneer ze in de laagte zitten, in de vallei. Gelukkig dat God met Zijn Goddelijke kracht Jona van die hoogte afhaalt en hem in de laagte brengt. Dat heeft wel wat gekost. Niet voor God, want God is alles machtig. Jona heeft niets gedaan dan tegengewerkt.

Als ik nu eens vraag aan het geoefend volk des Heeren dat in ons midden is: Wat hebt u nu heel uw leven gedaan? Dan weet ik uw antwoord wel.

Tegengewerkt, dat hebt u gedaan. En daarom krijgt God de eer als Sion zalig wordt, want ze wordt uit genade zalig. Dat leren ze bij aanvang, dan spreken ze er over, maar ook bij de voortgang leren ze dat meer en meer.

Als u het aan Jona had gevraagd na de onderwijzing Gods, dan had hij gezegd: Genade, genade alleen heeft mij gebracht aan Gods voeten, want ik had mijzelf gehandhaafd tot in de dood.

Maar God handhaaft Zichzelf ook. De Heere gaat Jona in de laagte brengen, omdat het Zijn kind en knecht is en omdat Hij hem niet verliezen kan. Niemand zal ze uit Mijn hand rukken en niemand zal ze rukken uit de hand Mijns Vaders, zegt Christus Zelf.

Gemeente, de Heere gaat Jona iets vragen. Het is alsof de Heere zegt: Hebt gij soms recht op die wonderboom Jona? Want het ging om die wonderboom, daar was hij kwaad om. Ge hebt die boom niet geplant of bemest en ook niet laten groeien. Die boom kwam in één nacht op een wonderlijke wijze. Als ge nu zelf die boom geplant had en in het zweet uws aanschijns gewerkt had, dan had u nog geen recht om toornig te zijn, want God is de soevereine Eigenaar van alles.

Maar nu maakt u het nog dubbel zo erg, want u kreeg een boom waar u niets aan hebt gedaan en nu komt ge met een toornig rechthebbend hart en wil dat die boom blijft staan en niet verdort.

Maar de Heere gaat hier betonen, dat Hij geen rekenschap geeft van Zijne daden. Wij zouden dat wel willen gemeente, dat wij de Heere eens tot rekenschap konden roepen

en tot verantwoording van Zijn daden. Wij zouden het gewis doen.

En volk des Heeren, hoe dikwijls zou u ook de Heere niet ter verantwoording willen roepen? Wij moeten leren hoe diep de zondehaard is in ons hart en welke wortelen ze heeft geschoten ook na ontvangen genade. Dat krijgt de ziel meer en meer in te leven, dat het enkel en alleen ligt in de vrije gunst Gods. God geeft nooit rekenschap van Zijn daden. Hij heeft Jona door die wonderboom alleen maar willen leren.

Wat worden tijdelijke verliezen menigmaal door ons betreurd. Een mens zit soms nog vast aan een oude stoel. Men moet maar eens aan ons persoonlijk bezit komen. Maar wat wordt er weinig getreurd om het heil van onze onsterfelijke ziel, op weg en reis naar de eeuwigheid. Daar gaan wij meestal zo gemakkelijk over heen. Er kan wel eens een voornemen zijn, of wat benauwdheid, maar we huppelen er gemakkelijk over heen. Velen vallen, maar staan direct weer op en hollen voort, tenzij de Heere ons krachtig neervelt, door de bediening van Zijn Geest. Dan is het afgelopen, dan leidt de Heere in het spoor der gerechtigheid om Zijns zelfs wil.

Die wonderboom was voor het vlees van Jona en het sparen van Ninevé was tegen het vlees van Jona. Ziet u wel, daar hebt u de strijd. Dus als die wonderboom verdorde was dat tegen zijn murmurereend vlees en als God Ninevé verdierf was dat vóór zijn vlees. Jona wilde beslist dat de Heere Ninevé verdeed en de wonderboom spaarde. Dat was de bedoeling van Jona, dan had hij het gewonnen.

Maar Jona won het niet, de Heere zou het winnen, uit vrije genade. Eén ding moet ik nog zeggen van dit punt, welgelukzalig zijn zij die hun tegensprekend bestaan mogen leren kennen en verzoening mogen vinden in Hem, die zulk een tegenspreken van de zondaren verdragen heeft, en tegensprekers met God verzoent, opdat de roem van Zijn aanbiddelijke Majesteit verhoogt en verheerlijkt worde.

Voor wie heeft Christus gebeden, gemeente? Voor overtreders. Van wie heeft Hij tegenspreken verdragen? Van tegensprekers, opdat zij de mond gestopt zouden worden en in het stof voor Zijn aangezicht zouden neerbukken.

Onderwezen door Hem, die de zachtmoedigen leidt in het recht. Zijn Naam is HEERE der Heeren. Jona's dwaasheid is in dat onderwijs duidelijk uitgekomen. Wij gaan in de tweede plaats letten op:

2e. Gods verschoning.

En Ik zou die grote stad Ninevé niet verschonen, waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand en hun linkerhand; daartoe veel vee? God gaat hier dus een andere weg in met Jona. Hij gaat het "gij" van Jona, stellen tegenover het Goddelijke "Ik".

De Heere zegt: "Jona, gij verschoont de wonderboom." Maar Ik verschoon de grote stad Ninevé. Jona deed hetzelfde wat God deed, "verschonen." En toch was er een groot verschil in beider daden. Weet u het verschil? Het staat duidelijk in de tekst. Jona verschoonde uit eigenbelang en uit eigen liefde. En God verschoonde uit barmhartigheid en ontferming. Dat is een groot verschil. God is barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid.

God gaat dus een boom stellen, tegenover een grote stad. Dat is een zeer ontroerende tegenstelling, dat lezen we duidelijk in Gods Woord. Jona verschoonde de wonderboom, in één nacht kwam hij en in één nacht verdorde hij. En die grote stad? Was die in één nacht gekomen? Zou die dan in één nacht verdwijnen? Die grote stad was eeuwen oud. En zou die dan in één nacht door het Goddelijke oordeel moeten verdwijnen? Neen Jona, zegt de Heere, want het gaat hier niet over die stad alleen,

over de gebouwen, de prachtige tempels en schitterende paleizen die er in die stad zijn. Maar het gaat bij de Heere over de mensen die er in die stad zijn. En juist omdat het mensenkinderen zijn, schepselen Gods, gaat de Heere die stellen tegenover het levenloze schepsel; een boom die verdorde. De Heere zegt: Een boom is verdord en gij zijt toornig Jona en een grote stad wordt door Mijn barmhartigheid beschermd en bewaard en gij zijt ook toornig. Nu gaat de Heere eens bewijzen waarom Hij deze stad verschoont.

En gemeente, nu moet u eens goed opletten. Wij lezen niet dat Jona een woord terugzegt. Maar Jona wordt een ogenblik bepaald bij de Goddelijke verschoning over hem. God heeft naar Zijn eeuwig voornemen Jona geroepen en opgeraapt uit de mensenkinderen die verloren lagen in Adams bondsbreuk. Welk verschil was er nu tussen Jona en een Nineviet. Niets, wij zijn van nature allen kinderen des toorns. Maar Jona was gekend, gekocht en toegebracht door de Heilige Geest. Wat moet Jona hier nu leren? Dat de Heere naar Zijn soeverein en vrijmachtig welbehagen, in de opluistering van Zijn Goddelijke deugden, Jona had verschoond. Niet om Jona's wil, maar om Zijns Zelfs wil, opdat Jona zou verkondigen de deugden Desgenen die hem geroepen had uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht.

En nu zat hij daar in plaats van Gods deugden te verkondigen, te murmureren en te morren tegen het doen Gods. En dan te zien de grote verschoning die over Jona gekomen was. Jona was zelfs verschoond toen hij in de storm overboord werd geworpen, de Heere had nog een vis beschikt en had die weerspannige Jona veilig aan de kust gebracht, opdat hij zijn last zou kunnen volbrengen.

En nog was het bij Jona niet goed, neen, het moest nog dieper, geliefden! Jona moest terecht gebracht worden door de Geest der zachtmoedigheid. De Heere gaat - om het zo eens uit te drukken - sterk op de consciëntie werken van Jona.

U moet eens goed opletten wat de Heere nu zegt: "Zou Ik dan die grote stad Ninevé niet verschonen, waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand, en hun linkerhand?" Het gaat hier dus niet over de grote mensen in de eerste plaats, maar het gaat hier over de kleintjes, over de kinderen die nog geen onderscheid weten tussen hun rechter en linkerhand. Die waren er. in Ninevé meer dan honderd en twintig duizend. Hoeveel het er dus geweest zijn, weten wij helemaal niet. De Heere zegt: Meer dan honderd en twintig duizend. Nu zijn daar verschillende gedachten over. Sommige verklaarders zeggen: Die kinderen die geen onderscheid weten tussen hun rechter en linkerhand, zijn kinderen van nul tot zeven jaar.

Ik kan dat standpunt niet delen, want een kind van zeven jaar weet wel onderscheid tussen rechter- en linkerhand. Er zitten hier kinderen, misschien zijn er wel bij van zeven jaar, die goed weten wat hun rechterhand en hun linkerhand is. Wij kunnen beter aannemen dat het hier kinderen geldt van nul tot drie jaar. Die weten nog geen onderscheid tussen rechter- en linkerhand. Zeg dan vier of vijf jaar. En als wij dan eens berekenen gemeente, dat er meer dan honderd en twintig duizend van die kinderen waren, dan moet dat een stad met een geweldig groot aantal inwoners zijn geweest. De één zegt: Zes honderd duizend inwoners, sommige verklaarders spreken zelfs over een miljoen. Wij kunnen dat echter nooit secuur berekenen, maar uit de kinderen die er zijn, kunnen wij opmaken dat er zeer veel inwoners waren in Ninevé. En die grote stad werd nu gespaard. Waarom? Om de grote mensen die zo gezondigd

hadden?

Nee, om der kinderen wil. Meer dan honderdtwintigduizend kinderen. Die kinderen waren verdoemelijk in Adam, dat weten we. David zegt in Psalm 51: *Ik ben in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren, en ben het voorwerp van Gods toorn, reeds van het uur van mijn ontvangenis af.*

Krachtens erfschuld en erfsmet, zijn wij allen hoofd voor hoofd in Adam verdoemelijk.

Ik spreek hier niet over de uitverkoren kinderen, die God in hun jeugd uit de duisternis trekt tot Zijn wonderbaar Licht. Daarvan hebben onze vaders in de Vijf artikelen tegen de remonstranten gezegd: *Dat Godzalige ouders niet behoeven te twifelen aan de verkiezing en zaligheid van die kinderen die God in hun kindsheid wegneemt.*

Ze hebben daar niet mee bedoeld dat alle kinderen die vroeg sterven zalig worden, maar ze hebben er dit mee bedoeld, dat er ook uit de kinderen, Gods lof eeuwig zullen vertellen, en dat de Naam des Heeren ook groot gemaakt zal worden door een schare van kinderen. Het gaat er hier dus niet over, dat die kinderen niet schuldig waren krachtens erfschuld, maar het wordt Jona als het ware op het hart gedrukt om teer te zijn omtrent de kleine kinderen.

Het is alsof de Heere zegt: Jona wat zijt ge toch ontzettend wreed. Denkt ge dan niet aan die meer dan honderd twintig duizend kleine kinderen? Hebben die soms schuld aan de grote ongerechtigheid van hun ouders? Hebben die kinderen zich soms uitgegoten in de ontstellende goddeloosheid? Die arme kleine kinderen. Wat zien we hier duidelijk Gods barmhartigheid ook over de kinderen, Gemeente.

Kinderen, luistert goed. Ninevé werd gespaard omdat er zoveel kinderen waren, die geen onderscheid wisten tussen hun rechter- en linkerhand. Gods ontferming en barmhartigheid ging over de kleine kinderen. Jona wilde grote mensen en kleine kinderen in één klap verdelgen. Wat is de mens toch geworden.

In de tijd van Hitlers schrikbewind zijn er zeer veel mensen en ook kinderen, vooral Jodenkinderen omgebracht. Daar gruwen wij van. Ze zijn met hopen in de gaskamers vergast. Wij hebben dat met medelijden en afschuw vernomen. Maar hebben wij wel eens ooit een ogenblik ons eigen bestaan leren kennen? Wij worden krachtens algemene genade voor zulke gruwelen bewaard. Maar wat woont er in ons hart? En dan ga ik nog een stapje verder, want het gaat hier over Jona. Wat woont er zelfs nog in het hart van een kind van God, dat die verschoning naar Zijn welbehagen door Goddelijke genade heeft mogen ontvangen. Jona ontziet die kleine kinderen niet.

Dan denk ik ook aan de tijden waarin wij leven. Grote ongerechtigheid is de uitgieting van onze Nederlandse natie, van hoog tot laag. En als het de ere Gods geldt, dan zouden wij zeggen: God zal gewisselijk ten oordeel komen. Maar als wij dan aan die arme kinderen denken in onze Nederlandse natie, die nog geen onderscheid weten tussen hun rechter- en linkerhand, dan moeten wij zeggen: *O God, treedt met ons niet in het gericht, want niemand die leeft zou voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.*

God spaarde een gehele stad om der kinderen wil. Wat zal dat een klap geweest zijn in het hart van Jona. Hij had daar helemaal geen erg in. Jona wilde maar verderve, wilde maar uitroeien.

Nee Jona, zegt de Heere, Ik ga u nu eens niet wijzen op die grote mensen, want die hebben het verdiend, rechtvaardig verdiend. Maar Ik ga u eens wijzen op die kinderen, die wel verdoemelijk zijn in Adam, maar die zich toch niet uitgeleefd hebben als die grote mensen. En nu spaar Ik de stad voor die kleine kinderen.

Kinderen, wat denken jullie daar nu van? Bekeert u, want waarom zoudt gij sterven. Ouders, dat ge er toch aan denken zoudt voor uzelf en voor uw kinderen. Huppel toch niet met uw kinderen aan uw hand op de brede weg, door de wijde poort, want God komt ten gerichte. Als de Heere Zijn barmhartigheid nog uitstrekt over deze kinderen, wat zijn wij dan toch onbarmhartig om onze kinderen te geven aan de moloch van deze tijd, aan de geneugten van deze tijd. Laat ons toch met onze kinderen wandelen in de inzettingen des Heeren en in Zijn rechten, om die te onderhouden en te doen. Daar alleen krijgen wij de Heere in mee.

Jona was onbarmhartig en wreed. Daar tegenover staat Gods barmhartigheid, al was het dan een algemene barmhartigheid. God stelt het oordeel eeuwenlang uit, omdat Ninevé zich verootmoedigde en omdat er zoveel kleine kinderen werden gevonden die geen onderscheid wisten tussen hun rechter- en linkerhand.

En dan staat er: *Daartoe veel vee?*

De Heere wil zeggen: Jona, je bent een Jood, een Israëliet en je hebt toch mijn wetten? God had het volk van Israël barmhartigheid geleerd ook wat betreft de dieren. Het gaat niet om de dieren zo maar te vertrappen, het zijn ook schepselen Gods. De Heere had gezegd: Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder. Waarom mocht dat niet? Omdat God barmhartigheid wilde bewijzen omtrent de dieren. Niet omdat die moeder dat wist, maar God wilde Israël barmhartigheid leren, daarom mochten zij het bokje niet koken in de melk zijner moeder. Ze mochten ook niet ploegen met een os en een ezel tegelijk. Waarom niet? Omdat een os veel sterker is dan een ezel en dan zou die ezel moeten lijden. Men mocht geen vogelnesten uithalen als de eieren bebroed waren en de moedervogel er op zat. Dat was onbarmhartigheid.

Zo wilde de Heere Jona onder het oog brengen dat het arme vee, dat zucht onder de zonden der mensen, barmhartigheid moest bewezen worden. Wij horen als het ware het loeien van de koeien, het hinneken van de paarden en het blaten der schapen, ze kregen geen eten om de zonden der mensen.

Het was of de Heere zeide: Jona, hoor eens wat er in Ninevé gebeurt? Daar loeit en zucht het vee, omdat het geen voedsel krijgt, en dat om de zonde. Het ganse schepsel zucht.

"Daartoe veel vee." Jona moest dus niet alleen op de kinderen gewezen worden, maar hij moest zelfs op de beesten gewezen worden. Kennen wij dat?

Er is misschien wel een volk dat ogenblikken in hun leven heeft gekend, dat ze de dieren des velds gelukkig achtten, omdat die niet tegen God gezondigd hebben. Dan zijn we ook niet wreed tegenover de dieren. Als de Heere in ons hart gaat werken, dan ligt het teer vanwege de zonde, dan durven we nog geen worm doodsteken. Dan gebeurt het wel, dat men koeien in de wei zou omhelzen en de paarden om de hals vliegen, omdat ze tegen God niet gezondigd hebben. Maar wij, wij hebben tegen Hem zwaar en menigmaal misdreven.

"En daartoe veel vee." zegt de Heere. Jona, nu verschoont ge die wonderboom en gij zoudt met vleselijk genot daaronder gaan zitten en met vermaak aanzien dat die grote stad met al die onsterfelijke zielen en die duizenden kleine kinderen, door het vuur van de hemel, of door het zwaard van de vijand getroffen werd. Wat een les voor Jona, gemeente. Wat een les voor ons allen. Jona werd hier tot zwijgen gebracht. Dat

zien wij in onze derde gedachte:

3e. Jona's onderworpen zwijgen.

Het boek Jona is ten einde. Er zijn er misschien wel in ons midden die zeggen: Nu had ik toch nog wel eens graag gewild dat er op het laatst had gestaan, dat Jona het met God eens geworden is.

Gemeente, dat behoefde niet, want het is duidelijk genoeg. Het einde van het boek Jona, met het onderwijs des Heeren bewijst ons duidelijk, dat Jona door God is overwonnen en ingewonnen. Jona heeft hier moeten zwijgen, maar ook mogen zwijgen. Er is verschil in zwijgen. Toen de twee zonen van Aäron door het hemelvuur werden getroffen, staat er: En Aäron zweeg stil. Later bleek echter dat Aäron wel stil zweeg, maar dat er in zijn hart een murmureren was tegen de Heere. Dat is duidelijk uit de geschiedenis op te maken. Er kan ook een zwijgen zijn in stille onderworpenheid, waarvan de dichter zingt in Psalm 62:

*Doch gij, mijn ziel, het ga zo 't wil,
Stel u gerust, zwijg Gode stil;
Ik wacht op Hem; Zijn hulp zal blijken.*

Kennen wij dat onderworpen zwijgen, als de Heere ons neerdrukt en de ere Gods ons liever is dan onze eigen zaligheid? Wat zijn dat zoete tijden als er een onderworpen zwijgen mag zijn. Er is ook een aanbiddelijk zwijgen. "De lofzang is in stilheid tot U, o God in Sion, U zal de gelofte betaald worden." Psalm 65.

Hoe is nu hier het zwijgen van Jona? Dat is gemakkelijk te zeggen. Het zwijgen van Jona is een beschaamd zijn en een schaamrood worden voor het aangezicht des Heeren. Jongens en meisjes, stijgt de blos der schaamte u wel eens naar uw wangen? Als de zonden worden aangewezen waaraan u schuldig bent en die een ander niet weet? Smytegelt zegt in één van zijn preken: *O die blos der schaamte, als die eens naar de wangen stijgt.*

Kent u dat? Ik wil daar niet mee zeggen dat het zaligmakend is, maar het is toch een bewijs van een sprekende consciëntie. Jona kreeg hier de blos der schaamte niet alleen uitwendig, maar in beschaamdheid van zijn aangezicht mocht hij buigen voor God. Jona de weerspannige was tot zwijgen gebracht. Jona's knie - om het zo eens uit te drukken - was weer in de kom gezet. God had hem gebracht waar Hij hem hebben wilde. God bereikt in alles Zijn doel. Hij doet het of met kastijding, of met Vaderlijke onderwijzing. Vaderlijke onderwijzing kan de ziel ontzaggelijk beschamen. Wat kunnen ze beschaamd zijn, als de Heere tegenover al hun murmureringen en hun opstand, nochtans goed doet en Vaderlijk onderwijst. Dat is voor een kind in het natuurlijke beschamend, maar ook voor Jona.

Jona werd dus door God onderwezen. En waarin? Wel in barmhartigheid. Het is noodzakelijk om barmhartigheid en ontferming te hebben over onze medemens en de Heere te bidden of het Hem behagen mocht, hen uit genade te zaligen.

En nu ten laatste. God had in het boek Jona het eerste woord, "ga naar de grote stad Ninevé," en God heeft in het boek Jona het laatste woord. Dat is juist zo mooi, gemeente. God heeft het eerste woord in de Bijbel: "Er zij licht." Maar God spreekt straks ook het laatste woord als Hij komen zal op de wolken des hemels. Hij is de Eerste en de Laatste, de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. En daartussen ligt de sprake van de mens, van God afgefallen. De sprake tegen God en de wapenen van

vijandschap tegen God. Maar God velt alle tegensprekers neer. Daartussen ligt ook het tegenspreken, het murmureren en het opstaan van de Kerk. Maar die krijgen straks als de Heere op de wolken des hemels komt, een geopende mond. Waarom?

Omdat God ze hier door genade het zwijgen opgelegd heeft en in Zijn gerechtigheid het leven heeft doen ontvangen, tot roem van Zijn Goddelijke Naam.

In ons persoonlijk, in ons gezinsleven, in staat en maatschappij, heeft God het laatste woord. En als God het laatste woord heeft en wij door Goddelijke genade aan Zijn voeten gebracht zijn, dan is het niet meer "mijn wil" maar "Uw wil" geschiedde, gelijk in de hemel, also ook op de aarde. Jona met Gods wil vereend.

God spreekt in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen. God is grotelijks geducht in de raad der heiligen. Als God in de raad Zijner heiligen is, dan zwijgt de ziel, dan zwijgt de wereld, hetzij in waarheid of geveinsd. Als God in de raad Zijner heiligen is, dan buigt Sion in ootmoedigheid des harten voor God, en zingen ze met de dichter van **Psalm 131** het 3e vers.

Geliefden, nog een enkel woord.

Wij hebben deze winter het boek Jona met elkander nagespeurd. Ik hoop, wanneer u het boek Jona leest, het nu anders leest dan u het ooit gelezen hebt. Ik hoop dat de Heere geeft, dat er lessen uit mogen geleerd zijn voor het maatschappelijke leven, maar bovenal voor het geestelijke leven. Want het boek Jona is vol onderwijs. De wegen die de Heere houdt met Zijn volk worden er duidelijk in verklaard. Op de openbare scholen leert men dat het boek Jona een verzinsel is, een fabel. Maar wij weten dat het geïnspireerd is door Gods Geest en de Kerk van alle eeuwen zal ook uit dit boek vertroosting, onderwijs en beschaming mogen ontvangen.

Gemeente, als wij het leven van Jona eens bezien, dan moeten wij zeggen: De Kerk wordt uit genade zalig. Wij zien in heel het boek Jona Gods doel om de zondaar te brengen aan Zijn voeten. Wij zien ook in het boek Jona Gods barmhartigheid over de mensenkinderen en Zijn grote lankmoedigheid in het dragen en sparen van een zich vernederend volk. Wij leren er ook uit dat de zondaar uit genade zalig wordt.

Wat heeft Jona gemurmureerd en wat heeft hij Gods weg verlaten. Wat heeft hij moeten uitroepen: Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek uw knecht en maak mijn hart tot uw inzettingen genegen.

Maar één ding is zeker - en dat ligt er ook zo duidelijk in verklaard - God staat voor Zijn werk, voor Zijn Kerk, voor Zijn kind en voor Zijn knecht in. Gods kinderen kunnen tegenspreken zoveel zij willen - en daar klaagt de Heere ook genoeg over - maar God spreekt het laatste woord. Hij doet het niet zo, dat Hij hen van voor Zijn aangezicht wegdoet, - wat eeuwig rechtvaardig zou zijn -, maar Hij herstelt ze in Zijn gunst en gemeenschap. Hij betoont ook Zijn grote lankmoedigheid in het dragen van Zijn uitverkorenen. In het verdragen van hun tegenspreken en in het leiden in goedertierenheid en recht, om ze aan Zijn voeten te brengen. Gods Kerk heeft nog al eens kastijding nodig, heeft ook Vaderlijk onderwijs nodig omdat ze altijd tegen de draad ingaan en altijd anders willen dan God wil. Of ze moeten door de bediening van Gods Geest verenigd zijn met Gods weg, dan willen ze wat God wil.

Als nu die vernieuwde wil, die door Gods Geest in het hart gewerkt is, krachtig werkt, dan kunnen ze met God door sterke benden dringen, dan kunnen ze met God overal door. Maar wanneer de verdorvenheid weer in hun hart oprijst, dan zijn ze als een onwijs kalf, dan kunnen ze niet verenigd zijn en dan willen ze niet verenigd zijn met de wegen Gods. En dan komt de Heere. Bij de één door kastijding, bij de ander door

beschamend onderwijs en brengt ze waar Hij ze hebben wil. En bleven ze daar dan maar. Maar ze verzondigen het gedurig en de Heere brengt ze gedurig maar weer op hun plaats.

Ik heb gelezen dan wanneer men heden ten dage in het Oosten komt, de oosterling een heuvel aanwijst, waar het graf van Jona is. Wat daar van waar is laten we maar in het midden. Maar het leert ons duidelijk, dat zelfs de oosterlingen weten dat er een Jona heeft geleefd, die gepredikt heeft tegen Ninevé en gezeten heeft onder de wonderboom. Dat is dus bij de heidenen nog bekend.

Maar de Heere heeft Jona teruggebracht naar zijn vaderland, dat geloven wij vast. En hoe zal Jona teruggegaan zijn naar Israël? Met gebogen hoofd, beschaamd door het onderwijs des Heeren, maar tevens in aanbidding bewonderend de lankmoedigheid, barmhartigheid en soevereine genade Gods, aan zo'n weerspannige bewezen, die altijd verkeert heeft de rechte wegen des Heeren. Voor zendeling onder de heidenen was Jona niet geschikt.

Gemeente, de Heere beware ons voor de paden der zonde. Ninevé werd het oordeel aangezegd. In het hele boek van Jona gaat het toch om de weerspannigheid van Jona en de barmhartigheid Gods tegenover Ninevé. God kan ook ons in het oordeel laten aanzeggen en laat dat ons ook aanzeggen als wij doorgaan in de zonde. Denk nu niet; God heeft Ninevé gespaard omdat er meer dan honderd en twintig duizend mensen in waren, die geen onderscheid wisten tussen hun rechter- en linkerhand, wij kunnen gerust doorgaan in de zonde. Want dan zou het kunnen gebeuren dat de Heere ons geweldig kwam te verschrikken. Maar buigt u met uw kinderen voor het aangezicht des Heeren.

Vaders en moeders, wat liggen er kostelijke lessen in het boek Jona. Buigen wij onze knieën wel eens voor onze kinderen in het verborgene? Spreken wij wel eens met onze kinderen over dat ene nodige? Of huppelen wij met onze kinderen op de brede weg door die wijde poort de wereld in. Schep vreugde in het leven is de leuze van onze tijd. Totdat, totdat de Heere zegt: *Tot hiertoe en niet verder*, en Hij Zijn oordelen zendt om Nederland te verschrikken met een geweldige verschrikking.

O, dat het zieleheil van uzelf en van uw kinderen toch wegen mocht op uwe harten. Denk om die arme schapen die ook in het midden der

Gemeente zijn en in ons vaderland. Zovelen die geen onderscheid weten tussen rechter- en linkerhand, met een onsterfelijke ziel voor een eeuwigheid geschapen.

Ik hoop dat we uit deze geschiedenis geleerd hebben, dat in het onderhouden van Gods geboden grote loon ligt. In het belijden van onze schuld en in het rouwklagen over onze zonden, in het sterkelijk roepen tot God, betoont de Heere dat Hij een Hoorder is des gebeds. Daarom mocht de Allerhoogste God ons ook in de tijden waarin wij leven, bewaren voor de zonde. Dat we zouden betonen dat we van de wereld niet zijn.

Volk des Heeren in het midden van ons, hoe staat het met u? Kunt ge uw pad nog recht houden op de wereld? Als ge uw pad recht kunt houden, betekent dat, dat ge uw Jona's natuur niet hebt leren kennen.

Gemeente, ik heb het u al meerdere keren gezegd, als ik over Jona moet prediken, al zou er dan niemand naar mij luisteren, dan had ik toch een toehoorder; dat ben ikzelf. Want hier worden wij ten voeten uit getekend. Maar die ontfermende soevereine

genade. De Heere Jezus zeide tot Petrus: "Simon, Simon, de satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude." Waar ligt het dan in? In de grote voorbede van die gezegende Hogepriester, die Zijn kinderen oefent in het strijdperk van dit leven en ze zo oefent, dat ze nooit zullen zeggen: Ik heb ook nog wat aan mijn bekering gedaan. Ze kunnen niet anders zeggen dan: Ik ben een onvernuftig beest bij U. Dan krijgt God de eer en de ziel de zaligheid, en zullen ze met Jona roemen in de vrije gunst die eeuwig God bewoog. Jona kan nu zingen van goedertierenheid en recht.

*'k Zal van de deugd der milde goedheid zingen,
Van 't heilig recht der strenge rechtsgedingen.*

De Heere heeft Jona geleid door dit tranendal en gevoerd de eeuwige overwinning tegemoet. Daar is Jona van Jona verlost. Straks is de Kerk van zichzelf verlost en zullen zij, vanwege de soevereine verschoning des Heeren, Zijn roem tot in alle eeuwigheid vertellen, omdat Hij het gedaan heeft. Enkel uit soeverein vrijmachtig welbehagen, omdat Hij hen liefgehad heeft met een eeuwige liefde, ze gekastijd, onderwezen, maar ook Vaderlijk geleid heeft naar het Vaderhuis met zijn vele woningen.

De Heere zegene deze Bijbellezingen, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.